ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2005 жылдың қаңтар-сәуірі
январь-апрель 2005 года

АЛМАТЫ, 2005

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - Қ.Әбдиев

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 125, Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet:http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

- – құбылыс жоқ
0,0 – болмашы шама
… – деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана.
Көлемі = 12,83 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - К.Абдиев

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-апреле 2005г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 050008, г. Алматы, пр Абая, 125, Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефоны: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

- – явление отсутствует
0,0 – незначительная величина
… – данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 12,83 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2005
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2005

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы қаңтар-сәуірдегі әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары ... 5

2. Тауарлар мен қызметтер өндірісі ... 7

2.1 Жалпы ішкі өнім ... 7
2.2 Өнеркәсіп өндірісі ... 7
2.3 Ауыл шаруашылығы ... 12
2.4 Құрылыс ... 13
2.5 Көлік ... 14
2.6 Байланыс ... 15
2.7 Сауда және өзге де қызметтер ... 16

3. Шағын бизнес мониторингі ... 18

4. Сыртқы сауда ... 19

4.1 Сыртқы сауда айналымы ... 19
4.2 ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда ... 20
4.3 Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда ... 20

5. Тауар рыноктары ... 21

5.1 Өнімнің (тауарлардың) жекелеген түрлерінің ресурстары ... 21
5.2 Импортты алмастыру туралы ... 22

6. Инвестициялар ... 23

7. Бағалар ... 24

7.1 Тұтыну бағалары ... 24
7.2 Экономиканың нақты секторындағы бағалар ... 25

8. Қаржы жүйесі ... 28

8.1 Мемлекеттік қаржы ... 28
8.2 Кәсіпорындардың қаржы қызметі ... 30
8.3 Ақша-кредит жүйесі ... 31

9. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу ... 32

9.1 Жалданып жұмыспен қамтылу ... 32
9.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету ... 33
9.3 Еңбекке ақы төлеу ... 34

10. Халықтың табысы ... 36

11. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала ... 39

11.1 Демографиялық ахуал ... 39
11.2 Халықтың ауру-сырқаулығы ... 40
11.3 Қылмыстылық ... 40

12. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау ... 42

13. Конъюнктуралық зерттеулер ... 44

14. Әлемдік экономиканың даму үрдістері ... 47

14.1 ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы ... 47
14.2 ЕО және Еуро-аймақ елдерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері ... 51
14.3 2005 жылдың сәуіріндегі жекелеген тауарлардың әлемдік рыногының конъюнктурасы ... 54

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-апреле 2005 года ... 57

2. Производство товаров и услуг ... 59

2.1 Валовой внутренний продукт ... 59
2.2 Промышленное производство ... 59
2.3 Сельское хозяйство ... 64
2.4 Строительство ... 65
2.5 Транспорт ... 66
2.6 Связь ... 67
2.7 Торговля и прочие услуги ... 68

3. Мониторинг малого бизнеса ... 70

4. Внешняя торговля ... 71

4.1 Внешнеторговый оборот ... 71
4.2 Внешняя торговля с государствами СНГ ... 72
4.3 Внешняя торговля с другими странами мира ... 72

5. Товарные рынки ... 73

5.1 Ресурсы отдельных видов продукции (товаров) ... 73
5.2 Об импортозамещении ... 74

6. Инвестиции ... 75

7. Цены ... 76

7.1 Потребительские цены ... 76
7.2 Цены в реальном секторе экономики ... 77

8. Финансовая система ... 80

8.1 Государственные финансы ... 80
8.2 Финансовая деятельность предприятий ... 82
8.3 Денежно-кредитная система ... 83

9. Рынок труда и оплата труда ... 84

9.1 Занятость по найму ... 84
9.2 Безработица и обеспечение занятости ... 85
9.3 Оплата труда ... 86

10. Доходы населения ... 88

11. Демографические процессы и социальная сфера ... 91

11.1 Демографическая ситуация ... 91
11.2 Заболеваемость населения ... 92
11.2 Преступность ... 92

12. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 94

13. Конъюнктурные обследования ... 96

14. Тенденции развития мировой экономики ... 99

14.1 Социально-экономическое положение стран СНГ ... 99
14.2 Текущее состояние стран ЕС и Евро-зоны ... 103
14.3 Конъюнктура мирового рынка отдельных товаров в апреле 2005г. ... 106

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2005 ЖЫЛҒЫ ҚАҢТАР-СӘУІРДЕГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Макроэкономикалық үрдістер. 2005 жылғы қаңтар-наурызда *жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі* жедел деректер бойынша ағымдағы бағамен 1377,3 млрд. теңгені құрады. Нақты ЖІӨ-нің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 109,1% құрады. ЖІӨ құрылымында тауарларды өндіру үлесі ЖІӨ-ден 39,6%, қызмет көрсету – 54,7% құрады.

Тұтыну бағаларының индексі 2005 жылғы сәуірде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 102,5% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары мен тарифтері 3,3%, азық-түлік емес тауарлардың - 1%, ақылы қызметтердің – 2,3% өсті. Өнеркәсіп өнімдерін өндіруші кәсіпорындардың бағалары 2005 жылғы сәуірде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 10,5% өсті.

2005 жылғы сәуірде *жұмыссыздар саны* сараптық бағалау бойынша 656,2 мың адамды құрады, жұмыссыздық деңгейі экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына 8,5% құрады, соның ішінде сәуірдің соңына жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 120,7 мың адам, олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі 1,6%.

Экономиканың нақты секторы. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде *өнеркәсіп өндірісінің көлемі* қолданыстағы бағамен 1490,3 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегіден 7,3%-ға артық. Өндіріс көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда кен өндіру өнеркәсібінде – 10,9%-ға, өңдеу өнеркәсібінде – 3,3%-ға, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 4,3%-ға өсті.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде *ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі* ағымдағы бағамен 93,6 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 3,8%-ға өсті.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде *жүк тасымалдаудың жалпы көлемі* (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 536,6 млн. тоннаны құрап, 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 2,8%-ға өсті.

Есепті кезеңде *бөлшек сауда тауар айналымының көлемі* (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 380,2 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 10,7%-ға артты.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде *негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 449,1* млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегіден 1,5 есе көп.

2005 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша республикада 215867 *заңды тұлға тіркелген*, *соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейін - 202756. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар* - 163332. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 151139 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 108707.

Сыртқы сауда. 2005 жылғы қаңтар-наурызда Қазақстанның *сыртқы сауда айналымы* (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 9009,9 млн. АҚШ долларын құрап, 2004 жылғы қаңтар-наурызбен салыстырғанда 40%-ға өсті, соның ішінде *экспорт* – 5656,1 млн. АҚШ доллары (41,3%-ға өсті), *импорт* – 3353,8 млн. АҚШ доллары (37,9%-ға өсті).

Қаржы. 2005 жылғы 1 сәуірге Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының *Мемлекеттік бюджетіне* түскен табыстар көлемі 396 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 сәуірдегіден 36,9%-ға артық, шығындар – 279,5 млрд. теңге (2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 8%-ға көп).

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2005 жылғы наурызда салық салғанға дейінгі кәдуілгі қызметтен алынған қаржылық нәтиже табыс есебінде 156,8 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2004 жылғы наурыздағыдан 90,3%-ға артық. *Пайдалылық деңгейі* – 39,3%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан *залалды кәсіпорындардың үлесі* 41,5% құрады.

2005 жылғы 1 сәуірге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкісінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған *кредиттік салымдары* 1623,4 млрд. теңгені құрады. Олардың өсуінің тұрақты серпіні байқалады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 66,9%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 51,3% құрады. 2005 жылғы 1 сәуірге банк жүйесіндегі *депозиттер көлемі* 1361,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 сәуірдегіден 68,2%-ға көп, соның ішінде халық депозиттері (салымдары), тиісінше, 467,9 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы 1 сәуірдегіден 33,1%-ға көп.

Халық табысы. 2005 жылғы наурызда, бағалау бойынша, *халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы* 13819 теңгені құрап, 2004 жылғы наурызбен салыстырғанда 14,7%-ға, *нақты ақшалай табысы* 7,1%-ға өсті.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2005ж. қаңтар-сәуір	2005ж. сәуір	Өткен жылдық тиісті кезеңіне %- бен		2005ж. сәуір 2005ж. наурызға %-бен
				2005ж. қаңтар-сәуір	2005ж. сәуір	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Жалпы ішкі өнім[1]		1377,3		109,1		
Өнеркәсіп өнімдерінің (тауарлар, қызметтер) көлемі	млрд. теңге	1490,3	410,6	107,3	107,2	97,7
Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	93,6	25,9	103,8	104,5	100,0
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонн	536,6	141,6	102,8	103,1	104,4
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	60,0	15,8	124,6	126,8	108,2
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	380,2	98,0	110,7	110,7	100,4
Сыртқы сауда айналымы[1]	млн. АҚШ долл.	9009,9	3232,3	140,0	141,0	110,7
соның ішінде:						
экспорт		5656,1	2005,9	141,3	141,9	107,8
импорт		3353,8	1226,4	137,9	139,7	115,8
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	449,1	132,8	153,1	169,8	103,9
Тұтыну бағасының индексі				107,0	102,5[2)]	100,6
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі				122,8	110,5[2)]	104,9
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам	х	656,2	х	98,6	100,5
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1]	теңге	39393	13819	114,9*	114,7*	106,7
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1]	%-бен			107,5*	107,1*	106,0
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1]:						
атаулы	теңге	29230	31185	112,2	113,0	107,3
нақты	%-бен	х	х	105,0	105,5	106,7
Қаржылық көрсеткіштер [3]						
М3 ақша жиыны [4]	млрд. теңге		1726,0		163,7	106,6
Айналымдағы қолма-қол ақша[4]	млрд. теңге		364,8		149,0	102,2
Банк жүйесіндегі депозиттер[4]	млрд. теңге		1361,2		168,2	107,8
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		467,9		133,1	103,9
Екінші деңгейдегі банктердің экономика салалары мен халықты кредиттеуі[4]	млрд. теңге		1623,4		156,6	104,6
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		1085,8		162,2	105,9
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[1]	%-бен		39,3		-	-
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі	млрд. теңге		1942,5		129,8	103,3
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі	млрд. теңге		4051,0		122,8	103,0

[1]1-баған – 2005 жылдың қаңтар-наурызы; 2-баған- 2005 жылдың наурызы; 3-баған – 2005 жылдың қаңтар-наурызы 2004 жылдың қаңтар-наурызына %-бен; 4-баған – 2005 жылдың наурызы 2004 жылдың наурызына %-бен; 5-баған – 2005 жылдың наурызы 2005 жылдың ақпанына %-бен.
[2] 2004 жылдың желтоқсанына.
[3]2-баған – кезең басына; 4-баған – 2005 жылдың 1 сәуірі 2004 жылдың 1 сәуіріне; 5-баған - 2005 жылдың 1 сәуірі 2005 жылдың 1 наурызына.
[4] ҚР Ұлттық Банкісінің деректері бойынша.
** 2004 жылғы қаңтар-наурызда және наурызда нақтыланған деректерге %-бен.*
Ескерту: Өнеркәсіп өнімдерінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген.
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.
Сыртқы сауда тауар айналымы Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша ұйымдаспаған сауданы есепке алмай келтірілген.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ЖАЛПЫ ІШКІ ӨНІМ

Қазақстанда 2005 жылдың I тоқсанында жалпы ішкі өнімінің (ЖІӨ) көлемі жедел алынған деректер бойынша 1377,3 млрд. теңгені құрады. Оның нақты көлемінің өзгеру қарқыны 2004 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 109,1% болды.

ЖІӨ-нің 9,1%-ға өсуі экономиканың барлық салаларындағы нақты көлемнің өсуіне байланысты болып отыр: өнеркәсіпте – 7,4%, ауыл шаруашылығында – 3,5%, құрылыста – 27,7%, көлік және байланыста – 18,8%, саудада – 18,4% құрады.

2005 жылдың I тоқсанында дефлятор-индекс жалпы экономика бойынша өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 106,5% құрады, соның ішінде тауарлар өндіруде – 110,2%, қызмет көрсетуде – 102,7% жетті.

Осы кезеңде ЖІӨ құрылымында тауарлар өндіру мен қызмет көрсетудің үлесі тиісінше 39,6% және 54,7% құрады. ЖІӨ өндіруде негізгі үлесті өнеркәсіп (33,1%) алады.

2005 жылдың I тоқсанындағы ЖІӨ өндірісі келесі деректермен сипатталады:

	Жалпы қосылған құн, өнімдерге және импортқа салынған салық ағымдағы бағаларда, млрд. теңге, 2005 жылдың қаңтар-наурызы	Нақты көлем индексі, 2005 жылдың қаңтар-наурызы 2004 жылдың қаңтар-наурызына, %	ЖІӨ құрылымы, %		Дефлятор, 2005 жылдың қаңтар-наурызы 2004 жылдың қаңтар-наурызына, %
			2005 жылдың қаңтар-наурызы	2004 жылдың қаңтар-наурызы	
Жалпы ішкі өнім	1377,3	109,1	100	100	106,5
Тауар өндіру	545,8	108,6	39,6	38,5	110,2
Ауыл шаруашылығы, орман өсіру және балық аулау	31,7	103,5	2,3	2,2	116,2
Өнеркәсіп	455,8	107,4	33,1	33,1	108,7
Құрылыс	58,4	127,7	4,2	3,2	119,6
Қызмет көрсету	752,7	109,6	54,7	56,5	102,7
Сауда	186,2	108,4	13,5	13,9	104,5
Көлік және байланыс	158,1	108,8	11,5	11,9	103,1
Қызмет көрсететін басқа салалар	408,4	110,5	29,7	30,7	101,9
Салалар бойынша барлығы	1298,5	109,2	94,3	95,0	105,7
Өнімдерге және импортқа салынған салық	96,4	109,1	7,0	6,1	120,7
Қаржы делдалдығының жанама-өлшемді қызметері	-17,6	117,0	-1,3	-1,1	116,8

2.2 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде Қазақстанның өнеркәсіп кәсіпорындары (шағын, қосалқы кәсіпорындарды, үй шаруашылықтары секторын қоса) қолданыстағы бағада 1490,3 млрд. теңгенің өнімін өндірді, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірінен деңгейге 107,3% құрады. Өндіріс көлемінің өсуі, өндірісі 18,3%-ға төмендеген Қарағанды облысынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалды.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

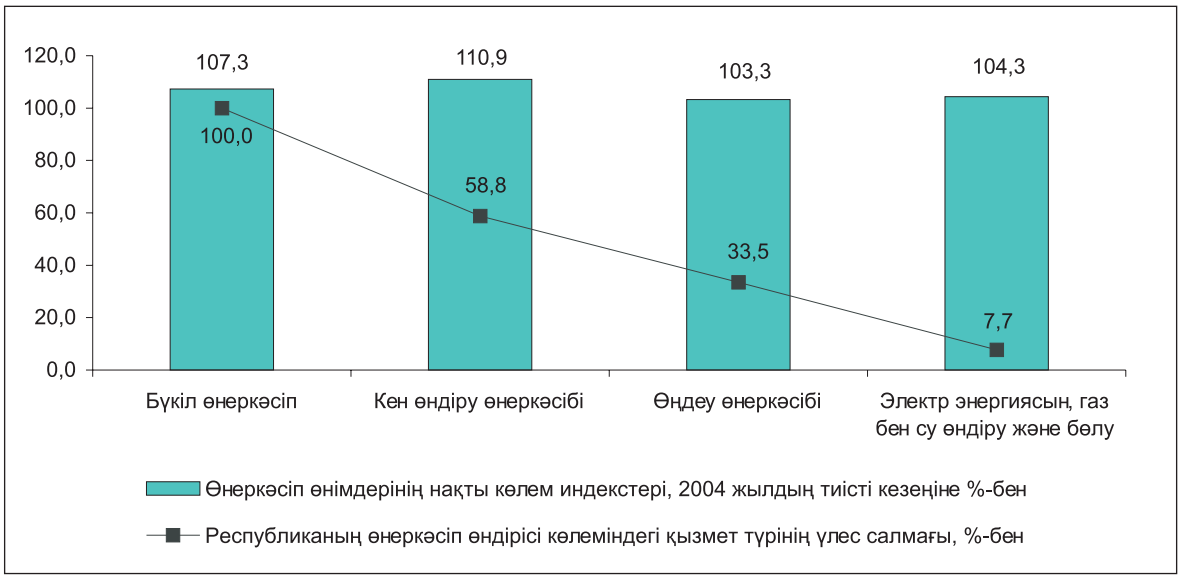

Кен өндіру өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 876,1 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2004 жылдың қаңтар-сәуірінен 10,9%-ға жоғары. Осы кезеңде көлемнің өсуі негізінен газ конденсатын (57,2%-ға); мыс (17,5%-ға), темір (14,2%-ға) және хром (8,3%-ға) кендерін; лигнит (10,8%-ға); шикі мұнай (6,7%-ға) өндіруді арттыру есебінен қамтамасыз етілді. Табиғи газды жалпы өндіру 158,9% құрады. Сонымен қатар, теміркенді шекемтастар (98,2%); тас көмір (97,2%); мыс-мырыш және қорғасын-мырыш (88,4%), құрамында алтыны бар (67%) кендерді өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі кен өндіру өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

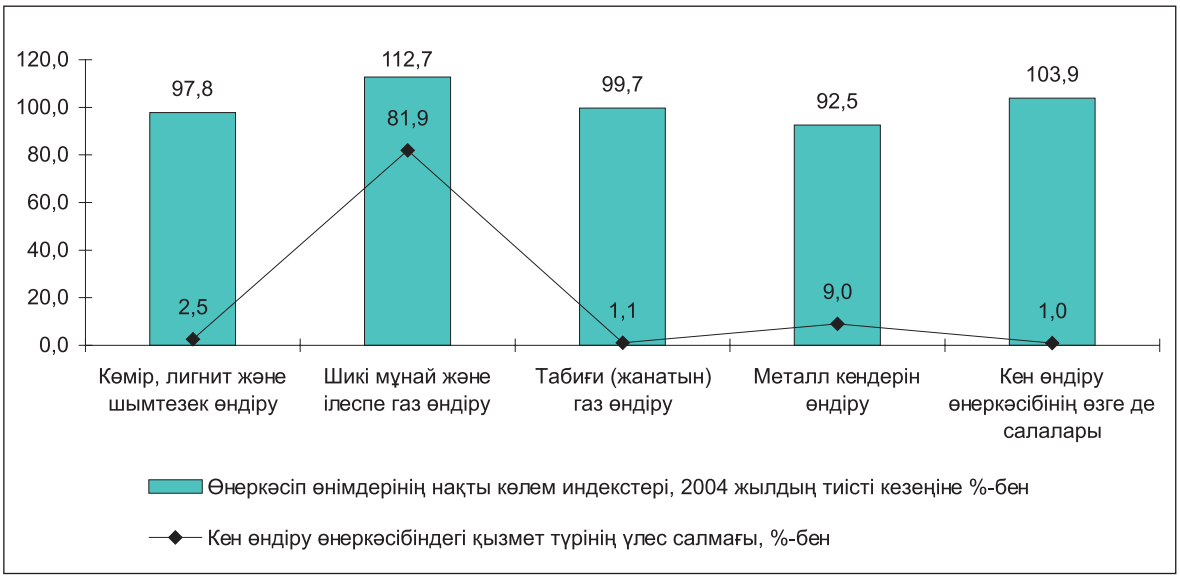

Өңдеу өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 498,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл 2004 жылдың қаңтар-сәуіріндегі деңгейден 3,3%-ға жоғары.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

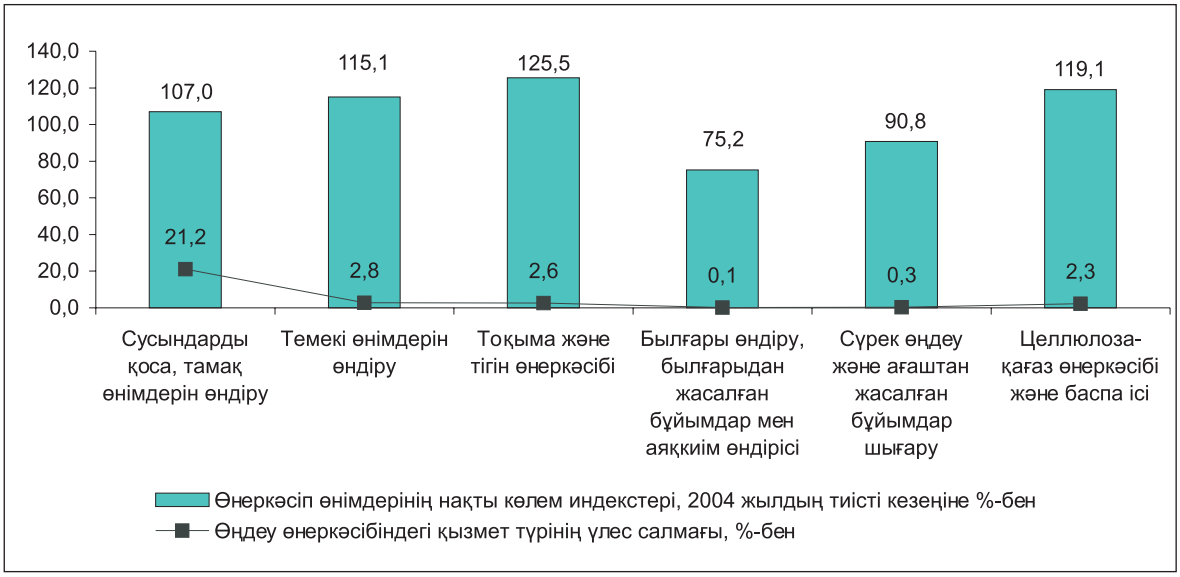

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 119,7 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өңделді, соның ішінде **сусындарды қоса, тамақ өнімдерін өндіру** 105,6 млрд. теңге. 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейге қарағанда еттен жасалған консервілер; өңделген және консервіленген балық; жеміс және көкөніс шырындарын; күнбағыс және жүгері майы; сүт және кілегей; сары май; ұн; жарма; ақтаған күріш; макарон және кондитерлік өнімдер; майонез өндіру артты. Сондай-ақ, ликер (52,9%-ға); арақ (40,6%-ға); этил спиртін (39,6%-ға); жүзім шарабын (25,4%-ға) өндіруді арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 13,2 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда өндірістің өсуі негізінен қызметтің осы түрі бойынша, өнеркәсіп өндірісі көлемінің 75% үлесі келетін мақта талшығын (29,6%-ға) шығаруды арттыру есебінен болды. Сондай-ақ, мата; иірімжіптер; төсек жаймалары; кілем және кілем бұйымдары; трикотаж сырт және жұмыс киімдері; қалпақтар және бас киімдер 2004 жылғы қаңтар-сәуірден артық өндірілген. Ал, свитерлер, жемпірлер, пуловерлер және осыған ұқсас бұйымдар өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдар мен аяққиім өндірісінде** 698 млн. теңгенің өнімі өндіріліп, 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден 24,8%-ға төмендеді, бұл негізінен ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың терісінен жасалған былғары, аяққиім және қайыс-ер бұйымдары өндірісін азайту есебінен болды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылдың қаңтар-сәуірмен салыстырғанда теміржол және трамвай шпалдарын (42,6%-ға); терезе, есік және олардың рамаларын (12%-ға) шығаруды азайтуға байланысты 90,8% құрады.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 11,2 млрд. теңгеге өнім өндірілді. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда қағаз қаптар мен пакеттер (189,9%); кітаптар, кітапшалар (138,7%); қағаздан немесе кеңірдектелмеген қатырма қағаздан жасалған қораптар, жәшіктер және сөмкелер (123,4%); аптасына төрт реттен кем шығатын газеттер, жорналдар және мерзімдік басылымдар (110,3%); пошталық және құттықтау ашық хаттарын (110%) шығаруды арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 53,5 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл көмірсутекті сұйытылған газ (52,7%-ға); жанатын мазут (22,4%-ға); мотор отынын (бензин) (20,9%-ға); газойль (19,8%-ға); бензинделген газ (4,7%-ға) өндіруді арттыру есебінен өткен жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден 17,5%-ға жоғары.

Химия өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 16 млрд. теңгенің өнімі өндірілді хромды ангидрид (96,5%); күкірт (92,8%) және ортофосфор (фосфор) (48,6%) қышқылың натрий бихроматын (86,2%) және трифосфатын (48,2%); азотты тыңайтқыштар (50,3%) шығаруды азайтуға байланысты 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегіден 3,4%-ға төмен болды.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **резіңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 5,9 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл өткен жылдың қаңтар-сәуіріндегі деңгейден 10,3%-ға жоғары. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда резіңке (262%) және пластмассадан (108,5%) жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер; резіңкеден жасалған конвейрлік (транспортерлік) таспалар (154,6%); пластмассадан жасалған есіктер, терезелер, есік қораптары және терезе жақтаулары, есікке арналған босаға, терезе қақпағы, терезе жапқыштар (108,4%) шығару артты.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2005 жылғы қаңтар-сәуірде 21 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейге 121,5% құрады, бұл негізінен құрылыс ерітінділерін (1,8 есе); тауарлы бетон (48,3%-ға); цемент (23,9%-ға); әк (17,5%-ға); ғанышкартонын (15,7%-ға); бетоннан жасалған құрама құрылыс конструкцияларын (12,9%-ға); асбестцементтен жасалған жаймалар, панельдер, тақтайшалар және осыған ұқсас бұйымдар (5,5%-ға) өндіруді арттыру есебінен болды.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **металлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде** 206,3 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, соның ішінде қара және түсті металлургия өнімі – тиісінше 75,2 және 116,3 млрд. теңге. Тұтастай қызмет түрі бойынша 2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі нақты көлем индексі 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 88,1% құрады; сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 41,4%-ы келеді. **Қара металлургияда** жайма илек (43,4%-ға); болат (26,8%-ға); шойын (26,6%-ға) шығаруды қысқарту есебінен өндіріс 23,1%-ға төмендеген. Ферроқорытпалар өндірісі 8,7%-ға өскен. **Түсті металдар өндірісінде** нақты көлем индексі 100,8% құрады. Өңделмеген мырыш (122,8%) және қорғасын (110%); аффинаждалған күміс (119,3%); алюминий тотығын (103,2%) шығару артты. Мұнымен қатар, мыс сымы (89,8%-ға); аффинаждалған алтын (9,2%-ға); тазартылған мыс (3,5%-ға) сияқты өнім түрлері бойынша өндіріс төмендеген.

Дайын металл өнімдерін өндіру 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейге 85,2% құрады, бұл цистерналар, кеспектер және барабандар 50-300 л сыйымдылығымен (71,2%-ға); орталық жылу жүйесінің қазандарын (42,7%-ға); қымбат емес металдармен қапталған электродтар (22,8%-ға); қара металдардан жасалған ванналар (5,2%-ға) шығаруды азайтуға байланысты.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

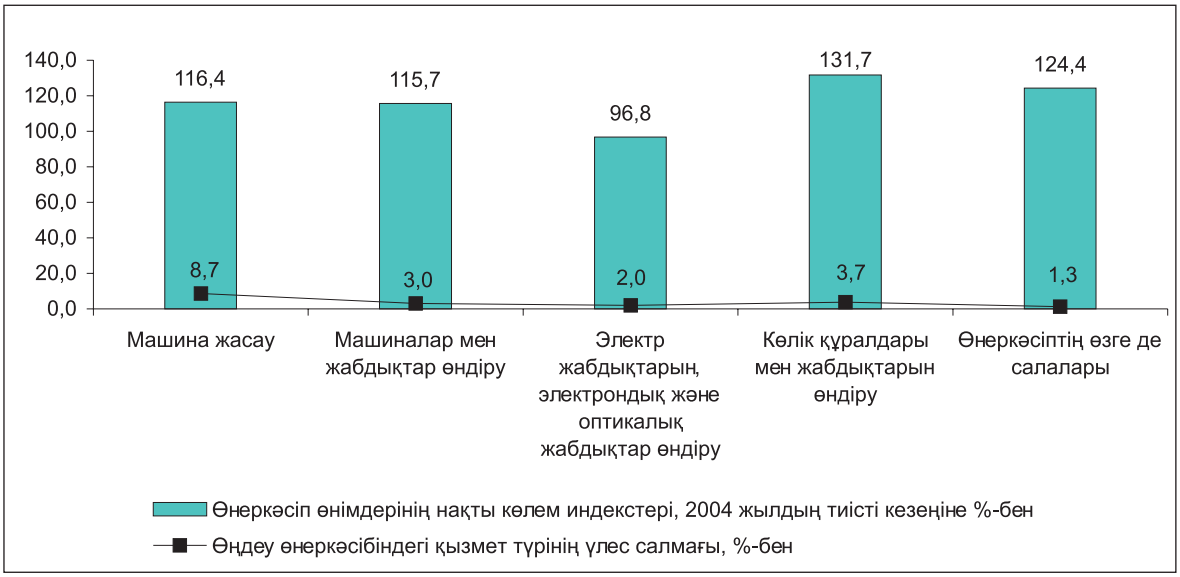

Машиналар мен жабдықтар өндіруде 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 15 млрд. теңгенің өнімі шығарылды. 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейге қарағанда экскаваторлар (300%); тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғату машиналар (195,9%); мұнай кәсібіне арналған (131,3%) және мұнай-газ өңдейтін (123%) жабдықтар; көпірлік және төрттағанды крандар (104,8%) шығару өсті. Мұнымен қатар, шарикті немесе аунақша мойынтіректер (99%); орталықтан тебетін сорғылар (97,2%); қозғалтқыштар (17%); кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар (14,2%) шығару төмендеді.

Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар 10,1 млрд. теңгеге өндірілген. 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда электр тізбектерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған, кернеулілігі 1000 В-ға дейінгі аппаратураларды (51,6%-ға); магнитофондар (45,6%-ға); теледидарлар (33,9%-ға); трансформаторлар (8,1%-ға) шығару төмендеген.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 18,4 млрд. теңгені құрады. 2004 жылдың қаңтар-сәуіріндегі деңгейге қарағанда тіркемелер және жартылай тіркемелер, контейнерлер (12 есе) және қозғалтқыш бөлшектерін (9 есе) шығару артқан. Теміржол локомотивтерін, трамвайға арналған моторлы вагондарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету қызметтерінің (140,6%) көлемі артқан. Арнайы және мамандандырылған автомобильдер (70,6%); автомобиль (57,2%) және теміржол локомотивтерінің, трамвайға арналған моторлы вагондар (55,3%) бөлшектерінің; жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер (42,1%) өндірісі 2004 жылғы қаңтар-сәуірге қарағанда төмендеген.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 6,3 млрд. теңгенің өнімі өндірілген. Жиһаз шығару 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейге қарағанда артқан: асүйге арналған жиһаз – 48,3-ға; қаңқасы негізінен металдан жасалған, отыруға арналған жиһаз – 23,4%-ға; сауда кәсіпорындарына арналған және кеңсе жиһазы – 10,2%-ға. Мұнымен қатар, зергерлік бұйымдар (118,6%) мен спорт тауарлары (104,2%) өндірісі де өскен.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде нақты көлем индексі 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 104,3% құрады.

Электр энергиясын өндіру 24,9 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2004 жылдың қаңтар-сәуіріндегі деңгейден 2,7% жоғары, мұны Ақмола, Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 40,2 млн. Гкал құрады немесе өткен жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 2% артық. Өндірістің өсуін Атырау, Қарағанды, Маңғыстау, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана, Алматы қалаларынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

2005 жылдың қаңтар-сәуіріндегі электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

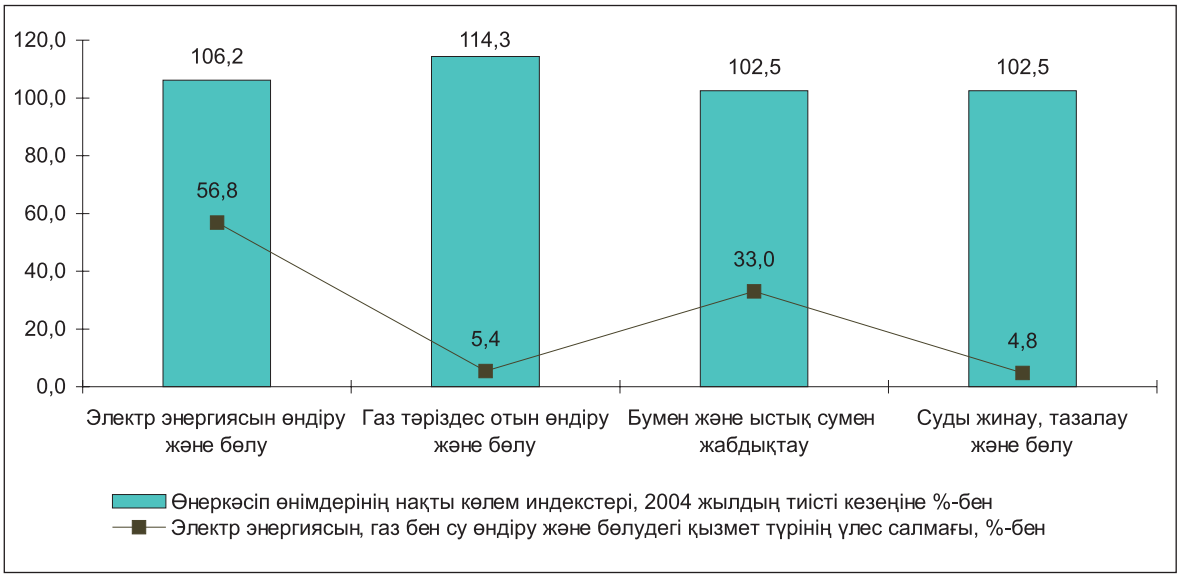

2.3 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірінде тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі, бағалау бойынша, ағымдағы бағамен 93,6 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 3,8%-ға артық.

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал (6194,3 мың бас), қой мен ешкі (17883,0 мың бас), жылқы (1254,7 мың бас), түйе (135,4 мың бас) және құс (26363,9 мың бас) санының өсуіне қол жеткізілген. Шошқа саны 0,3%-ға қысқарды және 1646,9 мыңды құрады.

2004 жылғы 1 мамырынан бергі кезең ішінде барлық облыстардың ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілері ірі қара мал, жылқы, қой мен ешкі және түйе санын ұлғайтқан болса, ал құс саны 12 облыста, шошқа саны тек қана Атырау (117,6%), Қостанай (115,2%), Қарағанды (113,9%), Ақтөбе (109,5%), Солтүстік Қазақстан (102,4%) және Жамбыл (100,5%) облыстарында өсті.

Мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіру көлемін өзгерту өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда төмендегідей кестемен сипатталады:

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

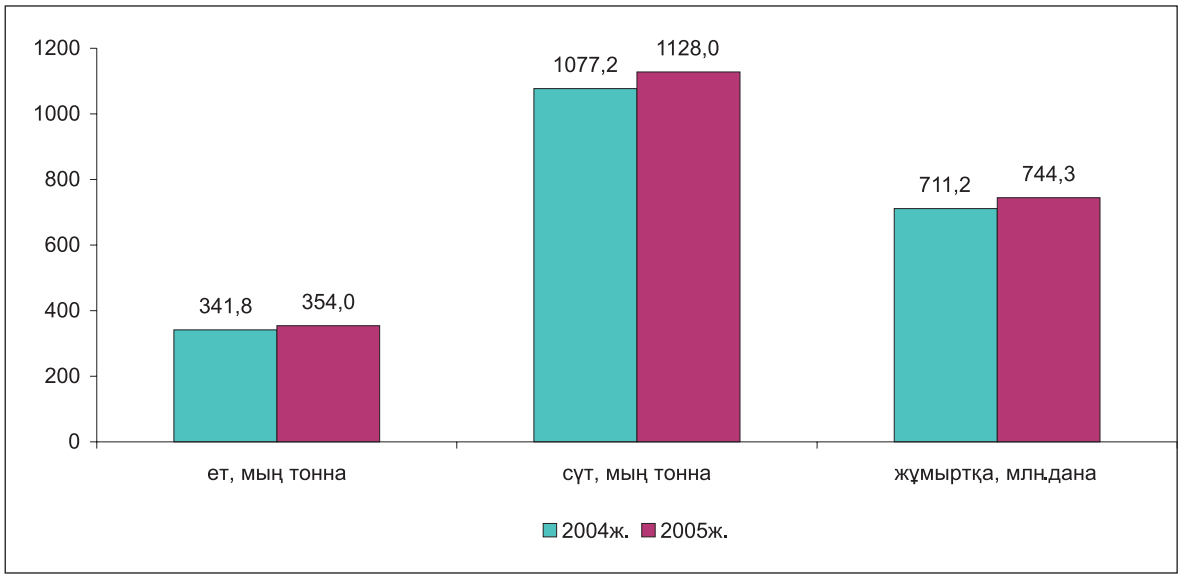

2005 жылғы қаңтар-сәуірде 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет және сүт өндірісінің өсуі барлық облыстарда, сүт – Маңғыстаудан (50%) басқа барлық облыстарда, жұмыртқа – Павлодар (83,5%) және Алматы (91,6%) облыстарынан басқа барлық облыстарда тіркелді.

Ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудің жалпы көлеміндегі санаттар үлесі кестеде көрсетілген:

Шаруашылықтардың жекелеген санаттарының мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудегі үлес салмағы

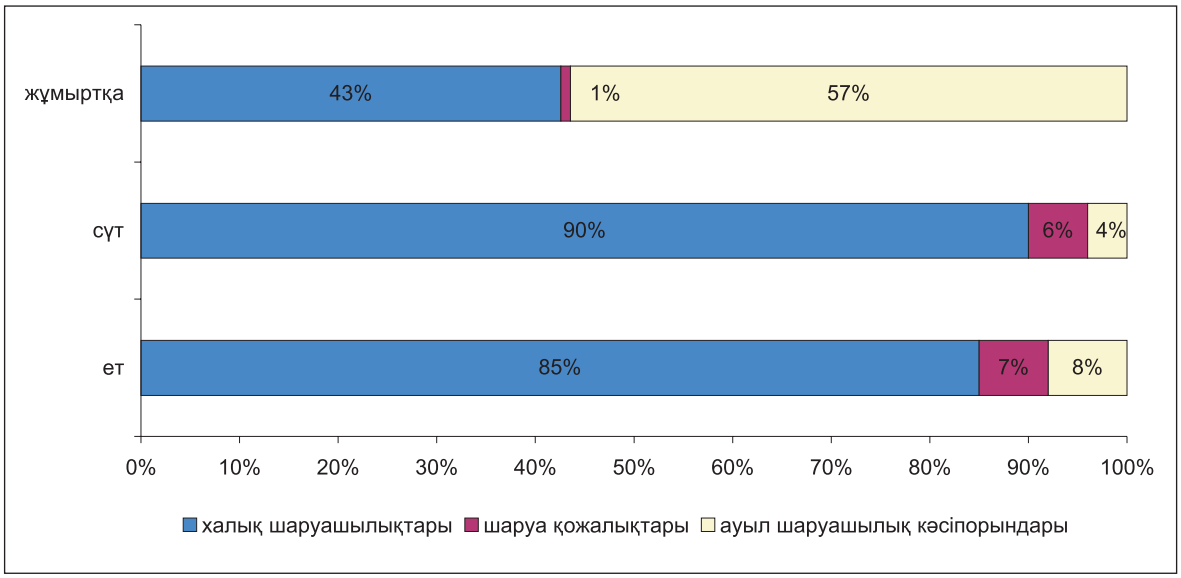

2.4 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2005 жылғы қаңтар-сәуірде құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, жете бағалауды ескере отырып, 100,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден 1,2 есе жоғары.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы қомақты – 80,7%. Мердігерлік жұмыстардың жалпы көлемінің 18,3%-ын шетелдік мердігерлер, 1,0%-ын мемлекеттік ұйымдар орындады.

Республиканың 14 өңірінде құрылыс жұмыстарының көлемі 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Солтүстік Қазақстан (2,9 есе), Павлодар (1,6 есе), Ақтөбе және Қарағанды (1,5 есе), Шығыс Қазақстан және Оңтүстік Қазақстан (1,3 есе) облыстарында және Астана (1,7 есе) және Алматы (1,4 есе) қалаларында байқалды.

Құрылыс көлемінің төмендеуі 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда Атырау (1,2 есе), Батыс Қазақстан (9%) облыстарында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде жалпы ауданы 1545,4 мың шаршы метр болатын 6835 үй, соның ішінде тұрғын үйге арналған – 1272,2 мың шаршы метр болатын 5603 үй салынды.

Тұрғын үй құрылысы

2005 жылғы қаңтар-сәуірде тұрғын үй құрылысына 42,2 млрд. теңге инвестиция жұмсалды, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегіден 1,5 есе артық. Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 1171,5 мың шаршы метр болатын 10,7 мың жаңа пәтер салды, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден 1,7 есе жоғары.

Тұрғын үйдің жалпы ауданын пайдалануға беру

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

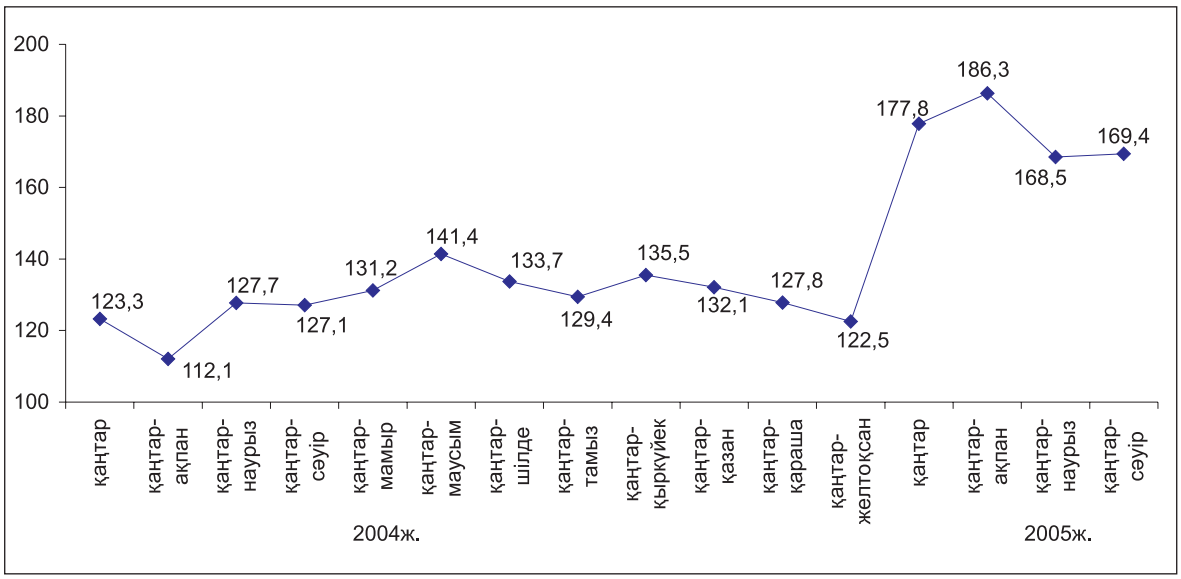

2005 жылғы қаңтар-сәуірде республиканың 14 өңірінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейден асып түсті. Соның ішінде, көлемнің едәуір өсуі Қарағанды (3,6 есе), Алматы (3,1 есе), Маңғыстау (2,2 есе), Солтүстік Қазақстан (2,1 есе), Ақтөбе, Жамбыл, Қостанай (1,7 есе) облыстарында және Астана (2,2 есе) мен Алматы (1,6 есе) қалаларында байқалды.

Республикада іске қосылған тұрғын үй көлемінде Астана (18,1%) және Алматы (16,5%) қалалары, Оңтүстік Қазақстан (14,2%), Алматы (11,5%) және Атырау (9,6%) облыстары ең жоғары үлес салмағына ие.

Республикада тұрғын үй құрылысын негізінен мемлекеттік емес сектор субъектілері жүзеге асыруда, оның едәуір үлесін халық алып отыр, олар тиісінше іске қосылған тұрғын үйдің жалпы көлемінің 85,5% және 64,3% салған.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының орташа құны 36,8 мың теңгені (2004 жылғы қаңтар-сәуірде – 24,5 мың теңге), соның ішінде халықтың салғаны – тиісінше, 22,4 мың теңге және 13,7 мың теңгені құрады.

2.5 КӨЛІК

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде республикадағы **жүк тасымалдау** көлемі (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 536,6 млн. тонна жүкті құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегі жүк тасымалдаудан 2,8% артық.

Республиканың темір жол көлігі ағымдағы жылдың қаңтар-сәуірі ішінде 71,2 млн. тонна жүк тасымалдады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 3,6% жоғары.

Ағымдағы жылдың қаңтар- сәуірінде **автотасымал** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 399,7 млн. тоннаны құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 2,4% артық.

Магистральдық құбырмен ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде 65,7 млн. тонна жүк тасу жүзеге асырылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 4,2% артық. Айдалған жүктің жалпы көлемінен мұнай және мұнай өнімдері 21,4 млн. тоннаны (өткен жылдың тиісті кезеңіне 111,3%), газ – 44,3 млн. тоннаны (101,1%) құрады.

Республикадағы **әуе жүк** тасымалы 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 5303 тоннаны құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне 114,5%.

2005 жылдың қаңтар- сәуірінде республика көлігімен 2858,1 млн. жолаушы тасылды. Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда темір жол көлігімен жолаушы тасымалдау – 6,3%-ға, трамваймен – 1,0%-ға, троллейбуспен – 14,9%-ға, автобуспен – 3,7%-ға, таксимен – 5,2%-ға төмендесе, әуе көлігінде – 26,6%-ға өскені байқалды.

Көлік түрлерінің үлес салмағы

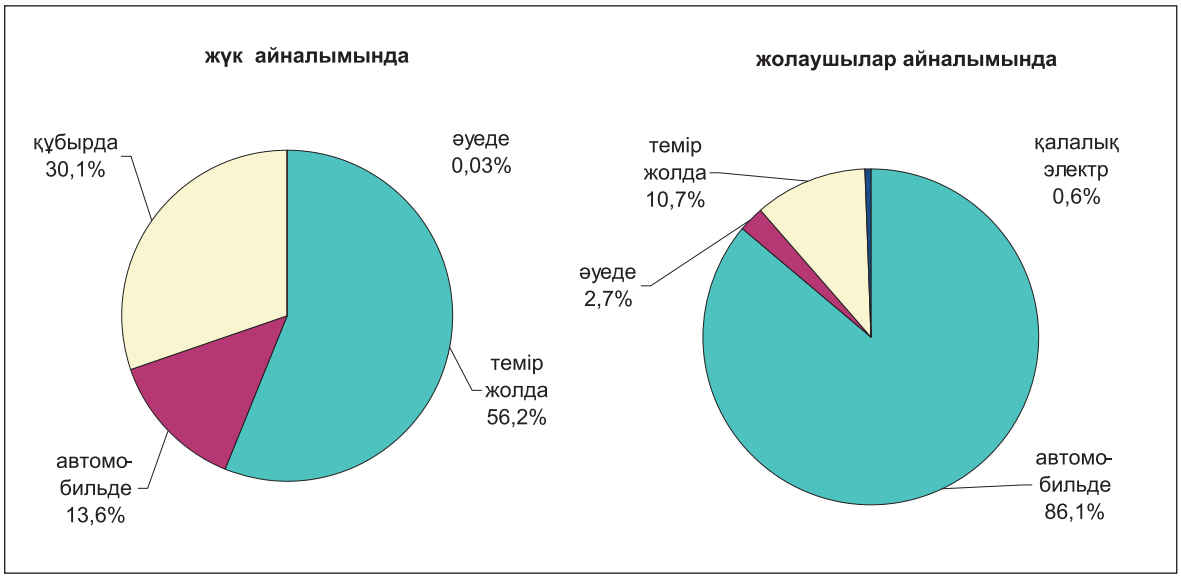

2.6 БАЙЛАНЫС

2005 жылғы қаңтар-сәуірде жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 60,0 млрд. теңге сомада қызмет көрсетсе, одан халыққа көрсетілгені – 21,4 млрд. теңге, бұл 2004 жылдың қаңтар-сәуіріндегіге қарағанда салыстырмалы бағада тиісінше 24,6% және 30,3% артық.

2005 жылғы қаңтар- сәуірде байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында қалааралық байланыс 23,9%, сымсыз байланыс – 37,2%, жергілікті телефон байланысы – 9,2%, деректерді табыстау қызметтері мен телематикалық қызметтер – 6,1% (одан – Интернет – 4,8%), радиобайланыс, радиохабар тарату, телевизия – 4,0%, пошта – 2,8% алады. Табыстардың жалпы көлемінен 35,7% халыққа байланыс қызметтерін өткізуден алынған.

Ұялы байланыс аса серпінділікпен дамыды (2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 2005 жылғы қаңтар-сәурде қызмет көлемі 49,3%-ға өсті), Интернеттен түскен табыс 2 есе, курьерлік байланыстан түскен табыс – 25,2%-ға өсті.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн.теңге

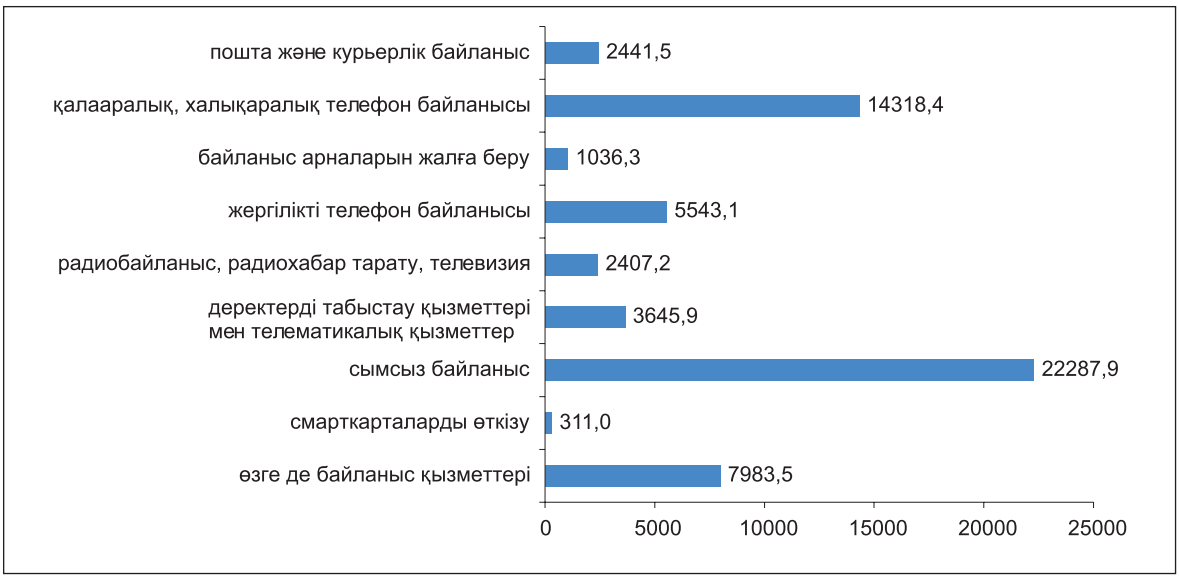

2005 жылғы қаңтар-сәуірде халыққа байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстардың жалпы көлемінен 39,6%-ды сымсыз байланыс қызметтерінен түскен табыс, 29,5%-ды қалааралық, халықаралық байланыс қызметтерінен түскен табыс, 15,7%-ды жергілікті телефон байланысы қызметтерінен түскен табыс, 4,9%-ды пошта және курьерлік байланыс қызметтерінен түскен табыс, 10,3%-ды байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыс құрады.

2005 жылдың қаңтар- сәуірінде халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн.теңге

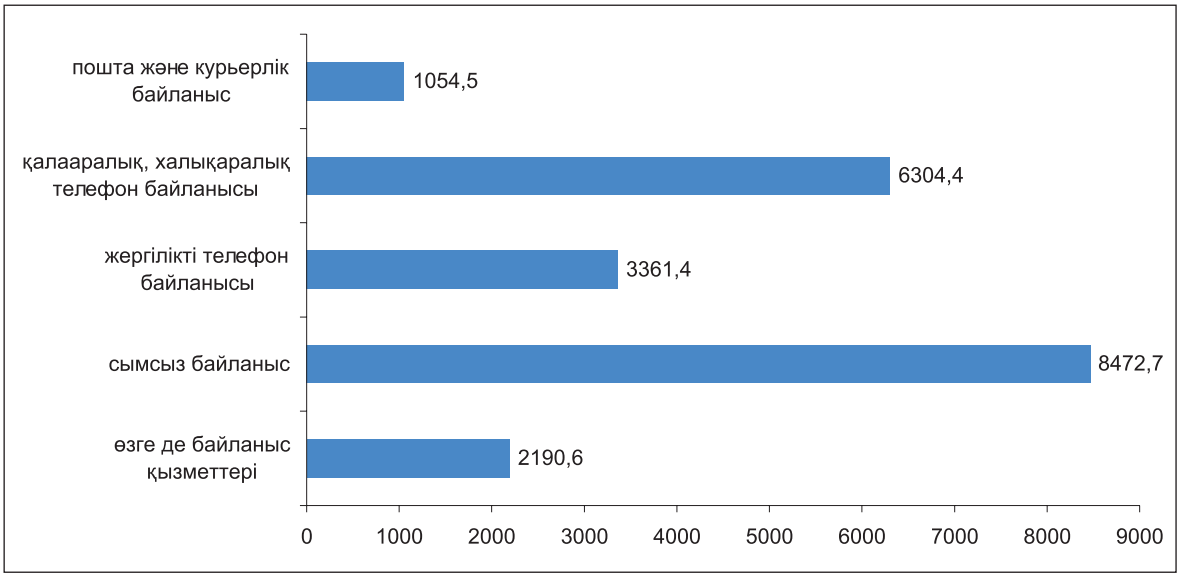

2.7 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

Жедел деректер бойынша 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 380,2 млрд. теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 10,7% өсті. 2005 жылдың сәуірінде тауар өткізу 98 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2004 жылғы сәуірдегі деңгейден 10,7%, ал 2005 жылғы наурызбен салыстырғанда 0,4% жоғары.

2005 жылғы қаңтар-сәуірдегі бөлшек сауда тауар айналымының көлемі бойынша өңірлерді топтастыру

2005 ж. қаңтар-сәуірдің көлемі, млрд. теңге	Облыстар, қалалар	Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлеміндегі үлес салмағы (в %)
4,3-6,4	Маңғыстау, Жамбыл, Қызылорда, Ақмола, Атырау	7,3
6,9-10,8	Солтүстік Қазақстан, Алматы, Оңтүстік Қазақстан, Қостанай	9,6
14,7-22,1	Батыс Қазақстан, Павлодар, Астана қаласы	13,7
23,8-45,7	Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Қарағанды	28,2
156,5	Алматы қаласы	41,2

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен және жеке кәсіпкерлер саудасынан алынған айналым 376,5 млрд. теңге (99%), басқа мемлекеттерден, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан 3,6 млрд. теңге (1%) түсті. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі өте аз.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

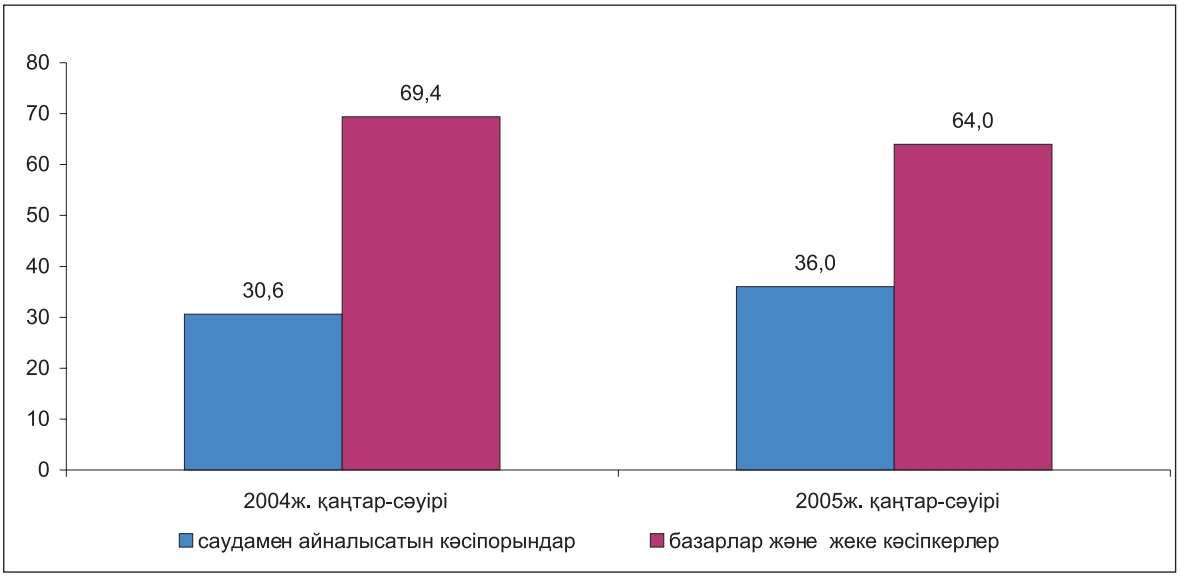

Сонымен, жеке кәсіпкерлердің бөлшек сауда өткізу көлемін бағалау бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінің 20,8% құрады.

Ағымдағы жылдың басынан бері республиканың көтерме сауда тауар айналымы 590,5 млрд. теңгені құрады немесе 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,9% көп болды. Мұның өзінде алынған тауар айналымының негізгі көлемі (көтерме сауданың жалпы көлемінің 99,9%) мемлекеттік емес сектордың үлесінде. Көтерме сауданың мемлекеттік секторының кәсіпорындары 0,4 млрд. теңгеге (0,1%) тұтыну тауарлары мен өндірістік-техникалық мақсаттағы өнімдерді сатты.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде қоғамдық тамақтандырудың қызмет көрсету көлемі 9,8 млрд. теңгені құрады. Сәуірде бұл көрсеткіш 2,7 млрд. теңге көлемінде алынды және 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда 39%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуірінде мемлекеттік емес сектордың қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарының айналымы 9,7 млрд. теңге сомасында болды, бұл кәсіпорындардың көлемі қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы айналымының 98,7% құрады. Қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету саласында мемлекеттік меншік нысанындағы кәсіпорындардың үлесі мардымсыз – 1,3%.

Талдау жасалған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 2,3 млрд теңгені құрады, олардың үлкен бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар ұсынады.

3. ШАҒЫН БИЗНЕС МОНИТОРИНГІ

Бұл бөлімде республикадағы шағын кәсіпкерліктің дамуының маңызды аспектілерін сипаттайтын шағын бизнес кәсіпорындарының (заңды тұлғалар), шаруа (фермер) қожалықтарының және жеке кәсіпкерлердің жедел есепті деректері берілген.

Есепті айдың келтірілген деректері нақтыланған есептеу әдісімен есептелінген. Тауарлар, жұмыстар, қызметтер саны мен шығарымын есептеу үшін қолданылатын нормативтер қайта қарастырылды. Нормативтерді есептеу үшін заңға сәйкес шағын бизнеске жататын кәсіпорындардың есепті деректері қолданылды. Нормативтер маусымдық коэффициентті есепке алып есептелген. 2000 жылдан бергі динамикалық қатарлар нақтыланған есептеу әдісімен қарастырылды.

2005 жылдың 1 мамырына Статистикалық тіркелім деректері бойынша республикада 150,6 мыңға жуық шағын бизнес кәсіпорындары тіркелді, бұл көрсеткіш 2005 жылдың 1 сәуірімен салыстырғанда 1,1%-ға жоғары. Тіркелген кәсіпорындардың 72,2% жұмыс істеп тұрған болып табылды, яғни экономикалық қызметті жүзеге асырған немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі барлар. 2005 жылдың сәуірінде 49,8 мыңнан астам кәсіпорындар белсенді жұмыс істеді (жұмыс істеп тұрғандар санының 45,8%).

Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (36,4%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, өйткені қызметтің бұл түрі шағын бизнес кәсіпорындарында кеңінен таралған. Өнеркәсіптік қызметпен 13,4% белсенді кәсіпорындар қамтылды, оның көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне келеді (жалпы өнеркәсіп кәсіпорындары санының 89,3%).

Өңірлер бөлінісінде белсенді кәсіпорындардың басым көпшілігі Алматы қаласына (25,5%) және Астана қаласына (10,7%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (9,4%) және Шығыс Қазақстан (7,7%) облыстарына келеді.

2005 жылдың 1 мамырына республиканың шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар саны есепті деректер бойынша 640,9 мың адам. Шағын бизнес кәсіпорындарында барлық жұмыспен қамтылғандардың 29,2% астамы саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге, құрылысқа –18,5% және өнеркәсіпке – 14,9% келеді.

Өңірлер бөлінісінде жұмыспен қамтылғандардың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы жұмыспен қамтылғандардың 19,8%) және Астана қаласындағы (9,2%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (9%), және Шығыс Қазақстан (7,7%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылғы сәуірдегі тауарлар шығару 65711,1 млн. теңгені құрады Есептеу деректері бойынша жалпы өнімнің 29,9% жуығын құрылыс саласындағы, сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу (22,3%) және өнеркәсіп – (17,2%) шағын бизнес кәсіпорындары алды.

Ауыл шаруашылығы саласында шағын бизнес шаруа (фермер) қожалықтарының дамуымен сипатталады. 2005 жылғы 1 мамырындағы жағдай бойынша республикада тіркелген 183,8 мыңнан астам шаруашылықтардың 81,8% жұмыс істеп тұр.

Шағын бизнес, сондай-ақ республикадағы жеке кәсіпкерліктің дамуымен де сипатталады. Жеке кәсіпкерлерге заңды тұлға құрмай-ақ кәсіпкерлік қызметпен айналысатын жеке тұлғалар жатады. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 сәуіріне республикада 322,8 мыңнан астам жеке кәсіпкер (фермер қожалықтарынсыз) тіркелген, оның 77% жұмыс істер тұрғандар болды. Жұмыс істеп тұрған жеке кәсіпкерлердің ең көп саны Шығыс Қазақстан – 28,3 мың адам (11,4%) және Қостанай – 20,9 мың адам (8,4%) облыстарына келеді.

4. СЫРТҚЫ САУДА

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының сыртқы сауда айналымы кеден статистикасының деректері бойынша, ұйымдаспаған сауда есебінсіз, 2005 жылдың қаңтар-наурызында 9009,9 млн. АҚШ долларын құрады және өткен жылмен салыстырғанда 40%-ға өсті, соның ішінде экспорт - 5656,1 млн. АҚШ доллары болып, 41,3%-ға өсті, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға байланысты шығыстарды есепке алғанда) – 3353,8 млн. АҚШ доллары болып, 37,9%-ға өсті.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

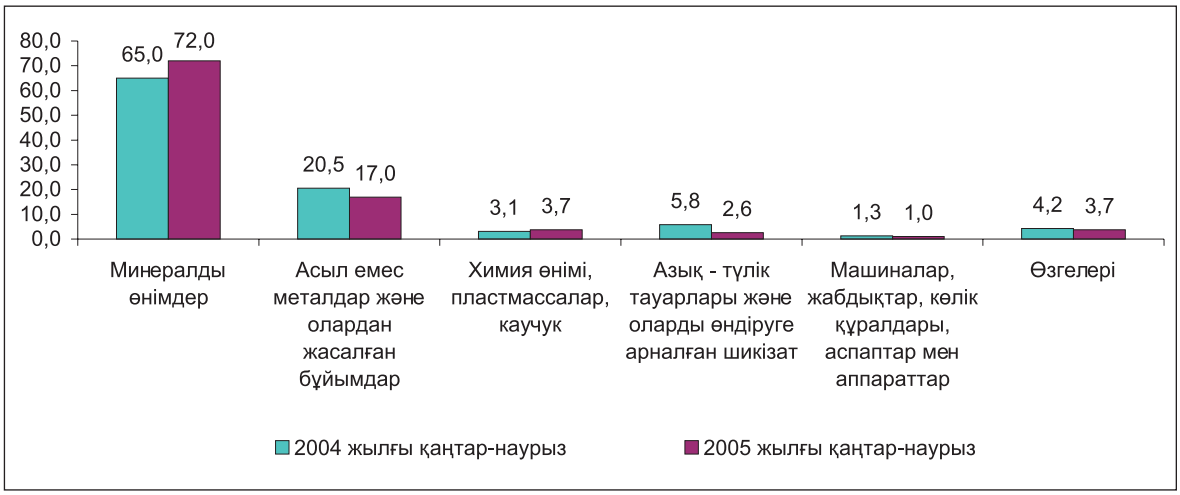

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары Швейцария (15,0%), Ресей Федерациясы (13,2%), Италия (12,8%), Қытай (10,7%), Франция (9,9%), Нидерланды (3,3%), Виргин аралдары (2,9%), Иран (2,8%), АҚШ (2,4%), Польша (2,3%), Кипр (1,9%), Ирландия (1,7%), Португалия пен Испания (1,6%-дан) болып табылады.

Талдау кезеңі ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 17,9% құрады (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 22,3%).

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

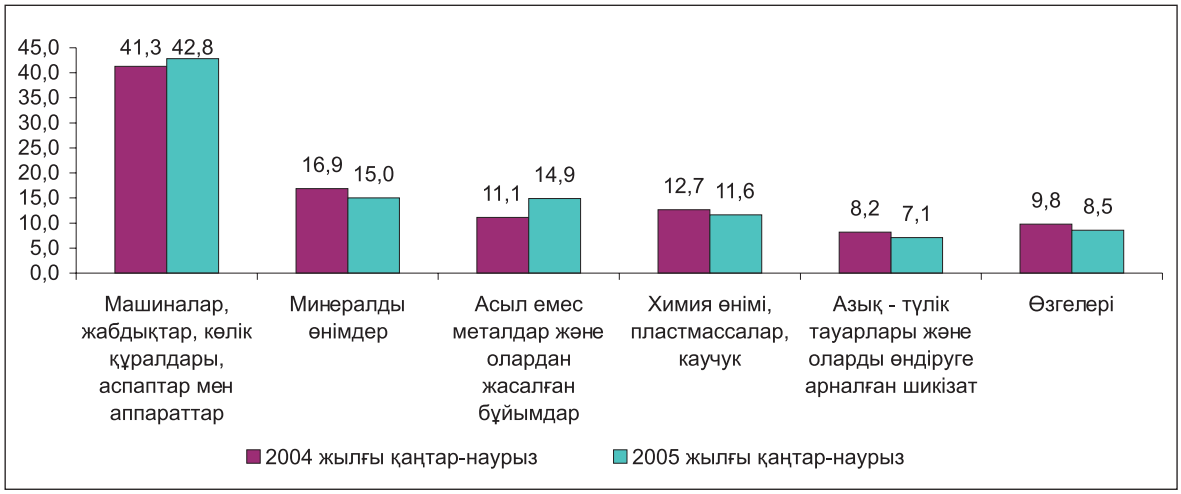

Инвестициялық тауарлар 2005 жылдың қаңтар-наурызында импорттың жалпы көлемінде 1600,8 млн. долларды немесе 47,7 % құрады (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 1052,5 млн. доллар немесе 43,3%).

2005 жылдың қаңтар-наурызында барлық импорттық жеткізілімдердің 46,1%-ы ТМД елдерінің еншісінде болды (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 49,5%). Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің – 36,0%), Германия (7,3%), Қытай (6,6%), АҚШ (6,1%), Украина (5,8%), Италия (4,2%), Жапония (3,6%), Ұлыбритания (3,0%), Корей Республикасы (2,6%), Түркия (2,2%), Швеция (1,9%), Өзбекстан (1,8%), Франция (1,7%) болып табылады.

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-наурызында ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 2560,7 млн. АҚШ долларын құрады және 2004 жылдың қаңтар-наурызымен салыстырғанда 22,2%-ға өсті, соның ішінде экспорт – 1014,1 млн. доллар болып, 13,8%-ға өсті, импорт – 1546,6 млн. долларды құрап, 28,4%-ға өсті.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 28,4% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 32,6%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-наурызында ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 72%-ды (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 51,4%), азық-түлік тауарлары – 10,2% (23,2%), химиялық өнімдер – 12,6% (8,8%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-наурызында ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 25,1% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 28,2%), минералды өнімдер – 30,5% (31,6%), металлургиялық өнімдер - 18% (11,8%), химиялық тауарлар – 10,3% (11,9%) құрады.

ТМД елдері минералды, химиялық және металлургиялық өнімдердің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2005 жылдың қаңтар-наурызында осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстардың көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 93,6% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 92,5%), металлургиялық өнімдер – 55,6% (52,5%), азық-түлік тауарлары – 47,2% (44,6%), химиялық тауарлар – 40,8% (46,4%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-наурызында әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 6449,2 млн. АҚШ долларын құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 48,6%-ға өсті, соның ішінде экспорт – 4642,0 млн. АҚШ доллары болып, 49,3%-ға өсті, импорт – 1807,2 млн. АҚШ долларын құрап, 47,1%-ға өсті.

Әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы 2005 жылдың қаңтар-наурызында 73,9% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 68,9%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 18,9% (23,6%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-наурызында әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 58% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 54,1%), азық-түлік тауарлары - 7% (9%), химия өнімдері – 12,8% (13,5%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 12,3% (10,4%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдерінің көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 2005 жылдың қаңтар-наурызында 72,9% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 66,2%), фармацевтикалық тауарлар – 81,9% (83,7%), киім – 79,7% (88,0%), азық-түлік тауарлары – 52,7% (55,3%) құрады.

5. ТАУАР РЫНОКТАРЫ

5.1 ӨНІМНІҢ (ТАУАРЛАРДЫҢ) ЖЕКЕЛЕГЕН ТҮРЛЕРІНІҢ РЕСУРСТАРЫ

2005 жылдың қаңтар-наурызында республиканың экономикалық айналымына енгізілген отынның негізгі табиғи түрлерінің (мұнайдың, газ конденсатын қоса, табиғи газ бен тас көмірдің) жалпы ресурстары 44,7 млн тонна шартты отынды құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-наурыздағы деңгейден 6,3% жоғары. Республиканың табиғи отын ресурстарының құрамында мұнай, газ конденсатын қоса – 53,2%, тас көмір – 32,5% және табиғи газ – 14,3% алады.

2005 жылдың қаңтар-наурызында отын-энергетикалық ресурс 20,2 млрд. кВт.с электр энергиясын (2004 жылдың қаңтар-наурызындағыдан 3,8% көп), 5,6 млрд. шаршы метр табиғи газды (8,8% көп), 13,8 млн. тонна шикі мұнайды (5,7% көп), 2,9 млн. тонна газ конденсатын (55,3% көп), 22,3 млн. тонна көмірді (2,6% аз) құрады.

Республикада табиғи газ рыногының 44,6% өз өндірісінен және 55,4% импорттан қалыптасты. Мұнай мен көмірдің ресурстары негізінен республикада өндіру есебінен (93,5% және 99,4% ресурстардың жалпы көлемінен тиісінше) қалыптасты.

2005 жылдың қаңтар-наурызында экспортқа 12,4 млн.тонна шикі мұнай, соның ішінде әлемнің басқа елдеріне 12,2 млн.тонна (экспорттың жалпы көлемінің 98,4%) шығарылды.

2005 жылдың қаңтар-наурызындағы шикі мұнай экспортының көлемі мен бағасы

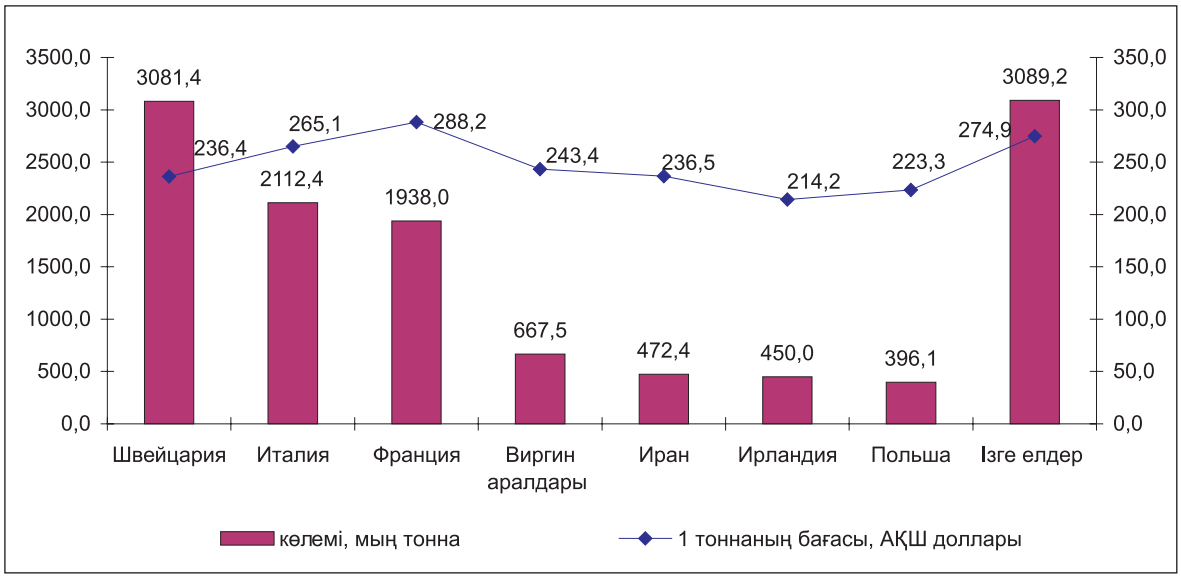

2005 жылдың қаңтар-наурызында өндеуге түскен шикі мұнайдың көлемі 1,4 млн. тоннаны құрады (ресурстардың жалпы көлемінің 10,1%). Мұнай өнімдерінің ресурстары негізінен (ресурстардың жалпы көлемінің 76,9%–100%) елдің өз өндірісінен қалыптасады. Мұнай өнімдері рыногында олардың импорты да орын алып отыр. Мәселен, 2005 жылдың қаңтар-наурызында ресурстардың жалпы көлеміндегі импорттың үлес салмағы: бензин – 23,1%, газойль – 12,7%, жағатын мазут – 8,8% болды.

Тұтыну тауарларының ресурстарын қалыптастыру бір келкі болмай отыр. 2005 жылдың қаңтар-наурызында азық-түлік тауарларының, яғни, минералды сулар мен алкогольсіз сусындардың (ресурстық өндіру 95,4% құрады), қанттың (90,9%), макарон өнімдерінің (89,4%), алкоголь өнімдерінің (88,6%), ет пен құстың (84,0%), сүт өнімдерінің (78,8%) қомақты көлемін, дайындалған және консервіленген балықтан басқа (импорт ресурстардың жалпы көлемінің 57,4% құрады), отындық өндірушілер өндірді.

2005 жылдың қаңтар-наурызында жекелеген азық-түлік тауарлары бойынша ресурстарды және экспортты қалыртастыру құрылымы.

пайызбен

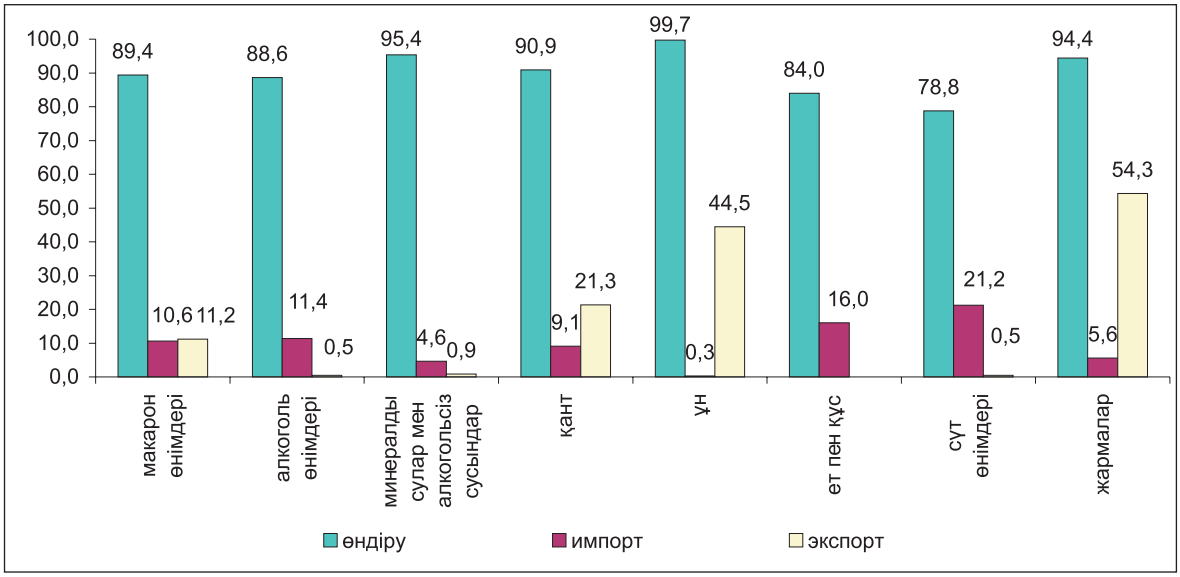

Азық-түлік емес тауарлардың ресурстарын толықтыру оларды республикада өндірумен қатар басқа елдерден әкелу арқылы да жүргізілді. Мысалы, кілем және кілем бұйымдарының импорты 2005 жылдың қаңтар-наурызында ресурстардың жалпы көлемінің 93,6%, кір жуатын машиналар – 80,8%, магнитофондар мен басқа да дыбыс жазатын аппаратуралар – 72,6% құрады.

5.2 ИМПОРТТЫ АЛМАСТЫРУ ТУРАЛЫ

Импортты алмастыру бағдарламаларының шеңберінде қарастырылатын өндірістік-техникалық мақсаттағы өнімдердің жекелеген түрлерінің ресурстары оларды республикада өндіру есебінен (58,2% дан 98,4%-ға дейін) қалыптасқан. 2005 жылдың қаңтар-наурызында цемент өндіру ресурстардың жалпы көлемінің 80,8% алды. Бұл оларды ішкі рынокта өткізуді арттыруға едәуір дәрежеде мүмкіндік туғызады.

Пневматикалық доңғалақтар мен тракторлардың (ресурстардың жалпы көлемінің – 100,0%), сұйықтық есептеуіштердің (91,5%), никель–кадмий аккумуляторлардың (82,4%), бояулар мен сырлардың (61,0%) ресурстарын негізінен басқа елдерден әкелінген импорттың есебінен қалыптастыруды жүзеге асыру жалғасуда.

Импорт жекелеген тұтыну тауарларының ресурстарын қалыптастырудың ажырамас бөлігі болып қалуда. Мәселен, 2005 жылдың қаңтар-наурызында 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда шай мен кофенің (ресурстардың жалпы көлемінің – 58,1%), сабынның (73,2%), аяқ киімнің (87,8%), жуу құралдарының (98,7%) ресурстары басқа елдердің импорты есебінен қалыптастырылды.

2005 жылдың қаңтар-наурызында өсімдік майының отандық өндірісі 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 16,8%-ға, шоколад, қанттан жасалған кондитерлік өнімдер – 11,9%-ға өскені байқалады, талданып отырған кезеңде олардың ресурстарын қалыптастыру республикада өндіру есебінен, тиісінше 71,2%-ға, және 59,2%-ға, жүзеге асырылды.

Республиканың тұтыну рыногында сабынды, жуу құралдарын, мақта маталар негізінен Ресей (импорттың жалпы көлемінен 53,3%-79,4%), аяқ киімді Қытай мен Ресей (тиісінше 83,4% және 13,2%) өндірушілері ұсынған.

6. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

ҚАРЖЫ ЕМЕС АКТИВТЕРГЕ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2005 жылғы қаңтар-сәуірде қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толықтыруға салынатын инвестицияларсыз) 454,6 млрд. теңгені құрады, оның 98,8% негізгі капиталға жұмсалған инвестицияларға келеді.

НЕГІЗГІ КАПИТАЛҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2005 жылғы қаңтар-сәуірде негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 449,1 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегіге қарағанда 1,5 есе көп.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде инвестицияның өсуі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда республиканың 14 өңірінде байқалды. Мұның өзінде ең көп өсуі Қарағанды (2,2 есе), Атырау (2,1 есе) және Маңғыстау (1,8 есе) облыстарында байқалды. Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Алматы, Шығыс Қазақстан, Қызылорда, Ақмола, Солтүстік Қазақстан облыстарында өсім 1,6-1,2 есе, Ақтөбе облысында 12,7%, Қостанай - 0,4%, Алматы және Астана қалаларында - тиісінше 1,4-1,2 есе болды.

2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Батыс Қазақстан (2,5 есе), Жамбыл (1,3 есе) облыстарында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаттары (62,1 %) және шетел инвестициялары (27,9%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылды. Бюджеттік қаражаттар 7%, қарыз қаражаттары 3% құрады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың негізгі көлемін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар және ұйымдар (63,5%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілері (29%) игерді. Мемлекеттік сектор үлесі 7,5% құрады.

Мұнай және табиғи газ өндіру - негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінен 43,6%, жылжымайтын мүлікпен операциялар – 23,5% (геологиялық барлау және инженерлік ізденіс жұмыстары есебінен), өңдеу өнеркәсібі – 9,8%, көлік және байланыс – 8,8% басым салалар болып табылады.

Шетел инвестицияларының жалпыреспубликалық көлемінің қомақты үлесі Атырау (76,7%) және Қарағанды (11%) облыстарында игерілді.

Негізгі қаражаттарды құру және жетілдіру үшін жұмыстар мен шығындар түрлеріне байланысты негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрамы төменде келтірілген.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

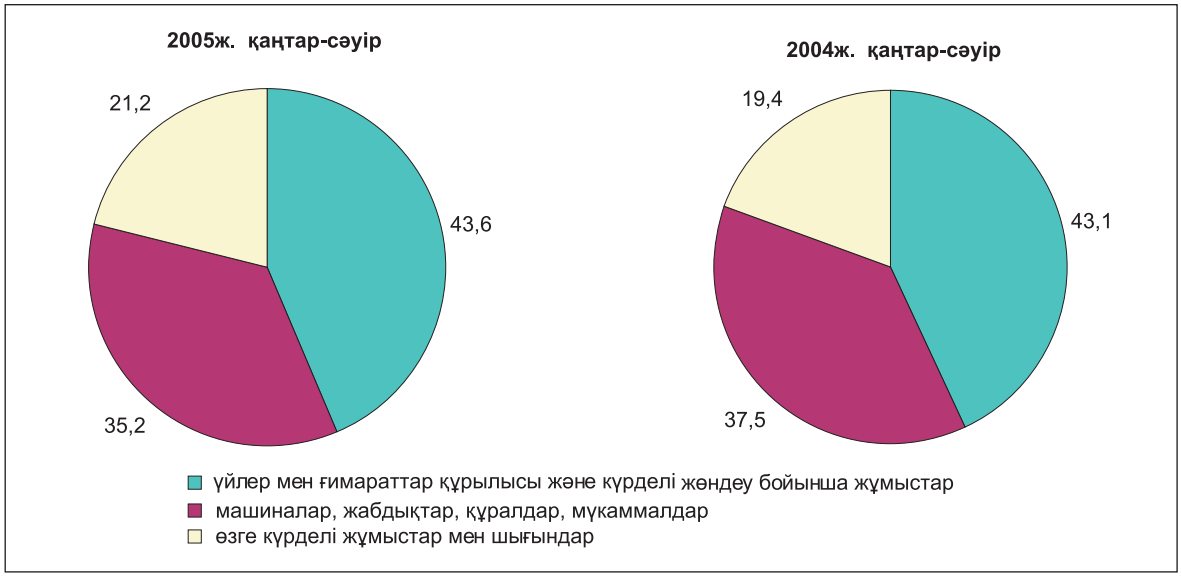

7. БАҒАЛАР

7.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2005 жылдың сәуірінде республиканың **тұтыну рыногында** тауарлар мен қызмет көрсету бағасы 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 2,5%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 0,6%-ға өсті. Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуірінде инфляция негізінен азық-түлік тауарларының 3,3%-ға және ақылы қызмет көрсету 2,3%-ға қымбаттауын құрады, бұл бағаның жалпы өсіміне тиісінше 1,6% және 0,6% енгізді. Азық-түлік емес тауарлардың бағасы 1%-ға көтерілді, бұл инфляцияға 0,3% қосты. Ағымдағы жыл басынан бері базалық инфляция (көкөніс пен жеміс, көмір мен бензин бағаларының көтерілуін есепке алмағанда) 1,8%, сәуірде – 0,4% болды.

Ағымдағы жылдың сәуірінде **азық-түлік тауарларының** бағасы 0,6%-ға көтерілді. Олардың арасында ең елеулісі инфляция деңгейінің жартысын қамтамасыз ететін жеміс-көкөніс өнімдерінің –3%-ға және ет пен ет өнімдерінің 1,3%-ға қымбаттауы болды. Нан өнімдері мен жарма өнімдері бағаларының өсімі 0,1% құрады. Жекелеген түрлердің баға серпіні әр түрлі бағытта болды. Баға макарон өнімдеріне 0,1%-ға, ұн – 0,3%-ға, жарма – 0,6%-ға төмендеді, ал нан бағасы өзгермегендіктен тоқаш пен ұн кондитерлік өнімдерінің бағасы 0,6%-ға көтерілді. Қант 0,6%-ға қымбаттады. Бағаның төмендеуі жұмыртқада – 6,6%-ға, сүт өнімдері – 1%-ға, мал майы – 0,3%-ға тіркелді, бұл оларды өндіру мен өткізудің маусымдық факторымен байланысты.

2004-2005 жылдардағы азық-түлік тауарлары бағаларының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

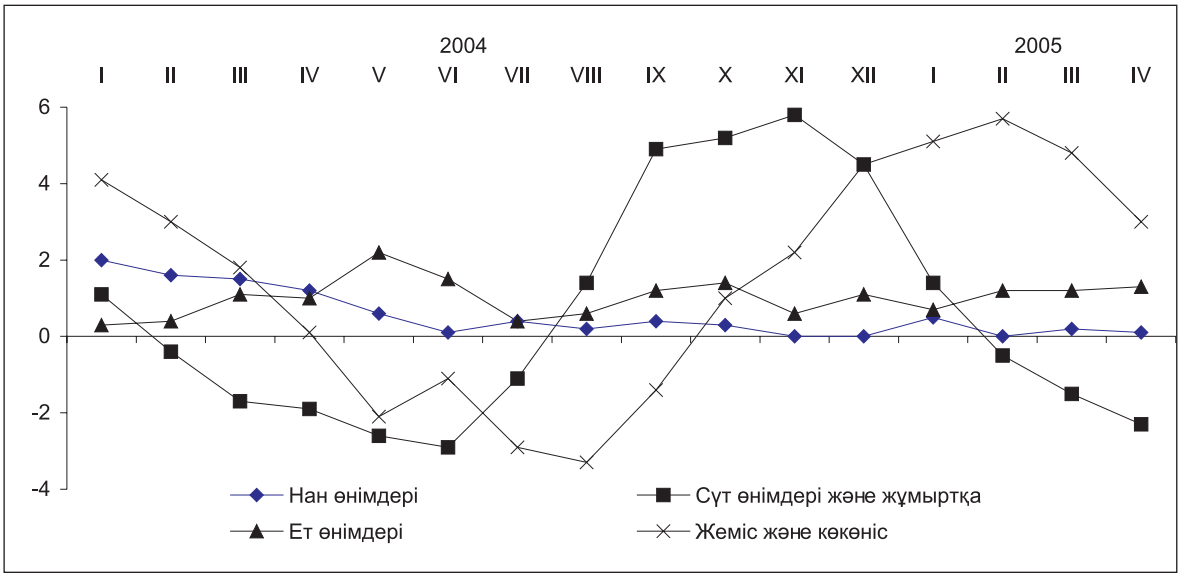

Күнкөрістің ең төменгі шамасы халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы негізгі тамақ өнімдерінің ең төменгі тұтыну мөлшерінен есептеп шығарғанда ағымдағы жылдың сәуірінде 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 6%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 0,8%-ға өсті және 5977 теңгені құрады (тамақ өнімдері – 4184 теңге, азық-түлік емес тауарлар және ақылы қызмет көрсету – 1793 теңге). Ағымдағы жылдың сәуірінде оның құрылымындағы ет пен балық сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 23,1%, сүт, тоңмай өнімдері мен жұмыртқа – 18,7%, көкөністер мен жемістер – 12,7%, нан өнімдері – 11,4%, қант, шай және дәмдеуіштер – 4,1% (4,3%) болды.

Азық-түлік емес тауарлар рыногында баға өсімі қарқынының өсуі наурызда 0,3%-дан сәуірде 0,7%-ға дейін, бензиннің қымбаттауына байланысты, оның бағасының наурызда 1,4%-ға төмендеуінен кейін 4,6%-ға өсуі байқалды. Киім мен аяқкиім бағасы – 0,6%-ға, ал олардың күнделікті сұраныстағы түрлері – 1-1,5%-ға өсті. Жеке гигиена тауарларының баға деңгейі 0,4%-ға, үй тұрмысында пайдаланылатын заттар 0,3%-ға, дәрі-дәрмек 0,1%-ға жоғары болды.

Ағымдағы жылдың сәуірінде **ақылы қызмет көрсету** бағасы 0,4%-ға өсті, бұл ағымдағы жылдың наурызына қарағанда 0,1 пайыздық пунктке аз. Баға өсімі қарқынының баяулауы олардың тұрғын-үй коммуналдық қызметтері қозғалысынан туындап отыр. Ағымдағы жылдың сәуірінде олардың тарифтері 0,4%-ға өсті (наурызда 0,6%-ға). Газбен жабдықтау, жылу және сумен жабдықтау бір айда 0,4-0,5%-

ға, қоқысты жинау мен кәріз – 0,6-0,8%-ға, тұрғын үйді ұстау – 1,4%-ға қымбаттады. Білім беру және мәдени қызмет көрсету бағаларының өсімі 0,2% және 0,3%, денсаулық сақтау және жолаушылар көлігінде 0,6%-дан, мейрамханалар мен қонақ үйлерде – 0,7% құрады. Байланыс қызметтері саласында олардың пошта түрлеріне бағаның 2,3%-ға өсуі, ал қалааралық сөйлесу бағасы 4,2%-ға төмендеуі байқалды

Ағымдағы жылдың сәуірінде халықтың табысы ең төмен топтарына арналған тұтыну бағаларының индексі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 102,8%, табысы ең көп топтарына – 102,5%, өткен айға қарағанда тиісінше – 100,5% және 100,6% құрады.

2005 жылдың сәуірінде тұтыну тауарлары мен қызметтері бағаларының өсімі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда әрбір екінші өңірлерде 1,7-2,2%, әрбір үшінші өңірде – 2,3%-2,8%, екеуінде 3,4% және 4,1% құрады.

7.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒАЛАР

Өндірістік сипаттағы қызметтерді қоса есептегенде өнеркәсіп өнімдерін өндіруші-кәсіпорындардың бағалары ағымдағы жылдың сәуірінде наурызбен салыстырғанда 4,9%-ға, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 10,5%-ға көтерілді. Өндірілген өнім ай ішінде 5,2%-ға, өндірістік сипаттағы қызметтер – 1,8%-ға қымбаттады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдердің тобындағы аралық тұтынатын өнімдер 5,8%-ға, өндіріс құралдары – 2,2%-ға, тұтыну тауарлары - 0,8%-ға өсті.

Өткен айдағы өнеркәсіптегі баға серпіні, бұрынғыдай, көбіне жедел үрдісті энегоресурсқа көбейгенін анықтады. Ағымдағы жылдың ақпанында олар 3,5%-ға, наурызда – 6,3%-ға, сәуірда – 7,2%-ға көтерілді. Осыған байланысты мұнайдың бағасы да көтерілді, ол өз кезегінде сыртқы рыноктағы оның бағасының көтерілуіне әкеліп соқтырды. Республикада оның өндіру бағасы наурызбен салыстырғанда өткен айда 8,7%-ға, немесе 1,7 пайыздық пунктке көп. Олардың ең көп деңгейі мұнайға, алыс шетелге шығарылатын – 12,2%-ға, жақын шетел – тек қана 1,9%-ға өсті, ал республиканың іші өзгеріссіз қалды. Мұнай өнімдеріне өндіруші-кәсіпорындардың бағасы ай ішінде 2,3%-ға төмендеді. Олардың жекелеген түрлеріне баға қозғалысы олармен рыноктың толығуына байланысты және бір текті емес болды. Ақпанмен салыстырғанда ағымдағы жылғы наурызда 4,1 есеге көбейді, республикадағы керосин өндірісінің көлемі оның өткен айда 3,2%-ға арзандағанын анықтады, дизель отыны – тиісінше, 1,5 есе және 10%-ға арзандады. Автомобиль бензині, керісінше 3%-ға, жағатын мазут – 2%-ға қымбаттады. Ай ішіндегі газ конденсатының бағасы 17%-ға, көмір – 1,8%-ға, табиғи газ – 0,6%-ға көтерілді. Өткен айда кен өндіру өнеркәсібіндегі бағаның жалпы деңгейі 7,5%-ға өсті, ол оның алдындағыға қарағанда 1,4 пайыздық пунктке көп.

Өңдеу өнеркәсібіндегі бағаның өсімі ағымдағы жылдың наурызында 1,1%-дан сәуірде 2,1%-ға дейін тез өсті, соған ұқсас өзгерістер металлургия өнеркәсібінде – тиісінше 1,3%-дан 4,5%-ға дейін болды. Қара металл илектеріне сыртқы сауда конъюнктурасының жақсаруы себебінен осы тауарға, ағымдағы жылдың наурызында өндірушілер бағасының төмендегенін байқады, өткен айдағыдан олардың өсімі 3,9%-ға ауысты. Бұрынғыдай ферроқорытпа 5,8%-ға, түсті металл – 4,6%-ға қымбаттады, ол әлем рыногында осы металдың баға серпінін бейнелейді. Өңделмеген алюминийге өндірушілердің бағасы 6,8%-ға, мыс – 5,2%-ға, мырыш – 4,8%-ға, қорғасын – 3%-ға көтерілді.

2004 және 2005 жылдардың сәуіріндегі өндіруші-кәсіпорындардың жекелеген металл түрлеріне баға өзгерісі

өткен жылдың желтоқсанына пайызбен, өсуі+, кемуі -

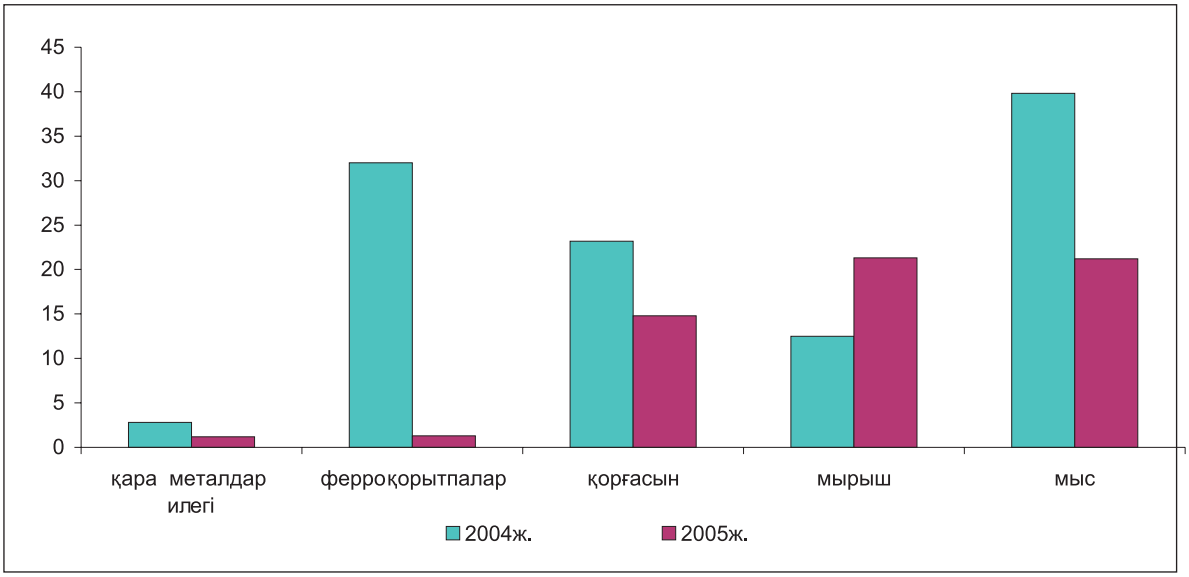

Өткен айда фармацевтикалық препараттар, бояулар және лактар деңгейінің өзгермеуі, негізгі химия өнімдерінің 5,3%-ға қымбаттауы есебінен, химия тауарлары бағасының 4,1%-ға өскені тіркелген. Тоқыма, тігін бұйымдары мен былғары және аяқ киім бағасы шетелдік аналогтарға бәсекелестіктің сақталуынан бұрынғыдай қалды.

Республикада өндірілген азық-түлік тауарларының бағасы өткен айда 0,2%-ға (наурызда – 0,1%-ға) өсті. Аграрлардағы мал етінің қымбаттауы есебінен мал етінің 3,3%-ға көтерілгені белгіленген. Бұл шұжық өнімдеріне өндірушілер бағасының 2,6%-ға өсуіне әкелді, ал құс етінің базарда көп болуы себебінен, ол тек 0,2%-ға көтерілді. Әлемдік және ішкі рыноктағы астықтың арзандауы қайта өңделген олардың өнімдеріне бағаның бұдан ары 1,5%-ға, жарма – 6%-ға, бидай ұны – 1,3%-ға төмендеуіне мүмкіндік туғызды. Ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында сүт өнімдері бағасының 3,2%-ға көтерілуінен кейін, сәуірде ауыл шаруашылығы шикізаттарының өзгеруі әсерінен 0,5%-ға төмендеді.

Өткен айда байқаудағы өндірістік сипаттағы қызметтерден аумақтық деңгейдегі желілер бойынша электр энергиясын тасымалдау кезінде тарифтердің біршама өсуі – 21,1%-ға және аумақаралық – орта есеппен 8,7%-ға белгіленген.

Технологиялық процесс үшін өнеркәсіп кәсіпорындарымен сатып алынған өндірістік ресурстардың баға индексі, ағымдағы жылдың сәуірінде наурызбен салыстырғанда 100,2% құрады, 2004 жылғы желтоқсанда – 100,2%. Алыс шетелдерде сатып алынған шикізат пен материалдың бағасы ай ішінде 0,5%-ға, жақын шетелдерде - 0,8%-ға, республикада – 0,1%-ға өсті.

Шетелге шығарылатын тауарлардың бағасы, ақпанмен салыстырғанда ағымдағы жылдың наурызында 7%-ға, ал 2004 жылдың желтоқсанына қарағанда – 2,7%-ға көтерілді. Алыс шетелдерге республикадан әкетілген өнімдер ай ішінде 8,7%-ға, жақын шетелге – 1,5%-ға қымбаттады. Экспортқа шығарылатын сыныпталған өнімдердің тобынан, ағымдағы жылдың наурызында ақпанмен салыстырғанда бағалардың ең көп өсуі шикізат 9,3%-ға және жартылай фабрикат 2,4%-ға, ал дайын тауарларға – 0,6%-ға тіркелген. Осы кезең ішінде минералды өнімдердің бағасы 9,9%-ға, металл кендері мен концентраттар – 12,8%-ға, мұнай – 11,9%-ға өсті, ал оларды қайта өңдеу 7,2%-ға өсті. Олардың бағасының өсуі қымбат металдар – 6,6%-ға және жай металл – 1,6%-ға белгіленген. Шетелге әкетілген ауыл шаруашылық өнімдері 2,6%-ға арзандады.

Қазақстанға әкелінген өнімдер бағасының индексі, ағымдағы жылдың наурызында ақпанмен салыстырғанда 101,9%-ды, 2004 жылғы желтоқсанмен – 101,5%, Достастық мемлекеттер – тиісінше, 100,6% және 101,6%, әлемдегі қалған мемлекеттер – 103,8% және 101,4%-ды құрады. Ай ішінде импортқа шығарылатын тауарлардан машина жасау өнімдері – 5,1%-ға, дайын тағам өнімдері – 4,6%-ға тоқыма өнімдері – 3,7%-ға, химия тауарлары – 2,6%-ға көтерілгені тіркелген. Минерал өнімдеріні? бағасы, керісінше 4,3%-ға, сүрек – 3,3%-ға, пластмасса – 1,6%-ға төмендеген.

Ағымдағы жылдың сәуірінде **ауыл шаруашылығы өнімдерінің өткізу бағасы** өткен аймен салыстырғанда 0,2%-ға төмендеді (өткен жылдың тиісті кезеңінде - 0,7%-ға жоғары болды), 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 1,2%-ға (4%-ға) өсті.

Ағымдағы жылдың наурызында өсімдік шаруашылығы өнімдері бағасының өсімі 0,5%-дан сәуірде 0,1%-ға дейін баяулады. Өткен айда олар көкөніс өнімдеріне ең көп - 1,5%-ға, картоп пен күнбағыс тұқымына 0,4%-дан өсті. Дәнді дақылдар арасынан арпа мен тары 1,1%-дан, жүгері -0,4%-ға қымбаттады, ал бидай, күріш және қарақұмық– 0,1-0,2%-ға арзандады.

Ағымдағы жылдың сәуірінде сүт (3,3%-ға) пен жұмыртқа (4,5%-ға) бағасының маусымдық төмендеуі мал шаруашылығы өнімдерінің 0,4%-ға арзандауына себепші болды. Құс етінің бағасы 0,4%-ға төмен, ал мал етінің барлық түрлерінің бағасы - 1,9%-ға жоғары, ірі қара мал мен шошқа еті бағасы -2,2%-2,8%-ға, қой мен жылқы етінің бағасы - 0,6%-дан болды.

2004-2005 жылдардың сәуіріндегі ауыл шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлері бағаларының өзгеруі

өткен жылдың желтоқсанына пайызбен, өсуі +, төмендеуі –

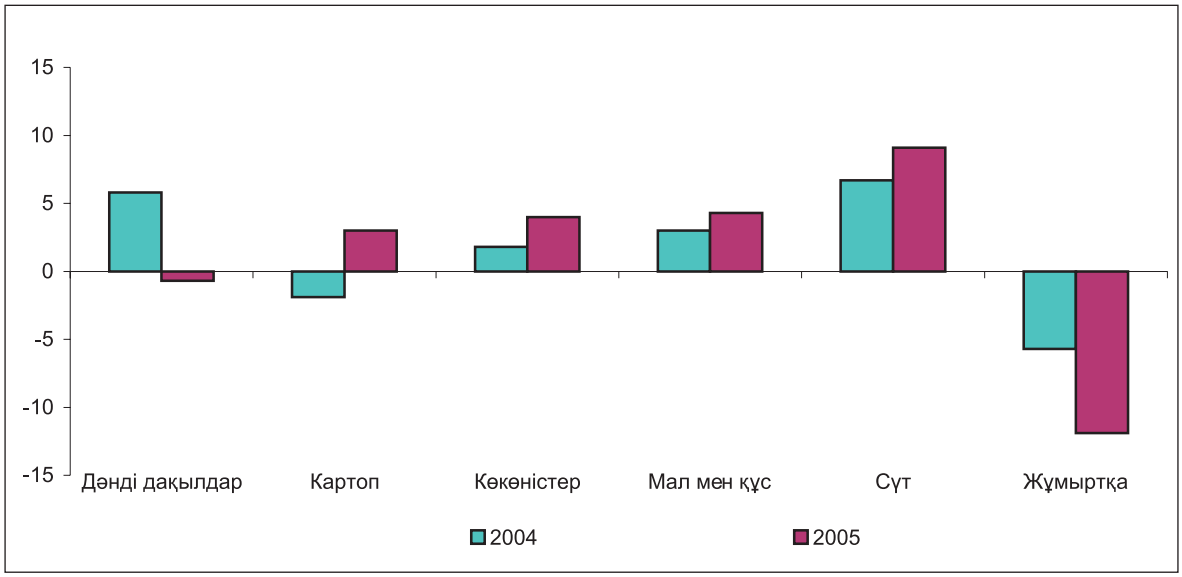

Ағымдағы жылдың сәуірінде **құрылыстағы баға деңгейі** 1,1%-ға өсті, бұл алдыңғы айға қарағанда 0,5 пайыздық пунктке жоғары. Құрылыс өндірісінің технологиялық құрылымы элементтерінің ішінен жабдық бағасы –1,9%-ға, өзге жұмыстар бағасы мен шығындар – 1,8%-ға, құрылыс-монтаж жұмыстарының бағасы – 0,5%-ға өсті. Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуіріндегі құрылыстағы баға индексі 102,4% құрады.

Өткен айда құрылыс ұйымдары материалдарды, бөлшектер мен конструкцияларды наурызға қарағанда 0,2%-ға жоғары бағада сатып алды. Металл конструкциялар 1%-ға, құбырлар, қылқан жапырақты ағаш материалдары – 0,5%-дан, сым мен шыны – 0,2- 0,3%-ға қымбаттады. Қыш кірпіш, шифер, асбесцемент құбырлары мен кабель бағасы өзгерген жоқ, ал портландцемент, әк, линолеум мен тауарлық бетон бағасы 0,3-0,6%-ға төмендеді.

Ағымдағы жылдың сәуірінде **көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау тарифтерінің индексі** 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 100,1% құрады. Автожол көлігінің қызметі 1,1%-ға (ағымдағы жылдың сәуірінде -0,1%-ға), ал көліктің басқа түрлерімен жүк тасымалдау тарифтері өткен төрт ай ішінде өзгерген жоқ.

8. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

8.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетінің орындалуы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректеріне сәйкес **2005 жылдың 1 сәуіріне** табыс көлемі 396 млрд теңгені құрады (2004 жылдың 1 сәуіріне – 289,2 млрд. теңге), шығындар – 279,5 млрд теңге (2004 жылдың 1 сәуіріне 258,9 млрд. теңге), операциялық сальдо – 116,5 млрд. теңгені құрады. Бюджеттік таза кредит беруге –1,3 млрд. теңгеден, ал қаржы активтерінің операция бойынша сальдосына – 65,8 млрд теңгеден келді. Бюджет профициті 49,4 млрд теңге деңгейінде анықталды. 2004 жылдың тиісті кезең көрсеткіштерімен салыстырғанда табыс көлемі бойынша деректер – 36,9%-ға, ал шығындар – 8%-ға өсті.

2005 жылдың 1 сәуіріне табыс жылдың нақтыланған бюджетіне қатынасы бойынша 27,6%-ға, мемлекеттік бюджет шығындары – 19,4% орындалды.

Салық түсімдері құрылымында негізгі үлес корпоративтік табыс салығына – 39,6% (152,3 млрд. теңге) және ҚҚС (қосымша құн салығына) – 19,9% (76,4 млрд. теңге) келеді. Көрсетілген салықтар бойынша 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден тиісінше 97% және 30,5% асатын түсімдердің ең көп өсімі байқалады.

Бюджеттің барлық шығындар көлемінен әлеуметтік қызмет көрсетуге 55,9%, жалпы мемлекеттік қызмет көрсету, қорғанысқа – 20,3% келеді. Төменде 2005 жылдың 1 сәуіріне сәуіріне мемлекеттік бюджет шығындарының құрылымы келтірілген:

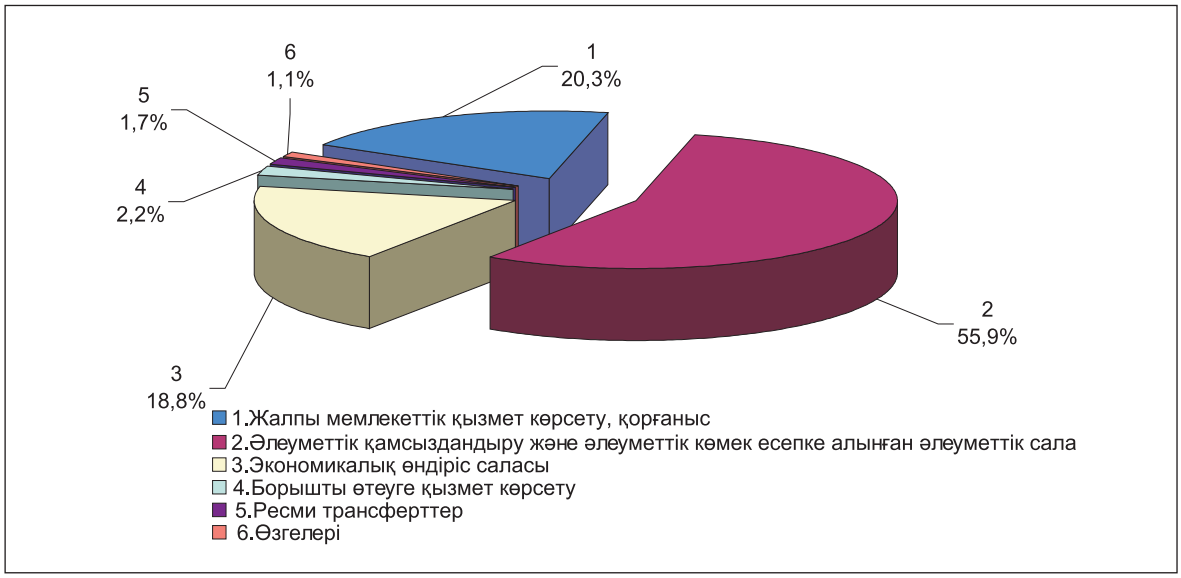

2005 жылдың 1 сәуіріне мемлекеттік бюджет тапшылығын (профицитін) қаржыландырудың жалпы көлемі -49,4 млрд. теңгені, одан ішкі түсім 23,5 млрд теңгені құрады. Бюджетті қаржыландыруға 65,1 млрд теңге бюджет қаражаттарының бос қалдықтары пайдаланылды.

2005 жылдың 1 сәуіріне республикалық бюджеттің табыс көлемі – 319,9 млрд теңге болды, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 47,3% артық (217,2 млрд теңге).

2004 жылдың тиісті кезеңімен (220,2 млрд теңге) салыстырғанда шығындар 3,6% өсіп, 228,2 млрд. теңгені құрады. Операциялық сальдо 91,7 млрд. теңге, бюджеттік таза кредит беру 30 млрд. теңге, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 65,7 млрд. теңгені құрады. Бюджет тапшылығы 4 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

Есепті кезеңде **республикалық бюджет** табысының 90,8% салықтар, 2,1% - салықтан тыс табыс, 7% - ресми трансферттер құрады.

Шығындардың негізгі бөлігі әлеуметтік салаға – 39% (89 млрд. теңге) және өндірістік салаға – 19,8% (45,2 млрд теңге) келеді.

Жергілікті бюджетке осы кезең ішінде түскен табыс 155,9 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 18,9% артық (139,3 млрд. теңге), шығындар – 131,1 млрд теңге, 13% (2004 жылдың 1 сәуіріне 116 млрд. теңге). Операциялық сальдо – 24,8 млрд. теңгені, бюджеттік таза кредит беру -0,5 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 25,3 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

Жекешелендіру

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің деректері бойынша)

Тұтастай алғанда республика бойынша 2005 жылдың 1 тоқсанында мемлекеттік бюджетке жекешелендіру объектілерінен сатылған және сатып алынған 353,9 млн.теңге, соның ішінде:

республикалық бюджетке 6768,2 млн. теңге түсті;

2005 жылдың 1 тоқсанында мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті және оның облыстық бөлімшелері мемлекеттік мүліктің 245 объектісін сатты, одан 2 бірлік немесе жекешелендірілген обьектілердің санынан (0,8%) мемлекеттік пакет акцияларын және қатысудың мемлекеттік үлесін құрады, 4 бірлік (1,6%) – мемлекеттік кәсіпорындар мен мекемелердің бөлімшелері мен құрылымдық бірліктері мүліктік кешендері және 239 бірлік, немесе (97,6%) - "өзге мемлекеттік мүліктер ", оған мемлекеттік кәсіпорындар мен мемлекеттік мекемелердің, жылжымайтын мүлік және әлеуметтік сала обьектілерінің акционерлік қоғамдар, шаруашылық серіктестіктердің жарғылық капиталына кірмейтін, бірақ олардың теңгерімінде тұрған айналымнан тыс активтердің жекелеген түрлері кіреді.

Мемлекеттік мүлік түрлері бойынша жекешелендірілген обьектілерді бөлу диаграммада көрсетілген (нақты сатылған обьектілердің жалпы санына %):

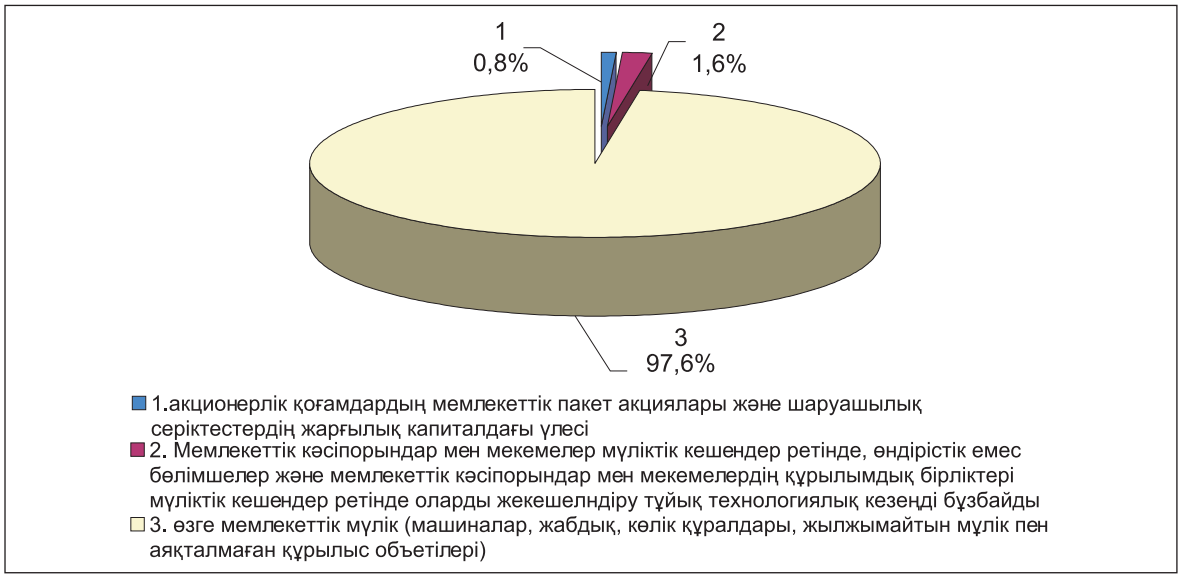

2005 жылдың 1 тоқсанында сатылған обьектілердің жалпы санының барлығы мемлекеттік меншік болып табылды. 2005 жылғы 1 тоқсандағы мемлекеттік обьектілердің экономикалық қызмет түрлері арасынан 1 бірлік саудаға (1 обьектінің сату бағасы 10 мың теңгені құрайды) және 1 бірлік өзгелерге (1 обьект 63,1 млн.теңге) жатады.

2005 жылдың 1 тоқсанында республикалық меншік обьектілерінің ең көбі Астана қаласында (21 объект және 1 объектінің орташа сату бағасы 605,4 мың теңгені құрады) және Шығыс Қазақстан (51 объект және 1 объектінің орташа сату бағасы – 1442 мың теңге), Қарағанды (30 объект және1 объектінің орташа сату бағасы 1235 мың теңге) облыстарында жекешелендірілді. Коммуналдық меншік обьектілерінің ең көбі Алматы (44 обьект 11422 мың теңге сату бағасында), Қарағанды (30 объект және тиісінше 37053 мың теңге) облыстарында жекешелендірілді.

Объектілерді жекешелендіру аукциондар (қатысушылар өздерінің ұсыныстарын көпшілік алдында жариялайтын сауда-саттық түрі), тендерлер (қатысушылар өздерінің ұсыныстарын жазбаша жабық конвертте немесе сатушының қалауы бойынша көпшілік алдында жариялайтын сауда-саттық түрі), тікелей атаулы сату арқылы (обьектілер тендерлік негізде жалға немесе кейіннен сатып алу құқығына ие болатын сенімгерлік басқаруға берілетін жекешелендіру түрі) және қор биржасы арқылы (ұйымдастырылған бағалы қағаздардың жұмыс істейтін рыногі) жүзеге асырылды.

2005 жылғы 1 тоқсанда кәсіпорындардың ең көп саны ашық ағылшын (бастапқы бағасы көтерілген) аукциондары арқылы 33,9%-ға немесе есепті кезеңде өткізілгендер санынан 83 объект сатылды. Голландық (сату барысында бастапқы баға жарияланған адыммен төмендетіледі) 62,9%-ға немесе 154 объектіге сонымен бірге обьектілерді сатудың голландық әдісі обьектілер сатудың ағылшын әдісіне қарағанда 29 пайыздық пунктке асып түседі.

2005 жылғы 1 тоқсанда “өзгелері” санаттарына жататын 90,4% объект сатылды (жылжымайтын мүлік, аяқталмаған құрылыс обьектілері, жеке машиналар, жабдық, көлік құралдары). Сонымен бірге 64% объект сауда-саттықтың голландық әдісі арқылы сатылды (бастапқы бағасы төмендетілген), бұл ең алдымен сатуға қойылған “өзге объектілердің” көпшілігінің тартымсыздығымен байланысты.

8.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ

Ірі және орта кәсіпорындар мен ұйымдардың қаржы қызметі

2005 жылғы наурыз айының жедел деректеріне 1071 ірі және 3414 орта кәсіпорындардың (ұйымдардың) көрсеткіштері енгізілді. Есеп берген субъектілердің сальдоланған қаржы нәтижесі 156,8 млрд. теңге табыс ретінде анықталды (82,4 млрд. теңге), бұл көрсеткіш 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 90,3% жоғары. 2005 жылдың наурызында кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы тұтастай алғанда 39,3% болды. Есепті айда жиынтықты кірістің негізгі бөлігі кен өндіру өнеркәсібі есебінен 73,7% немесе 115,6 млрд. теңге қалыптасты, соның ішінде шикі мұнай мен табиғи газ өндіретін кәсіпорындарда 92,9% немесе 107,4 млрд теңге. Өңдеу өнеркәсібінің үлесі –13,7% (21,5 млрд теңге), көлік және байланыс үлесі – 5,2% (8,1 млрд.теңге) болды. 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда оң қаржы нәтижелері кен өндіру өнеркәсібінде 2,8 есе (41,8 млрд. теңге), өңдеу өнеркәсібінде – 51,7% (21,6 млрд. теңге) өскені байқалады.

Өңірлер бойынша табыстың жалпы нәтижесінен ең көп сомасы Атырау облысына – 51,1 млрд. теңгеден (32,6%), Астана қаласына – 23,3 млрд теңгеден (14,8%), Ақтөбе облысына – 20,1 млрд теңгеден (12,8%), Қызылорда облысына – 18,3 млрд. теңгеден (11,7%) келеді.

2005 жылдың наурызында есеп берген субъектілердің жалпы санының 41,5% (1860 бірлігі) 25,7 млрд теңге сомада залалға ұшырады. Залалдың жоғары деңгейі акционерлік қоғамдарда байқалады оларға барлық залал көлемінен 40,1% (10,3 млрд. теңге) келеді.

Экономиканың өнеркәсіп секторы үлесіне залалдың жалпы көлемінен 44,4% немесе 11,4 млрд. теңге келеді. Бұл саладағы 565 залалды кәсіпорынның электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу бойынша 119 кәсіпорын үлесіне экономиканың осы секторы көлемінен 15,9% немесе 1,8 млрд. теңге залал және өңдеу өнеркәсібінің 389 субъектісіне 40,4% немесе 4,6 млрд. теңге залал келді. Залалды кәсіпорындардың (ұйымдардың) ең көп үлес салмағы Ақмола облысында – 61,2% (343 есеп берген кәсіпорынның – 210-ы), Солтүстік Қазақстан облысында – 54,2% (236 есеп берген кәсіпорынның – 128-і), Шығыс Қазақстан облысында – 50,6% (356 есеп берген кәсіпорыннның –180-і), Қарағанды облысында – 45,8% (349 есеп берген кәсіпорынның – 160-ы) белгіленді.

Орта және ірі кәсіпорындар мен ұйымдардың өзара есеп айырысу жайы

2005 жылдың 1 сәуіріне міндеттемелер бойынша берешектің жиынтық көлемі – 4051 млрд. теңге, одан міндеттеме бойынша мерзімі өткен берешектің үлесі – 3,5% (141,8 млрд. теңге) құрады. 2004 жылғы 1 сәуіріндегі деректермен салыстырғанда (3299,3 млрд теңге) міндеттемелер көлемі 22,8% немесе 751,7 млрд. теңгеге ұлғайды, оның мерзімі өткен бөлігі 14% немесе 23,2 млрд. теңгеге кеміді (2004 жылдың 1 сәуіріне - 164,9 млрд. теңге). Міндеттемелер құрамында негізгі үлеске ие жеткізушілермен және мердігерлермен есеп айырысу – 18,5%, банктердің қарыздары – 20,4%. Өнеркәсіп салаларында жалпы міндеттемелер көлемінің 56,9% (2303,6 млрд. теңге) және барлық мерзімі өткен міндеттемелер сомасынан 70% (99,2 млрд. теңге) шоғырланған.

2005 жылдың 1 сәуіріне өңірлер бойынша міндеттемелер бойынша берешектің ең көп үлесі - Атырау облысына – 23,9% (967 млрд. теңге), Алматы қаласына – 19,7% (798,4 млрд теңге), Астана қаласына – 17,5% (706,9 млрд. теңге) келеді.

2005 жылдың 1 сәуіріне жұмысшылар мен қызметшілердің жалақысы бойынша мерзімі өткен берешек жалпы жалақы бойынша берешектің (39,3 млрд. теңге) 8,4%-ын (3,3 млрд. теңге) құрады, оның 51,5% (1,7 млрд. теңгесі) ұзақтығы 3 айдан көп берешек.

Өңірлер бойынша жалақы бойынша берешектің аса көп үлесі - Маңғыстау облысына – 12,1% (32 бірлікте 0,4 млрд. теңге), Қарағанды облысына 12,1% (26 бірлікте 0,4 млрд. теңге) және Алматы қаласына – 18,2% (20 бірлікте 0,6 млрд. теңге) келеді.

Тұтастай алғанда кәсіпорындар мен ұйымдар бойынша дебиторлық берешек – 2004 жылдың 1 сәуіріндегі деректермен (1496,3 млрд. теңге) салыстырғанда 29,8% өсіп 1942,5 млрд. теңгені құрады, одан мерзімі өткендері – 111,9 млрд. теңге немесе жалпы сомадан 5,8%. 2004 жылдың 1 сәуіріндегі деректермен салыстырғанда мерзімі өткен берешектің бөлігі 15,2% (97,1 млрд. теңгеге) өсті.

2005 жылдың 1 сәуіріне дебиторлық берешектің құрылымындағы негізгі көлемін- 43,8% (849,9 млрд теңге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегі алады. Мерзімі өткен дебиторлық берешектің жалпы көлемінің 54,3% (60,8 млрд. теңге) сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің үлесіне тиеді.

8.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ

Банк статистикасы*

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 сәуіріне ақша жиынының көлемі (М3)[1] 1726 млрд.теңгені құрады (2004 жылдың 1 сәуіріне – 1054,1 млрд. теңге), соның ішінде айналыстағы қолма-қол ақша (М0) – 364,8 млрд. теңге (2004 жылдың 1 сәуіріне– 244,8 млрд. теңге) болды. М3 көрсеткіші 2004 жылдың наурыз айының соңындағы деректермен салыстырғанда 63,7%-ға, 2005 жылдың 1 наурызындағы көрсеткіштермен салыстырғанда 6,6%-ға өсті. Ақша жиынының жалпы көлеміндегі қолма-қол ақша үлесі 2005 жылғы ақпанның соңында 21,1% құрап, өткен кезеңмен салыстырғанда 0,9 пайыздық пунктке кеміді. 2005 жылдың 1 сәуіріне ақша қорының (резервтегі ақшаның) жалпы көлемі 546,1 млрд. теңгені құрады және өткен кезеңмен салыстырғанда 3,3%-ға өсті.

2005 жылдың наурызындағы айналыстағы ақшалай қаражат эмиссиясы 5,5 млрд. теңгені құрады.

Депозиттік ұйымдардағы депозиттер[1] (резидент еместердің шоттарын есепке алмағанда) 2005 жылдың 1 сәуіріне 1361,2 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 сәуіріне – 809,3 млрд. теңге) құрап, 2004 жылдың наурыз айының соңындағы деректер деңгейінен – 68,2%-ға, 2005 жылдың 1 наурызындағы көрсеткіштен 7,8%-ға асып түсті.

Депозиттердің жалпы көлеміндегі 34,4%-ды немесе 467,9 млрд теңгені халық салымдары алып отыр, бұл 2004 жылдың 1 сәуіріндегі деректермен салыстырғанда (351,5 млрд теңге) 33,1% құрады. 2005 жылдың 1 сәуіріндегі жағдай бойынша халық депозиттері (салымдары) 2005 жылдың 1 наурызындағы деректермен салыстырғанда (450,2 млрд. теңге) 3,9%-ға өсті, соның ішінде ұлттық валютада – 4%-ға, шетел валютасында 3,9%-ға өсті. Халық депозиттерінің жалпы көлеміндегі ең көп үлесі ұлттық валютадағы салымдарға – 58,4% (273,3 млрд.теңге) келеді.

Экономика саласындағы **екінші деңгейдегі банктердің кредит салымдары** 2005 жылдың 1 сәуіріне 1623,4 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 сәуіріне – 1036,6 млрд. теңге), мұның 51,3%-ы (833,3 млрд. теңге) шетел валютасындағы кредиттер болып отыр. Кредиттер 2004 жылдың наурыз айының соңындағы деректермен салыстырғанда 56,6%-ға, өткен аймен салыстырғанда 4,6%-ға өсті.

Кредит салымдарының жалпы көлемінде ұзақ мерзімді несиенің үлесі – 66,9%-ды немесе 1085,8 млрд теңгені құрады, бұл өткен аймен салыстырғанда 5,9%-ға (1025,5 млрд теңге), 2004 жылдың 1 сәуіріндегі (669,3 млрд. теңге) деректермен салыстырғанда 62,2%-ға өсті. Кредиттердің жалпы көлемінің ең көп үлесі саудада – 26,7%, өнеркәсіпте – 19,0%, құрылыста – 10,2% шоғырланған. 2005 жылдың 1 сәуіріне ЕДБ-нің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берген кредиттері кредит салымдарының жалпы сомасының 19,1%-ын (309,7 млрд. теңге) құрайды. Оның негізгі үлесі Алматы қаласында шоғырланған – 54,2% (168 млрд. теңге).

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 сәуіріне кредит беру объектілеріне ақша қаражатын бөлу кезінде айналым қаражаттарын сатып алуға 651,5 млрд. теңге, негізгі қорларды сатып алуға 199,3 млрд теңге бөлінді, бұл кредит салымдарының жалпы көлемінің (1623,4 млрд теңге) тиісінше 40,1%-ын және 12,3%-ын құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің 2005 жылғы наурызында валюта айырбастау орындарының шетел валютасын сатуы/сатып алуы туралы есебі бойынша жеке тұлғаларға сату көлемі сатып алу көлемінен асып түсті: еуро – 2,1 есе, АҚШ доллары – 2,5 есе, ресей рублі – 19,8%.

Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі 2005 жылдың ақпанындағы көрсеткіштермен салыстырғанда еуро бойынша – 88,5%-ға, ал ресей рублі бойынша – 94%-ға төмендеп, АҚШ доллары бойынша –30,3%-ға көбейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің **қайта қаржыландыруының ресми ставкасы** 2005 жылдың ақпанынан бастап 0,5 пайыздық пунктке өсіп, жылдық деңгейде 7,5% болып белгіленді.

Мемлекеттік бағалы қағаздардың бастапқы рыногі

2005 жылдың ақпанында мемлекеттік бағалы қағаздар эмиссиясының көлемі атаулы құны бойынша ҚР Ұлттық Банкінің ноттарымен 103499,9 млн. теңге сомада анықталды, ҚР қаржы министрлігі айналым мерзімі 120 ай болатын (*МЕҰЖҚАМ-120*) сомасы 22190 млн теңгенің жаңа бағалы қағазын, мемлекеттік ұзақ мерзімді жинақ қазынашылық міндеттемелерін шығарды. 2005 жылдың 1 сәуіріне айналыстағы барлық мемлекеттік бағалы қағаздардың жалпы көлемі атаулы құны бойынша 733,3 млрд. теңгені құрады.

** 2004 жылдың желтоқсан айының соңындағы деректер, қорытынды айналымдарды есепке алмағанда.*

[1] 2003 жылдың желтоқсанынан бастап кредиттік серіктестіктердің шоттары қосылған.

9. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

9.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2005 жылдың сәуірінде (бағалау бойынша) жалдамалы қызметкерлердің саны 4,6 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті айындағыға қарағанда 192,8 мың адамға (4,4%-ға) көп. Олардың санынан 81,7%-ы мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда, 11,6%-ы - жеке тұлғаларда, 6,7%-ы - шаруа (фермер) қожалықтарында жұмыс істеді.

2005 жылдың бірінші тоқсанында ірі және орта кәсіпорындарда 2,5 млн. адам немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 55,2%-ы жұмыс істеді. Бұл өткен жылдың тиісті тоқсанындағыға қарағанда 88,2 мың адамға (3,6%-ға) көп. Олардың 13,3 мыңы қоса атқарушылық жағдайларында, 16,8 мыңы азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша жұмысқа тартылды. Қоса атқарушылардың ең көп саны білім беруде шоғырланған – олардың жалпы санының 59,3%-ы, денсаулық сақтауда - 20%, коммуналдық қызмет көрсету саласында – 4,9%, өнеркәсіпте – 3,9%. Азаматтық-құқықтық шарттар бойынша қызмет көрсету саласында 63,6%, өнеркәсіп және құрылыста – 35,9%, ауыл, орман және балық шаруашылығында – 0,5% адам жұмыс істеді.

Ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында ірі және орта кәсіпорындарда бір қызметкер 448,4 сағат жұмыс істеген. Жұмыс күнінің орташа ұзақтығы 7,47 сағатты құрады.

Ірі және орта кәсіпорындарда толық емес жұмыс аптасы (күні) режимінде 26,9 мың адам жұмыс істеді, өндірістің тоқтап тұруына байланысты 30,1 мың адам демалыста болды, өткен жылдың бірінші тоқсанына қатысты олардың саны, тиісінше, 0,4 мың және 7,8 мың адамға азайды. Өз еркінсіз демалыстағы қызметкерлердің жалпы санының 27,3 мың адамы немесе 90,6%-ы (2004 жылдың бірінші тоқсанында – 86,2%) ақшалай өтемақы алмады.

2005 жылғы наурыздың соңында ірі және орта кәсіпорындарда 16,2 мың бос жұмыс орны болды (қызметкерлердің тізімдік санының 0,6%-ы), бұл өткен жылғыдан 408 бірлікке аз. Ең көп бос жұмыс орны саны мемлекеттік басқару ұйымдарында – 4805 бірлік (олардың жалпы санынан 29,5%), өнеркәсіп кәсіпорындарында– 4027 бірлік (27%), құрылыста – 1606 бірлік (9,9%), көлік және байланыста – 1233 бірлік (7,6%) тіркелді. Бос жұмыс орны санының өсуі денсаулық сақтауда, мемлекеттік басқаруда, жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында және ауыл шаруашылығында байқалды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-наурызында ірі және орта кәсіпорындарда 205,1 мың адам немесе қызметкерлер санының 8,1%-ы жұмысқа қабылданды, олардан 11,1 мың адам немесе 5,4% - қайта құрылған жұмыс орындарына қабылданды. Осы кезең ішінде түрлі себептерге байланысты 185,6 мың адам, соның ішінде тұрақтамаушылық себептері бойынша – 140 мың адам (75,5%) жұмыстан шықты. Тұрақтамаушылық коэффициенті 5,6% құрады.

2004-2005 жылдардағы қызметкерлер санының қозғалысы

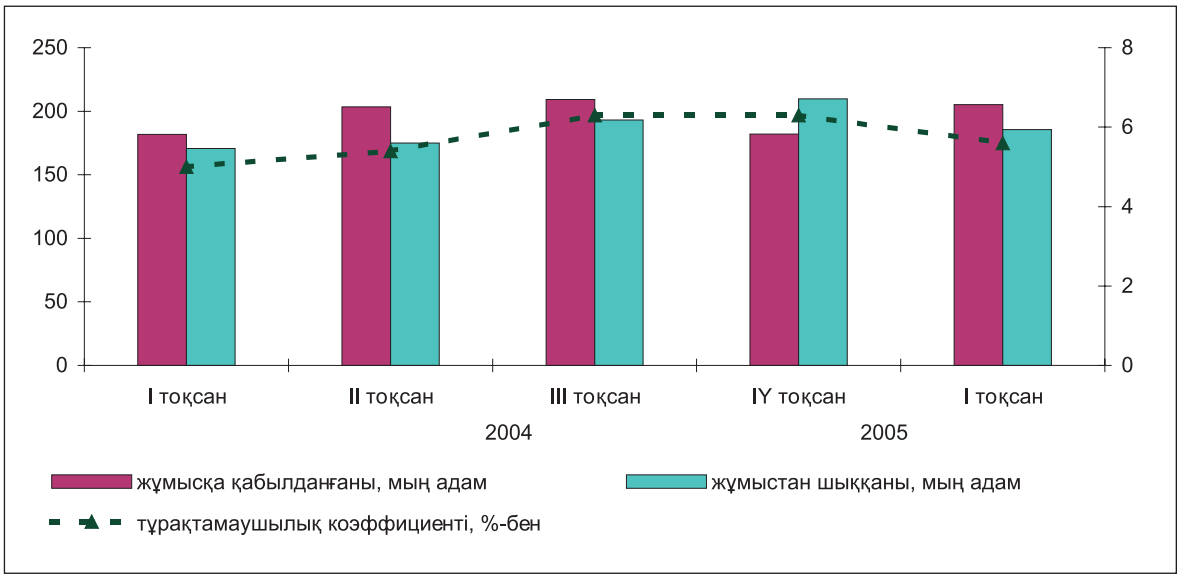

Өнеркәсіп кәсіпорындарына 51,6 мың адам жұмысқа тұрды, олардан қайта құрылған жұмыс орындарына – 2,7 мың адам (жұмысқа қабылданғандардың санынан 5,2%), құрылыста – тиісінше, 31,3 мың және 2,5 мың адам (8%), көлік және байланыста – 22,9 мың және 0,7 мың адам (3,2%), білім беру саласында – 20 мың және 0,8 мың адам (4,2%).

Өнеркәсіптегі жұмыстан шыққан адамдардың үлесі олардың жалпы санынан 28,6% құрады, құрылыста – 13,9%, көлікте – 10,7%, ауыл шаруашылығында – 8,7%.

9.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны 2005 жылғы сәуірде (бағалау бойынша) 7,7 млн. адамды, экономикада жұмыспен қамтылғандар - 7,1 млн. адамды, жұмыссыздар (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір адамдар) – 6,6 мың адамды құрады. Жұмыссыздық деңгейі 8,5% (ағымдағы жылғы наурызда – 8,3%).

2005 жылғы бірінші тоқсанда 15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны 7,8 млн. адамды құрады, одан 4 млн. адам (немесе 51,4%) – еркектер, 3,8 млн. адам (48,6%) әйелдер.

Республика экономикасында 7,1 млн. адам жұмыспен қамтылған болатын, немесе 15 және одан жоғары жастағы халықтың 62,6%. Жұмыспен қамтылғандардың арасында қалалық жерде 4 млн. адам еңбек етті, немесе 56,1%, ауылдық – тиісінше, 3,1 млн адам немесе 43,9%.

Жұмыспен қамтылғандар құрылымында жалдамалы қызметкерлер саны 4,6 млн. адамға жетті (барлық жұмыспен қамтылғандардың 64,2%), өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 2,5 млн. адам (35,8%). Жалдамалы қызметкерлердің басым бөлігі қалалық жерде жұмыспен қамтылған (олардың жалпы санынан 68,9%). Ауылда жұмыспен қамтылғандардың жартысынан көбісі өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 54,5% (1,7 млн. адам).

Қызмет көрсету саласында 3,5 млн. адам жұмыс істеген (жұмыспен қамтылғандардың жалпы санынан 49,7%), бұл өткен жылғы бірінші тоқсандағыдан 33,5 мыңға көп, ауыл шаруашылығында – тиісінше, 2,3 млн. адам (32,3%) және 2,9 мың адамға көп, өнеркәсіп пен құрылыста – 1,3 млн. адам (18%) және 60,9 мың адамға көп.

2005 және 2004 жылдардың бірінші тоқсанында жұмыспен қамтылған халық құрылымы экономика секторлары бойынша

пайызбен

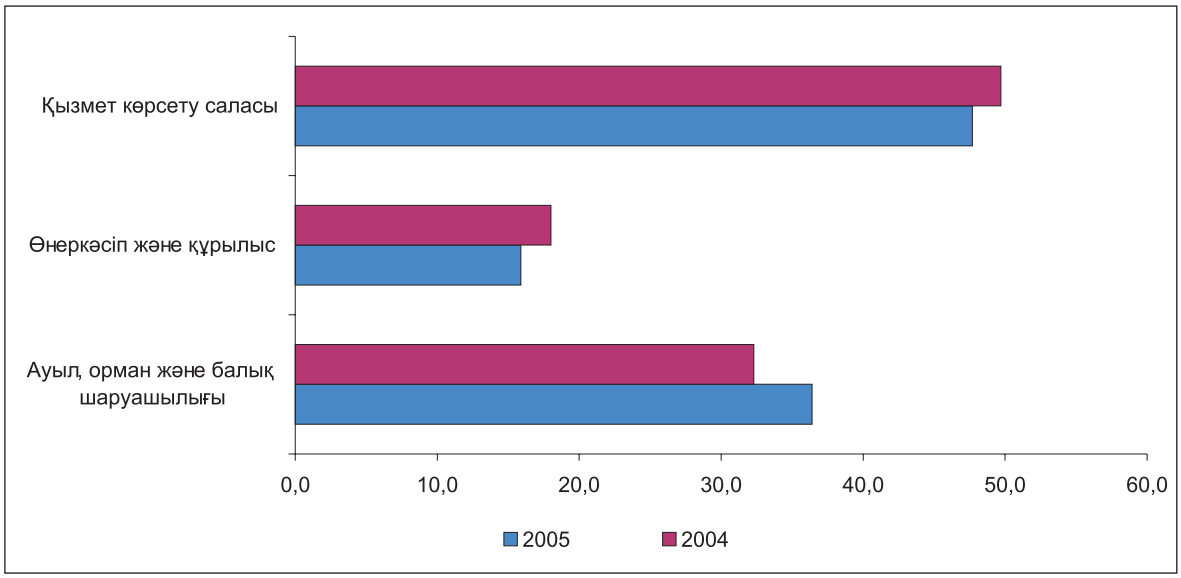

Жұмыссыздар саны 2005 жылғы бірінші тоқсанда 661,1 мың адамды құрады. Жұмыссыздық деңгейі 2004 жылғы тиісті тоқсанға қарсы 0,4 пайыздық пунктке қысқарды және 8,5%-ға қалыптасты. Жұмыссыздардың жалпы санынан қалалық жерде 418,6 мың адам тіркелген (жұмыссыздық деңгейі – 9,5%), ауылдық жерде – тиісінше, 242,5 мың адам (7,2%).

Жас құрылымы бойынша жұмыссыздар арасында ең көп үлес салмағына 15-24 жастағылар ие – 31%, ал 25-29 жастағылар – 15,3%, 30-34 жастағылар - 13%, 40-44 жастағылар – 9,7%, 35-39 жастағылар – 9,5%. Жастар жұмыссыздығының деңгейі - 14,7%. Жұмыссыздар арасынан жоғары білімі барлары 113,9 мың адамды (олардың жалпы санынан 17,2%), кәсіптік орта (арнаулы) – 163,8 мың (24,8%), жалпы орта – 266,1 мың (40,3%), кәсіптік бастауыш – 75,3 мың адамды (11,4%) құрады.

Жұмыссыздар арасында 1 айдан 6 айға дейін жұмысы болмағандар саны 172,6 мың адамды (27%), 6 айдан 12 айға дейін – 86,8 мың адамды (15,1%) құрады, ал 236,1 мың адам (37%) бір жылдан астам уақыт жұмыс іздеген. Ұзақ мерзімді жұмыссыздық деңгейі – 4,8%.

Жұмыссыздар ретінде есепте тұрған азаматтар саны (Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша) 2005 жылғы сәуірдің соңына 120,7 мың адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 27,8 мың адамға немесе 18,7% аз. Тіркелген жұмыссыздар санынан жартысынан көбі (75,1 мың адам) - әйелдер, 52,1 мың – ауыл тұрғындары. Экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі 1,6% құрады (2004 жылғы сәуірде – 1,9%).

9.3 ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

2005 жылдың наурызында бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 31185 теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 13%-ға өсті, нақты көрінісінде – 5,5%, қаңтар-наурызда – тиісінше, 29230 теңге, 12,2%-ға және 5%-ға өсті.

2004-2005 жылдардағы еңбек ақы

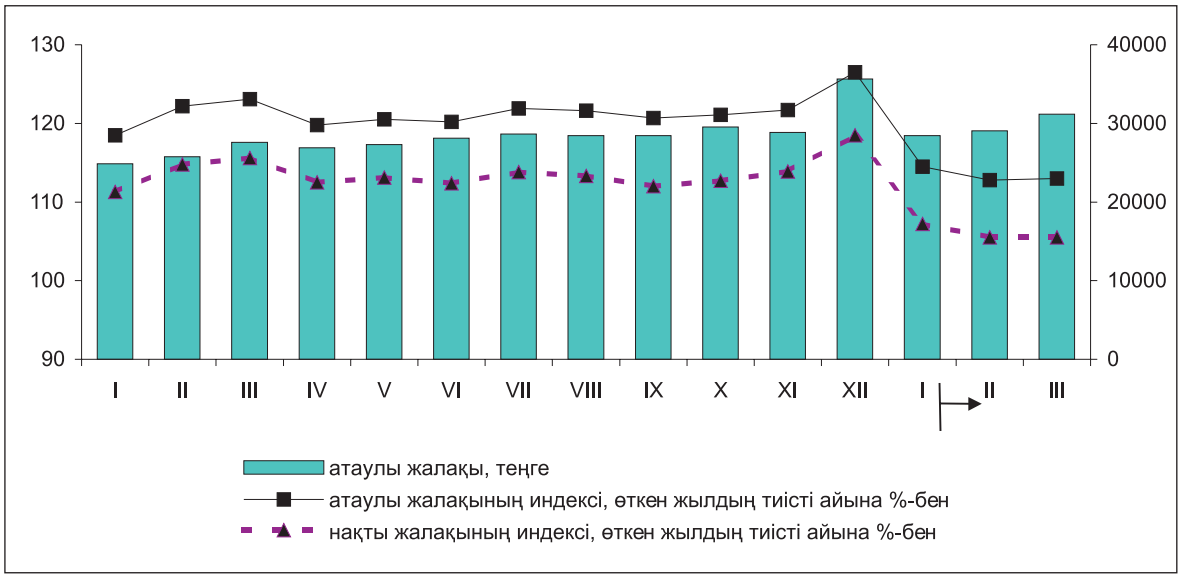

Жалдамалы қызметкерлердің еңбек ақысының көбеюі экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша байқалды. Ауыл шаруашылығындағы қызметкерлердің жалақысы ағымдағы жылдың наурызында 2004 жылдың тиісті айына қатысты 15,9%-ға, өнеркәсіптегі қызметкерлердікі – 16,4%-ға, саудадағы қызмткерлердікі - 24%-ға, қаржы қызметіндегі қызметкерлердікі – 26,7%-ға өсті.

Наурызда жалақының жоғары деңгейі қаржы саласында жұмыс істейтін қызметкерлерде сақталды – 84012 теңге немесе ел бойынша орташа жалақыдан 2,7 есе жоғары, кен өндіру өнеркәсібінде – тиісінше, 64839 теңге және 2,1 есе, көлік және байланыста – 44716 теңге және 1,4 есе. Орташа республикалық көрсеткіштен (42-49%) төмен еңбек ақы білім беру және денсаулық сақтаудағы қызметкерлерде, оның шамасы – тиісінше 18061 теңге және 15852 теңге. Ең төмен жалақы ауыл шаруашылығындағы қызметкерлерде байқалды – 11356 теңге.

Ағымдағы жылдың өткен үш айында өнеркәсіп салалары ішінде ең жоғары еңбек ақы алатын қызметкерлер - темекі өндірісі қызметкерлері болды, олардың жалақысы наурызда 112 мың теңгеге жетті немесе сала бойынша орташа жалақыдан 3 есе жоғары, шикі мұнай мен табиғи газ өндіру саласы бойынша – тиісінше, 103 мың теңге және 2,8 есе, кокс, мұнай өнімдерін өндіру бойынша – 50 мың теңгеден астам және 1,4 есе. Киім, тоқыма және былғары, аяққиім өндірісіндегі қызмткерлердің еңбек ақысы 12 мың мен 17 мың теңге арасында құбылып тұр. Бұл тұтастай өнеркәсіп бойынша қалыптасқан орташа деңгейдің тек 33-45%-ы ғана.

Ағымдағы жылдың қаңтар-наурызында еректердің орташа жалақысы 35758 теңгені құрады немесе әйелдердің жалақысынан (22226 теңге) 1,6 есе жоғары. Бұл алшақтық қонақ үй – мейрамхана бизнесінде 1,8 есені, қаржы қызметінде – 1,6 есені, өнеркәсіпте – 1,5 есені, мемлекеттік басқаруда – 1,3 есені құрады.

2005 жылдың қаңтар-наурызында еркектер мен әйелдердің қызмет түрлері бойынша жалақысы

теңге

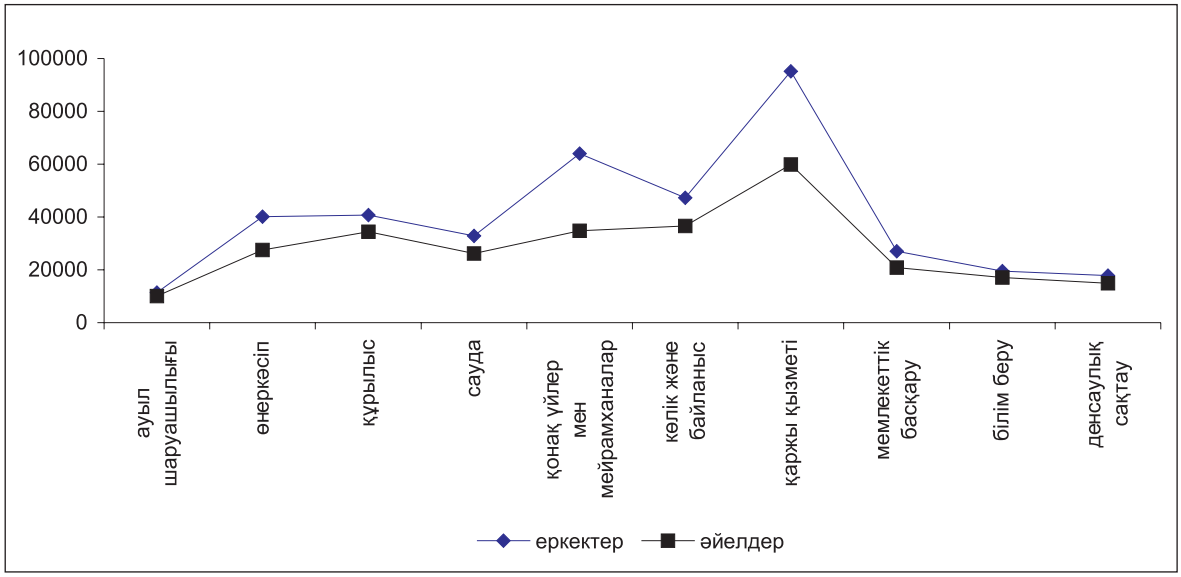

10. ХАЛЫҚТЫҢ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2005 жылғы наурызда халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы (бағалау бойынша) 13819 теңгені құрады, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 14,7%-ға жоғары. Нақты ақшалай табыс осы кезең ішінде 7,1%-ға өсті.

Халықтың атаулы және нақты ақшалай табысы (бағалау)

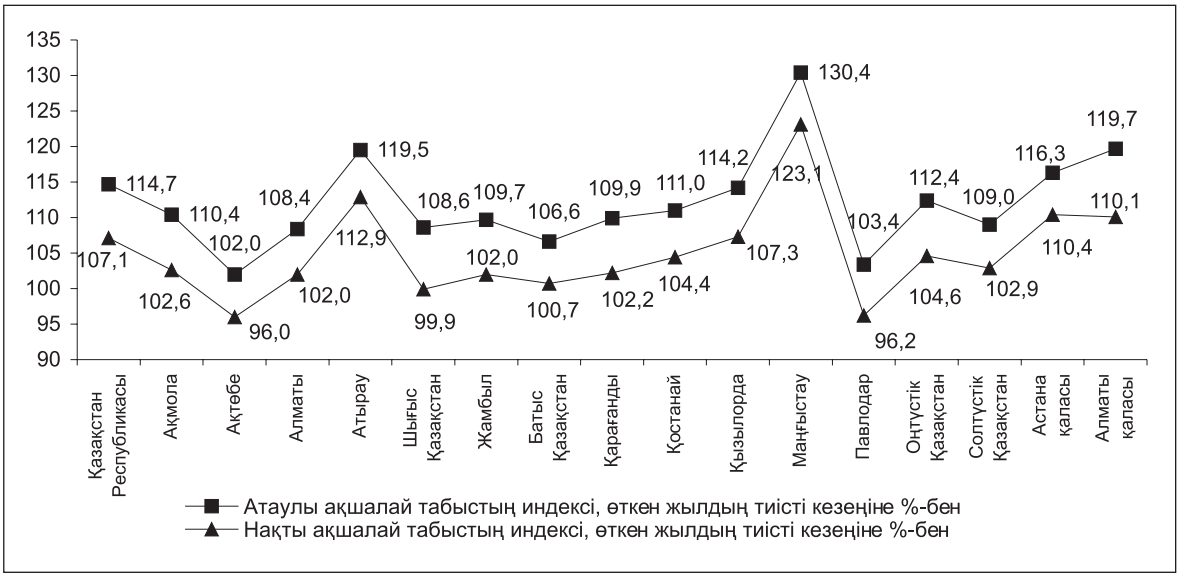

Үй шаруашылығын іріктеп зерттеу нәтижесі бойынша 2004 жылы тұтынуға пайдаланылған орташа жан басына шаққандағы табыс, республикада жылдың бір айы ішінде орта есеппен 8387 теңгеге жетті. Соңғы жылдар аралығында осы көрсеткіш серпіні жыл сайынғы өсу үрдісін сипаттайды. 2004жылы оның өсу қарқыны 2003 жылға қарағанда 110,8% құрады, ал 2001 жылмен салыстырғанда - 146,4%.

Халықтың тұтынуға пайдаланған ақшалай табысының деңгейінде аумақтық айырмашылықтар сақталған. Бұрынғыдай ең жоғары табысты Астана және Алматы қалаларының тұрғындары алады (тиісінше 1,9 және1,4 есеге көп, республикадағы орта есепке қарағанда).

Ең жоғары мақсатта тұтынуға пайдаланылған табыстың қатынасы Астана қаласында белгіленген (жан басына шаққанда 16523 теңге), ең төменгі мақсаттағысы Оңтүстік Қазақстан облысында (5700 теңге) қалыптасқан, ол 2,9 есені құрады.

Халықтың ақшалай табысының өсуі оның ақшалай шығысының көбеюіне мүмкіндік туғызады. 2004 жылы республика бойынша тұтастай халықтың жан басына шаққандағы ақшалай шығысы (орта есеппен жылдың бір айы ішінде) 2001 жылмен салыстырғанда 1,5 есеге көбейіп, 7500 теңгені құрады.

Соңғы жылдар ішінде халықтың тұтыну шығыстарында азық-түлік тауарлары мен ақылы қызметтерді сатып алудағы шығыстардың көбеюінде құрылымдық алға басқандық байқалады. 2001 жылдан 2004 жылғы кезең аралығында азық-түлік тауарларын сатып алу үлесі (алкогольді ішімдіктер мен темекі бұйымдарын қосқанда) 8,7 пайыздық пунктке төмендеді, ал азық-түлік емес тауарларды сатып алу шығыстарының үлес салмағы 5,0, ақылы қызмет – 3,7 пайыздық пунктке өсті.

Халықтың тұтыну шығыстарының құрылымы

пайызбен

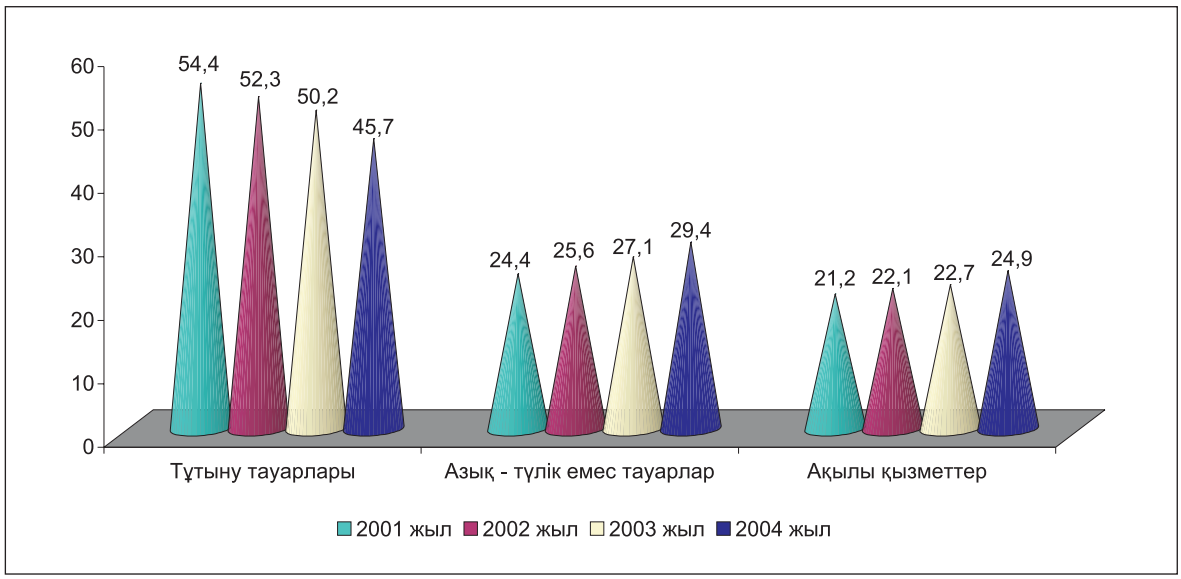

Тұрмыс деңгейін бағалау үшін халықтың тек табыс деңгейінің көлемі ғана емес, тауарлар мен қызметтерді сатып алудағы халықтың әлеуметтік мүмкіншілігінің сандық өлшемінің де мәні бар. Осы мақсаттар үшін табыстардың сатып алу жарамдылығының көрсеткіштері есептелінеді. Халық табыстарының сатып алу жарамдылығының деңгейі белгілі тауар түрлерінің санымен немесе күнкөрістің ең төмен деңгейіндегі табыстардың қатынасымен өлшенеді. Табыстардың сатып алу жарамдылығына табыстардың деңгейі мен облыстардағы күнкөрістің ең төмен деңгейі әсер етеді.

2004 жылы республика үшін тұтастай есептелген күнкөрістің ең төмен деңгейі 5427 теңгені құрады, сонымен бірге облыстар бойынша оның ауытқу қарқыны дерлік 12% құрады. Табыстар әртүрлі деңгейде болса да барлық өңірлерде одан асып түседі, сондықтан республика аумағындағы табыстардың сатып алу жарамдылығы әртүрлі. Сонымен, егер Астана қаласындағы табыс күнкөрістің ең төмен деңгейінен 3 есе көп болса, онда Қызылорда облысында ол күнкөрістің ең төмен деңгейінен тек 13,8%-ға жоғары.

Өңірлер бойынша 2004 жылы тұтынуға пайдаланылған табыстардың сатып алу жарамдылығы

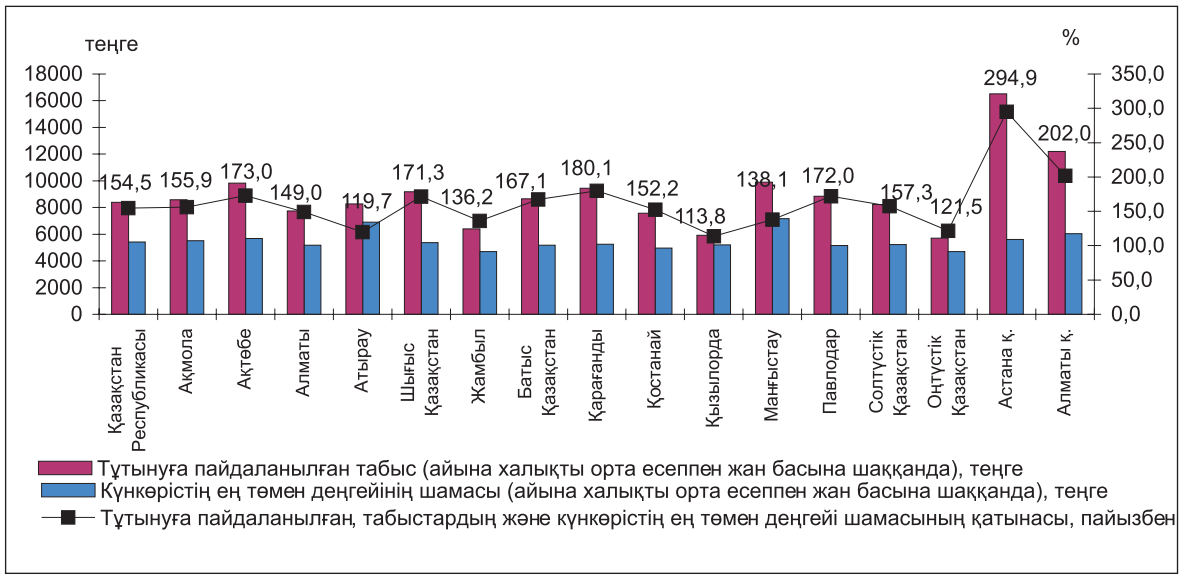

Халықтың 10 пайыздық топтары бойынша табыстарды бөлу, 2004 жылы соңғы децильдегі (ең жоғары табыс) үй шаруашылығы мүшелерінің табыстары біріншіге қарағанда (ең төменгі) 7,9 есеге көп екендігін көрсетті. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда орташа жан басына шаққандағы табыс көбірек қамтамасыз етілген халықпен салыстырғанда (оныншы децилде) 27,6%-ға, ал кедейлерде (біріншіде) 20,2%-ға өсті.

Халықтың 10-пайыздық топтары бойынша табыстарды бөлу*

айына орта есеппен жан басына шаққанда, теңге

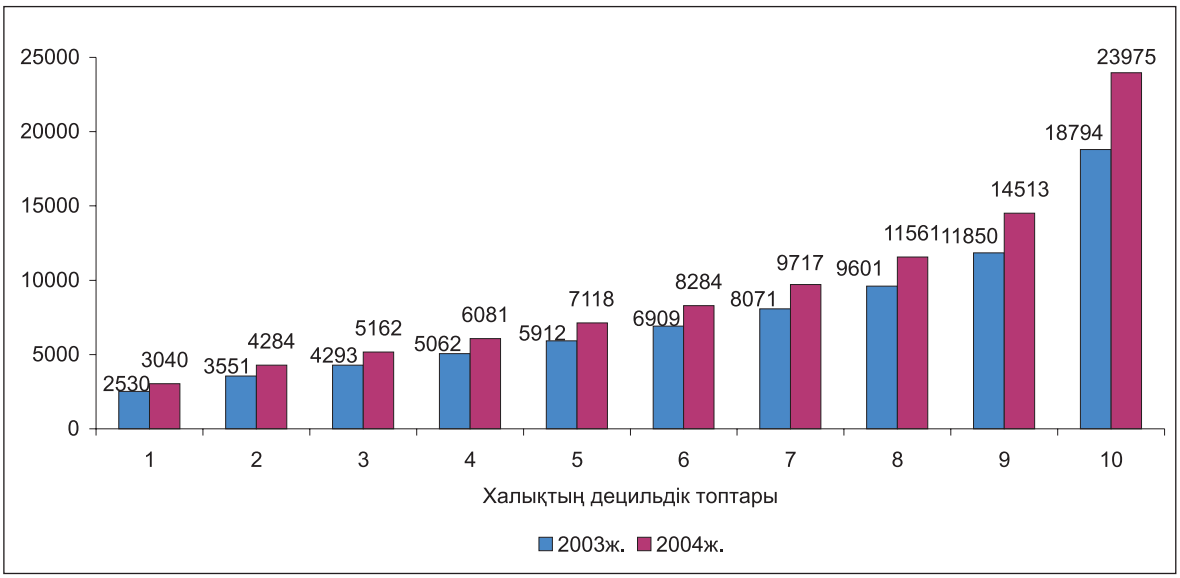

** Мүшелерінің саны бойынша тең келетін үй шаруашылығы үшін табыстардың эквивалент шкалдарын пайдаланбай.*

11. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

11.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

2005ж. 1 сәуірге Қазақстан Республикасы халқының жалпы саны ағымдағы деректер бойынша 15105,3 мың адамды құрады, соның ішінде 57,2% қала және 42,8% ауыл тұрғындары. Жыл басымен салыстырғанда ол 30550 адамға немесе 0,2% өсті. Тиісті кезең ішінде халықтың жалпы санының өсімі елдің 10 өңірінде байқалды. Халық санының ең жоғары өсімі Оңтүстік Қазақстан облысына және Алматы қаласына тиесілі - тиісінше, 9025 және 7035 адам, ал оның ең көп кемуі - Шығыс Қазақстан облысында - шегеру 2344 адам.

Ағымдағы жылғы қаңтар-наурызда республика халқының табиғи өсімі 25877 адамды құрады (2004ж. қаңтар-наурызда - 24365). Табиғи өсімінің жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 8,1 адамды құрады (7,2).

Ағымдағы жылғы қаңтар-наурызда АХАЖ органдарында 68983 туу тіркелді (64599). Туудың жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 18,4 тууды құрады (17,4).

Тұтастай республика бойынша өлгендер саны 2005ж. қаңтар-наурызда 43106 адамды құрады (40234). Халық өлімінің жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 10,3 өлімді құрады (10,2). Қан айналымы жүйесіндегі аурулар, бұрынғыша, өлу себептерінің негізгі топтары ішінде басым болып отыр, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 53,7% тиесілі (53%). Өлтіруден және өзін-өзі өлтіруден, тиісінше, 539 және 868 адам өлген (593 және 963), немесе жазатайым оқиғалардан және улану мен жарақаттанудан өлгендердің жалпы санынан 9,9% және 16% (11,7% және 19%).

Осы кезең ішінде республикада 1 жасқа дейінгі 1004 бала өлімі тіркелген (1050). Нәрестелік өлім коэффициенті 1000 туғанға шаққанда 1 жасқа дейінгі 14,1 бала өлімін құрады (15,1). Перинаталдық кезеңде пайда болатын жағдайлар 1 жасқа дейінгі балалар өлімінің ең көп тараған себептері болып табылады, одан 450 нәресте өлген (402), немесе барлық бала өлімдерінен 44,8% (38,3%), туа-біткен ауытқулардан - 201 (196) немесе 20% (18,7%) және тыныс органдары ауруларынан - 181 (226), немесе 18% (21,5%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-наурызда тіркелген неке мен ажырасулар саны, тиісінше, 23682 және 7247 құрады (22910 және 7650). Некенің жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 7,7 неке құрады (7,5), ал ажырасудың жалпы коэффициенті 2004ж. тиісті кезеңдегі деңгейде қалып, 1000 халыққа шаққанда 2,1 ажырасу құрады.

Елде халық көші-қонының оң сальдосы сақталып отыр, ағымдағы жылдың қаңтар-наурызда оның шамасы 4673 адамды құрады (2222). Тұтастай алғанда, республикада ТМД елдерімен халық көші-қонының оң сальдосы қалыптасқан - 6659 адам (6058). Жекелеген елдермен, Ресей Федерациясы және Беларусь сияқты, халық көші-қонының теріс сальдосы сақталып отыр.

Халық көші-қонының сальдосы шамасының өзгеруі

адам

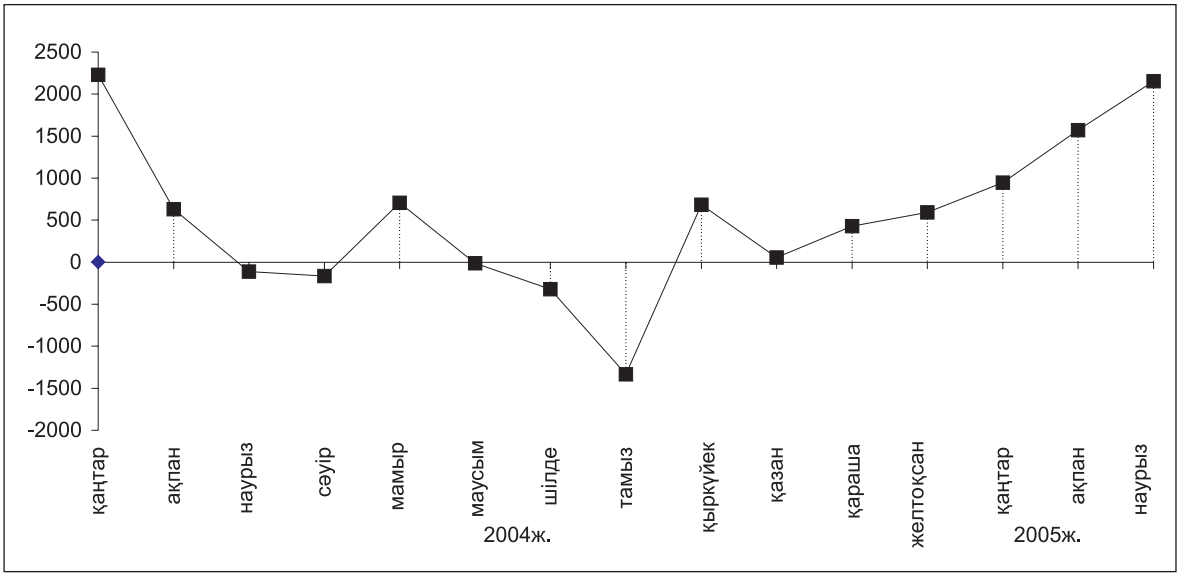

Қазақстанға келгендер саны 2004 жылғы қаңтар-наурызбен салыстырғанда 1522 адамға, немесе 11,3% өсті, ал Қазақстаннан кеткендер саны 929 адамға, немесе 8,3% қысқарды. ТМД елдерінен келгендер мен сол елдерге қоныс аударғандар үлесі олардың жалпы санынан 86,1% және 60,5% (92,5% және 56,8%) құрады. Көші-қон ағынының басым бөлігін Өзбекстаннан келгендер құрайды, олардың үлесіне ТМД елдерінен келгендердің жалпы санынан 63,4% тиесілі, ал қоныс аударушылардың көбісі Ресей Федерациясына бағыт алған - ТМД елдеріне қоныс аударғандардың жалпы санынан 93%. Иммигранттардың негізгі бөлігі, бұрынғыша, Жамбыл және Алматы облыстарында орналасқан, ал эмигранттардың көбісі Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстарынан.

Иммигранттар арасында қомақты үлес салмағы қазақ ұлтында - 74,9% (63,4%), орыстардың үлесіне 14,7% (21,3%), немістердің - 1% (1,7%) тиесілі. Қазақстаннан тыс елдерге кеткендер санының жартысынан көбін орыстар - 51,9% (51,2%), немістер - 24,8% (26,5%), қазақтар - 6,3% (5,3%) құрайды.

Иммигранттар мен эмигранттар арасында еңбекке қабілетті жастағы адамдар үлесі 73,7% және 72,9%. Тұтастай республика бойынша еңбекке қабілетті жастағы әрбір эмигрантқа осы жас санатындағы 1,5 иммигранттан келеді.

Ел ішіндегі мигранттар саны 64184 адамды құрады (66027), одан халықтың облыстық көші-қонында - 35432 (39915), немесе 55,2% (60,5%). Облысаралық айырбаста халықтың оң көші-қон сальдосы елдің 5 (6) өңірінде байқалды, одан шамасы бойынша ең үлкені Алматы қаласында - 4597 адам (5861).

11.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2005 жылдың қаңтар-наурызында республика аумағында халықтың ауру-сырқауға шалдығуы тіркелетін инфекциялардың біразы бойынша қысқарды. Сонымен бірге, ЖҚТБ-мен (1,5 есе), менингококк жұқпасымен (1,7 есе), өткір вирустық гепатитпен (21,6%), ішектің қабынуымен (8,7%), көкжөтелмен (2,4 есеге) ауыру оқиғасының саны өсіп, 12,8 мыңға жуық қызылшамен ауырғандар тіркелді.

Бұл кезеңде 14 жасқа дейінгі балалар арасында менингококк жұқпасымен (1,9 есе), тамақтан бактериялық уланумен (1,5 есе), өткір вирустық гепатитпен (42,8%), ішектің қабынуымен (3,7%) ауырғандар саны өсіп, 3,2 мыңға жуық қызылшамен ауырғандар тіркелді.

Ағымдағы жылдың наурызында 2004 жылдың наурызымен салыстырғанда ішектің басқа да бактериялық жұқпаларымен (4,9%) ауырғандар саны өсіп, 4 мыңнан астам қызылшамен ауырғандар тіркелді, 38 хирургиялық және терапевтік әрекеттердің асқынуы, 64 АҚТҚ жұқпасын жұқтырған адамдар анықталды. Ауылдық жерлерде бұл кезең ішінде ішектің қабынуымен (5,4%), бруцеллезбен (1,9%) және өткір вирустық гепатитпен (17,3%), тыныс органдарының туберкулезімен (8,4%), сондай-ақ көкжөтелмен ауырудың 2 оқиғасы, қызылшамен ауырудың 573 оқиғасы тіркелді.

Ағымдағы жылдың қаңтар-наурызында тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тараған жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 16365,7 оқиға), тұмау (139,2), тыныс органдарының туберкулезі (136,2), өткір вирустық гепатит пен ішектің өткір жұқпасы (88,2-ден), мерез (68,0), битшеңдік (57,9) болды.

11.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2005 жылдың қаңтар-наурызында тіркелген қылмыстардың саны өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда көбейіп (1,5%-ға), 35 мыңды құрады, олардың 25,9% әйелдерге қатысты, 3,3% кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. 2005 жылдың қаңтар-наурызында халықтың 10 мың адамына шаққанда тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша 94 оқиғаны құрады.

Тіркелген қылмыстардың құрылымында аса көп үлес салмағын меншікке қарсы жасалған қылмыстар алады (64,2%). Олардың ішінде едәуір бөлігі ұрлыққа (43,3%) тиесілі болып отыр, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 5%-ға өскен, бопсалаушылық (10,1%), тонау (14,9%), қарақшылық шабуыл (1,3%), алаяқтық (2,8%), бұзақылық (6,8%) оқиғаларының саны да көбейген. Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру (44,3%), мемлекеттік қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстар (46,8%-ға), көлік қылмыстарының (30,3%) саны айтарлықтай өскен.

Талданып отырған кезең ішінде республиканың құқық қорғау органдары экономика саласындағы 2,6 мың қылмысты ашты (2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейіне – 87,6%). Бұл топта жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау және өткізуге байланысты қылмыстардың саны (44%-ға) айтарлықтай өскен.

2005 жылдың қаңтар-наурызында 2004 жылдың қаңтар-наурызымен салыстырғанда есірткіге байланысты қылмыстардың жалпы саны 5,3%-ға азайды. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдас-

тыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 10,8%-ға өсіп, 1226 оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы 2005 жылдың қаңтар-наурызында 83,6% құрады (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 86,4%).

2005 жылдың бірінші тоқсанында әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталды. 2004 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың саны 29,9% азайып, 216 оқиғаны құрады. Осы санаттағы тіркелген қылмыстар санының 31,5% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 30,1% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 19,9% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 2,3% - қашқындық.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 4381,9 млн. теңге болды, оның 45,3% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 38,5% - меншікке қарсы қылмыстардың үлесінде.

2005 жылдың қаңтар-наурызында республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 19,8 мың адамды анықтады (2004 жылдың қаңтар-наурызына қарағанда 8,8%-ға көп). 14,8 мың адам қылмыстық жауапқа тартылды.

Қылмысы әшкереленген адамдардың 10,7% - жасы кәмелетке толмағандар, 10,6% - әйелдер. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 2,9% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 11,2% (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 12,5%) құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір сегізінші қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір төртінші - топ құрамында жасаған. Қылмыстары әшкереленгендердің ең көбін (70,7%) – жұмыссыздар құрады.

12. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, Қарағанды облысынан басқа (өндіріс көлемі 18,3%-ға төмендеген), Қазақстанның барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Батыс Қазақстан облысында (44,8%-ға) қол жеткізілсе, ең аз өсім Жамбыл облысында (1,6%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Алматы (12,1%-ға), Астана (9,9%-ға) қалаларында және Маңғыстау (11,7%-ға), Ақмола (10,9%-ға), Оңтүстік Қазақстан (9,9%-ға) облыстарында байқалды.

Өнеркәсіп өндірісінің орташа республикалық деңгейі 11 облыста: Батыс Қазақстан, Маңғыстау, Ақмола, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Қызылорда, Ақтөбе, Алматы және Астана мен Алматы қалаларында асып түсті.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (кемуі)
2004 жылғы қаңтар-сәуірге %-бен

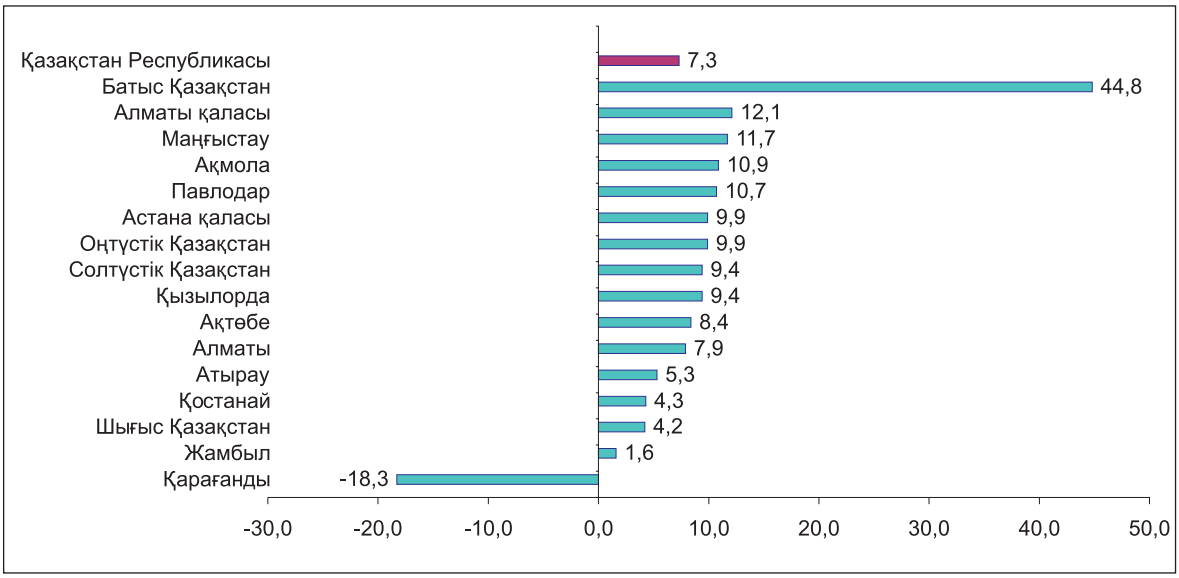

Шикі мұнай өндіру Маңғыстау (9,8%-ға), Ақтөбе (9,3%-ға), Атырау (2,5%-ға) облыстарында, газ конденсатын өндіру – Жамбыл (62,5%-ға) және Батыс Қазақстан (57,3%-ға) облыстарында өсті.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастарды өндіру 1,8%-ға кеміді, темір кендерін өндіру 11,3%-ға артты.

Мыс кенін өндіру Қарағанды облысында өсті (17,7%-ға), Шығыс Қазақстан облысында кеміді (8,2%-ға).

Болат қорыту Павлодар облысында 9,1%-ға өсті, ал Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарында тиісінше 28,5%-ға және 15,7%-ға азайды.

Тазартылған мысты қорыту Шығыс Қазақстан облысында 2,5 есе артты, Қарағанды облысында 6,5%-ға кеміді, өңделмеген мырышты қорыту Қарағанды облысында 38 есе, Шығыс Қазақстан облысында 2,7% артты.

Шығыс Қазақстан облысында жеңіл жолаушылар автомобильдерін шығару 57,9%-ға кеміді.

Сары май өндіру Оңтүстік Қазақстан (44,7%-ға), Солтүстік Қазақстан (49%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (22,4%-ға) өсті, ал көлемнің кемуі Астана қаласында (75%-ға) және Ақмола (31,1%-ға), Жамбыл (5,1%-ға), Алматы (4,5%-ға), Павлодар (18,5%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Ақтөбе (87,2%-ға) және Шығыс Қазақстан (45,1%-ға) облыстарында өсті.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Алматы облысында 22,9%-ға, Жамбыл облысында 6,8%-ға өсті.

Электр энергиясын өндіру Қызылорда (3,2 есе) Ақтөбе (2,4 есе), Жамбыл (63,6%-ға), Атырау (8%-ға), Батыс Қазақстан (17,3%-ға), Алматы (3,7%-ға) облыстарында өсті, ал Ақмола (4,1%-ға) және Шығыс Қазақстан (5,1%-ға) облыстарында төмендеді.

Ауыл шаруашылығы. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі тұтастай республикада, бағалау бойынша, ағымдағы бағамен 93,6 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 3,8%-ға артық.

2005 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал, қой мен ешкі, жылқы, түйе санының өсуіне қол жеткізілген.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсуіне Астана қаласында (50%-ға), Маңғыстау (10,7%-ға) және Шығыс Қазақстан (6,6%-ға) облыстарында қол жеткізілсе, ең аз өсуі Қостанай облысында (1,4%-ға) тіркелді.

2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда сүт өндірісінің өсуі Маңғыстау облысы мен Астана қаласынан басқа (көлем, тиісінше, 50%-ға және 29,6%-ға төмендеген), республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Аса көп өсуі Алматы қаласында (20%-ға), ең аз өсуі Солтүстік Қазақстан облысында (2,3%-ға) тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқынына Оңтүстік Қазақстан (7,2%-ға), Қызылорда (7%-ға) және Жамбыл (6,4%-ға) облыстарында қол жеткізілді.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 11 өңірінде байқалды. Аса жоғары өсу қарқыны Батыс Қазақстан облысында (2,8 есе), Астана қаласында (50%-ға) және Солтүстік Қазақстан (40,6%-ға) тіркелді, ең азы – Ақмола облысында (0,6%-ға) орын алды.

Инвестициялар. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 449,1 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 53,1%-ға артық.

Инвестицияның өсуі республиканың 14 өңірінде байқалған. Аса көп өсуі Қарағанды (2,2 есе), Атырау (2,1 есе) облыстарында, ең аз өсуі Қостанай облысында (0,4%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Маңғыстау және Павлодар облыстарында байқалды (тиісінше, 75,3% және 55,3%-ға). Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Батыс Қазақстан (60,7%-ға) және Жамбыл (21,8%-ға) облыстарында төмендеді.

2005 жылғы қаңтар-сәуірде республиканың 14 өңірінде салынған тұрғын үй көлемі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден асып түсті. Аса белсенді тұрғын үй құрылысы Қарағанды облысында жүргізілуде, онда тұрғын үйлерді іске қосу көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 3,6 есе, сондай-ақ Алматы, Солтүстік Қазақстан, Маңғыстау облыстарында (тиісінше, 3,1, 2,1 және 2,2 есе) және Астана қаласында (2,2 есе) өсті.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде бөлшек сауда тауар айнылымының көлемі 380,3 млрд. теңгені құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағада) 10,7%-ға өсті. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде өңірлер бөлінісінде бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің аса жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Жамбыл (29,2%-ға) және Атырау (24,4%-ға) облыстарында байқалды. Астана қаласында өсім 18,9%, Алматы қаласында 14,6% құрады. Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің ең аз өсімі Шығыс Қазақстан облысында (1,0%-ға) байқалды, ал Солтүстік Қазақстан облысында ол 2004 жылғы қаңтар-сәуірдегі деңгейде сақталып қалды.

Тұтыну бағасының индексі. 2005 жылғы сәуірде тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағасы өткен аймен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Астана қаласында (1,7%-ға) және Ақтөбе облысында (1,1%-ға) тіркелді, Жамбыл облысында бағалар өткен айдың деңгейінде қалды. 2005 жылғы сәуірде өткен аймен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде азық-түлік тауарларына бағаның өсуі байқалды. Бағаның ең көп өсуі Ақтөбе облысында (1,5%-ға), Қызылорда облысы мен Астана қаласында (1,0%-ға) байқалды. Ең аз өсуі Атырау және Оңтүстік Қазақстан облыстарында (0,1%-ға) байқалды.

Азық-түлік емес тауарлардың бағасы 2005 жылғы наурызбен салыстырғанда Қазақстанның барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Оңтүстік Қазақстан облысында (1,2%-ға) байқалды. Азық-түлік емес тауарлардың ең төмен өсімі Маңғыстау (0,1%-ға) және Павлодар (0,2%-ға) облыстарында тіркелді.

Халыққа көрсетілетін ақылы қызметтердің бағалары мен тарифтері 2005 жылғы сәуірде өткен аймен салыстырғанда республиканың 13 өңірінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Астана қаласында (4,0%-ға), Ақтөбе және Қарағанды облыстарында (1,1%-ға) байқалды. Бағаның төмендеуі Жамбыл облысында (1,5%-ға), Қызылорда облысы мен Алматы қаласында (0,1%-ға) тіркелді.

Халықтың ақшалай табысы. 2005 жылғы наурызда Қазақстандағы халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 13819 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, оларда табыс орташа республикалық деңгейден 2,6 және 2,5 есе асқан. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден 2 және 1,9 есе асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төмен ақшалай табыс Оңтүстік Қазақстан облысы тұрғындарында байқалды (орташа республикалық деңгейден 49,3%).

Еңбек рыногі. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2005 жылғы сәуірдің соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 120,7 мың адамды құрады. Ал олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,6%. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 9 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың қомақты үлесі Павлодар (2,5%-ға), Батыс Қазақстан (2,3%-ға) облыстарында, ең аз үлесі – Астана және Алматы қалаларында (0,9%).

13. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

1. ӨНЕРКӘСІП КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2005 жылғы сәуірдің соңында 746 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорны зерттелген, соның ішінде кен өндіру өнеркәсібі - 79 (сауалдамаға жауап бергендер санынан 11%), өңдеу өнеркәсібі - 537 (72%) және электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша - 130 (17%).

Ағымдағы жылдың сәуірінде ағымдағы жылдың наурызымен салыстырғанда сауалдамаға жауап берген кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерлік сенімділік индексі (+11)%-дан (+13)%-ға дейін өсті.

2005 жылғы шілденің соңында басшылардың басым бөлігінің бағалауы бойынша іскерлік белсенділігінің өсуі күтіледі және кәсіпкерлік сенімділік индексінің мәні 2005 жылғы сәуірмен салыстырғанда 4 пайыздық пунктке өседі және (+17)% құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерлік сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторын қоспағанда)

теңгерімдер, %

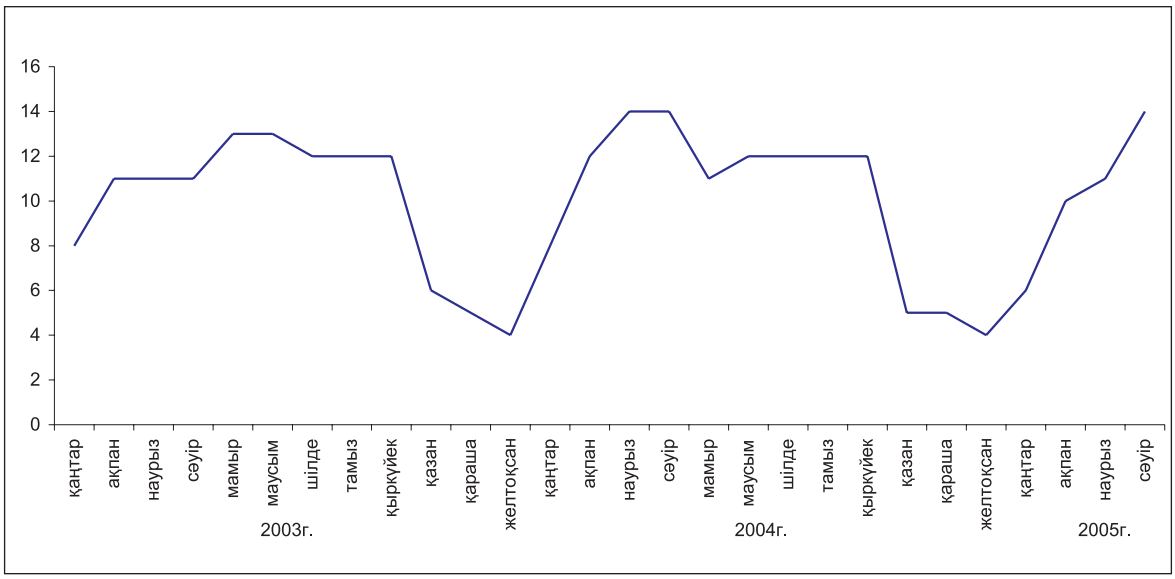

Кен өндіру және өңдеу өнеркәсіптерінің зерттелген кәсіпорындарының басшылары ағымдағы жылғы сәуірде ағымдағы жылғы наурызбен салыстырғанда іскерлік белсенділіктің өскендігін атап өтті. Осы кәсіпорындардағы кәсіпкерлік сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда тиісінше (+18)%-дан (+19)%-ға дейін және (+16)%-дан (+19)%-ға дейін өсті.

Сол уақытта электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу кәсіпорындарында іскерлік белсенділіктің өткен аймен салыстырғанда төмендегендігі байқалады. Мәселен, осы кәсіпорындардағы кәсіпкерлік сенімділік индексі (-14)%-дан (-19)%-ға дейін кеміді.

2. САУДА КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2005 жылғы сәуірдің соңында 1486 сауда кәсіпорнынан сауалдама алынған, соның ішінде 787 бөлшек сауда кәсіпорны (сауалдамаға жауап бергендердің жалпы санынан 53%), 646 көтерме сауда кәсіпорны (43%) және 53 сауда делдалдығы кәсіпорны (4%).

2005 жылғы сәуірде экономикалық жағдайын басшылары “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп сипаттаған сауда кәсіпорындарының үлесі өткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ және 94% құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерлік сенімділік индексі ағымдағы жылғы сәуірде ағымдағы жылғы наурызбен салыстырғанда (**+12)%-дан (+13)%-ға дейін** өсті.

2005 жылғы шілденің соңында басшылардың басым бөлігінің бағалауы бойынша іскерлік белсенділікке қатысты елеулі өзгерістер болмайды және кәсіпкерлік сенімділік индексінің мәні ағымдағы жылғы сәуірмен салыстырғанда өзгермей тең болып, (+15)% құрайды.

Сауда кәсіпорындарының кәсіпкерлік сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторын қоспағанда)

теңгерімдер, %

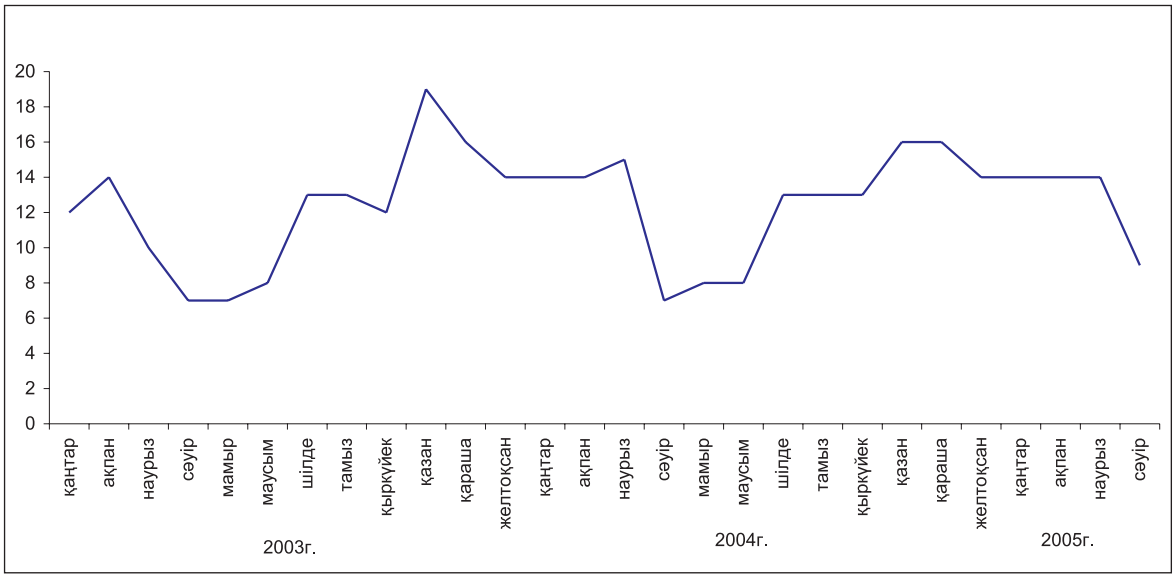

Өткен аймен салыстырғанда іскерлік белсенділіктің өскенін сауда делдалдығының көтерме саудадағы зерттелген кәсіпорындары басшыларының басым бөлігі атап өтті. Мәселен, көтерме сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерлік сенімділік индексі (+13)%-дан (+15)%-ға дейін, сауда делдалдығы кәсіпорындарында (+9)%-дан (+12)%-ға дейін өсті. Осы кезде бөлшек сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерлік сенімділік индексінің мәні өткен аймен салыстырғанда (+12)%-дан (+11)%-ға дейін төмендеді.

3. ТҰТЫНУШЫЛАРДЫ ЗЕРТТЕУ

2005 жылғы сәуірдің соңында өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және т.б.) тұтынушыларды - 1600 респондентті кезекті зерттеуден өткізген болатын. Зерттеудің негізгі мақсаты - ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Сонымен бірге, сауал салу үй шаруашылықтарының ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтыну сұраныстарының үрдісін байқауға мүмкіндік береді.

«Тұтынушылардың сезіну индексі» ағымдағы жылғы сәуірде ағымдағы жылғы наурызбен салыстырғанда өзгермеді және **(+18)%-ға** тең болды.

«Экономикалық ахуал индексі» (+22)% -дан (+23)%-ға дейін өсті.

«Сатып алу ықыласы индексі» ағымдағы жылғы сәуірде өткен аймен салыстырғанда өзгеріссіз қалып, **+15%**-ға тең болды (Диаграмманы қараңыз).

Ағымдағы жылғы сәуірде әрбір үшінші респондент 12 ай ішінде елімізде экономикалық жағдайының жақсарғандығын атап өтті, сол уақытта тұтынушылардың 15%-ы жағдайдың нашарлағандығын хабарлады.

Респонденттердің үштен бір бөлігінен астамы (35%) келесі 12 ай ішінде елімізде жалпы экономикалық жағдайдың әрі қарай жақсаруын күтуде, тек 12%-ы ғана оның нашарлай түсуі мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің үштен бір бөлігі (33%) ағымдағы жылғы сәуірде меншікті үй шаруашылығында қаржы жағдайының жақсарғандығын және тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың артқандығын хабарлады. Сонымен қатар, сауалдамаға жауап бергендердің 18%-ы өз үй шаруашылығында қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағандығын атап өтті.

Респонденттердің 9%-ы келесі 12 ай ішінде елде жұмыссыздық деңгейі өседі деп есептесе, ал сауалдамаға жауап бергендердің 13%-ға жуығы жұмыссыздық деңгейі төмендейді деп болжап отыр.

Сауалдамаға жауап берген тұтынушылардың 19%-ы келесі 12 ай ішінде үй шаруашылығында ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін атап өтсе, респонденттердің 18%-ы мұндай мүмкіндікке сенбейді.

Тұтынушыларды бағалау

теңгерімдер, %

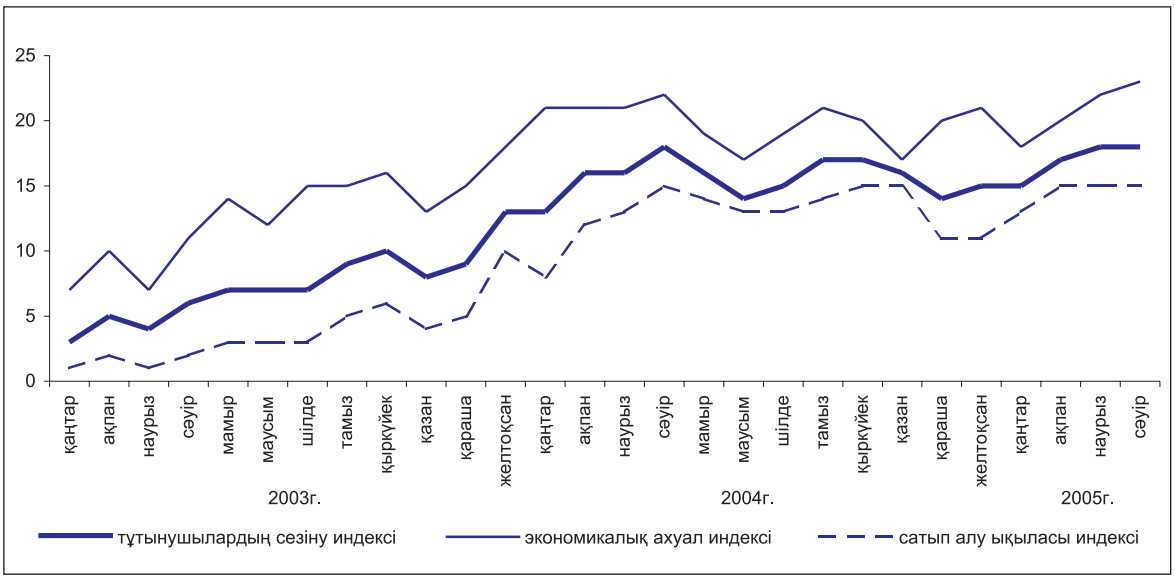

14. ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАНЫҢ ДАМУ ҮРДІСТЕРІ

14.1 ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2005 жылдың қаңтар-наурызында Достастықтың барлық елдерінде экономикалық және қаржылық жағдайлары біршама тұрақты болды. Жалпы ішкі өнім бағалау бойынша, 2004 жылдың қаңтар-наурызымен салыстырғанда Достастық елдері бойынша[1)] орта есеппен 5%-ға өсті.

Достастық елдері бойынша негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер орта есеппен

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

** Құбырларсыз.*

2005 жылғы қаңтар-наурызда **өнеркәсіп өндірісінің** өсу қарқыны өткен жылдың тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 5% құрады (2004 жылғы қаңтар-наурызда – 9%). Әзірбайжан (10,3%) мен Беларусь (11,6%) өнеркәсібі едәуір жоғары қарқынмен дамыды. Қырғызстанда өнеркәсіп өнімін өндіру 5%-ға төмендеді.

Наурыз айында ақпанмен салыстырғанда өнеркәсіп өнімінің көлемі орта есеппен 9%-ға өсті (өткен жылы – 10%-ға).

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі 2005 жылғы қаңтар-наурызда Достастық елдері бойынша орта есеппен 119% құрады (өткен жылғы тиісті кезеңде -117%). Наурызда ағымдағы жылдың ақпанымен салыстырғанда баға Достастық елдері бойынша орта есеппен 2,4% өсті (өткен жылы – 1,8%-ға өскен).

Ауыл шаруашылығы. *Мал шаруашылығы.* 2005 жылғы қаңтар-наурызда өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша союға арналған мал мен құс (тірілей салмағында) өндіру орта есеппен 2%-ға, сүт – 0,3%-ға азайды; жұмыртқа өндіру – 2%-?а өсті (2004 жылғы қаңтар-наурызда союға арналған мал мен құс өндіру 1%-ға өсіп, сүт өндіру - 2%-ға, жұмыртқа - 1%-ға кеміген).

Құрылысқа салынған инвестициялар. Достастық елдері бойынша негізгі капиталға салынған инвестициялардың көлемі орта есеппен 2005 жылдың қаңтар-наурызында өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда, бағалау бойынша, 10%-ға өсті (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 16%).

2005 жылдың қаңтар-наурызында қаржыландырудың барлық көздері есебінен пайдалануға берілген тұрғын үйлер Достастық елдері бойынша орта есеппен өткен жылдың осы кезеңіне қарағанда 16%-ға көп (2004 жылдың қаңтар-наурызында – 6%).

Көлік. *Жүк тасымалы.* 2005 жылғы қаңтар-наурызда көлік (құбырларсыз) кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 4%-ға (2004 жылғы қаңтар-наурызда - 8%-ға), жүк айналымы 2%-ға (2004 жылғы қаңтар-наурызда - 7%-ға) өсті.

[1)]Бұнда және бұдан әрі статистикалық қызметтері ақпарат табыс етпейтін Түркіменстан мен Өзбекстан Республикасының есебінсіз.

Жолаушылар тасымалы. 2005 жылғы қаңтар-наурызда көлік (қалалық электр және жеңіл таксомотордан басқа) кәсіпорындарының жолаушылар айналымы өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 6%-ға (2004 жылғы қаңтар-наурызда - 8%-ға өскен) кеміді, тасымалданған жолаушылар саны 12%-ға (1%-ға) азайды.

Тұтыну рыногы. 2005 жылғы қаңтар-наурызда өткен жылғы қаңтар-наурызбен салыстырғанда бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлемі (тұрақты бағаларда) Достастық елдері бойынша орта есеппен 11%-ға өсті, 2005 жылдың наурызында өткен жылдың наурызымен салыстырғанда тауар айналымы да осындай қарқынмен өсті.

Тұтыну рыногындағы баға. 2005 жылдың қаңтар-наурызында Достастық елдерінің біразында инфляциялық процестердің біршама күшеюі белгіленді.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағаларының деңгейі

(өсім; 2005 жылдың наурызы 2004 жылдың желтоқсанына, %-бен)

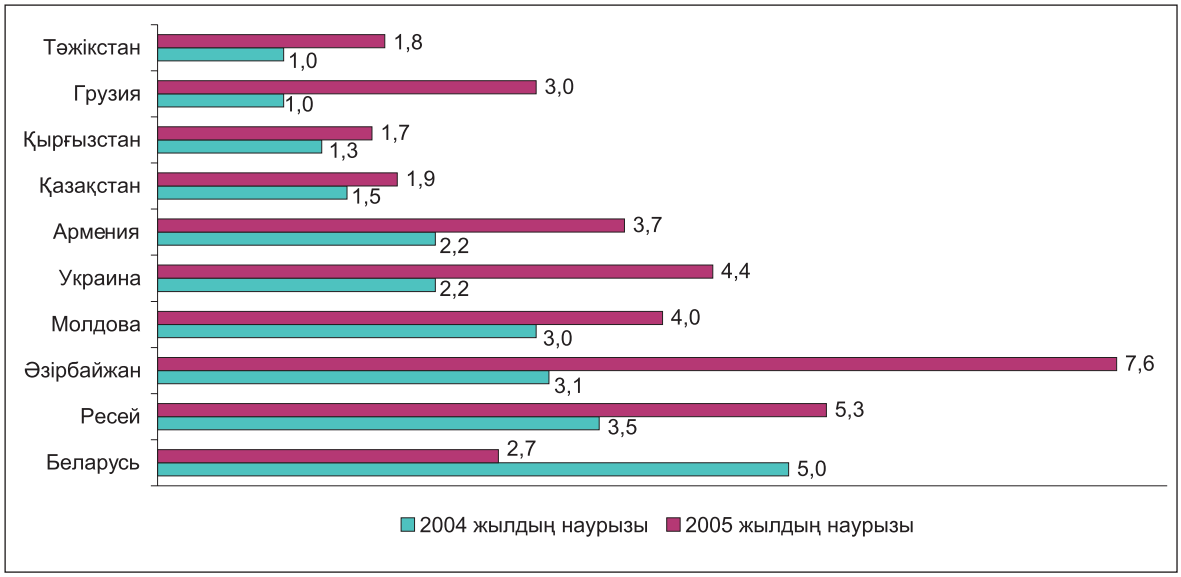

2005 жылдың наурызында 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда тұтыну бағалары өсуінің ең жоғары қарқыны Әзірбайжанда (7,6%) және Ресейде (5,3%-ға); ал ең төменгі қарқыны Қырғызстанда (1,7%), Тәжікстанда (1,8%) және Қазақстанда (1,9%) байқалды.

Достастықтың барлық елдерінде азық-түлік тауарларының бағалары азық-түлік емес тауарлардың бағаларымен салыстырғанда тез қарқынмен өсуде.

Азық-түлік тауарлары бағаларының ең көп өсімі 2005 жылдың наурызында 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда Әзірбайжанда (9,0%-ға), Молдова (6,5%-ға) мен Грузияда (6,1%-ға); ең азы – Тәжікстанда (2,2%-ға) және Қазақстанда (2,7%-ға) белгіленді.

2005 жылдың наурызында 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда азық-түлік емес тауарлар бағаларының ең көп өсімі Молдовада (2%-ға); кемуі тек Әзірбайжанда (1,4%-ға) ғана байқалды.

Ағымдағы жылдың наурызында 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда ақылы қызметтер бағаларының аса жоғары өсуі Әзірбайжанда (14,2%-ға); ал бағаның төмендеуі тек Арменияда (0,5%-ға) ғана белгіленді.

Қаржы. Достастық елдерінің көбісінде кәсіпорындарға, ұйымдарға, банктер мен жеке тұлғаларға кредит беретін ұйымдар ұсынған кредиттер көлемінің одан әрі өсуі байқалды. Олар Әзірбайжанда ағымдағы жылғы ақпан айының аяғында, 2004 жылдың сол күнімен салыстырғанда, 47,5%-ға, Арменияда – 31,1%-ға, Беларусьте – 65,1%-ға, Қазақстанда – 53,1%-ға, Молдовада – 8,4%-ға, Ресейде – 44,8%-ға, Тәжікстанда – 2 есеге өсті.

Көптеген елдерде бұрынғысынша қысқа мерзімді кредит беру басым болды: кредиттік салымдардың жалпы көлеміндегі оның үлесі Беларусьтегі 52%-дан Тәжікстандағы 88%-ға дейінгі шекте өзгеріп отырды.

Достастық елдерінің *валюталық рыноктарында* 2005 жылғы наурыздың аяғында ұлттық валюталар бағамының еуроға қатынасы бойынша нығаю үрдісі және АҚШ долларына қатысты шамалы ауытқуы белгіленді. 2005 жылғы қаңтар-наурыздың қорытындысы бойынша АҚШ долларының бағамы 1 еуро үшін 1,30 долларды құрады. Валюталық стратегия жөніндегі талдаушылардың айтуы бойынша, еуропа валютасы бағамының түсу себептерінің бірі АҚШ-тағы экономикалық конъюнктураның жақсаруына байланысты АҚШ долларының жыл басын қарқынды бастауы болды. Сол талдаушылардың болжамы бойынша АҚШ долларының бағамы жыл аяғында 1 еуро үшін 1,40 долларға жетеді.

Наурыздың соңында ағымдағы жылғы ақпан айының соңымен салыстырғанда еуроның ұлттық валюталарға қатысты бағамы Достастықтың барлық елдерінде төмендеді (Қазақстаннан басқа – 0,1%-ға өсті): Әзірбайжанда – 1,5%-ға, Арменияда – 4,4%-ға, Беларусьте – 2,2%-ға, Грузия мен Ресейде – 1,6%-ға, Қырғызстанда – 1,3%-ға, Молдовада – 1,1%-ға, Тәжікстанда – 2,1%-ға, Түркіменстанда – 2,3%-ға, Өзбекстанда – 0,1%-ға, Украинада – 2,0%-ға өсті. 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда еуропа валютасының бағамы 2,6%-дан (Өзбекстанда) 10%-ға дейін (Арменияда) төмендеді.

2005 жылдың наурызында АҚШ долларының бағамы Достастықтың біраз елдерінің ұлттық валюталарында айтарлықтай ауытқуларға ұшыраған жоқ. Әзірбайжанда бір айдың ішінде АҚШ долларының бағамы 0,9%-ға, Арменияда – 2,8%-ға, Беларусьте – 0,4%-ға, Украинада – 0,3%-ға төмендеді; осы уақыт ішінде Грузияда – 0,3%-ға, Қазақстанда – 1,9%-ға, Қырғызстан мен Молдовада – 0,5%-ға, Ресейде – 0,2%-ға, Өзбекстанда – 0,9%-ға өсті. Тәжікстан мен Түркіменстанда АҚШ долларының бағамы өзгеріссіз қалды.

Сыртқы сауда. Осы жылғы қаңтар-ақпанда Достастық елдері экспортының жалпы көлемі өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда орта есеппен 9,2 миллиард АҚШ долларына немесе 28%-ға өсті, импорт – 3,9 миллиард АҚШ долларына немесе 22%-ға өсті (2004 жылдың қаңтар-ақпанында 2003 жылдың қаңтар-ақпанымен салыстырғанда экспорт өсімінің қарқыны 23%-ға, импорт - 31%-ға тең болды). Сауда балансының оң сальдосы Достастық бойынша орта есеппен 21 миллиард АҚШ долларын құрады, 2004 жылғы қаңтар-ақпанда 15 миллиард АҚШ доллары болған.

2005 жылғы қаңтар-ақпандағы Достастық елдерінің өзара саудасы

(өсім; өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен)

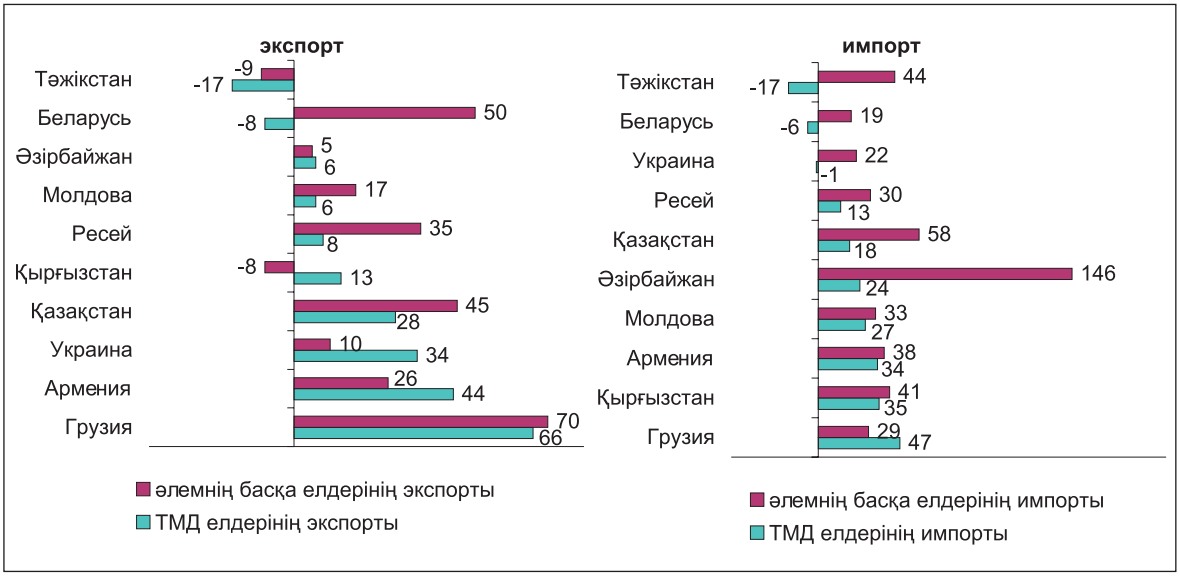

Достастық елдерінің өзара саудасының үлесіне ТМД елдері сыртқы сауда операцияларының жалпы көлемінің 23%, соның ішінде экспорттың жалпы көлемінің 17%, импорттың жалпы көлемінің 35% келді. 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда өзара сауда үлесі 4%-ға, соның ішінде экспорт – 3%-ға, импорт – 5%-ға төмендеді.

Достастық елдерінің тауарлармен өзара саудасы 2005 жылғы қаңтар-ақпанда 14,3 миллиард АҚШ долларын (өсімі 9%), соның ішінде экспорт – 6,9 миллиард АҚШ долларын (өсімі 11%), импорт – 7,4 миллиард АҚШ долларын (өсімі 6%) құрады.

Ағымдағы жылдың қаңтар-ақпанында Достастық елдері экспортының жалпы көлеміндегі әлемнің басқа елдеріне шығарған экспорттың үлесі 3 пайыздық пунктке өсіп, 83%-ға тең болды, импорттың жалпы көлеміндегі осы елдерден әкелінген импорттың үлесі 5 пайыздық пунктке өсіп, 65%-ға тең болды.

2005 жылдың қаңтар-ақпанында Достастық елдерінің әлемнің басқа елдеріне шығарған тауарлар экспортының құндық көлемі 34,8 миллиард АҚШ долларын құрады, 2004 жылғы қаңтар-ақпанда 26,3 миллиард АҚШ доллары болған (орта есеппен 32%-ға өскен), импорт – 13,7 миллиард АҚШ долларын құрады, 2004 жылғы қаңтар-ақпанда 10,3 миллиард АҚШ долларын (орта есеппен 33%-ға өскен) құрағаны еді.

Жалақы. 2005 жылғы I тоқсанда есептелген орташа айлық **атаулы жалақы** Әзірбайжанда 539 мың манатты, Арменияда - 47,6 мың драмды, Беларусьте - 408,7 мың беларусь рублін, Қазақстанда - 29,2 мың теңгені, Қырғызстанда - 2269 сомды, Молдовада - 1148 лейді, Ресейде - 7560 рубльді, Тәжікстанда - 81 сомониді, Украинада - 676 гривнаны құрады.

Өткен жылдың наурызына қарағанда **атаулы жалақы** Әзірбайжанда 25%-ға, Арменияда - 24%-ға, Беларусьте – 38%, Қазақстанда – 13%, Қырғызстанда - 19%, Молдовада - 17%, Ресейде – 21%, Тәжікстанда – 44%, Украинада – 32%-ға өсті.

Достастық елдеріндегі нақты жалақының деңгейі

(өсім; өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен)

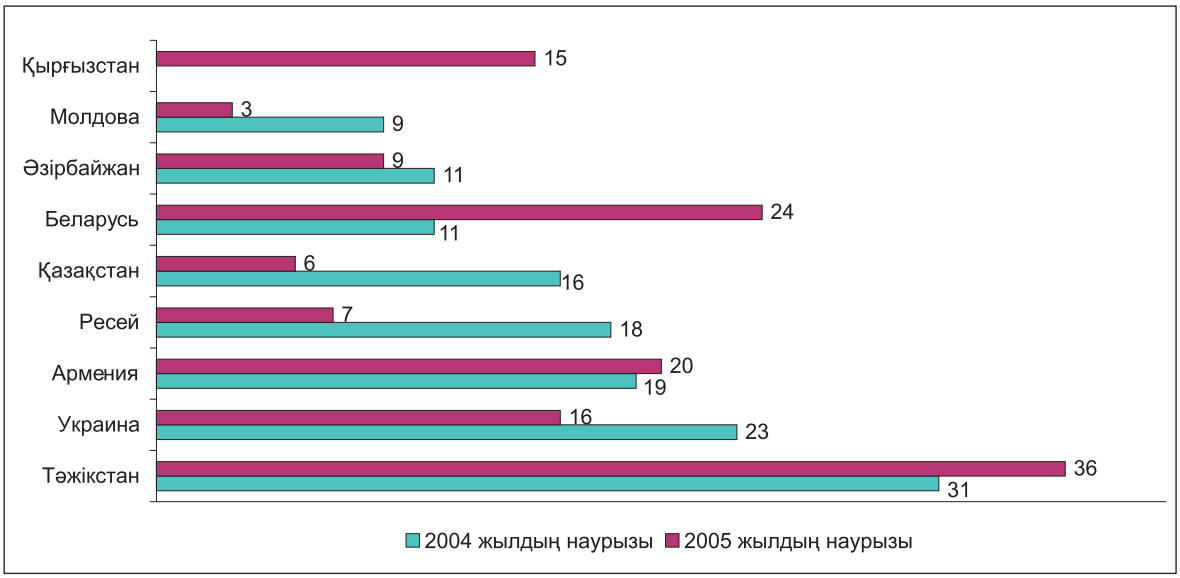

Валюталардың Достастық елдерінің ұлттық (орталық) банктері белгілеген ресми бағамдарымен алатын болсақ, 2005 жылдың наурызында орташа жалақы Әзірбайжанда 113 АҚШ долларына, 2004 жылдың наурызында - 89, Армениядa – тиісінше 108 және 70, Беларусьте – 198 және 143, Қазақстанда – 238 және 199, Қырғызстанда – 60 және 48, Молдовада – 96 және 82, Ресейде – 282 және 225, Тәжікстанда – 29 және 21, Украинада – 136 және 102 АҚШ долларына сәйкес болды.

Еңбек рыногы. Экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны (жұмыспен қамтылғандар және жұмыссыздар) 2005 жылғы қаңтар-наурызда тұтастай Достастық елдері бойынша орта есеппен 132 млн. адам деп бағаланды; бұл барлық халықтың 50%-ға жуығын құрайды.

Экономикалық тұрғыдан белсенді халық құрамында жұмыспен қамтылғандардың үлес салмағы ТМД-ның біраз елдері бойынша 90-95% аралығында өзгеріп отырады.

Достастық елдеріндегі тіркелген жұмыссыздық деңгейі

(2005 жылғы наурыздың соңына, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына, %-бен)

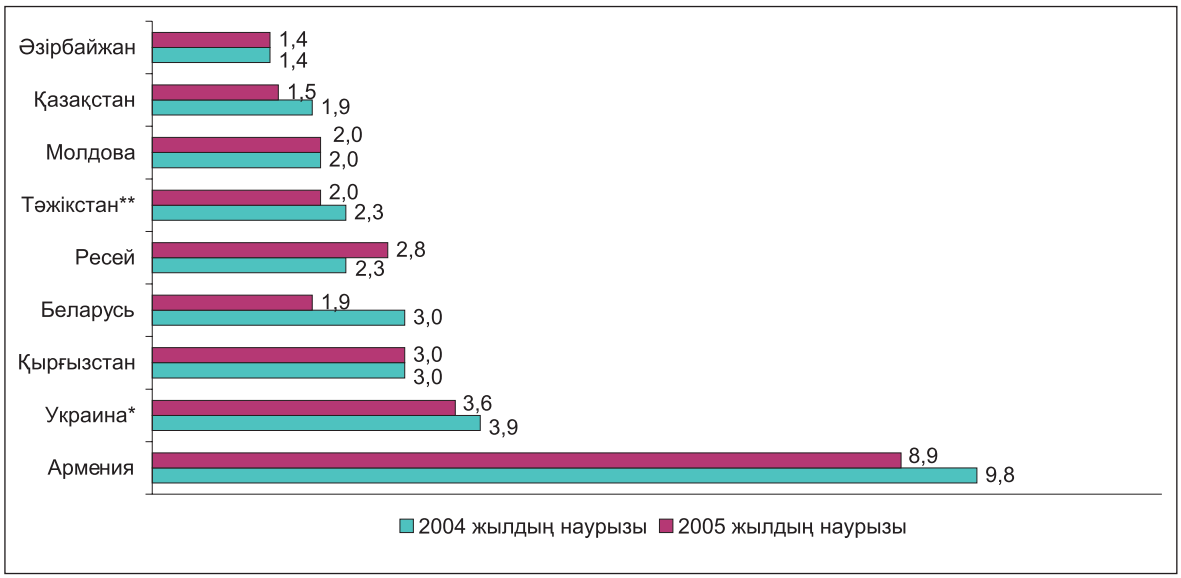

** Еңбекке жарамды жастағы еңбекке жарамды халыққа %-бен.*
*** Ақпан.*

Халықаралық еңбек ұйымының әдіснамасы бойынша анықталатын жұмыссыздардың жалпы саны, яғни өз бетінше жұмыс іздеген жұмыссыздар санын қоса есептегенде, тұтастай Достастық бойынша, бағалау бойынша, 10 млн.адамды, немесе экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың 8% құрады, соның ішінде Қазақстанда – 0,7 млн.адам (8,4%), Молдовада – 0,1 (8,1%), Ресейде – 6,0 (8,6%), Украинада – 1,9 млн.адамды (8,6%) құрады.

14.2 ЕО ЖӘНЕ ЕУРО-АЙМАҚ ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Өнеркәсіп өндірісі. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың ақпанында маусымдық ауытқуларға бейімделген өнеркәсіп өндірісінің көлемі 2004 жылдың ақпанымен салыстырғанда Еуро-аймақта 0,6%-ға және ЕО-25-те 0,4%-ға өсті. Өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро- аймақта 4,1%-ға және ЕО-25-те 2,6%-ға төмендеген қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлардан басқа өнеркәсіптің барлық секторларында өсті. Өндіріс көлемінің ең көп өсуі Еуро-аймақтың энергетикалық тауарлары секторында - 2,0%, күрделі тауарлар секторында - 1,1% байқалды. ЕО-25-тегі өнеркәсіп өндірісінің көлемі күрделі тауарлар секторында 1,3%-ға өссе, энергетикалық тауарлар секторында ағымдағы жылдың қаңтарындағы деңгейде өзгеріссіз қалды.

Өнеркәсіп өнімі көлемінің секторлар бойынша өзгерісінің серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда, %

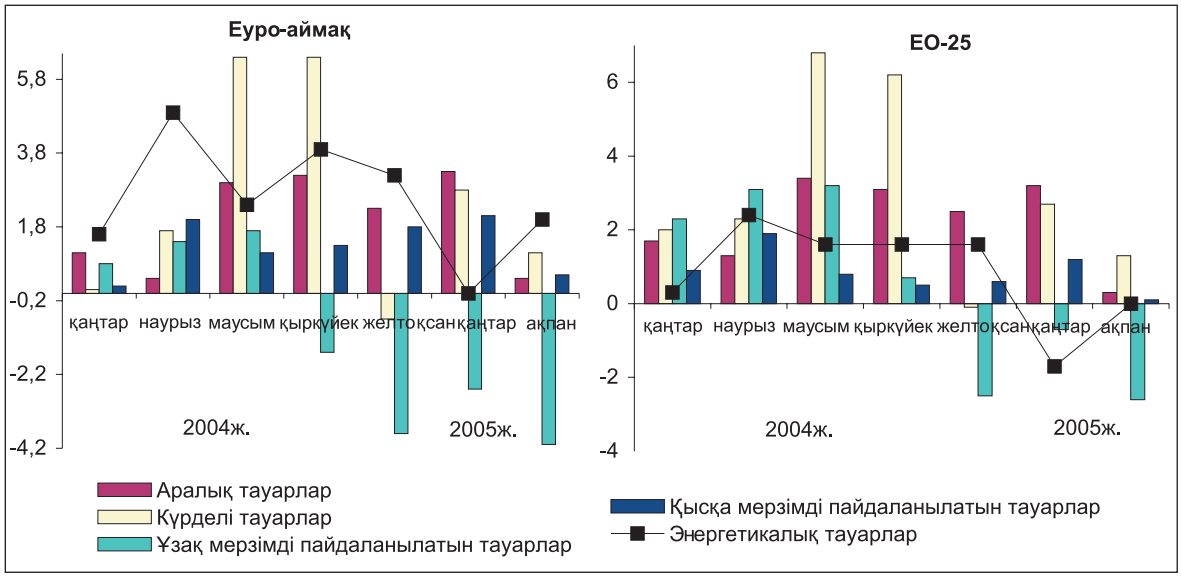

2005 жылдың ақпанында өткен жылдың ақпанымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өндіріс көлемінің ең көп өсуі Чехияда – 6,9%, Эстонияда – 6,8%, Швецияда – 3,1% және Германияда – 2,9% байқалды, ал оның ең көп төмендеуі Данияда – 5,3%, Ирландияда – 4,7%, Италияда – 2,5%, Финляндияда – 2,0% байқалды.

2005 жылдың ақпанында 2005 жылдың қаңтарымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің 8 елінде өсіп, ал 13 елінде төмендеді. Ең көп өсім Эстонияда – 5,2% Нидерландыда – 4,7%, Португалияда – 3,5% және Латвияда – 2,2% байқалды. Өнеркәсіп өндірісі көлемінің ең көп төмендеуі Ирландияда – 9,0%, Данияда – 1,7%, Бельгияда – 1,5% және Германияда – 1,4% тіркелді.

Бөлшек сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2005 жылдың ақпанында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда Еуро-аймақта 0,8%-ға, ЕО-25-те – 1,8%-ға өсті. Бөлшек сауда көлемінің өсуі, көлемі 1,0%-ға төмендегені байқалған Еуро-аймақтағы жеңіл өнеркәсіп өнімдерінің саудасынан басқа Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің барлық тауар топтары бойынша байқалды. Ең көп өсуі ЕО-25-те азық-түлік, шаруашылық тауарлары және жеңіл өнеркәсіп өнімдері саудасында – тиісінше, 1,8%, 1,4% және 1,7% тіркелді. Еуро-аймақта осы кезең ішінде көлемнің ең көп өсуі азық-түлік тауарлары саудасында – 1,1% байқалды.

Бөлшек сауда көлемінің өзгерісінің серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғандағы өзгерісі %-бен

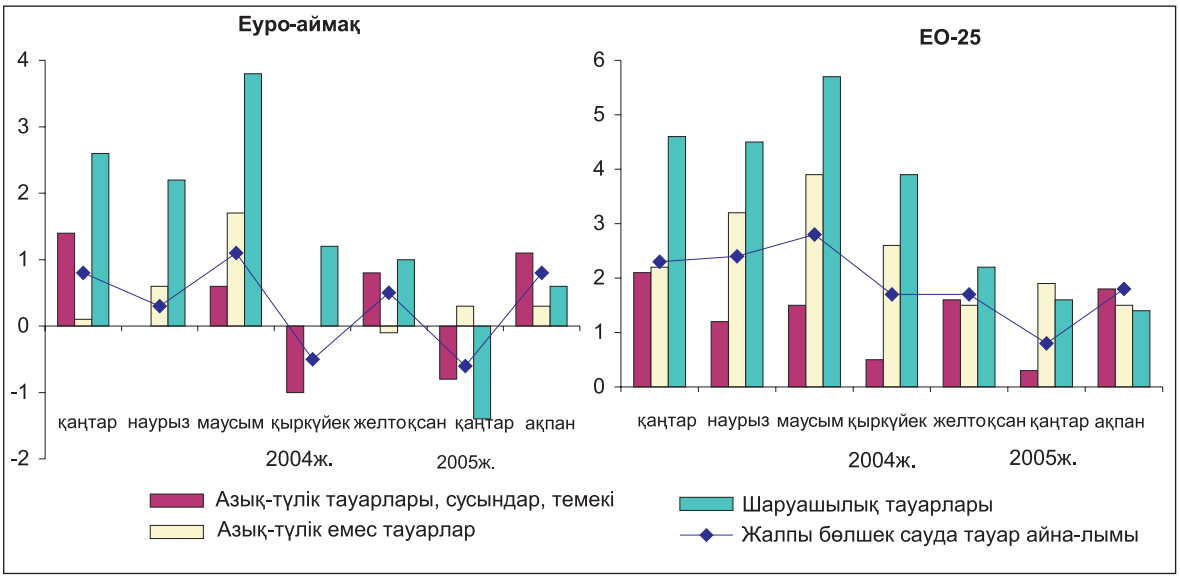

2005 жылдың ақпанында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Латвияда – 16,6%, Эстонияда – 12,9%, Данияда – 10,3% тіркелді. Бөлшек сауда көлемінің төмендеуі Люксембургте – 3,0%, Нидерландыда – 2,7%, Бельгияда – 1,7%, Италияда – 0,8% байқалды.

2005 жылдың ақпанында өткен аймен салыстырғанда есеп берген Еуро-аймақ және ЕО-25 елдері арасында бөлшек сауда көлемінің ең көп төмендеуі Словенияда – 4,0%, Латвияда – 3,6%, Австрия және Португалияда – 0,9%-дан байқалды. Бөлшек сауда көлемінің өсуі Ирландияда – 3,0%, Словакияда – 2,9% және Финляндияда– 1,2% тіркелді.

Сыртқы сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша сауда балансының профициті басқа елдермен бірге Еуро-аймақта 2005 жылдың ақпанында 3,0 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың ақпанында ол – 6,9 млрд. еуроны құраған. Сыртқы сауда балансы туралы деректер 2005 жылғы қаңтарда нақтыланып, дефицит – 1,7 млрд. еуроны құрады (2004 жылғы қаңтарда – профицит 1,7 млрд. еуро болған).

Бағалау бойынша, 2005 жылдың ақпанында ЕО-25-тің сыртқы сауда балансының дефициті 6,8 млрд. еуро болды, 2004 жылғы ақпанда ол 3,8 млрд. еуроны құраған. Сыртқы сауда балансы туралы нақтыланған деректер бойынша 2005 жылғы қаңтарда сауда балансының дефициті 14,1 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың тиісті кезеңінде – 12,1 млрд. еуро болды.

2005 жылғы қаңтарда өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда негізгі серіктестермен сауда көлемі ЕО-25-те өсті. Импорт көлемінің ең көп өсуі Ресейден (30%), Түркейден (24%), Қытайдан және Бразиялиядан (19%-дан), Үндістаннан (15%) әкелінген импортқа тіркелсе, ал экспорт көлемінің ең көп өсуі – Ресейде (25%), Үндістанда (24%), Бразилияда (20%) және Норвегияда (19%) тіркелді.

ЕО-25 елдері арасында сауда балансы профицитінің ең көп көлемі Германияда (13,1 млрд. еуро), Нидерландыда (2,4 млрд. еуро), Ирландияда (2,3% млрд. еуро), ал сауда балансы дефицитінің ең көп көлемі Ұлыбританияда (8,5 млрд. еуро), Испанияда (5,2 млрд. еуро), Греция, Франция және Италияда (2,3 млрд. еуродан) тіркелді.

Баға

Инфляция. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша Еуро-аймақ пен ЕО-25-тегі инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылдың ақпанымен салыстырғанда 2005 жылғы наурызда өзгеріссіз қалып, 2,1%-дан ЕО-15-те – 2,0%-дан құрады.

Еуро-аймақтағы тауарлар мен қызметтер бағасы деңгейі өзгерісінің серпіні

өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен

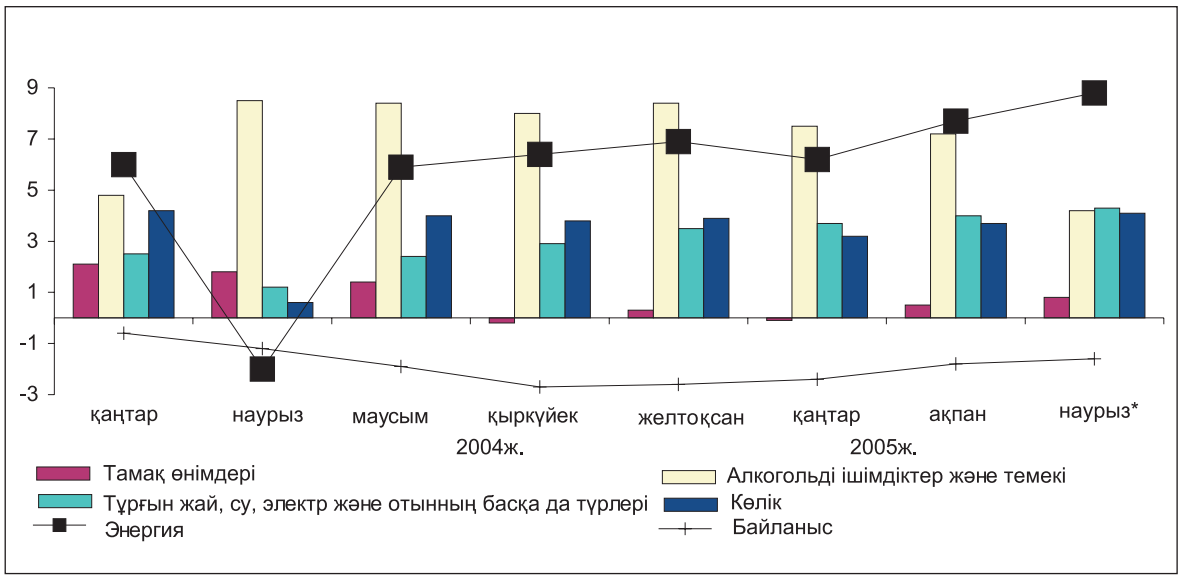

*) *Алдын ала деректер.*

Қолда бар деректер бойынша ЕЕА-дағы (Еуропалық экономикалық кеңістік елдері) инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылғы ақпандағы 2,1%-дан 2005 жылдың наурызында 2,0%-ға дейін төмендеді.

2005 жылдың наурызында өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда баға деңгейінің өсімі есеп берген барлық еуропа елдерінде байқалды. Баға деңгейінің ең көп өсімі Латвияда (6,6%), Эстонияда (4,8%), Люксембургте (3,5%) және Испанияда (3,4%) тіркелсе, ал ең аз өсімі – Швецияда (0,5%), Финляндияда (0,9%), Чехияда (1,2%) және Данияда (1,3%) тіркелді.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы 2005 жылдың наурызында 2004 жылғы тиісті аймен слыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше 4,2%-ға және 5,2%-ға өсті.

Бағаның өсімі өнеркәсіптің барлық секторларында тіркелді. Бағаның ең көп өсуі 2005 жылдың наурызында өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда ЕО-25-тің энергетикалық тауарлар секторында 14,9%, Еуро-аймақта 11,5%, аралық тауарлар секторында – тиісінше 4,7% және 4,5% тіркелді. Бағаның ең аз өсуі ЕО-25-тегі ұзақ және қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – 1,2% және 1,1%, Еуро-аймақта – тиісінше 1,4% және 0,8% тіркелді.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының секторлар бойынша өзгерісінің серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда %

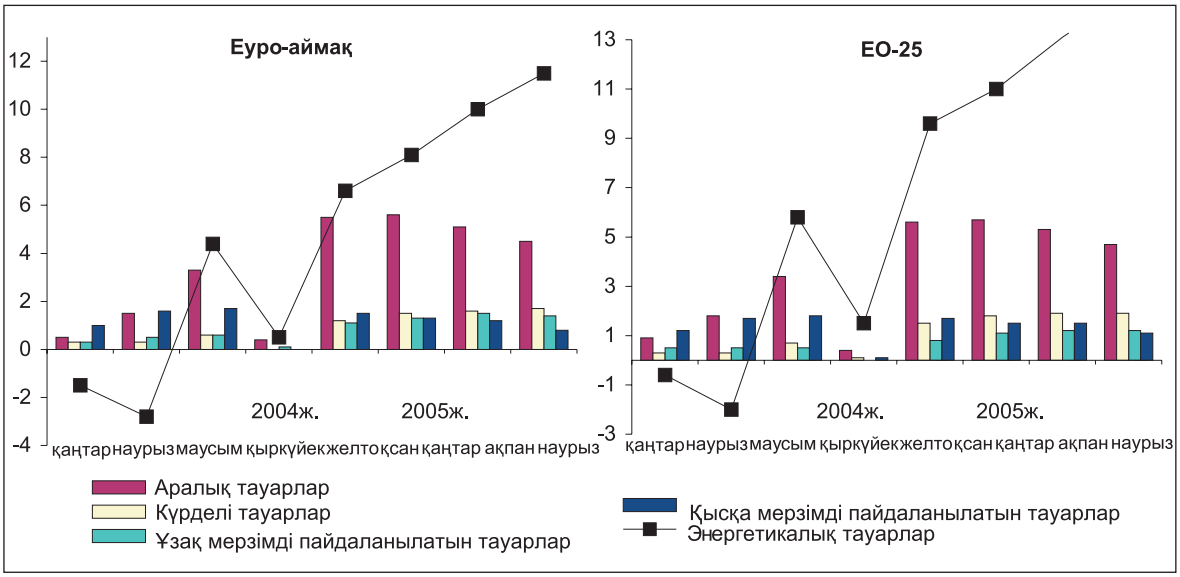

2005 жылдың наурызында 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде барлық елдердегі өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі тіркелді. Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы деңгейінің ең көп өсімі Ұлыбританияда (9,8%), Данияда (8,8%), Люксембургте (6,9%), Кипрда (6,4%) және Нидерландыда (6,0%), ал ең аз өсімі Финляндияда (0,8%) және Ирландияда (1,6%) тіркелді.

2005 жылдың наурызында өткен аймен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген барлық елдерінде өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсімі тіркелді, бағасы 0,1%-ға төмендеген Бельгиядан басқа. Бағаның ең көп өсуі Данияда (3,4%), Грециядa (1,7%), Литва және Нидерландыда (1,1%-дан) тіркелді.

Жұмыссыздық деңгейі. Еуростат деректері бойынша жұмыссыздықтың жалпы деңгейі 2005 жылдың наурызында 2004 жылғы наурызбен салыстырғанда Еуро-аймақта 8,8%-дан 8,9%-ға дейін, ЕО-15-те 8,0%-дан 8,1%-ға дейін өссе, ЕО-25-те керісінше 9,0%-дан 8,9%-ға дейін төмендеді.

2005 жылдың наурызында жұмыссыздықтың ең төмен деңгейі Ирландияда – 4,3%, Люксембургте (4,5%) және Австрияда (4,6%) тіркелді. ЕО-25 елдері арасында жұмыссыздықтың ең жоғары деңгейі Польшада (18,1%), Словакияда (15,9%) және Испанияда (10,2%) байқалды.

Соңғы он екі ай ішінде (2004 жылдың наурызынан бергі) жұмыссыздық деңгейінің өсуі Венгрияда (5,8%-дан 6,3%-ға дейін), Португалияда (6,3%-дан 6,9%-ға дейін) және Германияда (9,4%-дан 9,8%-ға дейін), ал ең көп төмендеуі – Польшада (19,1%-дан 18,1%-ға дейін), Литвада (11,4%-дан 8,6%-ға дейін) және Словакияда (18,7%-дан 15,9%-ға дейін) байқалды. 2005 жылдың наурызында 2004 жылғы наурызбен салыстырғанда еркектер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 7,5%-дан 7,6%-ға дейін, ЕО-15-те – 7,0%-дан 7,1%-ға дейін өссе, ал ЕО-25-те 8,1%-дан 8,0%-ға дейін төмендеді. Әйелдер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 10,6%-дан 10,5%-ға дейін, ЕО-25-те 10,2%-дан 10,0%-ға дейін төмендесе, ЕО-15-те өзгеріссіз қалып, 9,3% құрады.

25 жасқа дейінгі жұмыссыздар деңгейі ЕО-25 аумағында Ирландиядағы 8,0% бен Польшадағы 36,4% арасында ауытқып тұр. 2005 жылдың наурызында жастар арасындағы жұмыссыздық өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 18,0%-дан 18,2%-ға дейін, ЕО-25-те – 18,9%-дан 19,1%-ға дейін, ЕО-15-те – 16,7%-дан 17,6%-ға дейін өсті.

Еростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың наурызында Еуро-аймақта 12,8 млн., ЕО-25-те – 19,1 млн. еркектер мен әйелдер жұмыссыз болды. Бұл деректер ХЕО (Халықаралық Еңбек Ұйымы) критерийлерін ескере отырып түзетілген.

14.3 2005 ЖЫЛДЫҢ СӘУІРІНДЕГІ ЖЕКЕЛЕГЕН ТАУАРЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК РЫНОГЫНЫҢ КОНЪЮНКТУРАСЫ

Энергетикалық тауарлар. World Bank деректері бойынша 2005 жылдың сәуірінде 2005 жылдың наурызымен салыстырғанда бағаның төмендеу үрдісі барлық негізгі энергетикалық тауарларға байқалды, ал Австралиядан әкелінген көмір мен Еуродан және АҚШ-тан әкелінген табиғи газ бағасының, керісінше, өсуі байқалды – тиісінше, 0,6%, 6% және 2,3%.

2005 жылдың сәуірінде өткен аймен салыстырғанда бағаның төмендеуі Dubai маркалы мұнайдан басқа мұнай маркаларының барлық түрлеріне тіркелді: Brent маркалы мұнай бағасы – 2,3%-ға, WTI маркалы мұнай бағасы (Техас Батыс штаты) - 2,2%-ға төмендесе, Dubai маркалы мұнай бағасы – 3,3%-ға өсті. Шикі мұнайдың бағасы, оташа Споты – 0,6%-ға төмендеді.

Мұнайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар\баррель)

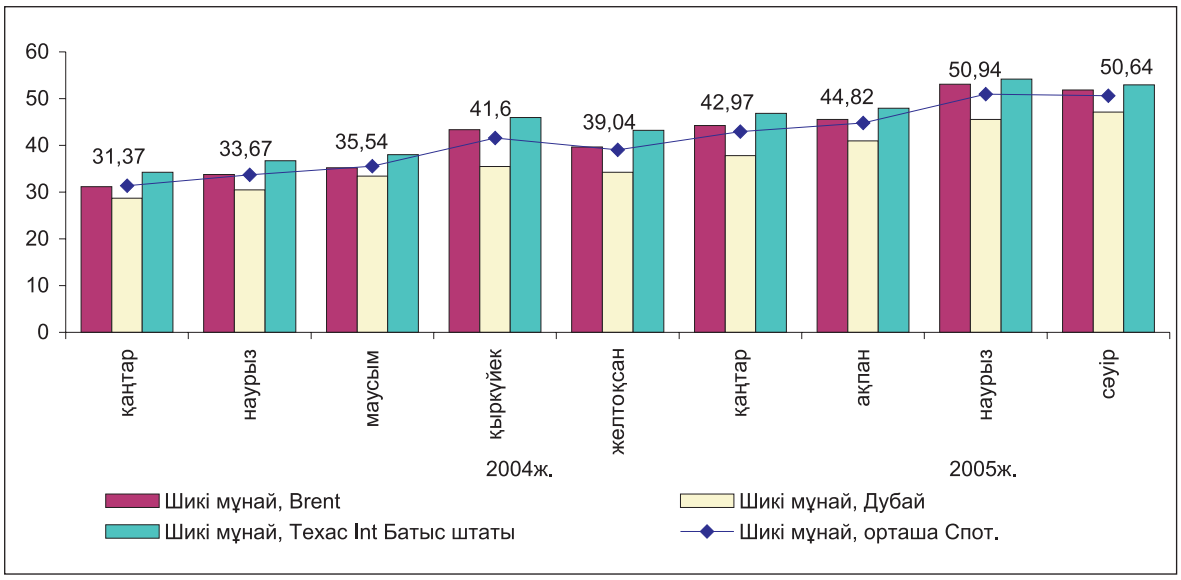

Металдар. 2005 жылдың сәуірінде ағымдағы жылдың наурызымен салыстырғанда металдардың әлемдік рыногында бағаның төмендеуі байқалды. Сонымен, бағаның ең көп төмендеуі никель (5,2%), алюминий (4,9%) және қалайы (3,8%) сияқты металдарға байқалса, ең аз өсуі - қорғасынға (2,6%) байқалды. Қымбат металдар рыногында алтын бағасының 2,4%-ға, күміс бағасының – 2,7%-ға төмендегені байқалды. Болаттың барлық түрлерінің бағасы өсті, ал темір кенінің бағасы 2005 жылдың наурызындағы деңгейде өзгеріссіз қалды.

Металдардың және болаттың әлемдік бағасы

(доллар/тонна)

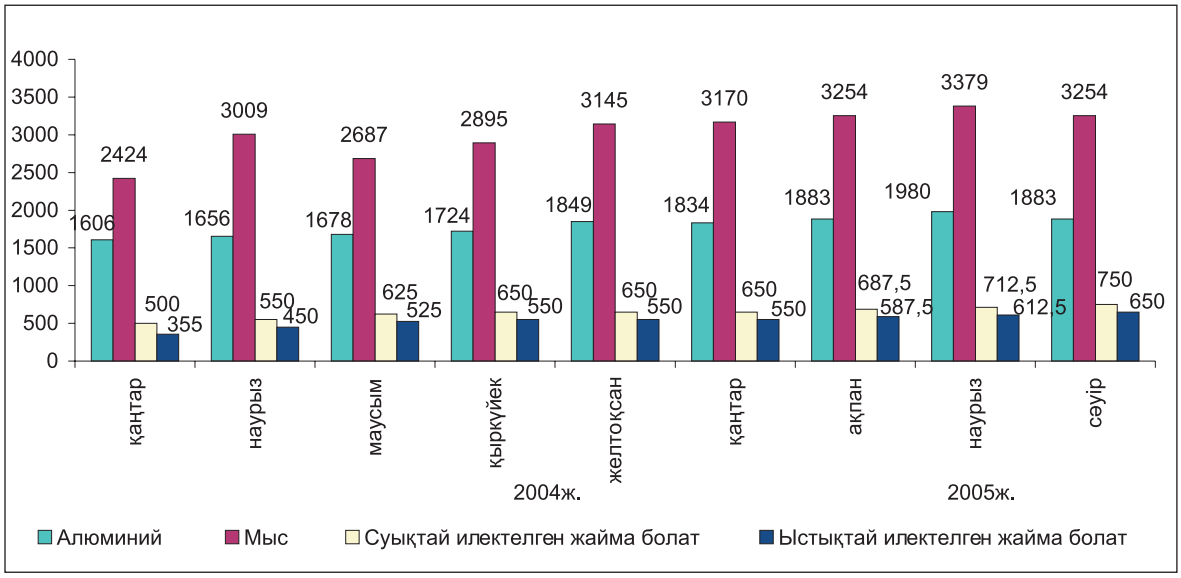

Ауыл шаруашылық және азық-түлік тауарлары. 2005 жылдың сәуірінде өткен аймен салыстырғанда бағаның төмендеуі бағасы 1,5%-ға өскені тіркелген 5 пайыздық Тай күрішінен басқа дәнді дақылдардың барлық түрлеріне байқалды. Сонымен, жүгерінің бағасы 3,6%-ға және бидайдың барлық түрлерінің бағасы төмендеді. Бағаның өсуі шайға (3 аукцион бойынша орташа мәні) – 8,9% байқалды.

2005 жылдың сәуірінде өткен аймен салыстырғанда Еуропаның ішкі рыногындағы және әлемдік рыноктағы қант бағасының тиісінше 0,6% және 3,3%-ға төмендеуі тіркелді, ал АҚШ-тың ішкі рыногындағы қанттың бағасы – керісінше 3,0%-ға өсті.

Сиыр және қой етінің бағасы бағасы - тиісінше 1,2% және 1,6%-ға төмендесе, ал балықтың бағасы 0,3%-ға өсті.

Бидайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар\ тонна)

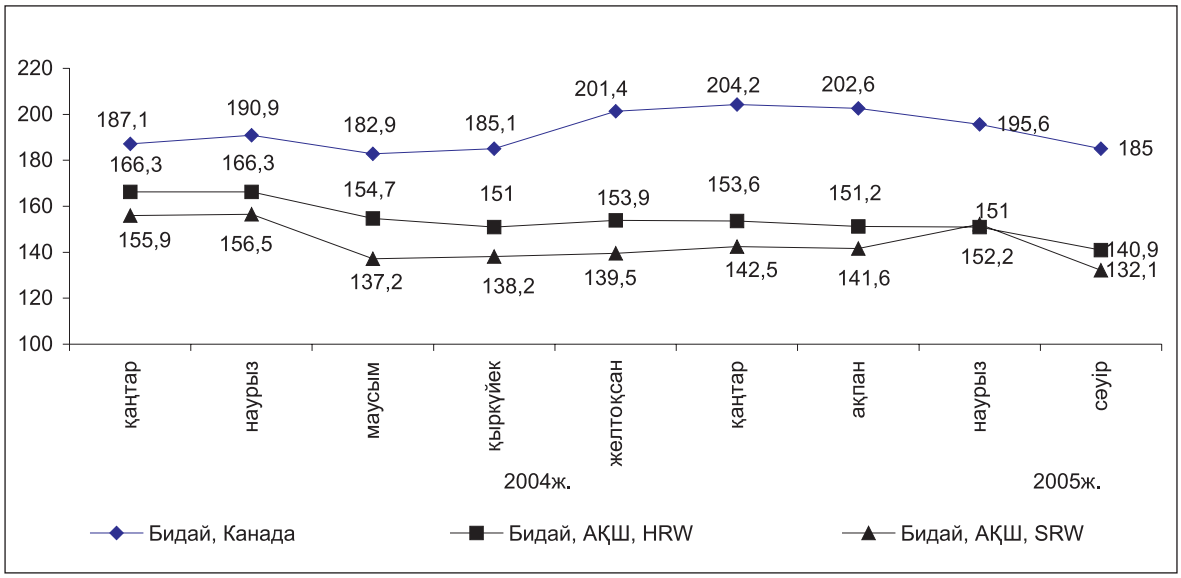

Шикізат және тыңайтқыштар. 2005 жылдың сәуірінде ағымдағы жылдың наурызымен салыстырғанда Камеруннан әкелінген сүрек (ағаш материалының) бағасының 4,1%-ға төмендегені, Малайзиядан әкелінген сүрек (бөрененің) бағасының – 0,3%-ға өскені байқалды. Бағаның төмендеуі каучуктің және жүннің барлық түрлеріне, ал оның өсуі – мақтаның барлық түрлеріне тіркелді. Диаммониум фосфатының бағасы 0,1%-ға өсті. Тау фосфатының, калий хлоридінің және үш суперфосфаттың бағасы ағымдағы жылдың наурызындағы деңгейде өзгеріссіз қалды.

Шикізаттің әлемдік бағасы

(цент/кг)

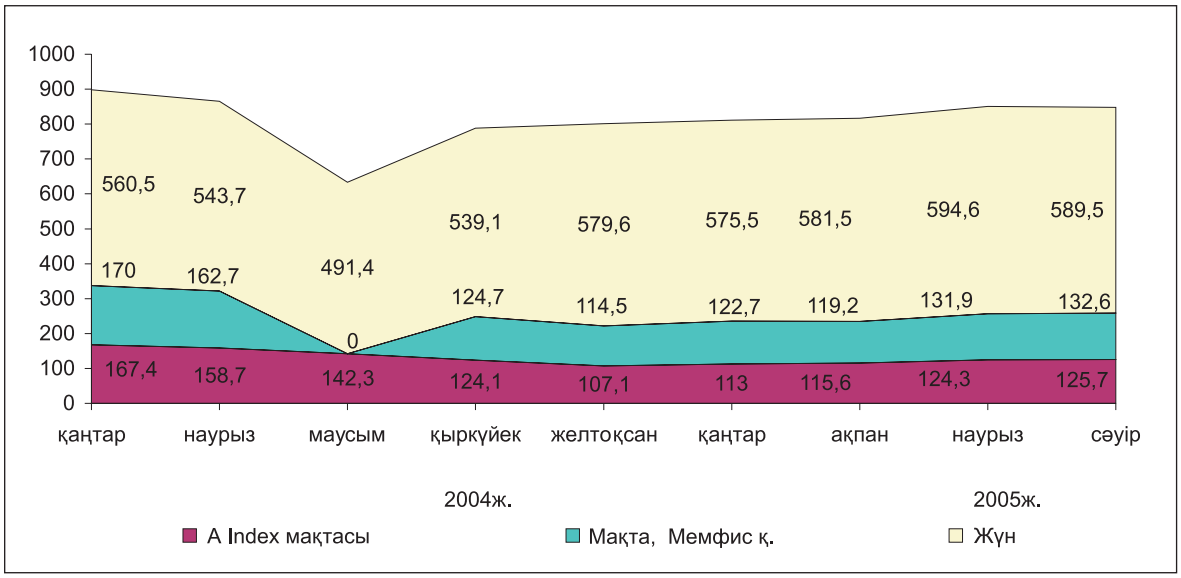

Қазақстан Республикасы
Статистика агенттігінің
Төрағасы **Қ.Әбдиев**

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-АПРЕЛЕ 2005 ГОДА

Макроэкономические тенденции. *Объем валового внутреннего продукта*, по оперативным данным, в январе-марте 2005г. составил в текущих ценах 1377,3 млрд. тенге. Рост реального ВВП по сравнению с аналогичным периодом 2004 г. составил 109,1%. В структуре ВВП доля производства товаров составила 39,6% от ВВП, услуг – 54,7%.

Индекс потребительских цен в апреле 2005 г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 102,5%. Цены и тарифы на продовольственные товары возросли на 3,3%, непродовольственные товары – на 1%, платные услуги – на 2,3%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в апреле 2005 г. выросли по сравнению с декабрем 2004г. – на 10,5%.

Численность безработных в апреле 2005г. по экспертной оценке составила 656,2 тыс. человек, уровень безработицы составил 8,5% к численности экономически активного населения, в том числе численность граждан, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных на конец апреля – 120,7 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 1,6%.

Реальный сектор экономики. *Объем промышленного производства* в январе-апреле 2005г. составил в действующих ценах 1490,3 млрд. тенге, что на 7,3% больше, чем в январе-апреле 2004г. В горнодобывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возрос на 10,9 %, в обрабатывающей – на 3,3%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 4,3%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-апреле 2005г. составил в текущих ценах 93,6 млрд. тенге и по сравнению с январем-апрелем 2004г. увеличился на 3,8%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-апреле 2005г. составил 536,6 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2004г. возрос на 2,8%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 380,2 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-апрелем 2004 года на 10,7%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-апреле 2005г. составил 449,1 млрд. тенге, что в 1,5 раза больше, чем в январе-апреле 2004г.

По состоянию на 1 мая 2005г. в республике *зарегистрировано 215867 юридических лиц, в том числе с численностью до 50 человек –202756. Действующих юридических лиц – 163332*. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют - 151139, из них субъектов малого бизнеса – 108707.

Внешняя торговля. *Внешнеторговый оборот* Казахстана (по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-марте 2005г. составил 9009,9 млн. долл. США и по сравнению с январем-мартом 2004г. увеличился на 40%, в том числе *экспорт – 5656,1* млн. долл. США (увеличился на 41,3%), *импорт* – 3353,8 млн. долл. США (увеличился на 37,9%).

Финансы. Объем доходов в *Государственный бюджет* Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 апреля 2005г. составил 396 млрд. тенге, что на 36,9% больше, чем на 1 апреля 2004г., затраты – 279,5 млрд. тенге (на 8% больше аналогического периода 2004 г.

За март 2005г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 156,8 млрд. тенге, что на 90,3% больше, чем в марте 2004г. У*ровень рентабельности* составил 39,3%. *Доля убыточных предприятий* составила 41,5% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, *кредитные вложения* банков второго уровня в отрасли экономики, на 1 апреля 2005г. составили 1623,4 млрд. тенге. Наблюдается устойчивая динамика их увеличения. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 66,9%, доля кредитов в иностранной валюте – 51,3%. *Объем депозитов* в банковской системе на 1 апреля 2005г. составил 1361,2 млрд. тенге, что на 68,2% больше, чем на 1 апреля 2004г., в том числе депозиты (вклады) населения соответственно 467,9 млрд. тенге, что на 33,1 % больше, чем на 1 апреля 2004 года.

Доходы населения. В марте 2005г., по оценке, *среднедушевые номинальные денежные доходы* населения составили 13819 тенге и увеличились по сравнению с мартом 2004г. на 14,7%, *реальные денежные доходы* – на 7,1%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-апрель 2005г.	Апрель 2005г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Апрель 2005г. в % к марту 2005г.
				январь-апрель 2005г.	апрель 2005г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Валовой внутренний продукт[1]	млрд. тенге	1377,3		109,1		
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	1490,3	410,6	107,3	107,2	97,7
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	93,6	25,9	103,8	104,5	100,0
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	536,6	141,6	102,8	103,1	104,4
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	60,0	15,8	124,6	126,8	108,2
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	380,2	98,0	110,7	110,7	100,4
Внешнеторговый оборот[1]	млн. долл. США	9009,9	3232,3	140,0	141,0	110,7
в том числе:						
экспорт		5656,1	2005,9	141,3	141,9	107,8
импорт		3353,8	1226,4	137,9	139,7	115,8
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	449,1	132,8	153,1	169,8	103,9
Индекс потребительских цен				107,0	102,5[2)]	100,6
Индекс цен производителей промышленной продукции				122,8	110,5[2)]	104,9
Численность безработных (оценка)	тыс. человек	х	656,2	х	98,6	100,5
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1]	тенге	39393	13819	114,9*	114,7*	106,7
Реальный денежный доход (оценка)[1]	в %			107,5*	107,1*	106,0
Среднемесячная заработная плата одного работника[1]:						
номинальная	тенге	29230	31185	112,2	113,0	107,3
реальная	в %	х	х	105,0	105,5	106,7
Финансовые показатели[3]						
Денежная масса М3[4]	млрд. тенге		1726,0		163,7	106,6
Наличные деньги в обращении[4]	млрд. тенге		364,8		149,0	102,2
Депозиты в банковской системе[4]	млрд. тенге		1361,2		168,2	107,8
в т.ч. депозиты населения	млрд.тенге		467,9		133,1	103,9
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения[4]	млрд. тенге		1623,4		156,6	104,6
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд.тенге		1085,8		162,2	105,9
Рентабельность предприятий и организаций[1]	в %		39,3		-	-
Дебиторская задолженность предприятий и организаций	млрд. тенге		1942,5		129,8	103,3
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций	млрд. тенге		4051,0		122,8	103,0

[1]Графа 1 – январь-март 2005 г.; графа 2 –март 2005г.; графа 3 – январь-март 2005 г. в % к январю-марту 2004 г.; графа 4 – март 2005г. в % к марту 2004г.; графа 5 – март 2005г. в % к февралю 2005г.

[2]К декабрю 2004г.

[3] Графа 2- на начало периода; графа 4 - 1.04.05 к 1.04.04; графа 5 - 1.04.05 к 1.03.05.

[4] По данным Нацбанка РК.

** В % к уточненным данным за январь-март и март 2004г.*

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет.

Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

Внешнеторговый оборот приведен по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан без учета неорганизованной торговли.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ВАЛОВОЙ ВНУТРЕННИЙ ПРОДУКТ

Объем произведенного валового внутреннего продукта (ВВП) Казахстана за 1 квартал 2005 год по оперативным данным определился в сумме 1377,3 млрд. тенге. Темпы изменения его реального объема составили 109,1% к соответствующему периоду 2004 года.

Прирост ВВП на 9,1% обусловлен увеличением реальных объемов во всех отраслях экономики: в промышленности – на 7,4%, сельском хозяйстве – на 3,5%, строительстве – на 27,7%, услуг транспорта и связи – на 8,8%, торговли – на 8,4%.

За 1 квартал 2005 год индекс-дефлятор в целом по экономике составил 106,5% к соответствующему периоду предыдущего года, в том числе в производстве товаров – 110,2%, в производстве услуг – 102,7%.

В структуре ВВП текущего периода доли производства товаров и производства услуг составили 39,6% и 54,7% соответственно. Основную долю в производстве ВВП составляет промышленность (33,1%).

Производство ВВП за 1 квартал 2005 год характеризуется следующими данными:

	ВДС, чистые налоги на продукты и импорт в текущих ценах, млрд.тенге, январь-март 2005г.	Индекс физического объема, январь-март 2005г. к январю-марту 2004г., в %	Структура ВВП, в %		Дефлятор, январь-март 2005г. к январю-марту 2004г., в %
			январь-март 2005г.	январь-март 2004г.	
Валовой внутренний продукт	1377,3	109,1	100	100	106,5
Производство товаров	545,8	108,6	39,6	38,5	110,2
Сельское хозяйство, лесоводство, рыболовство	31,7	103,5	2,3	2,2	116,2
Промышленность	455,8	107,4	33,1	33,1	108,7
Строительство	58,4	127,7	4,2	3,2	119,6
Производство услуг	752,7	109,6	54,7	56,5	102,7
Торговля	186,2	108,4	13,5	13,9	104,5
Транспорт и связь	158,1	108,8	11,5	11,9	103,1
Прочие отрасли, производящие услуги	408,4	110,5	29,7	30,7	101,9
Итого по отраслям	1298,5	109,2	94,3	95,0	105,7
Чистые налоги на продукты и импорт	96,4	109,1	7,0	6,1	120,7
Косвенно-измеряемые услуги финансового посредничества	-17,6	117,0	-1,3	-1,1	116,8

2.2 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-апреле 2005г. промышленными предприятиями Казахстана произведено продукции (включая малые, подсобные предприятия, сектор домашних хозяйств) в действующих ценах на 1490,3 млрд. тенге, что к уровню января-апреля 2004г. составило 107,3%. Рост объемов производства наблюдается во всех регионах республики, за исключением Карагандинской области, где снижение производства составило 18,3%.

Индексы физического объема промышленной продукции и отраслевая структура промышленности в январе-апреле 2005г.

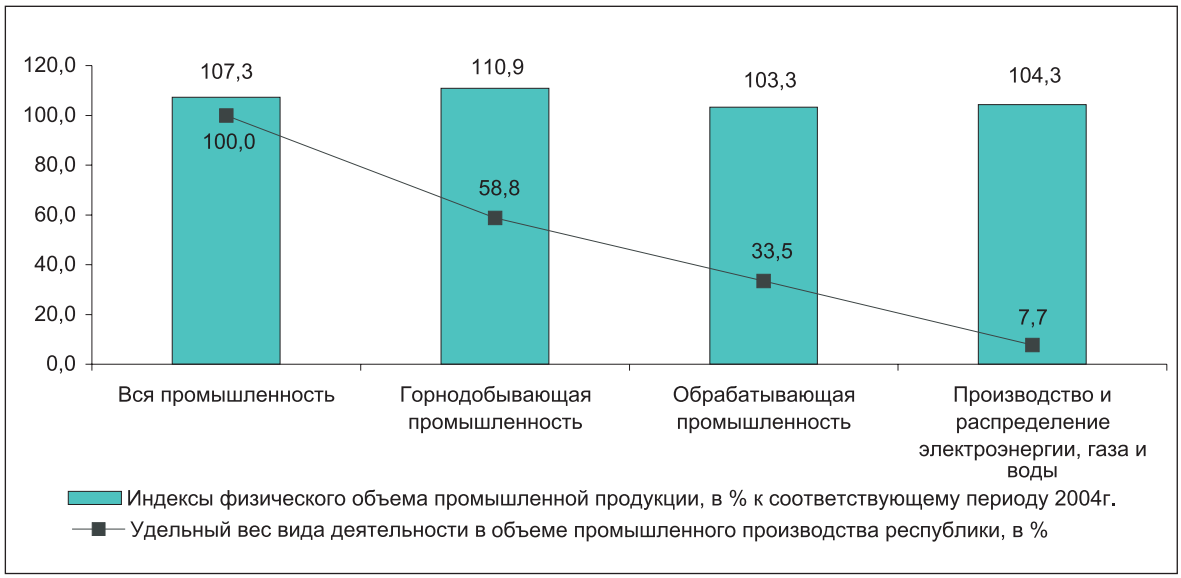

В **горнодобывающей промышленности** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 876,1 млрд. тенге, что выше января-апреля 2004г. на 10,9%. За указанный период увеличение объемов обеспечено в основном ростом добычи конденсата газового (на 57,2%); руд медных (на 17,5%), железных (на 14,2%) и хромовых (на 8,3%); лигнита (на 10,8%); нефти сырой (на 6,7%). Валовая добыча газа природного составила 158,9%. Вместе с тем, сокращена добыча окатышей железорудных (98,2%); каменного угля (97,2%); руд медно-цинковой и свинцово-цинковой (88,4%), золотосодержащей (67%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности горнодобывающей промышленности в январе-апреле 2005г.

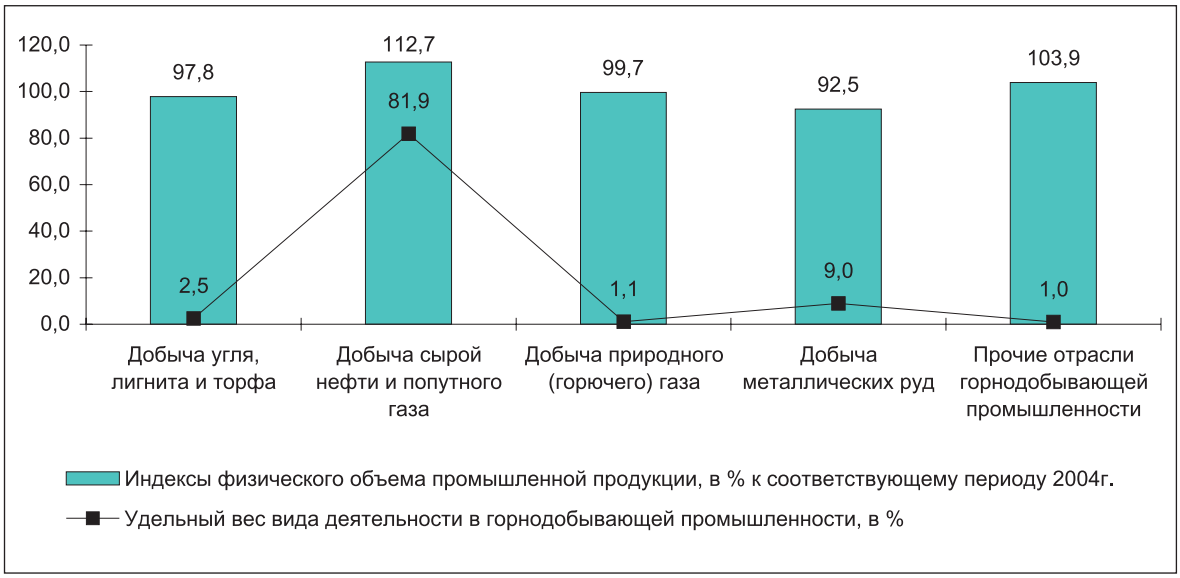

В **обрабатывающей промышленности** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 498,6 млрд. тенге, что выше уровня января-апреля 2004г. на 3,3%.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-апреле 2005г.

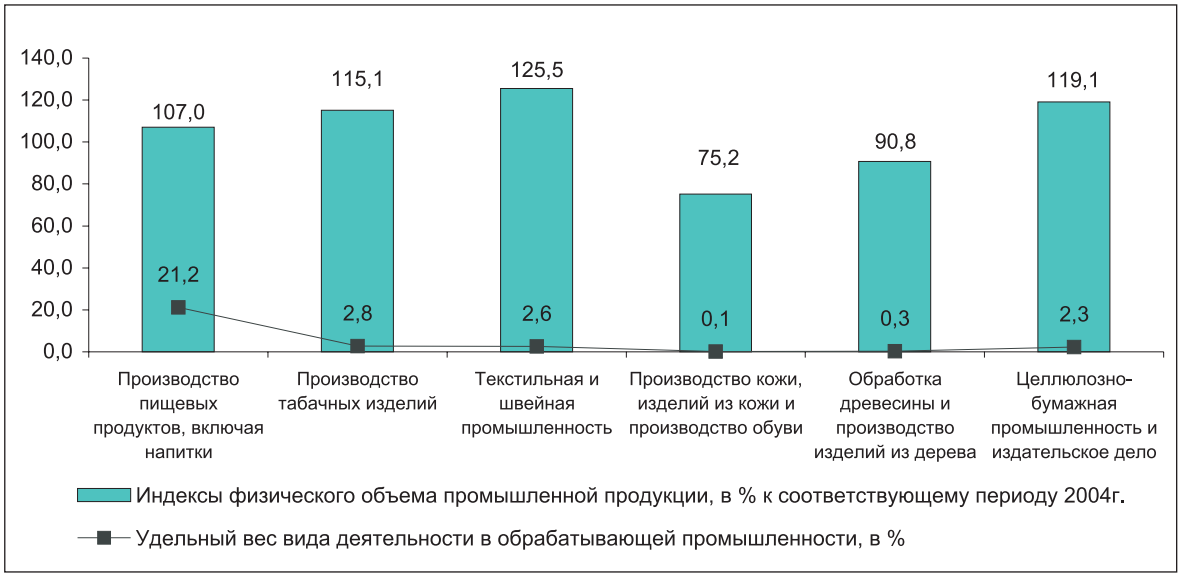

В январе-апреле 2005г. переработано сельскохозяйственной продукции на 119,7 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 105,6 млрд. тенге. К уровню января-апреля 2004г. возросло производство консервов из мяса; рыбы приготовленной и консервированной; соков фруктовых и овощных; масла подсолнечного и кукурузного; молока и сливок; масла сливочного; муки; крупы; риса обрушенного; макаронных и кондитерских изделий; майонеза. Также обеспечен рост производства ликеров (на 52,9%); водки (на 40,6%); спирта этилового (на 39,6%); вина виноградного (на 25,4%).

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 13,2 млрд. тенге. По сравнению с январем-апрелем 2004г. рост производства обеспечен в основном за счет увеличения выпуска волокна хлопкового (на 29,6%), на долю которого приходится 75% объема промышленного производства данного вида деятельности. Также больше, чем в январе-апреле 2004г. произведено тканей; пряжи; белья постельного; ковров и изделий ковровых; одежды верхней трикотажной и рабочей; шляп и уборов головных. Вместе с тем, сокращено производство свитеров, джемперов, пуловеров и изделий аналогичных.

В **производстве кожи, изделий из кожи и производстве обуви** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 698 млн. тенге, что на 24,8% ниже уровня января-апреля 2004г. в основном из-за уменьшения производства кожи из шкур скота крупного рогатого или шкур семейства лошадиных, обуви и изделий шорно-седельных.

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-апреле 2005г. по сравнению с январем-апрелем 2004г. составил 90,8% из-за уменьшения выпуска шпал деревянных железнодорожных и трамвайных (на 42,6%); окон, дверей и их рам (на 12%).

В **целлюлозно-бумажной промышленности и в издательском деле** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 11,2 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года обеспечен рост производства мешков и пакетов бумажных (189,9%); книг, брошюр (138,7%); коробок, ящиков и сумок складывающихся из бумаги или картона негофрированных (123,4%); газет, журналов и периодических изданий, выходящих реже четырех раз в неделю (110,3%); открыток почтовых и поздравительных (110%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-апреле 2005г.

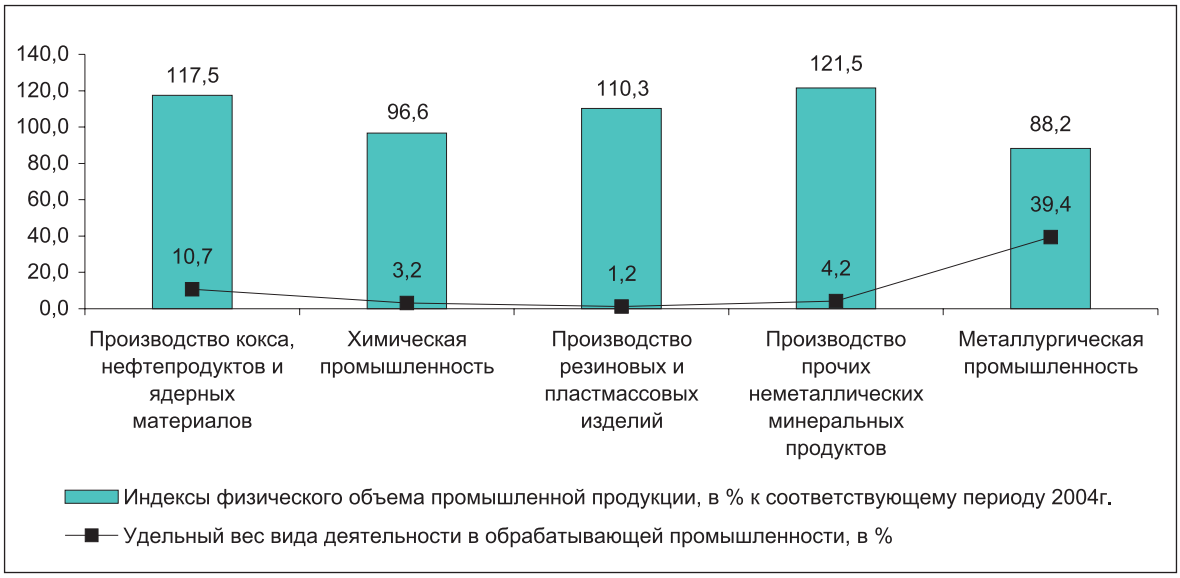

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-апреле 2005г. выпущено продукции на 53,5 млрд. тенге, что выше уровня января-апреля прошлого года на 17,5% за счет увеличения выпуска углеводородных сжиженных газов (на 52,7%); мазута топочного (на 22,4%); топлива моторного (бензина) (на 20,9%); газойлей (на 19,8%); газа отбензиненного (на 4,7%).

В **химической промышленности** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 16 млрд. тенге или на 3,4% ниже, чем в январе-апреле 2004г., из-за уменьшения выпуска хромового ангидрида (96,5%); кислоты серной (92,8%) и ортофосфорной (фосфорной) (48,6%); бихромата (86,2%) и трифосфата (48,2%) натрия; удобрений азотных (50,3%).

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 5,9 млрд. тенге, что выше уровня января-апреля прошлого года на 10,3%. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года возросло производство труб, трубок, рукавов и шлангов из резины (262%) и пластмасс (108,5%); лент конвейерных (транспортерных) из резины (154,6%); дверей, окон, коробок для дверей и рам оконных, порогов для дверей, ставней, жалюзей из пластмасс (108,4%).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** в январе-апреле 2005г. выпущено продукции на 21 млрд. тенге, что составило 121,5% к уровню января-апреля 2004г. в основном за счет увеличения производства растворов строительных (в 1,8 раза); бетона товарного (на 48,3%); цемента (на 23,9%); извести (на 17,5%); гипсокартона (на 15,7%); конструкций строительных сборных из бетона (на 12,9%); листов, панелей, плиток и изделий аналогичных из асбестоцемента (на 5,5%).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 206,3 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 75,2 и 116,3 млрд. тенге. В целом по виду деятельности индекс физического объема в январе-апреле 2005г. по сравнению с январем-апрелем 2004г. составил 88,1%; на долю отрасли приходится 41,4% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство снижено на 23,1% из-за сокращения выпуска плоского проката (на 43,4%); стали (на 26,8%); чугуна (на 26,6%). Производство ферросплавов увеличено на 8,7%. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 100,8%. Возросло производство цинка (122,8%) и свинца (110%) необработанных; серебра аффинированного (119,3%); глинозема (103,2%). Вместе с тем, снижено производство по таким видам продукции как проволока медная (на 89,8%); золото аффинированное (на 9,2%); медь рафинированная (на 3,5%).

Производство готовых металлических изделий в январе-апреле 2005г. к уровню января-апреля 2004г. составило 85,2% из-за уменьшения выпуска цистерн, бочек, барабанов вместимостью 50-300 л (на 71,2%); котлов центрального отопления (на 42,7%); электродов с покрытием из металлов недрагоценных (на 22,8%); ванн из металлов черных (на 5,2%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-апреле 2005г.

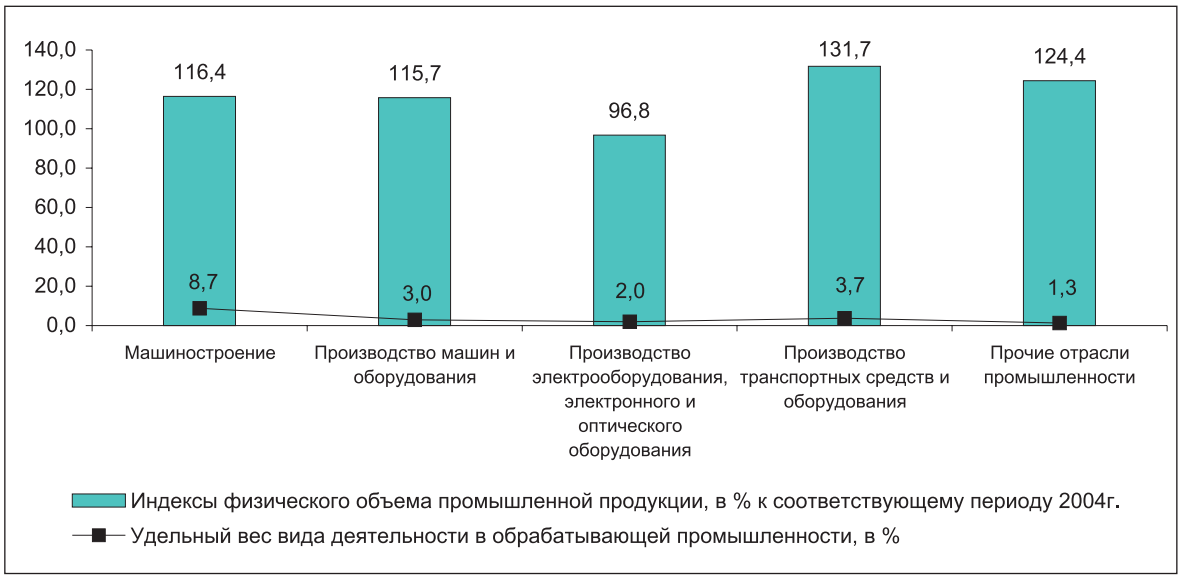

В **производстве машин и оборудования** в январе-апреле 2005г. выпущено продукции на 15 млрд. тенге. К уровню января-апреля 2004г. возросло производство экскаваторов (300%); машин стиральных и для сушки одежды бытовых (195,9%); оборудования нефтепромыслового (131,3%) и нефтегазоперерабатывающего (123%); кранов мостовых и козловых (104,8%). Вместе с тем, снижен выпуск подшипников шариковых или роликовых (99%); насосов центробежных (97,2%); двигателей (17%); машин для горнодобывающей промышленности (14,2%).

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования произведено на 10,1 млрд. тенге. В январе-апреле 2005г. по сравнению с январем-апрелем 2004г. снижен выпуск аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением до 1000 В (на 51,6%); магнитофонов (на 45,6%); телевизоров (на 33,9%); трансформаторов (на 8,1%).

Производство транспортных средств и оборудования в январе-апреле 2005г. составило 18,4 млрд. тенге. К уровню января-апреля 2004г. возросло производство прицепов и полуприцепов, контейнеров (в 12 раз) и частей двигателей (в 9 раз). Увеличен объем услуг по ремонту и техническому обслуживанию железнодорожных локомотивов и трамвайных моторных вагонов (140,6%). Меньше, чем в январе-апреле 2004г. произведено автомобилей специальных и специализированных (70,6%); частей автомобильных (57,2%) и локомотивов железнодорожных, трамвайных моторных вагонов (55,3%); автомобилей легковых пассажирских (42,1%).

В прочих отраслях промышленности в январе-апреле 2005г. произведено продукции на 6,3 млрд. тенге. К уровню января-апреля 2004г. увеличен выпуск мебели: кухонной – на 48,3%; для сидения специальной в основном с металлическим каркасом - на 23,4%; офисной и для предприятий торговли - на 10,2%. Также возросло производство ювелирных изделий (118,6%) и спортивных товаров (104,2%).

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** индекс физического объема в январе-апреле 2005г. по сравнению с январем-апрелем 2004г. составил 104,3%.

Производство электроэнергии составило 24,9 млрд. кВт. ч, или на 2,7% выше уровня января-апреля 2004г., что обеспечено предприятиями всех регионов, кроме Акмолинской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Выработка теплоэнергии составила 40,2 млн. Гкал или на 2% больше по сравнению с январем-апрелем прошлого года. Рост производства обеспечен предприятиями всех регионов, кроме Атырауской, Карагандинской, Мангистауской, Южно-Казахстанской областей и гг. Астаны, Алматы.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-апреле 2005г.

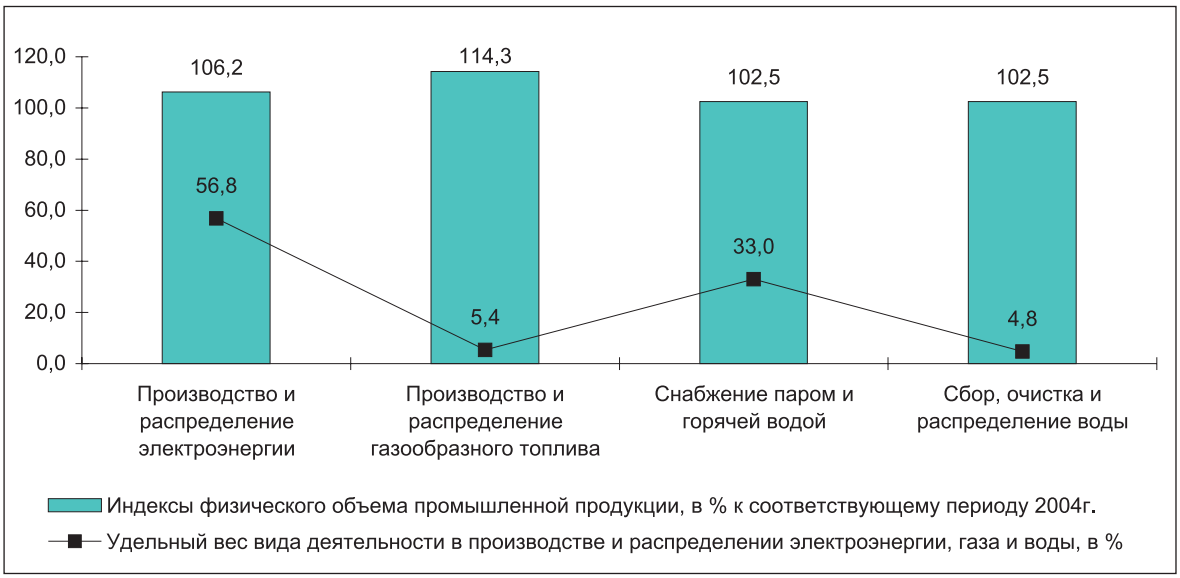

2.3 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-апрель т.г. в целом по республике, по оценке, составил 93,6 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2004г. на 3,8%.

Животноводство

По состоянию на 1 мая т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота (6194,3 тыс. голов), овец и коз (17883,0 тыс. голов), лошадей (1254,7 тыс. голов), верблюдов (135,4 тыс. голов) и птицы (26363,9 тыс. голов). Поголовье свиней сократилось на 0,3% и составило 1646,9 тыс. голов.

За период с 1 мая 2004г. увеличили численность крупного рогатого скота, лошадей, овец и коз и верблюдов сельхозтоваропроизводители всех областей, птицы – 12 и свиней – только Атырауской (117,6%), Костанайской (115,2%) Карагандинской (113,9%), Актюбинской (109,5%), Северо-Казахстанской (102,4%), и Жамбылской (100,5%) областей.

Изменение объемов производства основных продуктов животноводства по сравнению с аналогичным периодом прошлого года характеризуется следующим графиком:

Производство основных видов продукции животноводства

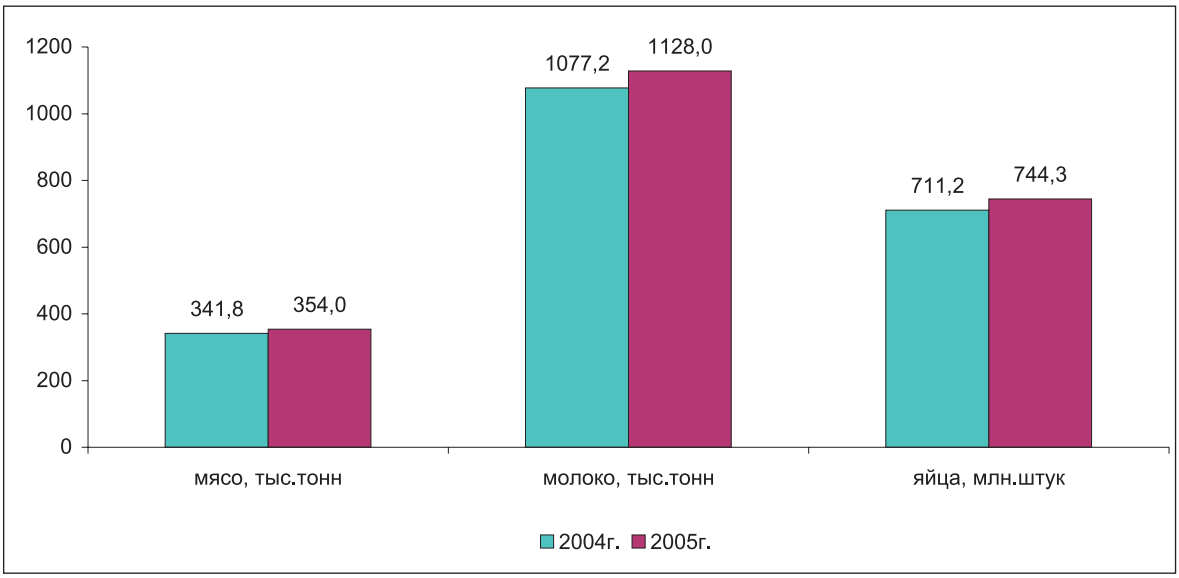

В январе-апреле 2005г. по сравнению с этим же периодом 2004г. отмечен рост производства мяса во всех областях, молока– во всех областях, кроме Мангистауской (50 %) и яиц – во всех областях, кроме Павлодарской (83,5%) и Алматинской (91,6%) областях.

Доля категорий в общем объеме производства основных видов продукции животноводства за январь-апрель т.г. показана графиком:

Удельный вес отдельных категорий хозяйств в производстве основных видов животноводческой продукции

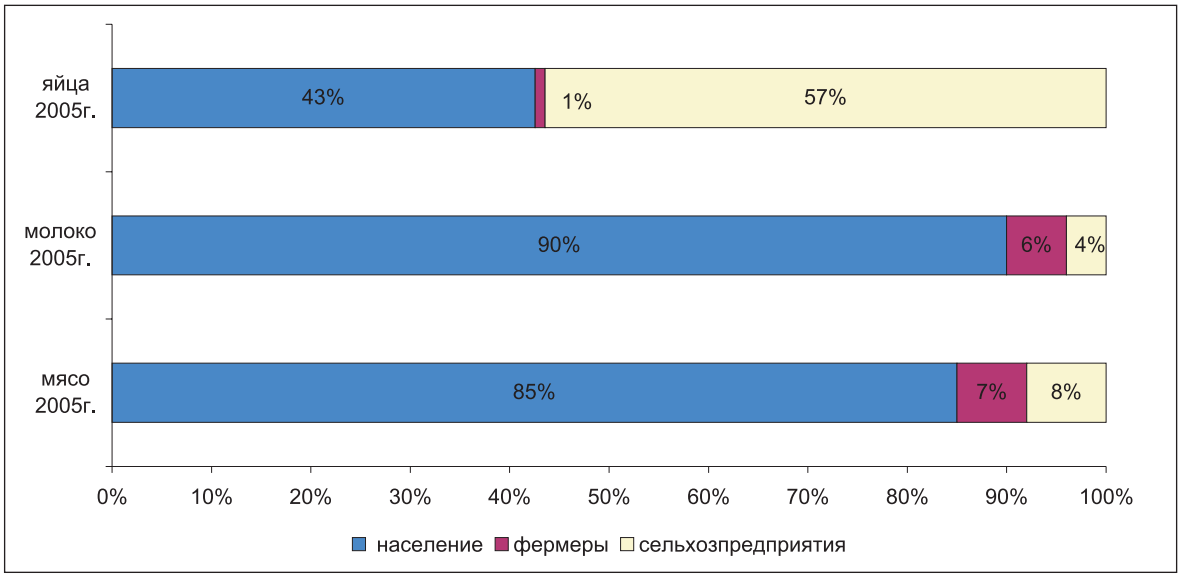

2.4 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-апреле 2005г. объем строительных работ (услуг), с учетом дооценки, составил 100,2 млрд. тенге, что в 1,2 раза больше уровня января-апреля 2004г.

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 80,7%. Иностранными подрядчиками выполнено 18,3% от общего объема подрядных работ, государственными – 1,0%.

В 14 регионах республики объем строительных работ превысил уровень января-апреля 2004 года. При этом значительный рост отмечался в Северо-Казахстанской (в 2,9 раза), Павлодарской (в 1,6 раза), Актюбинской и Карагандинской (в 1,5 раза), Восточно-Казахстанской и Южно-Казахстанской (в 1,3 раза) областях и гг. Астана (в 1,7 раза) и Алматы (в 1,4 раза).

Снижение объемов строительства по сравнению с январем-апрелем 2004г. наблюдалось в Атырауской (в 1,2 раза), Западно-Казахстанской (на 9%) областях.

В январе-апреле 2005г. было построено 6835 зданий общей площадью 1545,4 тыс. кв. м, в том числе жилого назначения - соответственно 5603 здания и 1272,2 тыс. кв. м.

Жилищное строительство

На жилищное строительство в январе-апреле 2005г. направлено 42,2 млрд. тенге инвестиций, что в 1,5 раза больше, чем в январе-апреле 2004 года. Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением построены 10,7 тыс. новых квартир общей площадью 1171,5 тыс. кв. метров, что в 1,7 раза выше уровня января-апреля 2004 года.

Ввод в эксплуатацию общей площади жилья

в % к соответствующему периоду предыдущего года

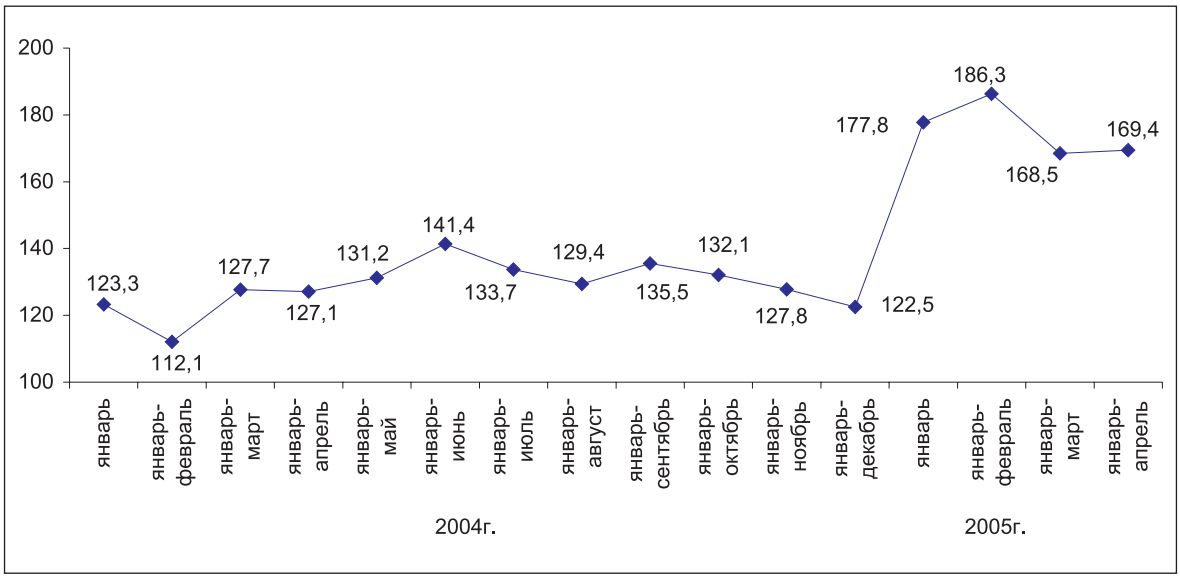

В 14 регионах республики в январе-апреле 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень января-апреля прошлого года. При этом значительный рост был отмечен в Карагандинской (в 3,6 раза), Алматинской (в 3,1 раза), Мангистауской (в 2,2 раза), Северо-Казахстанской (в 2,1 раза), Актюбинской, Жамбылской, Костанайской (в 1,7 раза) областях и гг. Астана (в 2,2 раза) и Алматы (в 1,6 раза).

Наибольший удельный вес в объеме введенного в республике жилья занимают гг. Астана (18,1%) и Алматы (16,5%), Южно-Казахстанская (14,2%), Алматинская (11,5%) и Атырауская (9,6%) области.

Жилищное строительство в республике осуществляется, в основном, субъектами негосударственного сектора, в котором значительную долю занимает население, ими построено соответственно 85,5% и 64,3% общего объема введенного жилья.

Стоимость строительства жилья. Средняя стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-апреле 2005г. составила 36,8 тыс. тенге (в январе-апреле 2004г. – 24,5 тыс. тенге), в том числе построенных населением – соответственно 22,4 тыс. тенге и 13,7 тыс. тенге.

2.5 ТРАНСПОРТ

За январь-апрель 2005г. объем грузоперевозок в республике (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составил 536,6 млн. тонн грузов, что на 2,8% больше грузоперевозок соответствующего периода прошлого года.

Железнодорожным транспортом республики за январь-апрель т.г. перевезено 71,2 млн. тонн грузов, что на 3,6% выше соответствующего периода прошлого года.

Автоперевозки за январь-апрель т.г. (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составили 399,7 млн. тонн, что на 2,4% больше соответствующего периода прошлого года.

По **магистральным трубопроводам** в январе-апреле т.г. осуществлена транспортировка 65,7 млн. тонн грузов, что на 4,2% больше по сравнению с январем-апрелем 2004г. Из общего количества перекачанных грузов нефть и нефтепродукты составили 21,4 млн. тонн (111,3% к соответствующему периоду прошлого года), газ – 44,3 млн. тонн (101,1%).

Воздушные грузовые перевозки в республике за январь-апрель 2005г. составили 5303 тонны, или 114,5% к соответствующему периоду прошлого года.

За январь-апрель 2005г. транспортом республики перевезено 2858,1 млн. пассажиров. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года снизились перевозки железнодорожным транспортом - на 6,3%, трамваями - на 1,0%, троллейбусами - на 14,9%, автобусами - на 3,7%, такси - на 5,2%, на воздушном транспорте отмечается увеличение на 26,6%.

Удельный вес видов транспорта

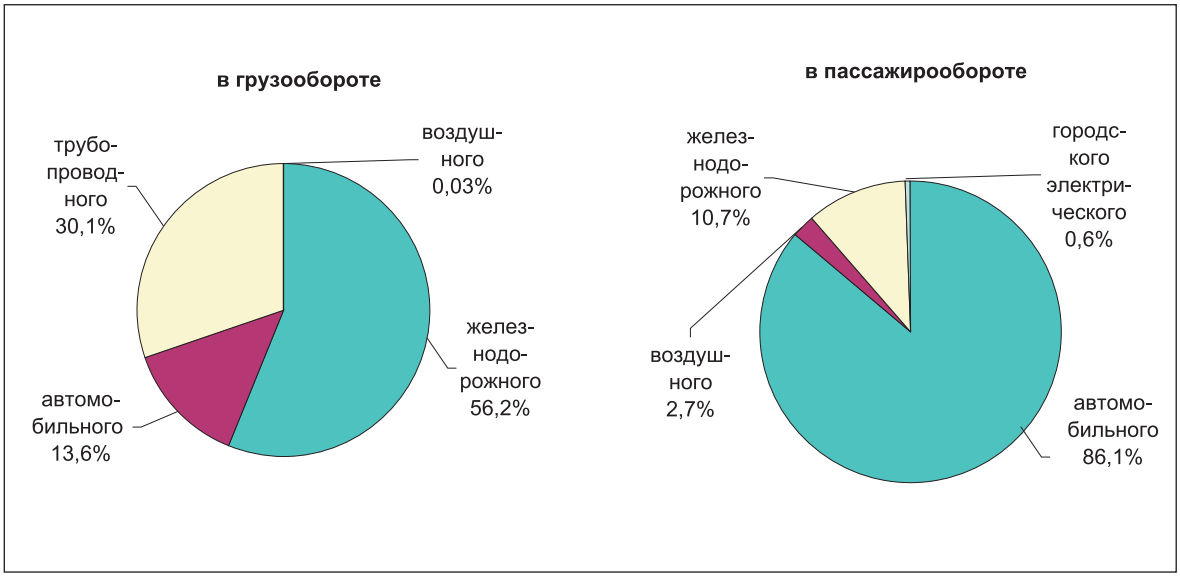

2.6 СВЯЗЬ

Предприятиями связи республики за январь-апрель 2005г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 60,0 млрд. тенге, из них населению – на 21,4 млрд. тенге, что соответственно в сопоставимых ценах на 24,6% и 30,3% больше, чем в январе-апреле 2004г.

В структуре доходов от услуг связи за январь-апрель 2005г. междугородная связь занимает 23,9%, беспроводная – 37,2%, местная телефонная – 9,2%, услуги служб передачи данных и телематических служб – 6,1%, (из них – Интернет – 4,8%), радиосвязь, радиовещание, телевидение – 4,0%, почтовая – 2,8%. Из общего объема доходов 35,7% получено от реализации услуг связи населению.

Наиболее динамично развивалась сотовая связь (в январе-апреле 2005г. по сравнению с январем-апрелем 2004г. объем услуг увеличился на 49,3%), доходы от Интернета возросли в 2 раза, от курьерской связи – на 25,2%.

Структура доходов от услуг связи в январе-апреле 2005г.

млн. тенге

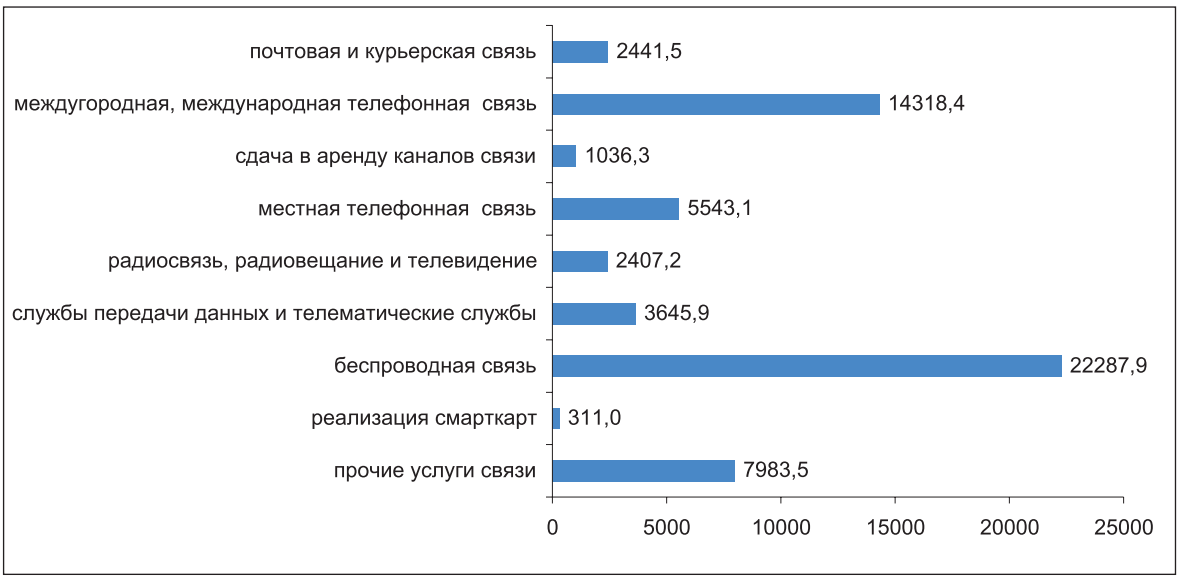

Из общего объема доходов от услуг связи населению за январь-апрель 2005г. 39,6% составили доходы от услуг беспроводной связи, 29,5% - от услуг междугородной, международной связи, 15,7% - от услуг местной телефонной связи, 4,9% - от услуг почтовой и курьерской связи, 10,3% - от услуг прочих видов связи.

Структура доходов от услуг связи населению в январе-апреле 2005г.

млн. тенге

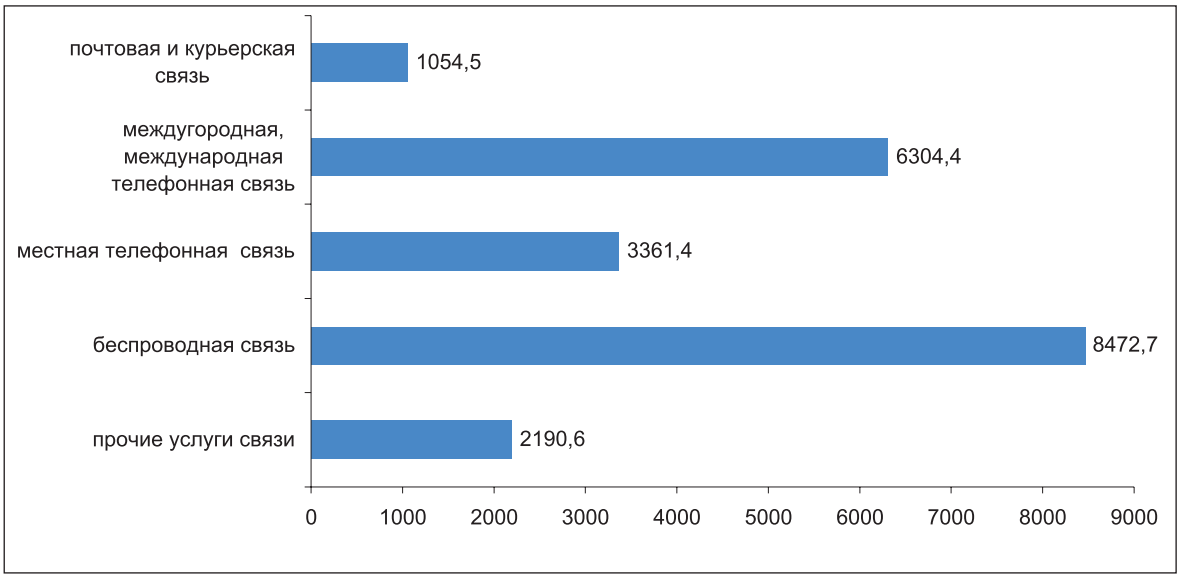

2.7 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-апреле 2005г. объем розничного товарооборота составил 380,2 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10,7%. В апреле 2005г. реализация товаров составила 98 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня апреля 2004г. на 10,7%, по сравнению с мартом 2005г. увеличение составило 0,4%.

Группировка регионов по объему розничного товарооборота в январе-апреле 2005г.

Объем января-апреля 2005г., млрд. тенге	Области, города	Удельный вес (в %) в общем объеме розничного товарооборота
4,3-6,4	Мангистауская, Жамбылская, Кызылординская, Акмолинская, Атырауская	7,3
6,9-10,8	Северо-Казахстанская, Алматинская, Южно-Казахстанская, Костанайская	9,6
14,7-22,1	Западно-Казахстанская, Павлодарская, г. Астана	13,7
23,8-45,7	Актюбинская, Восточно-Казахстанская, Карагандинская	28,2
156,5	г. Алматы	41,2

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности и от торговли индивидуальными предпринимателями получен в сумме 376,5 млрд. тенге (99%), других государств, их юридических лиц и граждан – 3,6 млрд. тенге (1%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

(в % к общему объему)

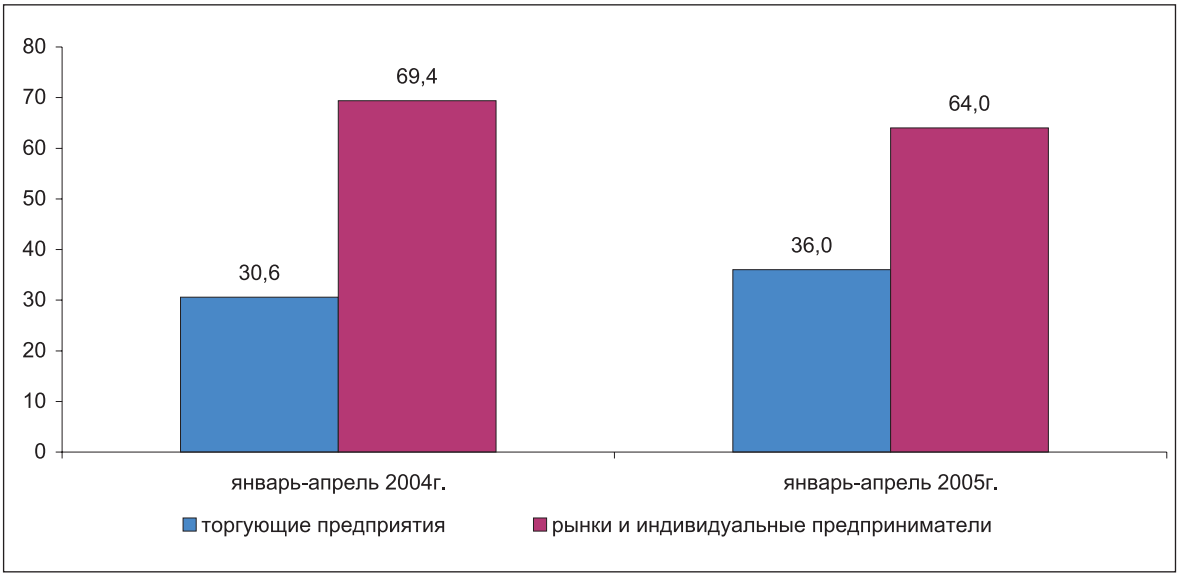

При этом, оценка объема розничной реализации индивидуальными предпринимателями составила 20,8% от общего объема розничного товарооборота.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 590,5 млрд. тенге или на 5,9% больше, чем за соответствующий период 2004г. При этом основной объем полученного товарооборота (99,9% от общего объема оптовой продажи) приходится на негосударственный сектор. Предприятиями государственного сектора оптовой торговли продано потребительских товаров и продукции производственно-технического назначения на 0,4 млрд. тенге (0,1%).

Объем услуг общественного питания за январь-апрель 2005г. составил 9,8 млрд. тенге. В апреле этот показатель получен в размере 2,7 млрд. тенге и по сравнению с соответствующим месяцем 2004г. увеличился на 39%.

За январь-апрель т.г. оборот предприятий общественного питания негосударственного сектора сложился в сумме 9,7 млрд. тенге, объем этих предприятий составил 98,7% в общем обороте услуг общественного питания. Незначительную долю (1,3%) в сфере услуг общественного питания составляют предприятия государственной формы собственности.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 2,3 млрд. тенге, большая часть которых предоставляется предприятиями с частной формой собственности.

3. МОНИТОРИНГ МАЛОГО БИЗНЕСА

В разделе представлены оперативные расчетные данные по предприятиям малого бизнеса (юридическим лицам), крестьянским (фермерским) хозяйствам и индивидуальным предпринимателям, которые характеризуют важные аспекты развития малого предпринимательства в республике.

Приведенные данные за отчетный месяц рассчитаны по уточненной методике. Были пересмотрены нормативы, применяемые для расчета численности и выпуска товаров, работ и услуг. Для расчета нормативов использованы отчетные данные предприятий, относящиеся согласно законодательству к малому бизнесу. Нормативы определены с учетом коэффициента сезонности. Динамические ряды с 2000 года пересчитаны по уточненной методике.

По данным Статистического регистра в республике на 1.05.2005г. было зарегистрировано около 150,6 тысяч предприятий малого бизнеса, что на 1,1% выше, чем на 1.04.2005г. Из зарегистрированных 72,2% предприятий являлись действующими, т.е. осуществляли или потенциально могли осуществлять экономическую деятельность, 49,8 тысячи предприятий (45,8% из числа действующих) были активными в апреле 2005 года.

Большинство активных предприятий (36,4%) специализируются на торговле, ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, так как этот вид деятельности наиболее доступен предприятиям малого бизнеса. Промышленной деятельностью было занято 13,4% активных предприятий, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (89,3% от общего количества промышленных предприятий).

В региональном разрезе наибольшее количество активных предприятий приходится на г. Алматы (25,5%) и г. Астану (10,7%), а также Южно-Казахстанскую (9,4%) и Восточно-Казахстанскую (7,7%) области.

Численность занятых на предприятиях малого бизнеса республики на 1.05.2005г. по расчетным данным составила 640,9 тыс. человек. Более 29,2% всех занятых приходится на предприятия малого бизнеса, относящиеся к торговле; ремонту автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, строительства – 18,5% и промышленности – 14,9%.

В региональном разрезе наибольшая численность занятых приходится на предприятия малого бизнеса г. Алматы (19,8% от общей численности занятых) и г. Астаны (9,2%), а также Южно-Казахстанской (9%), Восточно-Казахстанской (8,3%) и Карагандинской (6,9%) областей.

Выпуск товаров за апрель 2005г. составил 65711,1 млн. тенге. По расчетным данным около 29,9% общего выпуска получено предприятиями малого бизнеса, осуществляющими свою деятельность в сфере строительства, торговли; ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования (22,3%) и промышленности (17,2%).

В сфере сельского хозяйства малый бизнес характеризуется развитием крестьянских (фермерских) хозяйств. По состоянию на 1 мая 2005г. в республике зарегистрировано более 183,8 тысяч хозяйств, из которых 81,8% являлись действующими.

Малый бизнес также характеризуется и развитием индивидуального предпринимательства в республике. К индивидуальным предпринимателям относятся физические лица, занимающиеся предпринимательской деятельностью без образования юридического лица. По данным Министерства финансов Республики Казахстан на 1 апреля 2005г. в республике зарегистрировано более 322,8 тысяч индивидуальных предпринимателей (без фермерских хозяйств), из которых 77,0% являлись действующими. Наибольшее количество действующих индивидуальных предпринимателей приходится на Восточно-Казахстанскую –28,3 тыс.чел.(11,4%) и Костанайскую –20,9 тыс.чел.(8,4%.) области.

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

(по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-марте 2005г. составил 9009,9 млн. долларов США и по сравнению с прошлым годом увеличился на 40%, в том числе экспорт – 5656,1 млн. долларов США, увеличился на 41,3%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) – 3353,8 млн. долларов США, увеличился на 37,9%.

Товарная структура экспорта

в % к итогу

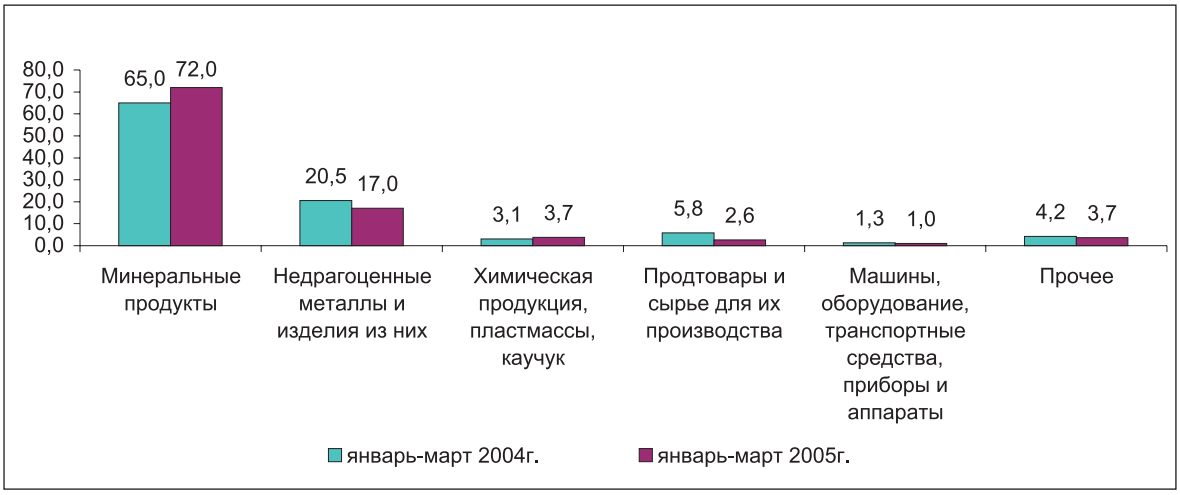

Основными покупателями казахстанской продукции являются Швейцария (15,0%), Российская Федерация (13,2%), Италия (12,8%), Китай (10,7%), Франция (9,9%), Нидерланды (3,3%), Виргинские острова (2,9%), Иран (2,8%), США (2,4%), Польша (2,3%), Кипр (1,9%), Ирландия (1,7%), Португалия и Испания (по 1,6%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 17,9% (в январе-марте 2004г. – 22,3%).

Товарная структура импорта

в % к итогу

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-марте 2005г. составили 1600,8 млн. долларов или 47,7 % (в январе-марте 2004г. – 1052,5 млн. долларов или 43,3%).

В январе-марте 2005г. на страны СНГ приходилось 46,1% всех импортных поставок (в январе-марте 2004г. – 49,5%). Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (36,0% от общего объема импорта), Германия (7,3%), Китай (6,6%), США (6,1%), Украина (5,8%), Италия (4,2%), Япония (3,6%), Великобритания (3,0%), Республика Корея (2,6%), Турция (2,2%), Швеция (1,9%), Узбекистан (1,8%), Франция (1,7%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-марте 2005г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 2560,7 млн. долларов США и по сравнению с январем-мартом 2004г. увеличился на 22,2%, в том числе экспорт – 1014,1 млн. долларов, увеличился на 13,8%, импорт – 1546,6 млн. долларов, увеличился на 28,4%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 28,4% (в январе-марте 2004г. – 32,6%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-марте 2005г. составил 72% (в январе-марте 2004г. – 51,4%), продовольственных товаров – 10,2% (23,2%), химической продукции – 12,6% (8,8%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-марте 2005г. составила 25,1% (в январе-марте 2004г. – 28,2%), минеральных продуктов – 30,5% (31,6%), металлургической продукции - 18% (11,8%), химических товаров – 10,3% (11,9%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-марте 2005г. составила 93,6% (в январе-марте 2004г. – 92,5%), металлургической продукции – 55,6% (52,5%), продовольственным товарам – 47,2% (44,6%), химическим товарам – 40,8% (46,4%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-марте 2005г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 6449,2 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился на 48,6%, в том числе экспорт – 4642,0 млн. долларов США, увеличился на 49,3%, импорт – 1807,2 млн. долларов США, увеличился на 47,1%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе-марте 2005г. составил 73,9% (в январе-марте 2004г. – 68,9%), продукции металлургической промышленности – 18,9% (23,6%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-марте 2005г. составила 58% (в январе-марте 2004г. – 54,1%), продовольственных товаров - 7% (9%), химической продукции – 12,8% (13,5%), продукции металлургической промышленности – 12,3% (10,4%).

Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-марте 2005г. составила 72,9% (в январе-марте 2004г. – 66,2%), фармацевтическим товарам – 81,9% (83,7%), одежде – 79,7% (88,0%), продовольственным товарам – 52,7% (55,3%) от общего импорта указанных товаров.

5. ТОВАРНЫЕ РЫНКИ

5.1 РЕСУРСЫ ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ ПРОДУКЦИИ (ТОВАРОВ)

В январе-марте 2005г. общие ресурсы основных природных видов топлива (нефти, включая газовый конденсат, газа природного и угля каменного), вовлеченных в экономический оборот республики, составили 44,7 млн. тонн условного топлива, что выше уровня января-марта 2004г. на 6,3%. В составе ресурсов природного топлива республики 53,2% занимает нефть, включая газовый конденсат, 32,5% - уголь каменный и 14,3% - газ природный.

Топливно-энергетические ресурсы в январе-марте 2005г. составили 20,2 млрд. кВт.ч электроэнергии (на 3,8% больше, чем в январе-марте 2004г.), 5,6 млрд. куб. метров природного газа (на 8,8% больше), 13,8 млн. тонн нефти сырой (на 5,7% больше), 2,9 млн. тонн газового конденсата (на 55,3% больше), 22,3 млн. тонн угля (на 2,6% меньше).

Рынок газа природного в республике сформировался на 44,6% из собственной добычи и на 55,4% из импорта. Ресурсы нефти и угля сформировались практически (93,5% и 99,4% от общего объема ресурсов соответственно) за счет добычи в республике.

Нефти сырой экспортировано за январь-март 2005г. 12,4 млн. тонн, в том числе в остальные страны мира – 12,2 млн. тонн (98,4% от общего объема экспорта).

Объемы и цены экспорта нефти сырой в январе-марте 2005 года

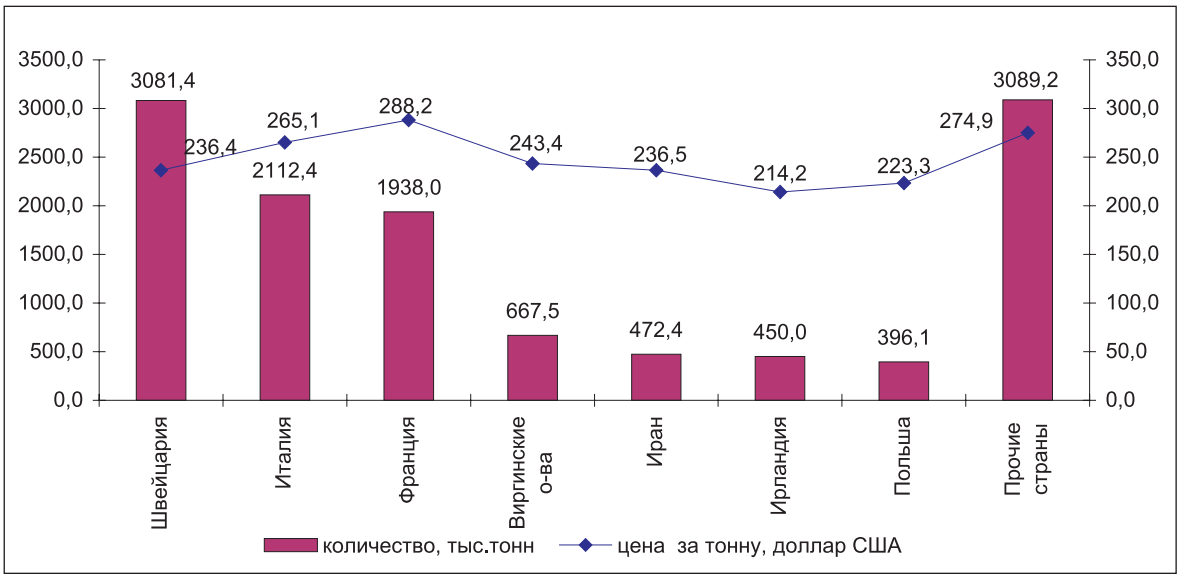

Объем поступившей нефти сырой на переработку в январе-марте 2005г. составил 1,4 млн. тонн (10,1% от общего объема ресурсов). Ресурсы нефтепродуктов формируются в основном (76,9% - 100% от общего объема ресурсов) из собственного производства. На рынке нефтепродуктов имеет место и их импорт. Так, удельный вес импорта в общем объеме ресурсов составил в январе-марте 2005г.: бензина – 23,1%, газойлей – 12,7%, мазута топочного – 8,8%.

Формирование ресурсов потребительских товаров складывается неоднозначно. Так, за январь-март 2005г. продовольственные товары в большой степени производятся отечественными производителями по минеральным водам и безалкогольным напиткам (производство в ресурсах составило – 95,4%), сахару (90,9%), макаронным изделиям (89,4%), алкогольной продукции (88,6%), молочным продуктам (78,8%), за исключением рыбы приготовленной и консервированной (импорт от общего объема ресурсов составил – 57,4%).

Структура формирования ресурсов и экспорта по отдельным продовольственным товарам за январь-март 2005г.

в процентах

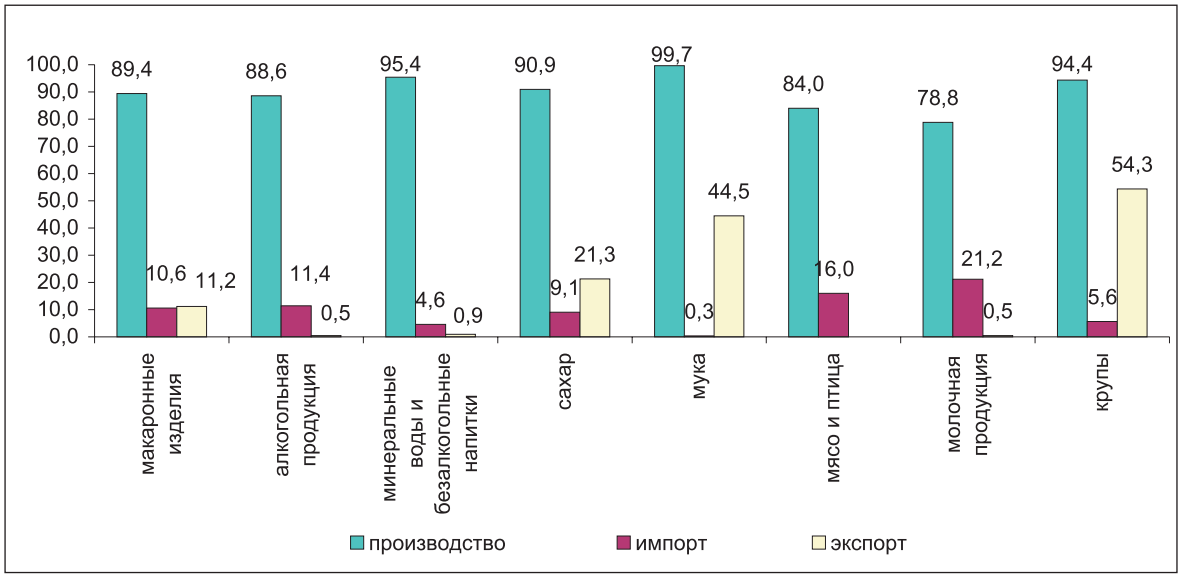

Наполнение ресурсов непродовольственных товаров сопровождается, наряду с их производством в республике, завозом из других стран. Например, по коврам и ковровым изделиям импорт составил от общего объема ресурсов за январь-март 2005г. – 93,6%, стиральным машинам – 80,8%, магнитофонам и прочей звукозаписывающей аппаратуре – 72,6%.

5.2 ОБ ИМПОРТОЗАМЕЩЕНИИ

Ресурсы отдельных видов продукции производственно-технического назначения, рассматриваемых в рамках программ импортозамещения, сформированы за счет их производства в республике (от 58,2% до 98,4%). Так, за январь-март 2005г. по цементу производство в общем объеме ресурсов занимает 80,8 %. Это в значительной степени способствует увеличению их реализации на внутреннем рынке.

Формирование ресурсов по шинам пневматическим и тракторам (100,0% от общего объема ресурсов), счетчикам жидкости (91,5%), аккумуляторам никель-кадмиевым (82,4%), краскам и лакам (61,0%) продолжает осуществляться в основном за счет импорта из других стран.

Импорт остается неотъемлемой частью и при формировании ресурсов отдельных потребительских товаров. Так, за январь-март 2005г. по сравнению с соответствующим периодом 2004г. ресурсы по чаю и кофе (58,1% от общего объема ресурсов), мылу (73,2%), обуви (87,8%), моющим средствам (98,7%) сформированы за счет импорта из других стран.

Наблюдается рост отечественного производства за январь-март 2005г. масла растительного по сравнению с соответствующим периодом 2004г. на 16,8%, шоколада, изделий кондитерских из сахара – на 11,9%, формирование ресурсов которых в анализируемом периоде осуществлялось за счет производства в республике на 71,2% и на 59,2% соответственно.

На потребительском рынке республики мыло, моющие средства, ткани хлопчатобумажные представлены в основном производителями России (53,3% - 79,4% от общего объема импорта), обуви - Китая и России (83,4% и 13,2% соответственно).

6. ИНВЕСТИЦИИ

ИНВЕСТИЦИИ В НЕФИНАНСОВЫЕ АКТИВЫ

В январе-апреле 2005г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 454,6 млрд. тенге, из них 98,8% приходится на инвестиции в основной капитал.

ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ

В январе-апреле 2005г. инвестиции в основной капитал составили 449,1 млрд.тенге, что в 1,5 раза больше, чем в январе-апреле 2004г.

Рост инвестиций в январе-апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечался в 14 регионах республики. При этом наибольший наблюдался в Карагандинской (в 2,2 раза), Атырауской (в 2,1 раза) и Мангистауской (в 1,8 раза) областях. В Павлодарской, Южно-Казахстанской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Кызылординской, Акмолинской, Северо-Казахстанской областях увеличение составило 1,6-1,2 раза, в Актюбинской - на 12,7%, Костанайской - на 0,4%, в гг. Алматы и Астане - соответственно в 1,4 –1,2 раза.

Снижение объемов инвестиций по сравнению с январем-апрелем 2004 года наблюдалось в Западно-Казахстанской (в 2,5 раза), Жамбылской (в 1,3 раза) областях.

В январе-апреле 2005г. основными источниками вложения средств в основной капитал являлись собственные средства хозяйствующих субъектов (62,1%) и иностранные инвестиции (27,9%). Бюджетные средства составили 7%, заемные средства – 3%.

Основной объем инвестиций в основной капитал осваивался предприятиями и организациями частной формы собственности (63,5%), а также хозяйствующими субъектами других государств, осуществляющими деятельность на территории Республики Казахстан (29%). Доля государственного сектора составила 7,5%.

Приоритетными отраслями являются добыча нефти и природного газа – 43,6% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом – 23,5% (за счет геологической разведки и инженерных изысканий), обрабатывающая промышленность – 9,8%, транспорт и связь – 8,8%.

Наибольшая доля общереспубликанского объема иностранных инвестиций осваивалась в Атырауской (76,7%) и Карагандинской (11%) областях.

Состав инвестиций в основной капитал в зависимости от вида работ и затрат для создания и совершенствования основных средств приводится ниже.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

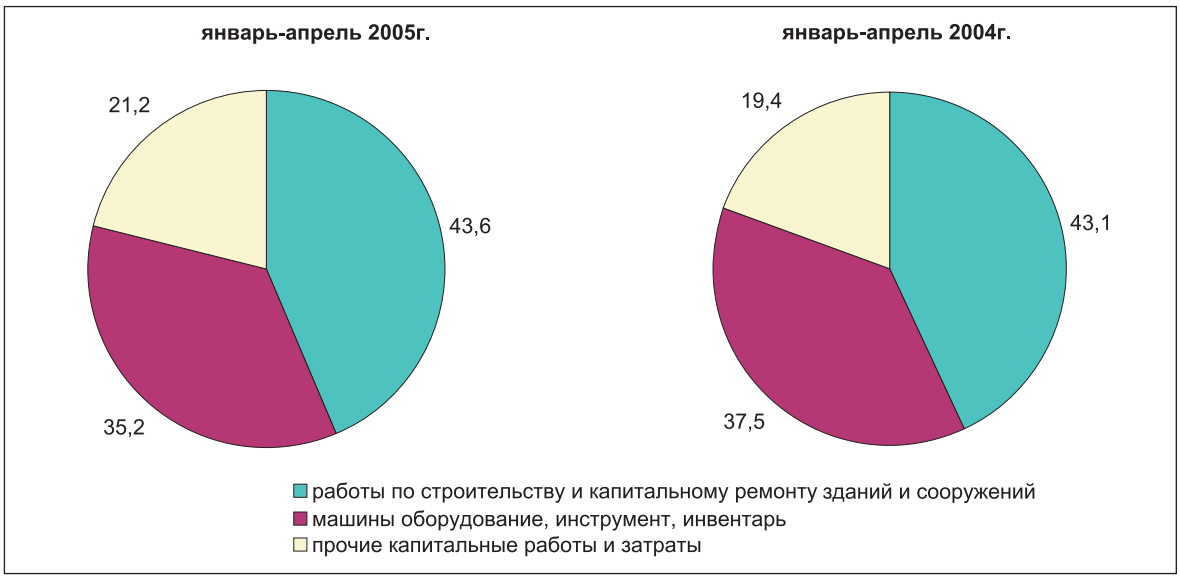

7. ЦЕНЫ

7.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

На потребительском рынке республики цены на товары и услуги в апреле 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. увеличились на 2,5%, с предыдущим месяцем – на 0,6%. Основными слагаемыми инфляции в январе-апреле т.г. стало удорожание продовольственных товаров на 3,3% и платных услуг – на 2,3%, что внесло в общий прирост цен 1,6% и 0,6%, соответственно. Цены на непродовольственные товары повысились на 1%, что добавило в инфляцию 0,3%. Базовая инфляция (без учета роста цен на овощи и фрукты, уголь и бензин) с начала т.г. сложилась в 1,8%, в апреле – в 0,4%.

Цены на **продовольственные товары** в апреле т.г. стали выше на 0,6%. Самым значительным среди них было удорожание фруктов и овощей на 3% и мяса и мясопродуктов - на 1,3%, обеспечившее половину уровня инфляции. Прирост цен на хлебопродукты и крупяные изделия составил 0,1%. Динамика цен на отдельные виды была разнонаправленной. Цены на макаронные изделия снизились на 0,1%, муку - на 0,3%, крупы - на 0,6%, а увеличились - на булочные и мучные кондитерские изделия на 0,6%, при неизменных ценах на хлеб. Сахар подорожал на 0,6%. Снижение цен зафиксировано на яйца на 6,6%, молочные продукты – на 1%, масло животное – на 0,3%, что связано с сезонным фактором их производства и реализации.

Изменение цен на продовольственные товары в 2004-2005гг.

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

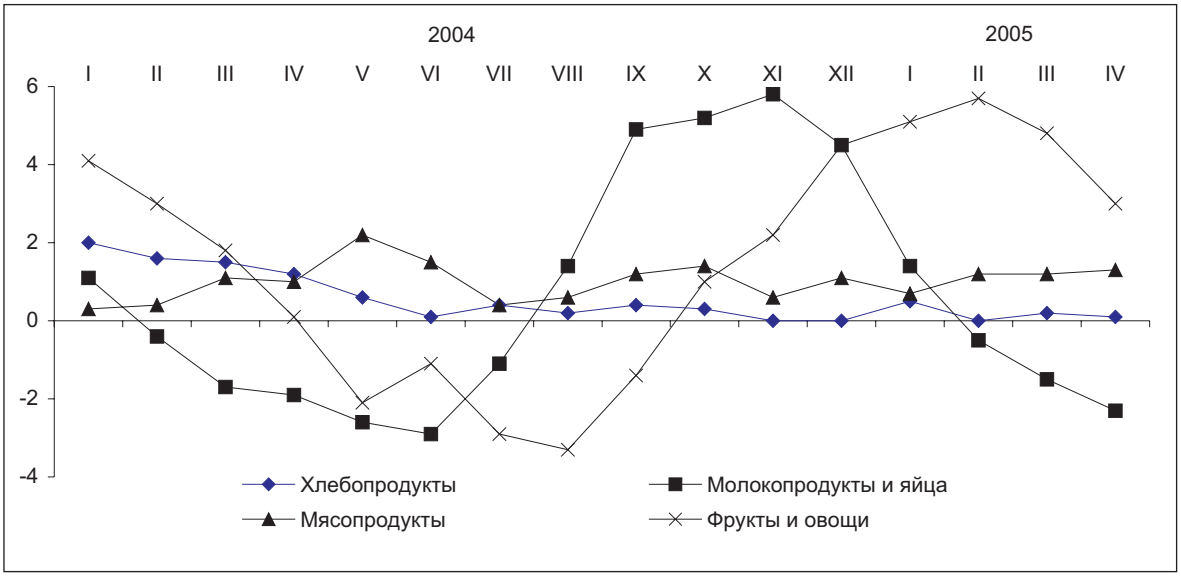

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в апреле т.г. относительно декабря 2004г. увеличилась на 6%, предыдущего месяца – на 0,8%, и составила 5977 тенге (продукты питания - 4184 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 1793 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в апреле т.г. занимала 23,1%, молочных, масложировых изделий и яиц – 18,7%, фруктов и овощей – 12,7%, хлебопродуктов – 11,4%, сахара, чая и специй – 4,1%.

На рынке **непродовольственных товаров** наблюдалось нарастание темпов прироста цен с 0,3% в марте до 0,7% в апреле, обусловленное удорожанием бензина на 4,6% после снижения цен на него в марте на 1,4%. Цены на одежду и обувь выросли на 0,6%, а отдельные их виды повседневного спроса – на 1-1,5%. Уровень цен на товары личной гигиены стал выше на 0,4%, предметы домашнего обихода - на 0,3%, медикаменты - на 0,1%.

Цены на **платные услуги** в апреле т.г. выросли на 0,4%, что на 0,1 процентного пункта меньше, чем в марте т.г. Замедление темпов прироста цен вызвано их движением на жилищно-коммунальные услуги. Тарифы на них в апреле т.г. увеличились на 0,4% (в марте – на 0,6%). Газоснабжение, отопление и водоснабжение за месяц стало дороже на 0,4-0,5%, сбор мусора и канализация – на 0,6-0,8%, содержание жилья – на 1,4%. Прирост цен на услуги образования и культуры составил 0,2% и 0,3%,

здравоохранения и пассажирского транспорта – по 0,6%, ресторанов и гостиниц – 0,7%. В сфере услуг связи отмечено повышение цен на почтовые их виды на 2,3%, а снижение на междугородние переговоры - на 4,2%.

Индекс потребительских цен для групп населения с наименьшими доходами в апреле т.г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 102,8%, с наибольшими доходами – 102,5%, а относительно предыдущего месяца – соответственно, 100,5% и 100,6%.

Прирост цен на потребительские товары и услуги в апреле 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. в каждом втором регионе составил 1,7-2,2%, в каждом третьем – 2,3-2,8%, в двух – 3,4% и 4,1%.

7.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в апреле т.г. по сравнению с мартом повысились на 4,9%, декабрем 2004г. - на 10,5%. Произведенная продукция за месяц стала дороже на 5,2%, услуги производственного характера – на 1,8%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на продукцию промежуточного потребления увеличились на 5,8%, средства производства – на 2,2%, потребительские товары - на 0,8%.

Динамику цен в промышленности в прошедшем месяце, как и ранее, во многом определяло их увеличение на энергоресурсы, имевшее тенденцию к ускорению. В феврале т.г. они стали выше на 3,5%. марте – на 6,3%, апреле – на 7,2%. В основе этого повышения заложен рост цен на нефть, вызванный ее удорожанием на внешних рынках. Цены ее добычи в республике в минувшем месяце увеличились на 8,7%, или на 1,7 процентных пункта больше, чем в марте. В наибольшей степени возросли они на нефть, поставленную в дальнее зарубежье - на 12,2%, ближнее – лишь на 1,9%, а внутри республики остались без изменения. Цены предприятий-производителей на нефтепродукты за месяц снизились на 2,3%. Движение цен на отдельные их виды зависело от наполнения ими рынка и было неоднородным. Увеличение в марте т.г. по сравнению с февралем в 4,1 раза объема производства керосина в республике предопределило его удешевление в прошедшем месяце на 3,2%, дизельного топлива – соответственно, в 1,5 раза и на 10%. Бензин автомобильный, напротив, подорожал на 3%, мазут топочный – на 2%. Цены на газовый конденсат за месяц стали выше на 17%, уголь – на 1,8%, природный газ – на 0,6%. Общий уровень цен в горнодобывающей промышленности в истекшем месяце увеличился на 7,5%, что на 1,4 процентных пункта больше, чем в предшествующем.

Прирост цен в обрабатывающей промышленности также ускорился с 1,1% в марте т.г. до 2,1% в апреле под влиянием аналогичного их изменения в металлургической промышленности - соответственно, с 1,3% до 4,5%. Из-за улучшения внешнеторговой конъюнктуры на прокат черных металлов снижение цен производителей на этот товар, наблюдавшееся в марте т.г., в прошедшем месяце сменилось на их прирост на 3,9%. Ферросплавы, как и прежде, подорожали на 5,8%, цветные металлы – на 4,6%. что явилось отражением динамики цен на эти металлы на мировых рынках. Цены производителей на алюминий необработанный повысились на 6,8%, на медь – на 5,2%, цинк – на 4,8%, свинец – на 3%.

Изменение цен предприятий-производителей на отдельные виды металлов в апреле 2004 и 2005гг.

в процентах к декабрю предыдущего года, прирост +, снижение -

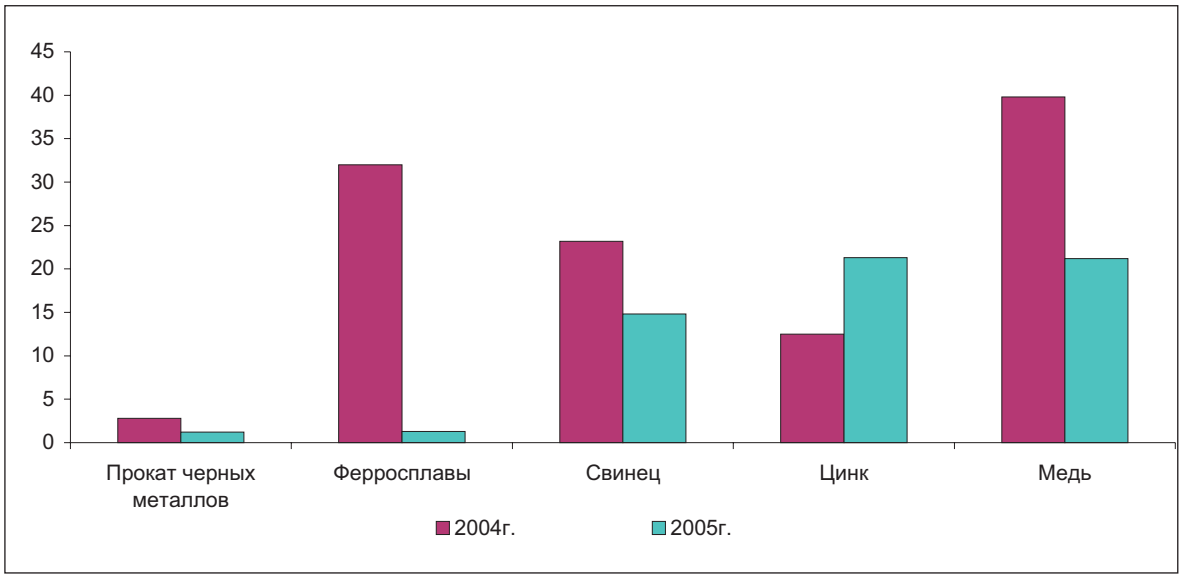

В прошедшем месяце зарегистрировано увеличение цен на химические товары на 4,1% за счет удорожания продукции основной химии на 5,3% при неизменном их уровне на фармацевтические препараты, краски и лаки. Цены на текстильные, швейные изделия, кожу и обувь из-за сохраняющейся конкуренции импортируемых аналогов остались прежними.

Цены на продовольственные товары, произведенные в республике, в прошедшем месяце выросли на 0,2% (в марте - на 0,1%). Заметное их повышение отмечено на мясо скота на 3,3% в основном за счет его удорожания у аграриев. Это обусловило увеличение цен производителей на колбасные изделия на 2,6%, а на мясо птицы из-за насыщения им рынка они стали выше лишь на 0,2%. Удешевление зерна на мировом и внутреннем рынках способствовало дальнейшему снижению цен на продукты его переработки на 1,5%, на крупы – на 6%, муку пшеничную – на 1,3%. Цены на молочные продукты после их повышения в первом квартале т.г. на 3,2% в апреле уменьшились на 0,5% под влиянием аналогичного их изменения на сельскохозяйственное сырье.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в прошедшем месяце существенное увеличение тарифов отмечено при транспортировке электрической энергии по сетям регионального уровня - на 21,1% и межрегионального - в среднем на 8,7%.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в апреле т.г. относительно марта составил 100,2%, декабря 2004г. – 100,2%. Цены на сырье и материалы, закупленные в ближнем зарубежье, за месяц возросли на 0,8%, дальнем - на 0,5%, в республике – на 0,1%.

Цены на товары, поставленные за рубеж, в марте т.г. по сравнению с февралем стали выше на 7%, декабрем 2004г. – на 2,7%. Продукция, вывезенная из республики в дальнее зарубежье, за месяц подорожала на 8.7%, ближнее – на 1,5%. Из групп экспортируемой продукции, классифицированной по стадиям переработки, в марте т.г. против февраля наибольшее увеличение цен зафиксировано на сырье на 9,3%, а на полуфабрикаты - на 2,4%, готовые товары – на 0,6%. Цены на минеральные продукты за это время возросли на 9,9%, на руды и концентраты металлов – на 12,8%, нефть – на 11,9%, продукты ее переработки - на 7,2%. Их увеличение также отмечено на драгоценные металлы на 6,6% и неблагородные - на 1,6%. Сельскохозяйственная продукция, вывезенная за рубеж, подешевела на 2,6%.

Индекс цен на продукцию, поставленную в Казахстан, в марте т.г. по сравнению с февралем составил 101,9%, декабрем 2004г. – 101,5%, из государств Содружества – соответственно, 100,6% и 101,6, остальных стран мира – 103,8% и 101,4%. Из импортируемых товаров их повышение за месяц зарегистрировано на машиностроительную продукцию на 5,1%, готовые пищевые продукты – на 4,6%, текстильные изделия – на 3,7% и химические товары – на 2,6%. Цены на минеральные продукты, наоборот, стали ниже на 4,3%, древесину – на 3,3%, пластмассы – на 1,6%.

Цены реализации на продукцию сельского хозяйства в апреле т.г. по сравнению с предыдущим месяцем снизились на 0,2% (в соответствующем периоде прошлого года – стали выше на 0,7%), с декабрем 2004г. –повысились на 1,2% (на 4%).

Прирост цен на продукцию растениеводства замедлился с 0,5% в марте т.г. до 0,1% в апреле. В прошедшем месяце более всего выросли они на овощную продукцию - на 1,5%, на картофель и семена подсолнечника – по 0,4%. Среди зерновых культур ячмень и просо подорожали по 1,1%, кукуруза – на 0,4%, а пшеница, рис и гречиха – подешевели на 0,1-0,2%.

Сезонное снижение цен на молоко (на 3,3%) и яйца (на 4,5%) обусловило удешевление продукции животноводства в апреле т.г. на 0,4%. Цены на мясо птицы стали ниже на 0,4%, а скота всех видов - выше на 1,9%, крупного рогатого скота и свиней - на 2,2-2,8%, овец и лошадей – по 0,6%.

Изменение цен на основные виды продукции сельского хозяйства в апреле 2004 и 2005гг.

в процентах к декабрю предыдущего года, прирост +, снижение –

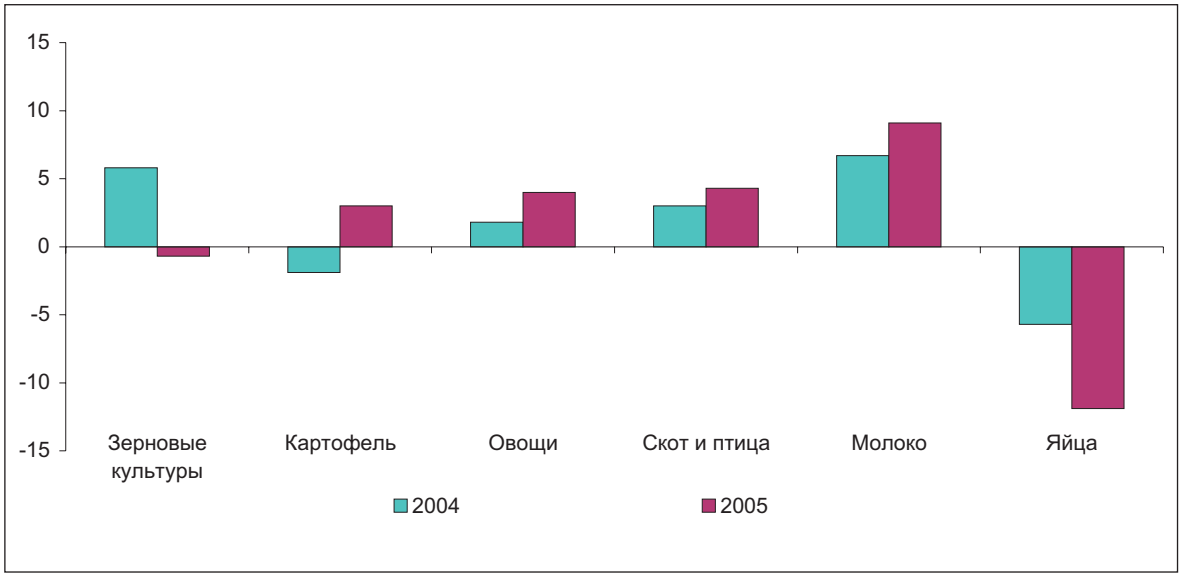

Уровень цен в строительстве в апреле т.г. вырос на 1,1%, что на 0,5 процентных пункта выше, чем в предыдущем месяце. Из элементов технологической структуры строительного производства цены на оборудование увеличились на 1,9%, на прочие работы и затраты – на 1,8%, на строительно-монтажные работы – на 0,5%. За январь-апрель т.г. индекс цен в строительстве составил 102,4%.

В прошедшем месяце материалы, детали и конструкции приобретались строительными организациями по ценам на 0,2% выше, чем в марте. Металлоконструкции подорожали на 1%, трубы, лесоматериалы хвойных пород – по 0,5%, провод и стекло – на 0,2-0,3%. Цены на кирпич керамический, шифер, трубы асбестоцементные и кабель - не изменились, а на портландцемент, известь, линолеум и бетон товарный - снизились на 0,3-0,6%.

Индекс тарифов на перевозку грузов всеми видами транспорта в апреле т.г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 100,1%. Услуги автодорожного транспорта подорожали на 1,1% (за апрель т.г. – на 0,1%), а тарифы на грузоперевозки другими видами транспорта в течение прошедших четырех месяцев не менялись.

8. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

8.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Исполнение Государственного бюджета Республики Казахстан

Государственный бюджет Республики Казахстан. Согласно оперативным данным Минфина РК **на 1 апреля 2005 года** объем дохода составил 396 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 289,2 млрд. тенге), затраты – 279,5 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 258,9 млрд. тенге), операционное сальдо составило 116,5 млрд. тенге. На чистое бюджетное кредитование приходится 1,3 млрд. тенге, а на сальдо по операциям с финансовыми активами – 65,8 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 49,4 млрд. тенге. По сравнению с показателями соответствующего периода 2004г. данные по объему дохода на 36,9%, затраты - на 8% увеличились.

Доходы на 1.04.2005г. по отношению к уточненному бюджету на год исполнены на 27,6%, затраты госбюджета - на 19,4%.

В структуре налоговых поступлений основная доля приходится на корпоративный подоходный налог – 39,6% (152,3 млрд. тенге) и НДС – 19,9% (76,4 млрд. тенге). По указанным налогам наблюдается наибольший рост поступлений, превышающий аналогичный период 2004 года на 97% и на 30,5% соответственно.

Доля затрат на социальные услуги составила 55,9%, на общие государственные услуги и оборону приходится 20,3% от всего объема затрат бюджета. Ниже приведена структура затрат госбюджета на 1.04.2005г.:

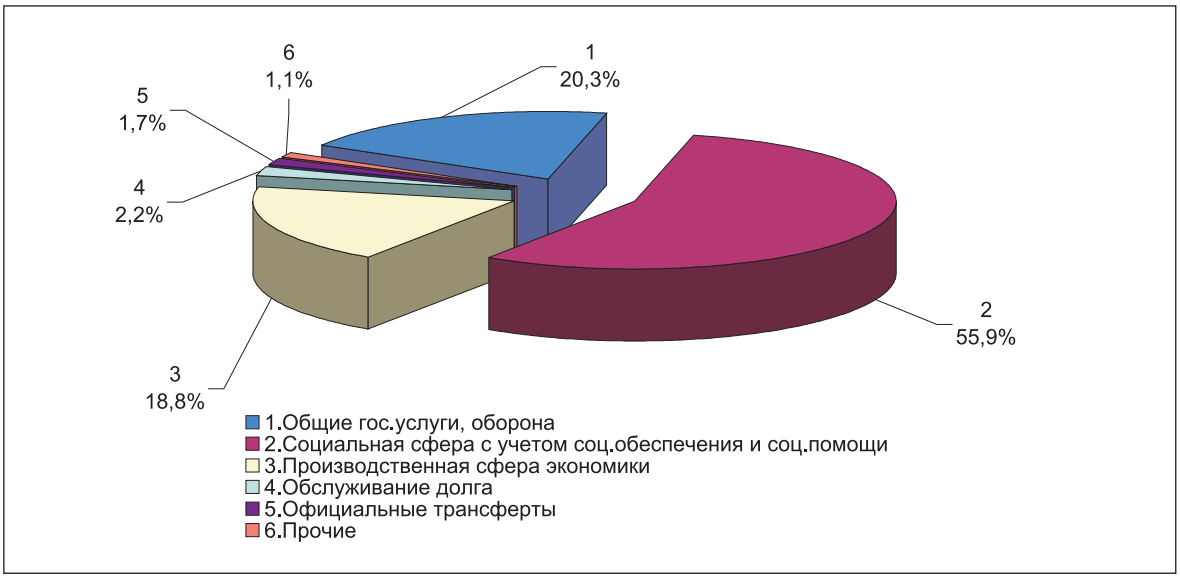

Общий объем финансирования дефицита (профицита) госбюджета на 1.04.2005г. составил –49,4 млрд. тенге, из них внутреннее поступление составило 23,5 млрд. тенге. На финансирование бюджета использовано 65,1 млрд. тенге свободных остатков бюджетных средств.

Объем дохода в Республиканский бюджет на 1 апреля 2005г. составил 319,9 млрд. тенге, что на 47,3% выше уровня соответствующего периода 2004 года (217,2 млрд. тенге).

Затраты по сравнению с соответствующим периодом 2004 года (220,2 млрд. тенге) возросли на 3,6% и составили 228,2 млрд. тенге. Операционное сальдо составило 91,7 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование – 30 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 65,7 млрд. тенге. Дефицит бюджета сформировался на уровне 4 млрд. тенге.

В отчетном периоде 90,8% дохода **республиканского бюджета** составили налоги, неналоговые – 2,1%, официальные трансферты – 7%.

В затратах основная часть приходится на социальную сферу – 39% (89 млрд. тенге) и производственную сферу – 19,8% (45,2 млрд. тенге).

З**а этот же период доходы в местные бюджеты** составили 155,9 млрд. тенге, что на 18,9% выше уровня соответствующего периода 2004г. (139,3 млрд. тенге), затраты – 131,1 млрд. тенге на 13% (116 млрд. тенге – на 1.04.2004г.). Операционное сальдо составило 24,8 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование -0,5 млрд. тенге. Профицит бюджета определился на уровне 25,3 млрд. тенге.

Приватизация

(по данным Комитета государственного имущества и приватизации Министерства финансов Республики Казахстан)

За 1 квартал 2005 года в целом по республике в государственный бюджет от проданных и выкупленных объектов приватизации поступило 353,9 млн. тенге, в том числе:

в республиканский бюджет 353,9 млн. тенге;

Комитетом госимущества и приватизации и его областными подразделениями за 1 квартал 2005 года было продано 245 объекта государственного имущества, из них 2 единицы (0,8%) от числа приватизированных объектов составили госпакеты акций и государственные доли участия, 4 единицы (1,6%) – имущественные комплексы, подразделения и структурные единицы госпредприятий и учреждений и 239 единиц (97,6%) - “прочее государственное имущество”, в которое включаются отдельные виды внеоборотных активов государственных предприятий и государственных учреждений, объекты недвижимости и социальной сферы, не включенные в уставные капиталы акционерных обществ, хозяйственных товариществ, но находящиеся у них на балансе.

Распределение приватизированных объектов по видам государственного имущества показано на диаграмме (в % от общего количества фактически проданных объектов):

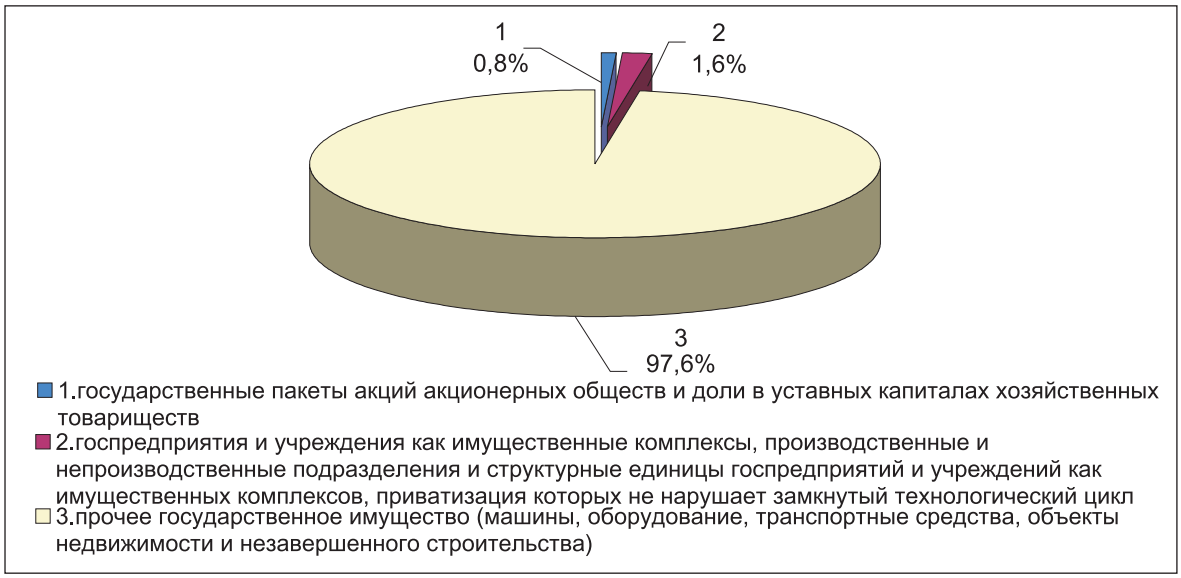

Из общего количества проданных объектов за 1 квартал 2005 год все являлись республиканской собственностью. Среди видов экономической деятельности за 1 квартал 2005 год гособъектов 1 единица относится к торговле (цена продажи, которых составляет 10 тыс. тенге за объект) и 1 единица к прочим (63,1 млн. тенге за объект).

Наибольшее количество объектов республиканской собственности в 1 квартале 2005 года было приватизировано в городах Астана (21 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект составил 605,4 тыс.тенге) и Восточно-Казахстанской (51 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект – 1442 тыс. тенге), Карагандинской (30 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект 1235 тыс. тенге) областях. Наибольшее количество объектов коммунальной собственности было приватизировано в Алматинской (44 объекта при цене продажи 11422 тыс. тенге), Карагандинской (30 объекта и 37053 тыс. тенге соответственно) областях.

Приватизация объектов осуществлялась через аукционы (вид торгов, при котором участники заявляют свои предложения публично), тендеры (вид торгов, при котором участники заявляют свои предложения письменно в закрытом конверте или публично по усмотрению продавца), прямую адресную продажу (вид приватизации, при которой объекты на тендерной основе передаются в аренду или в доверительное управление с правом последующего выкупа) и через фондовую биржу (организованный, регулярно функционирующий рынок ценных бумаг).

За 1 квартал 2005 год наибольшее количество предприятий было продано через открытые аукционы английский (с повышением стартовой цены) на 33,9% или 83 объекта от числа реализованных за отчетный период. Голландский (стартовая цена при продаже понижается с объявленным шагом) на 62,9% или 154 объекта, причем голландский метод продажи объектов превышает на 29 процентных пункта, чем английский метод продажи объектов.

Через аукционы за 1 квартал 2005 год было продано 90,4% объектов, относящихся к категории “прочие” (недвижимость, объекты незавершённого строительства, отдельные машины, оборудование,

транспортные средства). Причём 64% объектов продавались посредством голландского метода торгов (с понижением стартовой цены), что связано, в первую очередь, с малой привлекательностью большинства выставляемых на продажу “прочих объектов”.

8.2 ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

Финансовая деятельность крупных и средних предприятий и организаций

Оперативные данные за март 2005г. включают показатели 1071 крупных и 3414 средних предприятий (организаций). Сальдированный финансовый результат отчитавшихся субъектов определился как доход в 156,8 млрд. тенге, этот показатель на 90,3% выше уровня соответствующего периода 2004 года (82,4 млрд. тенге). В целом рентабельность предприятий и организаций за март 2005г. составила 39,3%. За отчетный месяц основная часть суммарного дохода – 73,7%, или 115,6 млрд. тенге сложилась за счет горнодобывающей промышленности, из которой на предприятия по добыче сырой нефти и природного газа приходится 92,9% или 107,4 млрд. тенге. Доля обрабатывающей промышленности составила 13,7% (21,5 млрд. тенге), транспорта и связи – 5,2% (8,1 млрд. тенге). По сравнению с соответствующим периодом 2004г. наблюдается рост положительных финансовых результатов в горнодобывающей промышленности в 2,8 раза (41,8 млрд. тенге), в обрабатывающей промышленности - на 51,7% (21,6 млрд. тенге).

По регионам наибольшие суммы дохода от общего результата приходятся на Атыраускую область – 51,1 млрд. тенге (32,6%), г.Астана – 23,3 млрд. тенге (14,8%), Актюбинскую область– 20,1 млрд. тенге (12,8%), Кызылординскую область – 18,3 млрд. тенге (11,7%).

В марте 2005г. 41,5% (1860 единиц) от общего количества отчитавшихся субъектов получили убытки в сумме 25,7 млрд. тенге. Высокий уровень убытка наблюдается по акционерным обществам, на них приходится 40,1% (10,3 млрд. тенге) от всего объема убытка.

На долю промышленного сектора экономики приходится 44,4% или 11,4 млрд. тенге от общего объема убытков. Из 565 убыточных предприятий данной отрасли на долю 119 предприятий по производству и распределению электроэнергии, газа и воды приходится 15,9%, или 1,8 млрд. тенге убытка от объема данного сектора экономики и на 389 субъекта обрабатывающей промышленности – 40,4%, или 4,6 млрд. тенге. Наиболее высокий удельный вес убыточных предприятий (организаций) отмечается в Акмолинской – 61,2% (210 из 343 отчитавшихся предприятий), Северо-Казахстанской – 54,2% (128 из 236 отчитавшихся предприятий), Восточно-Казахстанской – 50,6% (180 из 356 отчитавшихся предприятий), Карагандинской – 45,8% (160 из 349 отчитавшихся предприятий) областях.

Состояние взаимных расчетов средних и крупных предприятий и организаций

На 1 апреля 2005г. суммарный объем задолженности по обязательствам составил 4051 млрд. тенге, из него доля просроченной задолженности по обязательствам – 3,5% (141,8 млрд. тенге). По сравнению с данными на 1 апреля 2004 года (3299,3 млрд. тенге) увеличение объема обязательств составило 22,8% или 751,7 млрд. тенге, ее просроченная часть снизилась на 14%, или 23,2 млрд. тенге (164,9 млрд. тенге на 01.04.2004г.). В составе обязательств основную долю занимают расчеты с поставщиками и подрядчиками – 18,5%, займы банков – 20,4%. В отраслях промышленности сосредоточено 56,9% (2303,6 млрд. тенге) от общего объема обязательств и 70% (99,2 млрд. тенге) от всей суммы просроченных обязательств.

По регионам наибольшая доля задолженности по обязательствам на 1 апреля 2005г. приходится на Атыраускую область – 23,9% (967 млрд. тенге), г.Алматы – 19,7% (798,4 млрд. тенге), г. Астана – 17,5% (706,9 млрд. тенге).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 апреля 2005г. составила 8,4% (3,3 млрд. тенге) от общей суммы задолженности по заработной плате (39,3 млрд. тенге), причем 51,5% (1,7 млрд. тенге) её приходится на задолженность длительностью свыше 3-х месяцев.

По регионам наибольшая доля просроченной задолженности по заработной плате приходится на Мангистаускую – 12,1% (на 32 единиц - 0,4 млрд. тенге), Карагандинскую – 12,1% (на 26 единиц – 0,4 млрд. тенге) области и г.Алматы – 18,2% (на 19 единиц - 0,6 млрд. тенге).

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям и организациям по сравнению с данными на 1.04.2004г. (1496,3 млрд. тенге) выросла на 29,8% и составила 1942,5 млрд. тенге, из нее просроченная – 111,9 млрд. тенге, или 5,8% от общей суммы. По сравнению с данными на 1.04.2004г. (97,1 млрд. тенге) просроченная часть задолженности увеличилась на 15,2%.

В структуре дебиторской задолженности на 1 апреля 2005г. основной объем 43,8% (849,9 млрд. тенге) занимает задолженность покупателей и заказчиков. Из общего объема просроченной дебиторской задолженности на долю покупателей и заказчиков приходится 54,3% (60,8 млрд. тенге).

8.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА

Банковская статистика*

По данным Национального Банка Республики Казахстан объем денежной массы (М3) [1] на 1 апреля 2005г. составил 1726 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 1054,1 млрд. тенге), в том числе наличные деньги в обращении (М0) – 364,8 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 244,8 млрд. тенге). Показатель М3 по сравнению с данными на конец марта 2004 года вырос на 63,7%, по сравнению показателями на 1 марта 2005 года вырос на 6,6%. Доля наличных денег в общем объеме денежной массы на конец марта 2005г. составила 21,1% и по сравнению с предыдущим периодом понизилась на 0,9 процентных пункта. На 1.04.2005г. общий объем денежной базы (резервных денег) составил 546,1 млрд. тенге, и по сравнению с предыдущим периодом увеличился на 3,3%.

За март 2005г. эмиссия денежных средств в обращение составила 5,5 млрд. тенге.

Депозиты в депозитных организациях[1] (без учета счетов нерезидентов) на 1 апреля 2005г. составили 1361,2 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 809,3 млрд. тенге), превысив уровень данных на конец марта 2004г. на 68,2%, показателей на 1 марта 2005 года - на 7,8%.

В общем объеме депозитов 34,4%, или 467,9 млрд. тенге занимают вклады населения, увеличение по сравнению с данными на 1.04.2004г. (351,5 млрд. тенге) составило 33,1%. Депозиты (вклады) населения по состоянию на 1 апреля 2005г. по сравнению с данными на 1 марта 2005г. (450,2 млрд. тенге) увеличилась на 3,9%, в том числе в национальной валюте – на 4%, в иностранной валюте увеличилась на 3,9%. В общем объеме депозитов населения наибольшая доля приходится на вклады в национальной валюте – 58,4% (273,3 млрд. тенге).

Кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики на 1 апреля 2005г. составили 1623,4 млрд. тенге (на 1.04.2004г. – 1036,6 млрд. тенге), из которых 51,3% (833,3 млрд. тенге) приходятся на кредиты в иностранной валюте. Кредиты по сравнению с данными на конец марта 2004 года выросли на 56,6%, по сравнению с прошлым месяцем – на 4,6%.

В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных ссуд составила 66,9%, или 1085,8 млрд. тенге и по сравнению с прошлым месяцем (1025,5 млрд. тенге) увеличилась на 5,9%, по сравнению с данными на 1.04.2004г. (669,3 млрд. тенге) - на 62,2%. Наибольшие доли от общего объема кредитов сосредоточены в торговле – 26,7%, промышленности – 19,0%, строительстве – 10,2%. Кредиты БВУ субъектам малого предпринимательства на 1 апреля 2005 года составляют 19,1% (309,7 млрд. тенге) от общей суммы кредитных вложений. Основная доля из них сосредоточена в г.Алматы 54,2% (168 млрд. тенге).

По данным Национального Банка РК при распределении денежных средств по объектам кредитования на приобретение оборотных средств на 1.04.2005г. выделено 651,5 млрд. тенге, на приобретение основных фондов – 199,3 млрд. тенге, что составляет соответственно 40,1% и 12,3% от общего объема кредитных вложений (1623,4 млрд. тенге).

По отчету Национального Банка РК о покупке/продаже иностранной валюты обменными пунктами за март 2005 года объемы продаж физическим лицам превышают объемы покупки: евро - в 2,1 раза, долларов США - в 2,5 раза, российского рубля - на 19,8%.

Объем продаж иностранных валют физическим лицам по сравнению с февральскими показателями 2005 года уменьшился по евро - на 88,5%, по российскому рублю - на 94%, увеличился по долларам США – на 30,3%.

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка Республики Казахстан с 1 февраля 2005г. увеличилась на 0,5 процентных пункта и установилась на уровне 7,5% годовых.

Первичный рынок государственных ценных бумаг

В марте 2005г. объем эмиссии государственных ценных бумаг по номинальной стоимости определился по Нотам Нацбанка РК в сумме – 103499,9 млн. тенге, Министерством финансов Республики Казахстан выпущена новая ценная бумага, государственные долгосрочные сберегательные казначейские обязательства, со сроком обращения 120 месяцев (МЕУЖКАМ-120) в сумме 22190 млн. тенге. На 1.04.2005г. общий объем находящихся в обращении всех государственных ценных бумаг по номинальной стоимости составил 733,3 млрд. тенге.

** Данные на конец декабря 2004 без учета заключительных оборотов.*

[1] Начиная с декабря 2003 года включены счета кредитных товариществ.

9. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

9.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в апреле 2005 года (по оценке) составила 4,6 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце прошлого года на 192,8 тыс. человек (на 4,4%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 81,7%, у физичес ких лиц – 11,6%, в крестьянских (фермерских) хозяйствах – 6,7%.

На крупных и средних предприятиях в первом квартале 2005г. были заняты 2,5 млн. человек, или 55,2% от общего числа наемных работников. Это больше на 88,2 тыс. человек (на 3,6%), чем в соответствующем квартале прошлого года. Из них на условиях совместительства привлекались 13,3 тыс. человек, по договорам гражданско-правового характера – 16,8 тыс. человек. Наибольшее число совместителей сосредоточено в образовании - 59,3% от их общего числа, а в здравоохранении – 20%, сфере предоставления коммунальных услуг – 4,9%, промышленности – 3,9%. По договорам гражданско-правового характера в сфере услуг работали 63,6%, в промышленности и строительстве – 35,9%, сельском, лесном и рыбном хозяйствах – 0,5%.

В первом квартале т.г. на крупных и средних предприятиях одним работником отработано 448,4 часа. Средняя продолжительность рабочего дня составила 7,47 часа.

На крупных и средних предприятиях в режиме неполной рабочей недели (дня) работали 26,9 тыс. человек, находились в отпусках в связи с простоем производства – 30,1 тыс. человек, относительно первого квартала прошлого года их стало меньше, соответственно, на 0,4 тыс. и на 7,8 тыс. человек. Из общего числа работников, находившихся в вынужденных отпусках, не получали денежной компенсации 27,3 тыс. человек, или 90,6% (в I квартале 2004г. – 86,2%).

На конец марта 2005г. на крупных и средних предприятиях имелось 16,2 тыс. вакантных мест (0,6% к списочной численности), что меньше против предыдущего периода на 408 единиц. Значительное число вакансий зафиксировано в организациях государственного управления - 4805 единиц (29,5% от их общего числа), на предприятиях промышленности - 4027 единиц (24,7%), строительства – 1606 единиц (9,9%), транспорта и связи – 1233 единиц (7,6%). Увеличение числа вакансий отмечается в здравоохранении, государственном управлении, сфере по осуществлению операций с недвижимостью и сельском хозяйстве.

На крупные и средние предприятия за январь-март т.г. было принято 205,1 тыс. человек, или 8,1% к численности работников, из них 11,1 тыс. человек, или 5,4% - на вновь созданные рабочие места. Выбыло по различным причинам за этот период 185,6 тыс. человек, в том числе по причинам текучести – 140 тыс. человек (75,5%). Коэффициент текучести составил 5,6%.

Движение численности работников в 2004–2005гг.

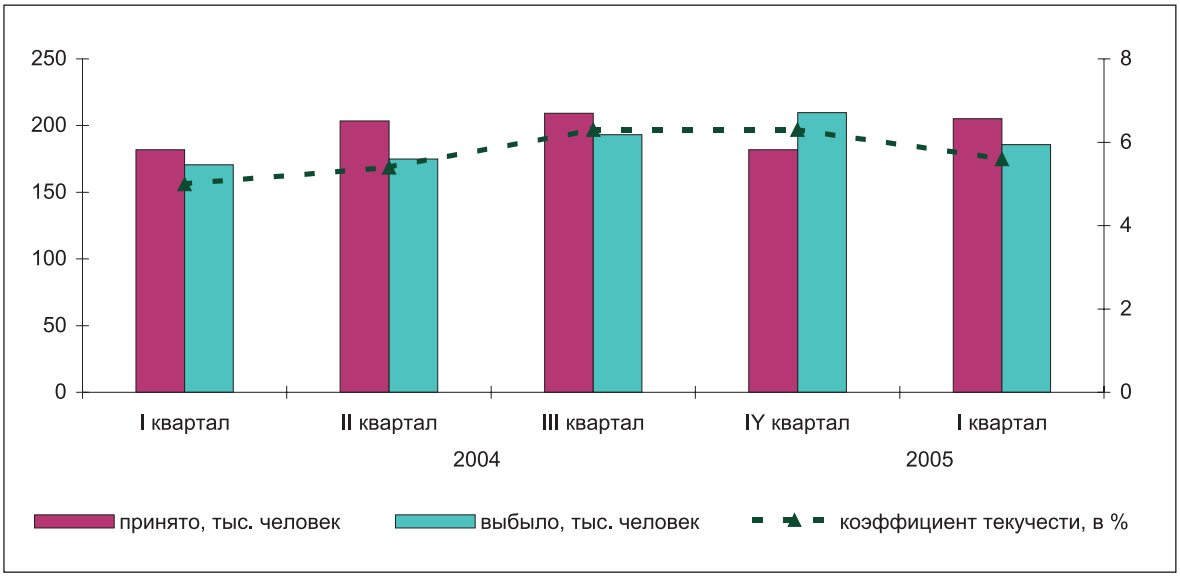

На промышленные предприятия устроились 51,6 тыс. человек, из них на вновь созданные рабочие места - 2,7 тыс. человек (5,2% от числа принятых), строительства – соответственно, 31,3 тыс. и 2,5 тыс. человек (8%), транспорта и связи – 22,9 тыс. и 0,7 тыс. человек (3,2%), в сферу образования – 20 тыс. и 0,8 тыс. человек (4,2%).

Доля выбывших работников в промышленности составила 28,6% от их общего числа, строительстве – 13,9%, транспорте – 10,7%, сельском хозяйстве – 8,7%.

9.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в апреле 2005 года (по оценке) составила 7,7 млн. человек, занятых в экономике – 7,1 млн. человек, безработных (лиц, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) – 6,6 тыс. человек. Уровень безработицы сложился в 8,5% (в марте т.г. – 8,3%).

В I квартале 2005г. численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше составила 7,8 млн. человек, из них 4 млн. человек (или 51,4%) - мужчины, 3,8 млн. человек (48,6%) женщины.

В экономике республики были заняты 7,1 млн. человек, или 62,6% от населения в возрасте 15 лет и старше. Среди занятого населения в городской местности трудились 4 млн. человек, или 56,1%, сельской - соответственно, 3,1 млн. или 43,9%.

В структуре занятого населения численность наемных работников достигла 4,6 млн. человек (64,2% от всех занятых), самостоятельно занятых – 2,5 млн. человек (35,8%). Большая часть наемных работников занята в городской местности (68,9% от общего их числа). Среди занятых на селе более половины составляют самостоятельно занятые – 54,5% (1,7 млн. человек).

В сфере услуг работали 3,5 млн. человек (49,7% от общего числа занятых), что на 33,5 тыс. больше, чем в первом квартале прошлого года, в сельском хозяйстве – соответственно, 2,3 млн. человек (32,3%) и на 2,9 тыс. человек, в промышленности и строительстве – 1,3 млн. человек (18%) и на 60,9 тыс. человек больше.

Структура занятого населения по секторам экономики в I квартале 2005 и 2004гг.

в процентах

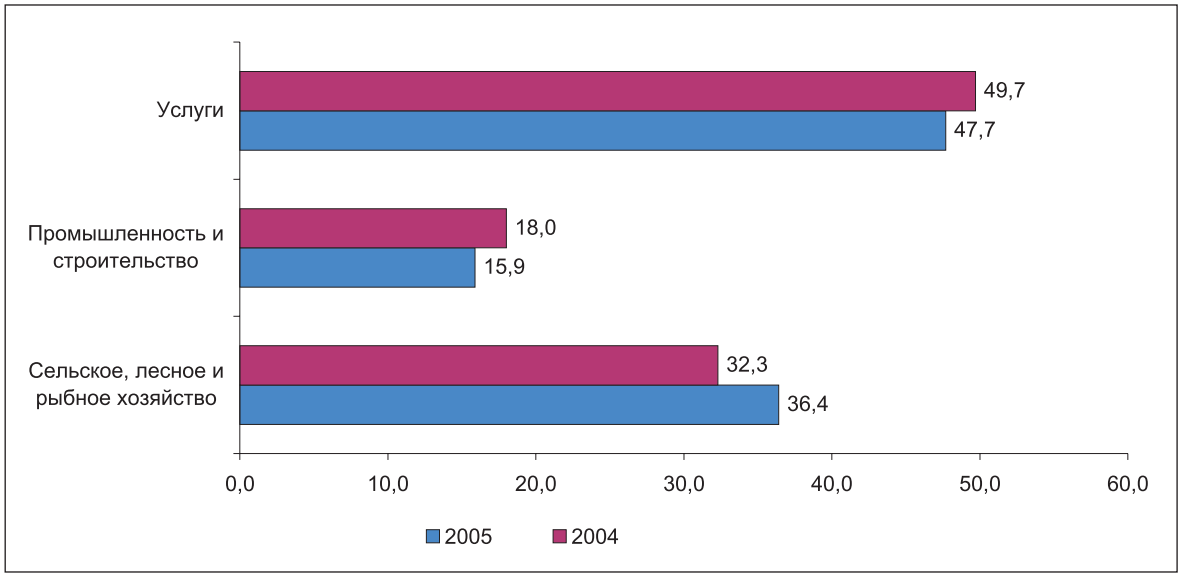

Число безработных в I квартале 2005г. составило 661,1 тыс. человек. Уровень безработицы против аналогичного квартала 2004г. сократился на 0,4 процентных пункта и сложился в 8,5%. Из общего числа безработных в городской местности зафиксировано 418,6 тыс. человек (уровень безработицы - 9,5%), в сельской – соответственно 242,5 тыс. человек (7,2%).

По возрастной структуре наибольший удельный вес среди безработных занимали молодые люди в возрасте 15-24 лет – 31%, а 25-29 лет – 15,3%, 30-34 лет – 13%, 40-44 лет – 9,7%, 35-39 лет – 9,5%. Уровень молодежный безработицы сложился в 14,7%. Из числа безработных высшее образование имели 113,9 тыс. человек (17,2% от их общего числа), среднее профессиональное (специальное) – 163,8 тыс. (24,8%), среднее общее – 266,1 тыс. (40,3%), начальное профессиональное – 75,3 тыс. человек (11,4%).

Не имели работы от 1 до 6 месяцев 172,6 тыс. безработных (27%), от 6 до 12 месяцев – 86,8 тыс. человек (15,1%), а 236,1 тыс. человек (37%) искали работу более года. Уровень долгосрочной безработицы определился в 4,8%.

Число граждан, зарегистрированных в качестве безработных (по данным Министерства труда и социальной защиты населения республики), на конец апреля 2005г. составило 120,7 тыс. человек, что на 27,8 тыс. или на 18,7% меньше, чем в аналогичном периоде предыдущего года. Из числа зарегистрированных безработных более половины (75,1 тыс. человек) – женщины, 52,1 тыс. – жители села. Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения сложилась в 1,6% (в апреле 2004г. – в 1,9%).

9.3 ОПЛАТА ТРУДА

В марте 2005г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 31185 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 13%, в реальном выражении – на 5,5%, в январе-марте – соответственно, 29230 тенге, на 12,2% и 5%.

Оплата труда в 2004-2005гг.

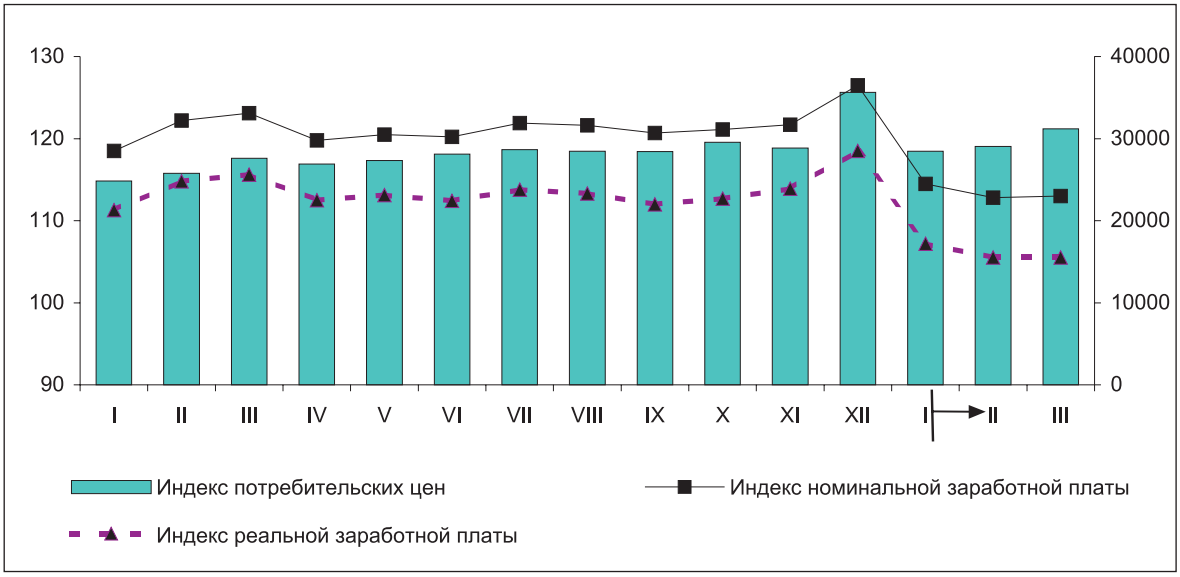

Повышение оплаты труда наемных работников отмечается по всем видам экономической деятельности. Заработная плата работников сельского хозяйства в марте т.г. относительно аналогичного месяца 2004г. увеличилась на 15,9%, промышленности - на 16,4%, торговли – на 24%, финансовой деятельности – на 26,7%.

Высоким уровень заработной платы в марте сохраняется у работников, занятых в финансовой сфере - 84012 тенге, или в 2,7 раза выше, чем средняя по стране, в горнодобывающей промышленности – соответственно, 64839 тенге и в 2,1 раза, на транспорте и связи – 44716 тенге и в 1,4 раза. Ниже среднереспубликанского показателя (на 42-49%) оплата труда у работников образования и здравоохранения, где ее величина сложилась в 18061 тенге и 15852 тенге соответственно. Самая низкая зарплата отмечается у работников сельского хозяйства – 11356 тенге.

Среди отраслей промышленности наиболее высокооплачиваемыми за прошедшие три месяца т.г. остаются работники табачного производства, чья зарплата достигла 112 тыс. тенге, или в 3 раза больше, чем в среднем по отрасли, по добыче сырой нефти и природного газа – соответственно, 103 тыс. тенге и в 2,8 раза, производства кокса, нефтепродуктов – более 50 тыс. тенге и в 1,4 раза. В производстве одежды, текстиля и кожи и обуви оплата труда работников варьирует от 12 до 17 тыс. тенге. Это лишь 33-45% от среднего уровня, сложившегося по промышленности в целом.

В январе-марте т.г. средняя заработная плата у мужчин составила 35758 тенге, или в 1,6 раза выше, чем у женщин (22226 тенге). В гостинично-ресторанном бизнесе этот разрыв составил 1,8 раза, финансовой деятельности – 1,6 раза, промышленности – 1,5 раза, государственном управлении – 1,3 раза.

Заработная плата мужчин и женщин по видам деятельности в январе-марте 2005 года

тенге

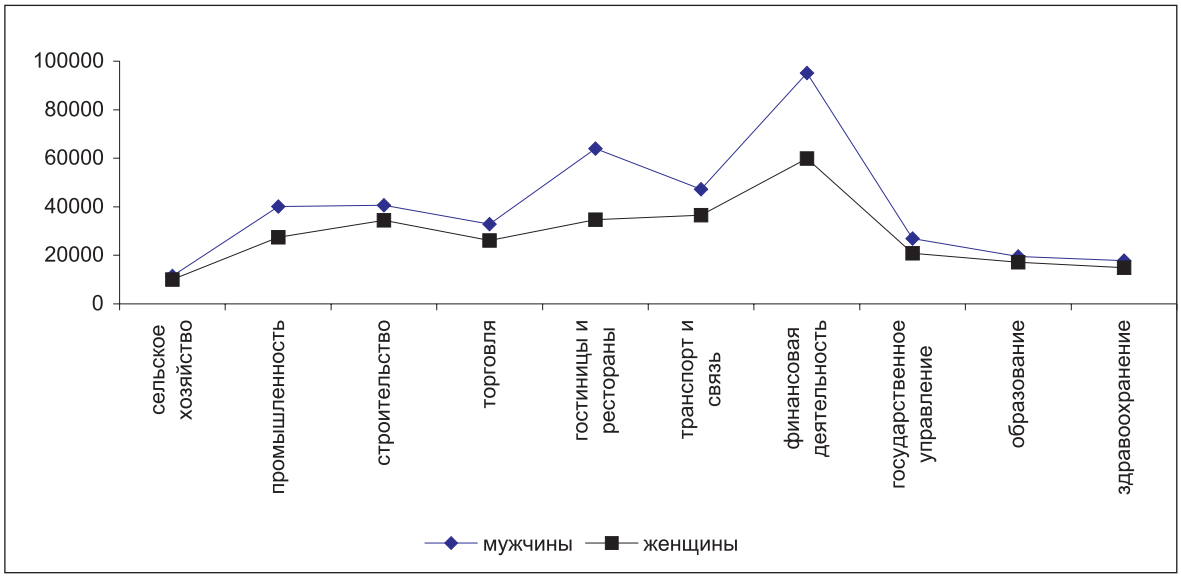

10. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В марте 2005 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения (по оценке) составили 13819 тенге, что на 14,7% выше, чем в соответствующем периоде прошлого года. Реальные денежные доходы за этот же период возросли на 7,1%.

Номинальные и реальные денежные доходы населения (оценка)

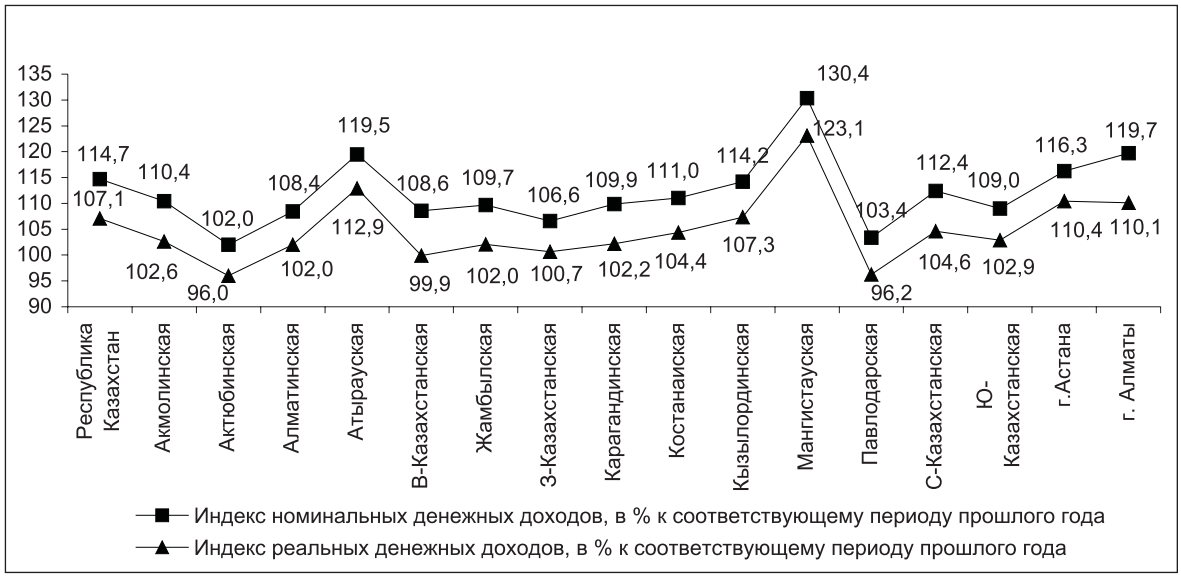

По результатам выборочного обследования домохозяйств за 2004 год среднедушевой доход, использованный на потребление, в среднем за один месяц года достиг в республике 8387 тенге. В течение последних лет динамика данного показателя характеризуется тенденцией к ежегодному увеличению. В 2004 году темп его роста по сравнению с 2003 годом составил 110,8%,. по отношению к 2001 году - 146,4%.

Сохраняется региональное различие в уровне денежных доходов населения, использованных на потребление. Как и прежде, в 2004г. наиболее высокие доходы имели жители гг. Астана и Алматы (соответственно в 1,9 и 1,4 раза больше, чем в среднем по республике).

Соотношение максимального значения дохода, использованного на потребление, отмеченного в г. Астане (16523 тенге на душу), с минимальным значением, сложившимся в Южно-Казахстанской области (5700 тенге), составило 2,9 раза.

Рост денежных доходов населения способствует увеличению его денежных расходов. Среднедушевые денежные расходы населения в 2004 году в целом по республике (в среднем за один месяц года) составили 7500 тенге, увеличившись по сравнению с 2001 годом в 1,5 раза.

В потребительских расходах населения на протяжении последних лет наблюдается положительный структурный сдвиг в сторону увеличения расходов на приобретение непродовольственных товаров и платных услуг. За период с 2001 по 2004 годы доля затрат на покупку продовольственных товаров (включая алкогольные напитки и табачные изделия) снизилась на 8,7 процентных пункта, а удельный вес расходов на покупку непродовольственных товаров возрос на 5,0 процентных пункта, платных услуг - на 3,7.

Структура потребительских расходов населения

в процентах

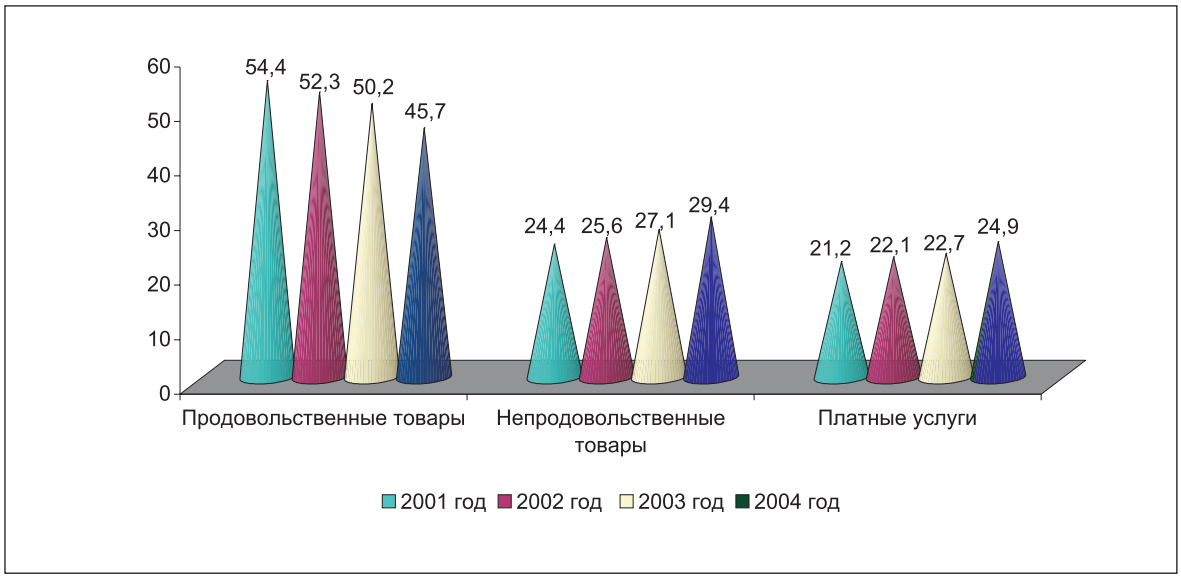

Для оценки уровня жизни имеет значение не только оценка объема доходов населения, но и количественное измерение потенциальных возможностей населения по приобретению товаров и услуг. Для этих целей исчисляются показатели покупательной способности доходов. Уровень покупательной способности доходов населения измеряется количеством определенного вида товара, либо соотношением доходов с прожиточным минимумом. На покупательную способность доходов влияют уровни доходов и прожиточного минимума в областях.

Прожиточный минимум, рассчитанный в целом для республики в 2004 году, составил 5427 тенге, причем размах колебаний его по областям составил почти 12%. Доходы превышают его во всех регионах, хотя и в разной степени, поэтому и покупательная способность доходов на территории республики различна. Так, если доходы в г. Астана почти в 3 раза больше прожиточного минимума, то в Кызылординской области они выше прожиточного минимума только на 13,8%.

Покупательная способность доходов, использованных на потребление в 2004 году по регионам

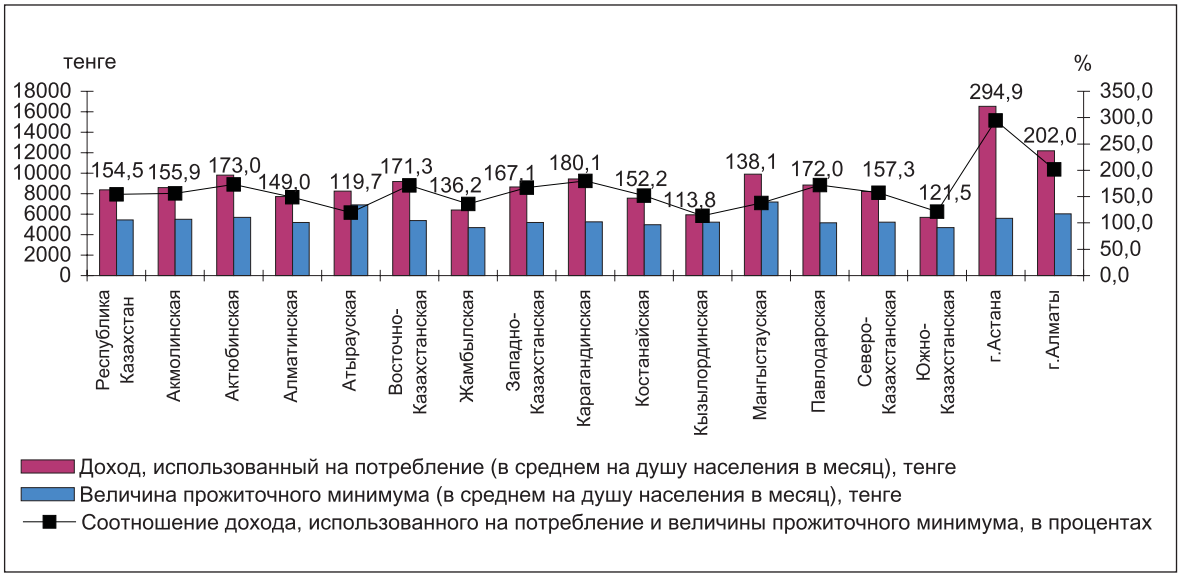

Распределение доходов по 10-процентным группам населения показывает, что в 2004 году доходы членов домохозяйств в последнем дециле (наивысшие доходы) в 7,9 раз больше, чем в первом (наименьшие). По сравнению с соответствующим периодом прошлого года среднедушевые доходы сравнительно более обеспеченного населения (в десятом дециле) выросли на 27,6%, а бедного (в первом) на 20,2%.

Распределение доходов* по 10-процентным группам населения

в среднем на душу в месяц, тенге

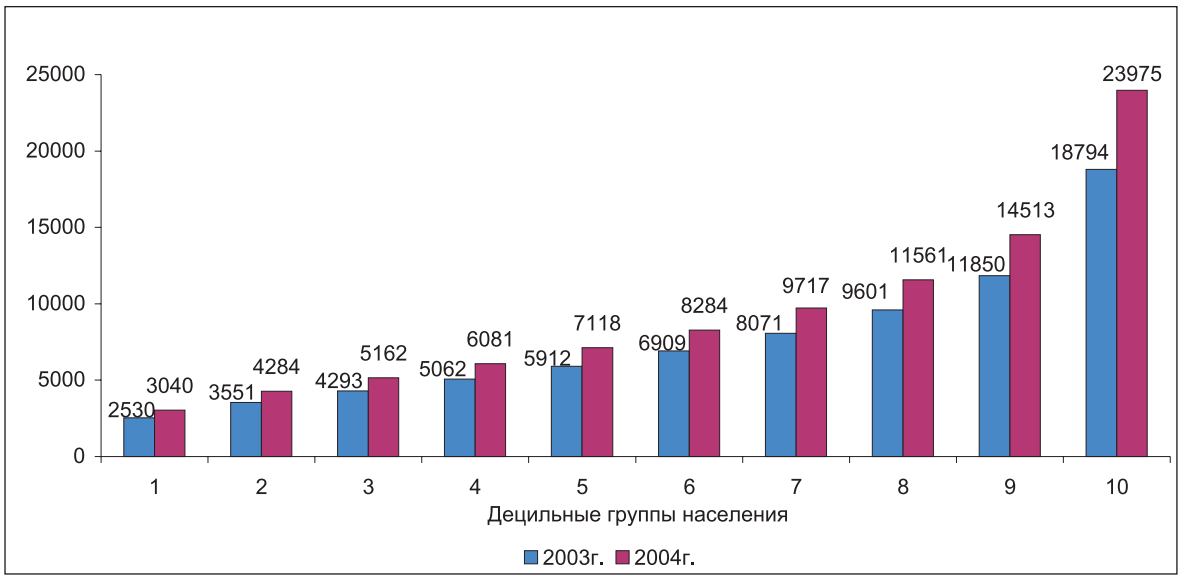

** Без использования шкал эквивалентности доходов для домохозяйств равных по количеству членов.*

11. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

11.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Общая численность населения Республики Казахстан на 1 апреля т.г. по текущим данным составила 15105,3 тысячи человек, в том числе 57,2% - городских и 42,8% - сельских жителей. По сравнению с началом года она увеличилась на 30550 человек, или на 0,2%. Общей прирост численности населения за этот период наблюдался в 10-ти регионах страны. Максимальный её прирост приходится на Южно-Казахстанскую область и г.Алматы - 9025 и 7035 человек соответственно, а максимальная её убыль - на Восточно-Казахстанскую область - минус 2344 человека.

Естественный прирост населения страны за январь-март т.г. составил 25877 человек (за январь-март 2004г. - 24365). Общий коэффициент естественного прироста на 1000 населения составил 8,1 человек (7,2).

За январь-март т.г. органами ЗАГС зарегистрировано 68983 рождения (64599). Общий коэффициент рождаемости на 1000 населения составил 18,4 рождений (17,4).

В целом по республике число умерших за январь-март 2005г. составило 43106 человек (40234). Общий коэффициент смертности населения на 1000 населения составил 10,3 умерших (10,2). Среди основных классов причин смерти, по-прежнему, преобладают болезни системы кровообращения, на долю которых приходится 53,7% (53%) от всех зарегистрированных смертных случаев. От убийств и самоубийств умерло 539 и 868 человек (593 и 963) соответственно, или 9,9% и 16% (11,7% и 19%) от общего числа умерших от несчастных случаев, отравлений и травм.

За этот период в республике зарегистрировано 1004 (1050) умерших ребенка в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности на 1000 родившихся составил 14,1 (15,1) умерших детей в возрасте до 1 года. Распространенными причинами смерти детей в возрасте до 1 года являются заболевания от состояний, возникающих в перинатальном периоде, от которых умерло 450 младенцев (402), или 44,8% (38,3%), от всех младенческих смертей, врожденных аномалий - 201 (196), или 20% (18,7%) и органов дыхания - 181 (226), или 18% (21,5%).

Число заключенных и расторгнутых браков за январь-март т.г. составило 23682 и 7247 (22910 и 7650) соответственно. Общий коэффициент брачности на 1000 населения составил 7,7 браков (7,5), а общий коэффициент разводимости остался на уровне соответствующего периода 2004г. и составил 2,1 развода на 1000 населения.

В стране сохраняется положительное сальдо миграции населения, его величина в январе-марте т.г. составила 4673 человека (2222). В целом со странами СНГ республика имеет положительное сальдо миграции населения - 6659 человек (6058). По отдельным странам, как Российская Федерация и Беларусь, продолжает сохраняться отрицательное сальдо миграции.

Изменение величины сальдо миграции населения

человек

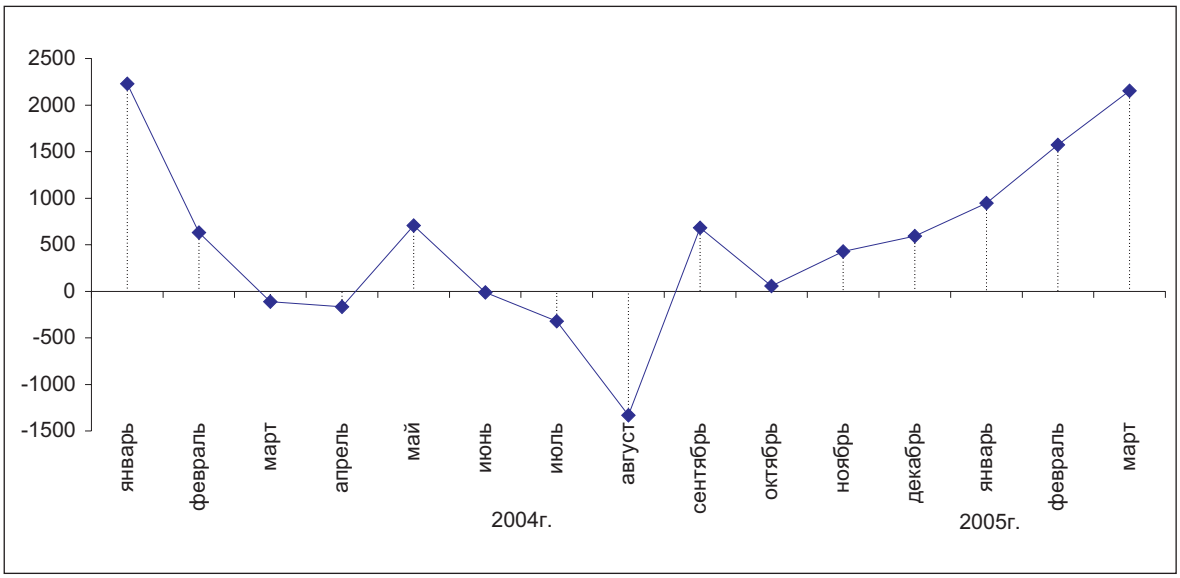

Число прибывших в Казахстан по сравнению с январем-мартом 2004г. возросло на 1522 человека, или на 11,3%, а число выбывших из Казахстана сократилось на 929 человек, или на 8,3%. Доля иммигрантов и эмигрантов из(в) стран(ы) СНГ составляет 86,1% и 60,5% (92,5% и 56,8%) от их общего числа. Наибольший миграционный приток из Узбекистана, на долю которого приходится 63,4% от общего числа прибывших из стран СНГ, а эмигрируют, в основном, в Российскую Федерацию - 93% от общего числа выбывших в страны СНГ. Основная часть иммигрантов, как и прежде, расселяется в Жамбылской и Алматинской областях, а выезжает (эмигрирует) - из Костанайской и Северо-Казахстанской областей.

Среди иммигрантов наибольший удельный вес занимают казахи, на их долю приходится 74,9% (63,4%), русские - 14,7% (21,3%), немцы - 1% (1,7%). Из числа выбывших за пределы Казахстана более половины русские - 51,9% (51,2%), немцы – 24,8% (26,5%), казахи - 6,3% (5,3%).

В числе иммигрантов и эмигрантов доля лиц в трудоспособном возрасте составила 73,7% и 72,9%. В целом по стране на каждого эмигранта в трудоспособном возрасте приходится 1,5 иммигранта в этой же возрастной категории.

Число мигрантов внутри страны составило 64184 человека (66027), из них 35432 (39915), или 55,2%, (60,5%), - в областной миграции населения. При межобластном обмене положительное миграционное сальдо населения наблюдается в 5-ти (в 6-ти) регионах страны, из них в г.Алматы самое большое по величине - 4597 человек (5861).

11.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-марте 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года заболеваемость населения на территории республики сократилась по большинству регистрируемых инфекций. Вместе с тем, увеличилось число заболевших СПИДом (в 1,5 раза), менингококковой инфекцией (в 1,7 раза), острыми вирусными гепатитами (на 21,6%), ротавирусным энтеритом (8,7%), коклюшем (в 2,4 раза), зарегистрировано 12,8 тыс. случаев заболевания корью.

Среди детей в возрасте до 14 лет за этот период увеличилось число заболевших менингококковой инфекцией (в 1,9 раза), бактериальными пищевыми отравлениями (в 1,5 раза) острыми вирусными гепатитами (на 42,8%), ротавирусным энтеритом (на 3,7%), зарегистрировано около 3,2 тыс. заболевших корью.

В марте текущего года по сравнению с мартом 2004г. возросло число заболевших другими бактериальными кишечными инфекциями (на 4,9%), зарегистрировано более 4 тыс. заболевших корью, 38 осложнений хирургического и терапевтического вмешательства выявлено 64 носителя ВИЧ-инфекции. В сельской местности за этот период увеличилось число случаев заболеваний ротавирусным энтеритом (на 5,4%), бруцеллезом (на 1,9%) и острыми вирусными гепатитами (на 17,3%), туберкулезом органов дыхания (не 8,4%), а также зарегистрировано 2 случая заболевания коклюшем и 573 - корью.

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в январе-марте текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (16365,7 случаев на 100 тыс. населения), грипп (139,2), туберкулез органов дыхания (136,2), острые вирусные гепатиты и острые кишечные инфекции (по 88,2), сифилис (68,0), педикулез (57,9).

11.2 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-марте 2005г. число зарегистрированных преступлений на территории республики увеличилось по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (на 1,5%) и составило 35 тыс., из которых 25,9% совершено в отношении женщин, 3,3% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в январе-марте 2005г. в целом по республике составило 94 случая.

В структуре преступности наибольший удельный вес (64,2%) приходится на преступления против собственности. Значительную часть в их числе (43,3%) занимают кражи чужого имущества, количество которых в сравнении с соответствующим периодом прошлого года увеличилось на 5%, возросло число случаев вымогательства (на 10,1%), грабежей (14,9%), разбоев (1,3%), мошенничества (2,8%), хулиганства (6,8%). Существенно увеличилось число умышленных причинений легкого вреда здоровью (на 44,3%), преступлений против интересов государственной службы (46,8%), транспортных преступлений (30,3%).

За анализируемый период правоохранительными органами республики выявлено 2,6 тыс. преступлений в сфере экономики (87,6% к уровню соответствующего периода 2004г.). В данной группе существенно (на 44%) увеличилось число преступлений, связанных с изготовлением и сбытом поддельных денег или ценных бумаг.

В январе-марте 2005г. по сравнению с январем-мартом 2004г. общее число преступлений, связанных с наркотиками, уменьшилось на 5,3%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организация или содержание притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ возросло на 10,8% и составило 1226 случаев. Раскрываемость преступлений данной категории в январе-марте 2005г. составила 83,6% (в январе-марте 2004г. – 86,4%).

В первом квартале 2005г. сохранялась тенденция сокращения воинских преступлений. По сравнению с аналогичным периодом 2004г. количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 29,9% и составило 216 случаев. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 31,5% составляет самовольное оставление части или места службы, 30,1% - злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 19,9% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 2,3% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 4381,9 млн. тенге, из них 45,3% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 38,5% - на преступления против собственности.

В январе-марте 2005г. правоохранительными органами республики выявлено 19,8 тыс. лиц, совершивших преступления (на 8,8% больше, чем в январе-марте 2004г.). Привлечено к уголовной ответственности 14,8 тыс. лиц.

Из числа выявленных лиц 10,7% составляли несовершеннолетние, 10,6% - женщины. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 2,9%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 11,2% (в январе-марте 2004г. – 12,5%).

В среднем по Казахстану каждый восьмой преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый четвертый - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (70,7%).

12. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. В январе-апреле 2005 года по сравнению с аналогичным периодом 2004 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах Казахстана, за исключением Карагандинской области, где наблюдалось снижение объема производства на 18,3%. Наибольший прирост достигнут в Западно-Казахстанской области (на 44,8%), наименьший – в Жамбылской области (на 1,6%). Высокие темпы прироста отмечены также в г.г. Алматы (на 12,1%), Астане (9,9%) и Мангистауской (11,7%), Акмолинской (10,9%), Южно-Казахстанской (9,9%) областях.

Среднереспубликанский уровень промышленного производства был превышен в 11 областях: Западно-Казахстанской, Мангистауской, Акмолинской, Павлодарской, Южно-Казахстанской, Северо-Казахстанской, Кызылординской, Актюбинской, Алматинской и городах Алматы, Астана.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-апреле 2005. в % к январю-апрелю 2004г.

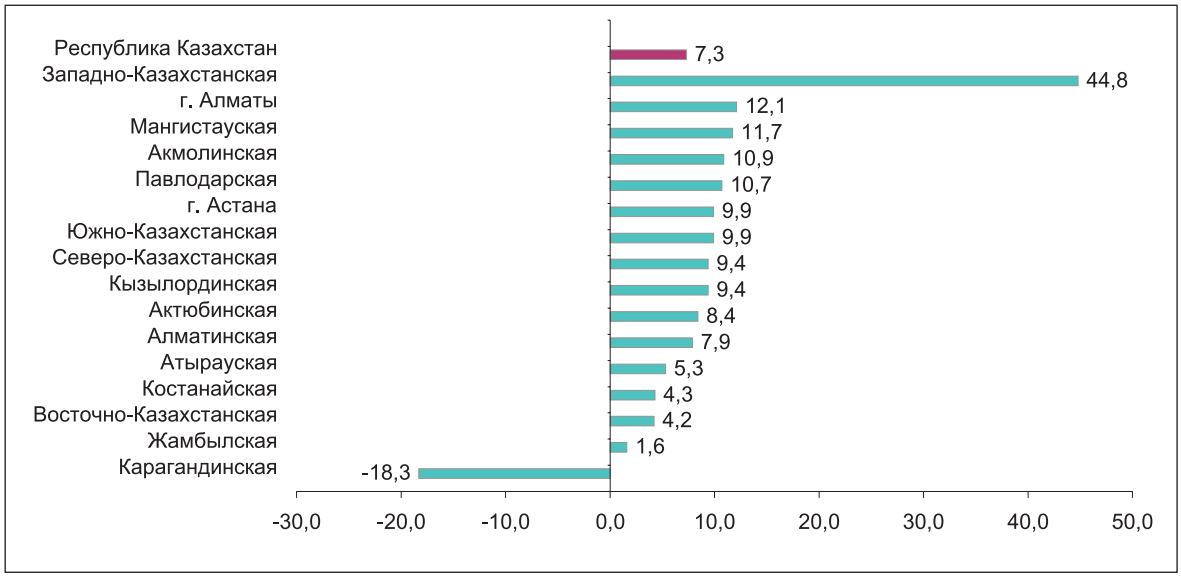

Добыча сырой нефти возросла в Мангистауской (на 9,8%), Актюбинской (на 9,3%), Атырауской (на 2,5%) областях, газового конденсата - в Жамбылской (на 62,5%) и Западно-Казахстанской (на 57,3%) областях.

В Костанайской области производство окатышей железорудных уменьшилось на 1,8%, добыча железных руд увеличилось - на 11,3%.

Добыча медной руды возросла в Карагандинской области (на 17,7%), в Восточно-Казахстанской области – снизилась на 8,2%.

Выплавка стали в Павлодарской области возросла на 9,1%, а в Карагандинской области и в Восточно-Казахстанской области снизилась соответственно на 28,5% и 15,7%.

Выплавка меди рафинированной увеличилась в Восточно-Казахстанской области в 2,5 раза, снизилась в Карагандинской области на 6,5%, цинка необработанного - увеличилась в Карагандинской области в 38 раза, Восточно-Казахстанской области на 2,7%.

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских снизился на 57,9%.

Производство масла сливочного возросло в Южно-Казахстанской (на 44,7%), Северо-Казахстанской (на 49%) областях и в г.Алматы (на 22,4%), снизились объемы в г.Астане (на 75%) и Акмолинской (на 31,1%),Жамбылской (на 5,1%), Алматинской (на 4,5%), Павлодарской (на 18,5%), областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Актюбинской (на 87,2%) и Восточно-Казахстанской (на 45,1%) областях.

Производство соков фруктовых и овощных возросло в Алматинской области на 22,9%, в Жамбылской области на 6,8%.

Производство электроэнергии увеличилось в Кызылординской области в 3,2 раза, Актюбинской области в 2,4раза, Жамбылской - на 63,6%, Атырауской - на 8%, Западно-Казахстанской - на 17,3%, Алматинской - на 3,7%, снизилось - в Акмолинской области на 4,1%, Восточно-Казахстанской - на 5,1%.

Сельское хозяйство. Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-апрель 2005 года в целом по республике, по оценке, составил 93,6 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2004г. на 3,8%.

По состоянию на 1 мая т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота, овец и коз, лошадей, верблюдов.

В январе - апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечается увеличение объемов производства мяса во всех регионах республики. Наибольший прирост достигнут в г. Астане (на 50%), Мангистауской (на 10,7%) и Восточно-Казахстанской (на 6,6%) областях, наименьший – в Костанайской области (на 1,4%).

По сравнению с январем-апрелем 2004г. увеличение производства молока отмечено во всех регионах республики, за исключением Мангистауской области и г. Астаны, где объемы снизились соответственно на 50% и на 29,6%. Наибольший прирост достигнут в г. Алматы (на 20%), наименьший – в Северо-Казахстанской (на 2,3%). Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Южно-Казахстанской области (на 7,2%), Кызылординской (на 7%) и Жамбылской (на 6,4%) областях.

Увеличение производства яиц в январе-апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечено в 11 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Западно-Казахстанской области - в 2,8 раза и в г. Астане (на 50%), Северо-Казахстанской – на 40,6%, наименьший - в Акмолинской области (на 0,6%).

Инвестиции. В январе-апреле 2005г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 449,1 млрд. тенге, что на 53,1% больше, чем в аналогичном периоде предыдущего года.

Рост инвестиций отмечен в 14 регионах республики. Наибольший прирост зафиксирован в Карагандинской (в 2,2 раза), Атырауской (в 2,1раза) областях и наименьший – в Костанайской области (на 0,4%). Высокие темпы прироста отмечены также в Мангистауской и Павлодарской областях (соответственно на 75,3% и 55,3%). Снизились объемы инвестиций в основной капитал в Западно-Казахстанской области (на 60,7%) и Жамбылской области (на 21,8%).

В январе-апреле 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень аналогичного периода предыдущего года в 14 регионах республики. Наиболее активное жилищное строительство ведется в Карагандинской области, где объемы ввода жилых домов по сравнению с соответствующим периодом 2004 года возросли в 3,6 раза, а также в Алматинской области в 3,1 раза, Северо-Казахстанской и в Мангистауской областях (соответственно в 2,1 и в 2,2 раза), и в г.Астана (в 2,2 раза).

Розничный товарооборот. В январе-апреле 2005г. объем розничного товарооборота составил 380,3 млрд.тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10,7%. В региональном разрезе наибольший прирост объема розничного товарооборота в январе-апреле 2005г. по сравнению соответствующим периодом прошлого года наблюдался в Жамбылской (на 29,2%) и Атырауской (на 24,4%) областях. В г.Астане прирост составил 18,9%, в г.Алматы – 14,6%. Наименьший прирост отмечен в Восточно-Казахстанской области (на 1,0%), в Северо-Казахстанской области объем розничного товарооборота сохранился на уровне января-апреля 2004г.

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в апреле 2005 года по сравнению с предыдущим месяцем возросли во всех регионах республики. Наибольший прирост цен зафиксирован в г. Астане (на 1,7%) и в Актюбинской области (на 1,1%), в Жамбылской области цены остались на уровне предыдущего месяца. В апреле 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем наблюдалось повышение цен на продовольственные товары во всех регионах республики. Наибольший прирост цен наблюдался в Актюбинской области (на 1,5%), Кызылординской области и г.Астане (на 1,0%). Наименьший прирост цен отмечен в Атырауской и Южно-Казахстанской областях (на 0,1%).

По сравнению с мартом 2005г. цены на непродовольственные товары возросли во всех регионах Казахстана. Наибольший прирост цен отмечен в Южно-Казахстанской области (на 1,2%). Наименьший прирост цен на непродовольственные товары отмечается в Мангистауской (на 0,1%) и Павлодарской (на 0,2%) областях.

Цены и тарифы на платные услуги населению в апреле 2005г. по сравнению с предыдущем месяцем возросли в 13 регионах республики. Наибольший прирост цен отмечен в г. Астане (на 4,0%), в Актюбинской и Карагандинской областях (на 1,1%). Снижение цен наблюдается в Жамбылской области (на 1,5%), Кызылординской области и в г. Алматы (на 0,1%).

Денежные доходы населения. В марте 2005г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 13819 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауская области, в которых среднереспубликанский уровень превышен, соответственно в 2,6, и 2,5 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень в 2 и 1,9 раза. Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались у жителей Южно-Казахстанской области (49,3% от среднереспубликанского уровня).

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец апреля 2005г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 120,7 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 1,6% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 9 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую (2,5%), Западно-Казахстанскую области (на 2,3%), наименьшая доля – на гг. Астана и Алматы (0,9%).

13. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

1. ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В конце апреля 2005г. было обследовано 746 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 79 (11% от числа опрошенных), обрабатывающей промышленности - 537 (72%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 130 (17%).

В апреле т.г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, увеличился по сравнению с мартом т.г. с (+11)% до (+13)%.

В конце июля 2005г., по оценкам большинства руководителей, ожидается рост деловой активности, и значение индекса предпринимательской уверенности увеличится по сравнению с апрелем 2005г. на 4 процентных пункта и составит (+17)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

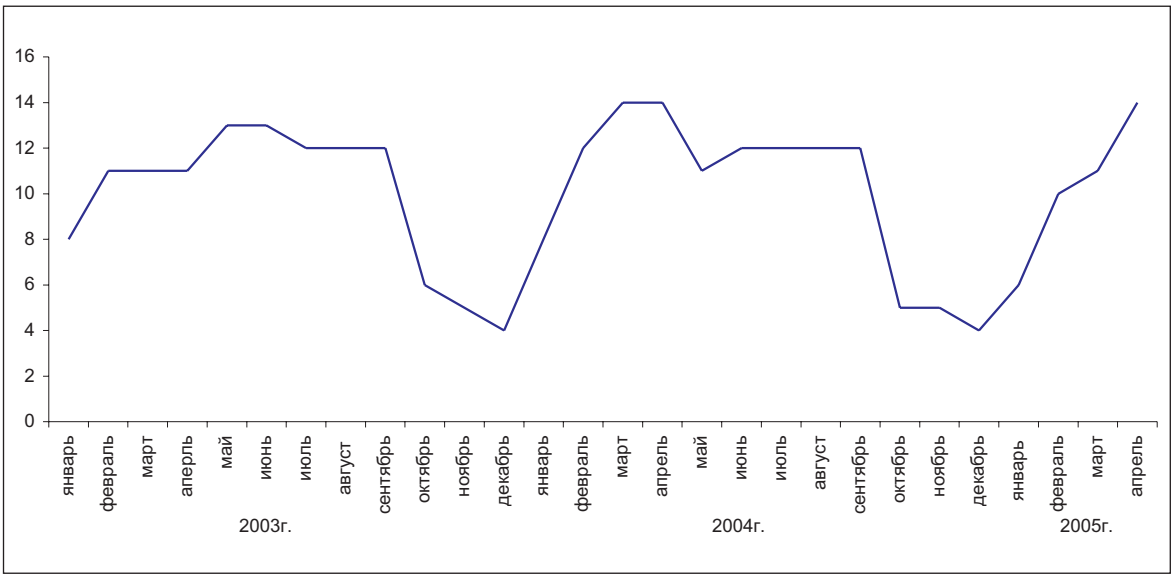

В апреле т.г. рост деловой активности по сравнению с мартом т.г. отметили руководители обследованных предприятий горнодобывающей и обрабатывающей промышленности. Индекс предпринимательской уверенности на этих предприятиях увеличился по сравнению с предыдущим месяцем соответственно с (+18)% до (+19)% и с (+16)% до (+19)%.

В то же время на предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды наблюдается снижение деловой активности по сравнению с предыдущим месяцем. Так, индекс предпринимательской уверенности на этих предприятиях уменьшился с (-14)% до (-19)%.

2. ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ

В конце апреля 2005г. были получены анкеты от 1486 торговых предприятий, в том числе 787 предприятий розничной торговли (53% от общего числа опрошенных), 646 - оптовой торговли (43%) и 53 - торгового посредничества (4%).

В апреля 2005г. доля предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, не изменилась по сравнению с предыдущим месяцем и составила 94%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли в апреле т.г. увеличился по сравнению с мартом т.г. с **(+12)% до (+13)%.**

В конце июля 2005г., по оценкам большинства руководителей, существенных изменений в отношении деловой активности не произойдет, и значение индекса предпринимательской уверенности не изменится по сравнению с апрелем т.г. и останется равным (+15)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

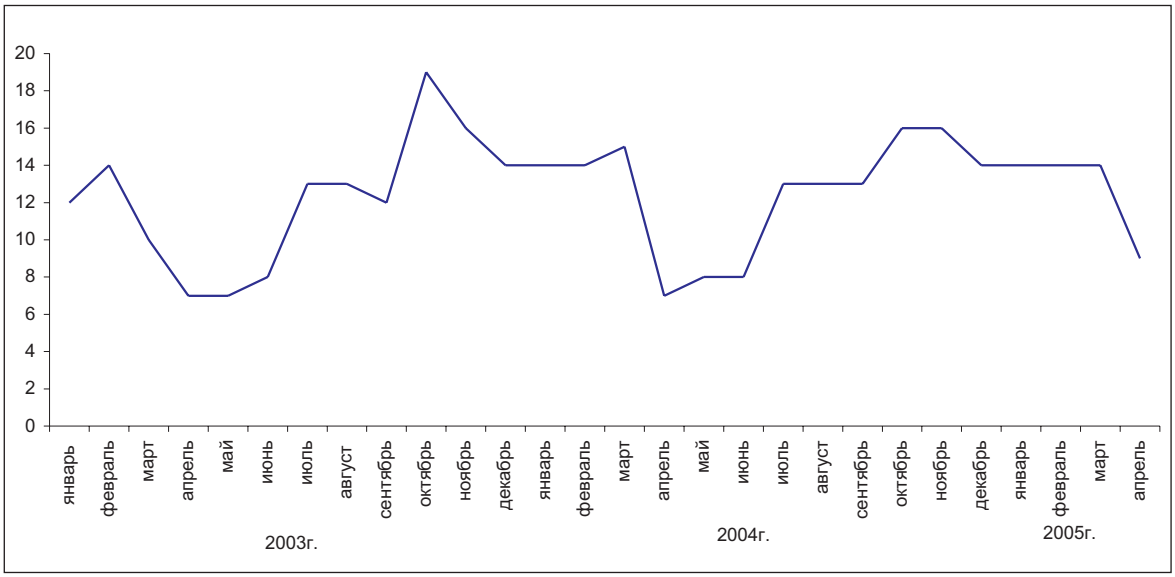

Увеличение деловой активности по сравнению с предыдущим месяцем отметили большинство руководителей обследованных предприятий оптовой торговли и торгового посредничества. Так, индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой торговли вырос с (+13)% до (+15)% и торгового посредничества - с (+9)% до (+12)%. В то же время на предприятиях розничной торговли значение индекса предпринимательской уверенности снизился по сравнению с предыдущим месяцем с (+12%) до (+11%).

3. ОБСЛЕДОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

В конце апреля 2005г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, госучреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

“Индекс ощущений потребителей” в апреле т.г. не изменился по сравнению с мартом т.г. и остался равным **(+18)%**.

“Индекс экономического климата” вырос с **(+22)% до (+23)%**.

“Индекс желания покупать” в апреле т.г. не изменился по сравнению с предыдущим месяцем и остался равным (**+15)%** (см. Диаграмму).

В апреле т.г. каждый третий респондент отметил улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 15% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Более трети респондентов (35%) - ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, и лишь 12% считают, что оно может ухудшиться.

Треть респондентов (33%) сообщили об улучшении в апреле т.г. состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе тем, 18% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния в своём домашнем хозяйстве.

В течение предстоящих 12 месяцев уровень безработицы в стране увеличится считают 9% респондентов, в то же время 13% опрошенных предполагают снижение уровня безработицы.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 19% опрошенных потребителей, а 18% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

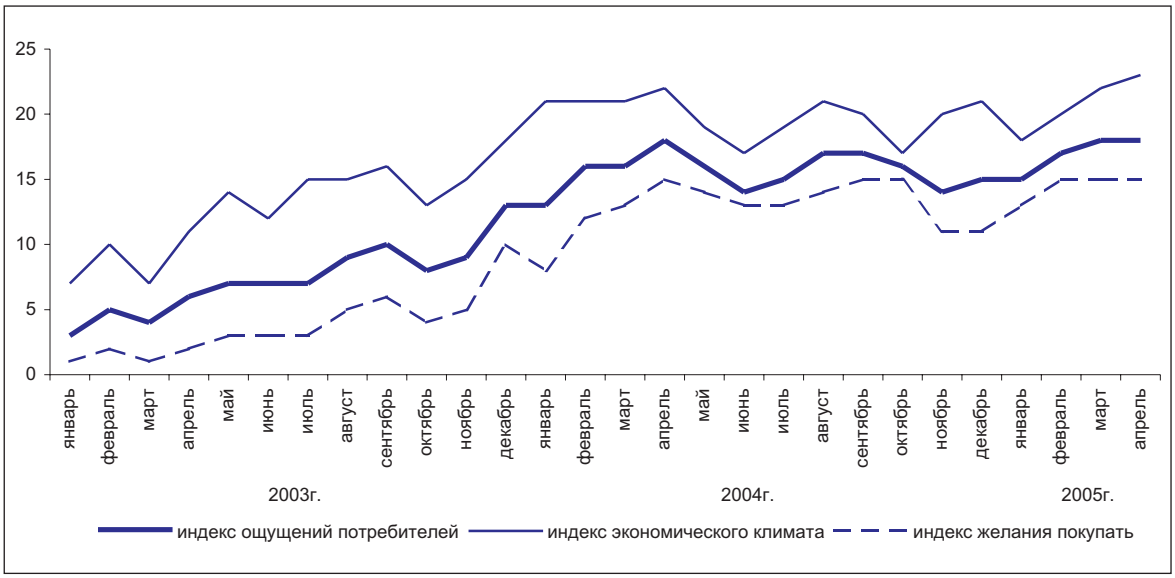

14. ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

14.1 СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-марте 2005 года во всех странах Содружества экономическое и финансовое положение было относительно стабильным. По оценкам, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-мартом 2004 года в среднем по странам Содружества[1)] вырос на 5 %.

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

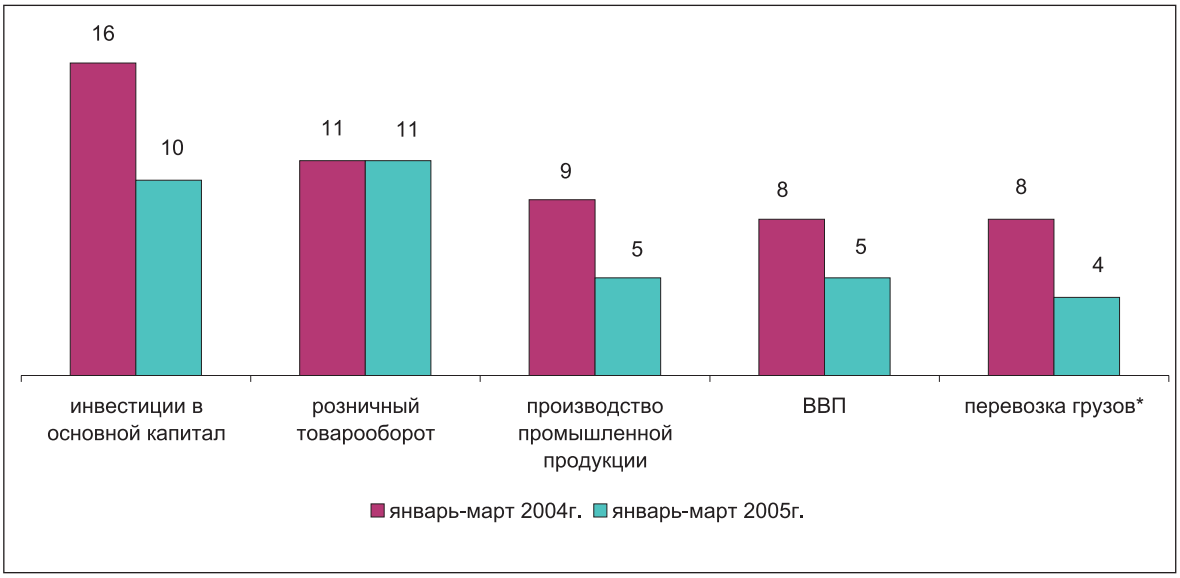

** Без трубопроводов.*

Темп роста **промышленного производства** в январе-марте 2005 года по отношению к аналогичному периоду предыдущего года в среднем по странам Содружества составил 5% (в январе-марте 2004 года – 9%). Наиболее высокими темпами развивалась промышленность Азербайджана (на 10,3%) и Беларуси (на 11,6%). В Кыргызстане производство промышленной продукции снизилось на 5%.

В марте по сравнению с февралем объем промышленной продукции в среднем возрос на 9% (в прошлом году – на 10%).

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-марте 2005 года в среднем по странам Содружества составил 119% (за соответствующий период прошлого года - 117%). В марте по сравнению с февралем текущего года цены в среднем по странам Содружества увеличились на 2,4% (в прошлом году – на 1,8%).

Сельское хозяйство. *Животноводство.* В январе-марте 2005 года по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества производство скота и птицы на убой (в живом весе) уменьшилось на 2%, молока – на 0,3%; яиц – увеличилось на 2% (в январе-марте 2004 года производство скота и птицы на убой возросло на 1%; молока сократилось на 2%, яиц - на 1%).

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал в среднем по странам Содружества в январе-марте 2005 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, по оценке, возрос на 10% (в январе-марте 2004 года – на 16%).

В январе-марте 2005 года за счет всех источников финансирования в эксплуатацию сдано жилья в среднем по странам Содружества на 16% больше, чем в аналогичном периоде прошлого года (в январе-марте 2004 года – на 6%).

Транспорт. *Грузовые перевозки.* В январе-марте 2005 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года увеличился на 4% (в январе-марте 2004 года – на 8%), грузооборот – на 2% (в январе-марте 2004 года – на 7%).

[1)] Здесь и далее без учета Туркменистана и Республики Узбекистан, статистические службы которых информацию не представляют.

Пассажирские перевозки. В январе-марте 2005 года пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в среднем по странам Содружества снизился на 6% (в январе-марте 2004 года – увеличился на 8%), пассажиров перевезено на 12% меньше (на 1% меньше).

Потребительский рынок. В январе-марте 2005 года по сравнению с январем-мартом прошлого года реальный объем розничного товарооборота (в постоянных ценах) в странах Содружества возрос в среднем на 11%, примерно теми же темпами рос товарооборот и в марте 2005 года по сравнению с мартом прошлого года.

Цены на потребительском рынке. В январе-марте 2005 года в большинстве стран Содружества отмечено некоторое усиление инфляционных процессов.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; март 2005г. к декабрю 2004г., в %)

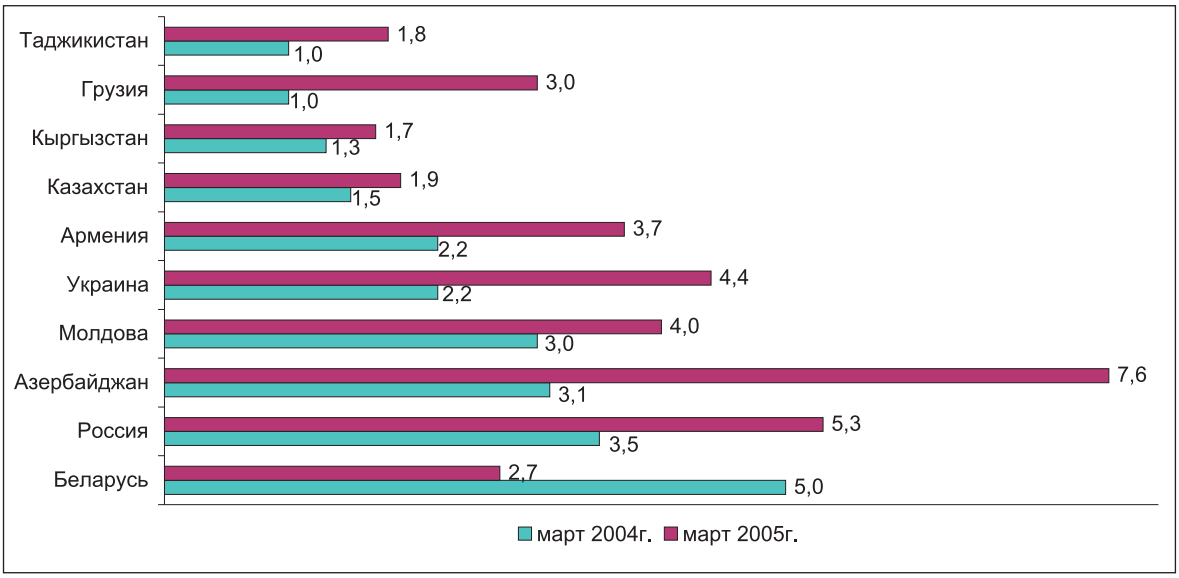

В марте 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года самый высокий темп роста потребительских цен отмечен в Азербайджане (на 7,6%) и России (на 5,3%); а самый низкий – в Кыргызстане (на 1,7%), Таджикистане (на 1,8%) и Казахстане (на 1,9%).

Во всех странах Содружества цены на продовольственные товары растут опережающими темпами по сравнению с ценами на непродовольственные товары.

Наибольший прирост цен на продовольственные товары в марте 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в Азербайджане (на 9,0%), Молдове (на 6,5%) и Грузии (на 6,1%); наименьший – в Таджикистане (на 2,2%) и Казахстане (на 2,7%).

В марте 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года наибольший прирост цен на непродовольственные товары отмечен в Молдове (на 2%); снижение отмечено лишь в Азербайджане (на 1,4%).

Наибольший прирост цен на платные услуги в марте текущего года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в Азербайджане (на 14,2%); снижение отмечено лишь в Армении (на 0,5%).

Финансы. В большинстве стран Содружества отмечался дальнейший рост объемов кредитов, предоставленных кредитными организациями предприятиям, организациям, банкам и физическим лицам. В Азербайджане на конец февраля текущего года по сравнению с той же датой 2004 года они возросли на 47,5%, Армении – на 31,1%, Беларуси – на 65,1%, Казахстане – на 53,1%, Молдове – на 8,4%, России – на 44,8% Таджикистане – в 2 раза.

Во многих странах по-прежнему преобладало краткосрочное кредитование: доля его в общем объеме кредитных вложений варьировала в пределах от 52% в Беларуси до 88% в Таджикистане.

На валютных рынках стран Содружества к концу марта 2005 года наметилась тенденция к укреплению курсов национальных валют по отношению к евро и незначительных колебаний к доллару США. По итогам января-марта 2005 года курс доллара США составил 1,30 доллара за евро. Как отмечают аналитики по валютной стратегии, одной из причин снижения курса европейской валюты был сильный старт доллара США в начале года в связи с улучшением экономической конъюнктуры в США. По прогнозам тех же аналитиков курс доллара США к концу текущего года достигнет 1,40 доллара за евро.

К концу марта по сравнению с концом февраля текущего года курс евро относительно национальных валют снизился во всех странах Содружества (кроме Казахстана – рост на 0,1%): в Азербайджане – на 1,5%, Армении – на 4,4%, Беларуси – на 2,2%, Грузии и России – на 1,6%, Кыргызстане – на 1,3%, Молдове – на 1,1%, Таджикистане – на 2,1%, Туркменистане – на 2,3%, Узбекистане – на 0,1%, Украине

– на 2,0%. По сравнению с декабрем 2004 года снижение курса европейской валюты происходило от 2,6% в Узбекистане до 10% в Армении.

Курс доллара США к национальным валютам большинства стран Содружества в марте 2005 года не претерпел значительных колебаний. В Азербайджане за месяц курс доллара США снизился на 0,9%, Армении - на 2,8%, Беларуси - на 0,4%, Украине - на 0,3%; в Грузии - вырос за это же время на 0,3%, Казахстане - на 1,9%, Кыргызстане и Молдове - на 0,5%, России - на 0,2%, Узбекистане - на 0,9%. В Таджикистане и Туркменистане курс доллара США остался неизменным.

Внешняя торговля. Общий объем экспорта стран Содружества в январе–феврале с.г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года возрос в среднем на 9,2 миллиарда долларов США, или на 28%, импорта – на 3,9 миллиарда долларов США, или на 22% (в январе-феврале 2004 года по сравнению с январем-февралем 2003 года темп прироста экспорта был равен 23%, импорта – 31%). Положительное сальдо торгового баланса в среднем по Содружеству составило 21 миллиард долларов США против 15 миллиардов долларов в январе–феврале 2004 года.

Взаимная торговля стран Содружества в январе-феврале 2005г.

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

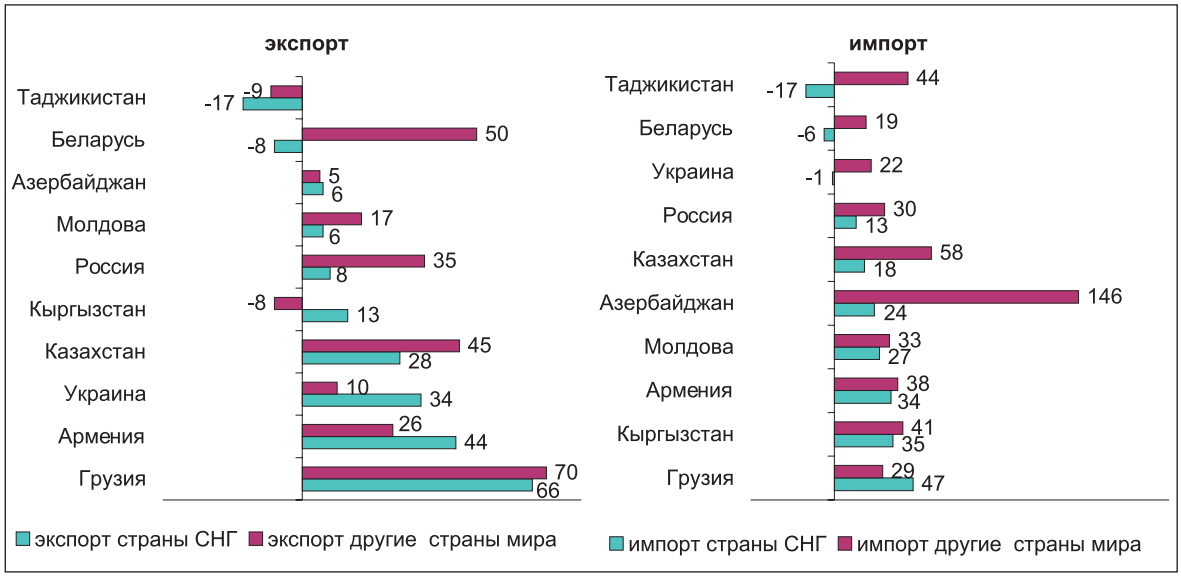

На долю взаимной торговли стран Содружества приходилось 23% общего объема внешнеторговых операций стран СНГ, в том числе 17% общего объема экспорта и 35% общего объема импорта. По сравнению с соответствующим периодом 2004 года доля взаимной торговли снизилась на 4%, в том числе экспорта – на 3, импорта – на 5%.

Взаимная торговля товарами стран Содружества в январе-феврале 2005 года составила 14,3 миллиарда долларов США (прирост 9%), в том числе экспорт – 6,9 миллиарда долларов (11%), импорт – 7,4 миллиарда долларов США (прирост 6%).

В январе-феврале текущего года доля экспорта в другие страны мира в общем объеме экспорта стран Содружества возросла на 3 процентных пункта и была равна 83%, доля импорта из этих стран в общем объеме импорта – на 5 процентных пунктов - 65% общего объема импорта.

В январе-феврале 2005 года стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества в другие страны мира составил 34,8 миллиарда долларов США против 26,3 миллиарда долларов в январе-феврале 2004 года (увеличение в среднем на 32%), импорта – 13,7 миллиарда долларов США против 10,3 миллиарда долларов (на 33%).

Заработная плата. Среднемесячная **номинальная заработная плата,** начисленная в январе-марте 2005 года (с учетом начисленных, но не выплаченных сумм), составила в Азербайджане 539 тысяч манатов, Армении – 47,6 тысячи драмов, Беларуси - 408,7 тысячи белорусских рублей, Казахстане - 29,2 тысячи тенге, Кыргызстане – 2269 сомов, Молдове - 1148 лей, России - 7560 рублей, Таджикистане - 81 сомони, Украине - 676 гривен.

По отношению к марту прошлого года номинальная заработная плата выросла в Азербайджане на 25%, Армении - на 24%, Беларуси - на 38%, Казахстане - на 13%, Кыргызстане – на 19%, Молдове - на 17%, России - на 21%, Таджикистане - на 44%, Украине - на 32%.

Уровень реальной заработной платы в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

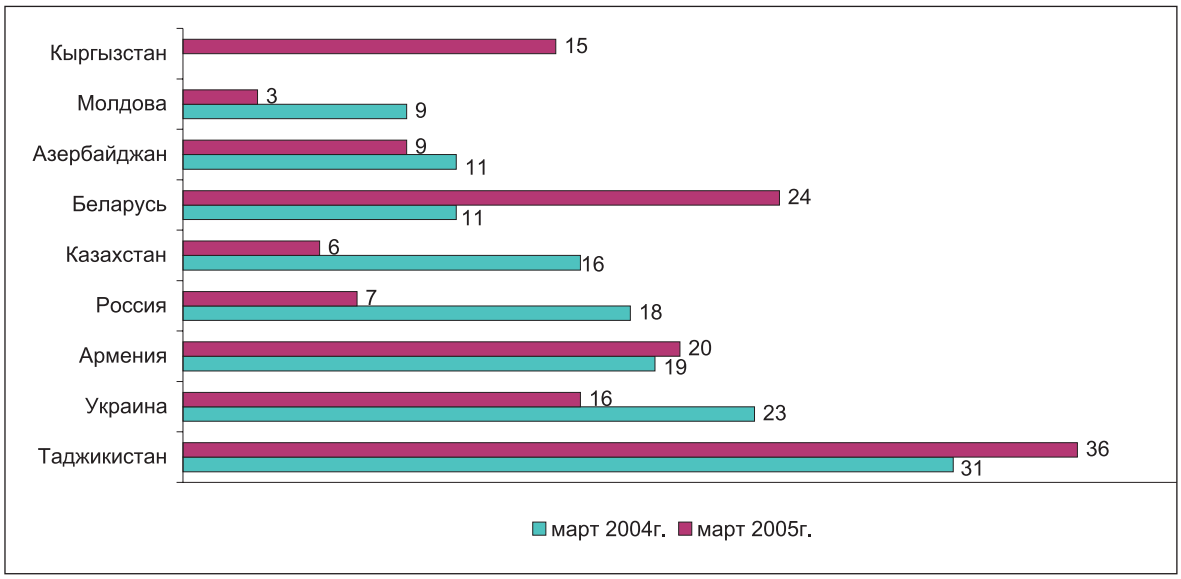

Исходя из официальных курсов валют, установленных национальными (центральными) банками стран Содружества, средняя заработная плата в Азербайджане в марте 2005 года соответствовала 113 долларам США, в марте 2004 года - 89, Армении – соответственно 108 и 70, Беларуси - 198 и 143, Казахстане - 238 и 199, Кыргызстане - 60 и 48, Молдове - 96 и 82, России - 282 и 225, Таджикистане - 29 и 21, Украине - 136 и 102 долларам США.

Рынок труда. Численность экономически активного населения (занятых и безработных) в среднем за январь-март 2005 года в целом по странам Содружества оценивается в 132 миллиона человек; по отношению ко всему населению это составляет около 50%.

Удельный вес занятых в составе экономически активного населения в большинстве стран СНГ варьирует в пределах 90-95%.

Уровень зарегистрированной безработицы в странах Содружества

(на конец марта 2005г., в % к экономически активному населению)

** Февраль.*

***В % к трудоспособному населению в трудоспособном возрасте.*

Общее число безработных, определяемое по методологии Международной организации труда, то есть включая численность ищущих работу самостоятельно (без обращения в службы занятости) в целом по Содружеству, по оценке, составило более 10 миллионов человек, или 8% экономически активного населения, в том числе в Казахстане – 0,7 миллиона человек (8,4%), Молдове –0,1 (8,1%), России – 6,0 (8,6%), Украине – 1,9 миллиона человек (8,6%).

14.2 ТЕКУЩЕЕ СОСТОЯНИЕ СТРАН ЕС И ЕВРО-ЗОНЫ

Промышленное производство. По предварительным данным Евростата, объем промышленного производства, скорректированный на сезонные колебания, в феврале 2005г. по сравнению с февралем 2004г. увеличился в Евро-зоне на 0,6% и ЕС-25 на 0,4%. Объем промышленного производства увеличился во всех секторах промышленности, за исключением товаров краткосрочного пользования, где отмечено снижение в Евро-зоне на 4,1% и ЕС-25 на 2,6%. Наибольшее увеличение объемов производства наблюдалось в Евро-зоне - в секторе энергетических товаров на 2,0%, в секторе капитальных товаров на 1,1%. В ЕС-25 объем промышленного производства увеличился в секторе капитальных товаров на 1,3%, а в секторе энергетических товаров остался неизменным на уровне января т.г.

Динамика изменений объемов промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

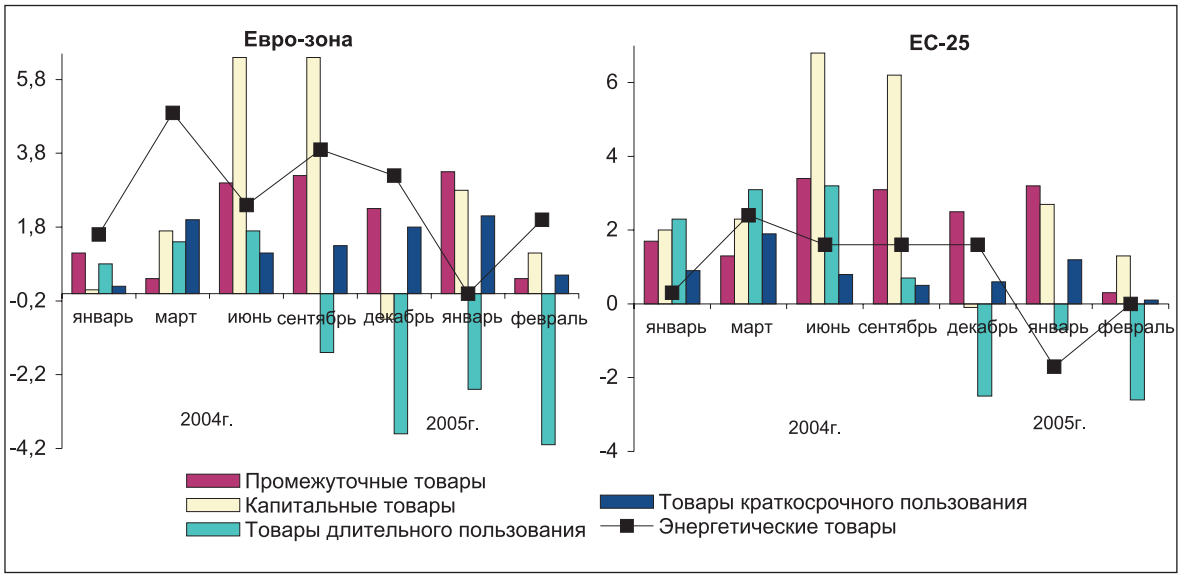

В феврале 2005г. по сравнению с февралем предыдущего года, среди европейских стран, предоставивших отчет, наблюдалось наибольшее увеличение объемов производства в Чехии на 6,9%, Эстонии – на 6,8%, Швеции - на 3,1% и Германии– на 2,9%, а наибольшее снижение наблюдалось в Дании – на 5,3%, Ирландии – на 4,7%, Италии – на 2,5% и Финляндии - на 2,0%.

В феврале 2005г. по сравнению с январем 2005г., среди отчитавшихся европейских стран, наблюдалось увеличение объемов промышленного производства в 8-ми странах Евро-зоны и ЕС-25, а в 13-ти – снижение. Наибольший прирост отмечен в Эстонии на 5,2%, Нидерландах – на 4,7%, Португалии – на 3,5% и Латвии – на 2,2%. Наибольшее снижение объемов промышленного производства зафиксировано в Ирландии на 9,0%, Дании – на 1,7%, Бельгии – на 1,5% и Германии – на 1,4%.

Розничная торговля. По предварительным данным Евростата, объем розничного товарооборота в феврале 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004г. увеличился в Евро-зоне на 0,8%, ЕС-25 на - 1,8%. Увеличение объемов розничной торговли наблюдалось по всем товарным группам Евро-зоны и ЕС-25, за исключением торговли продукцией легкой промышленности в Евро-зоне, где отмечено снижение на 1,0%. Наибольшее увеличение в ЕС-25 зарегистрировано в торговле продовольственными, хозяйственными товарами и торговле продукцией легкой промышленности на 1,8%, 1,4% и 1,7% соответственно. В Евро-зоне за этот период наибольшее увеличение объемов наблюдалось в торговле продовольственными товарами – на 1,1%.

Динамика изменений объемов розничной торговли

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

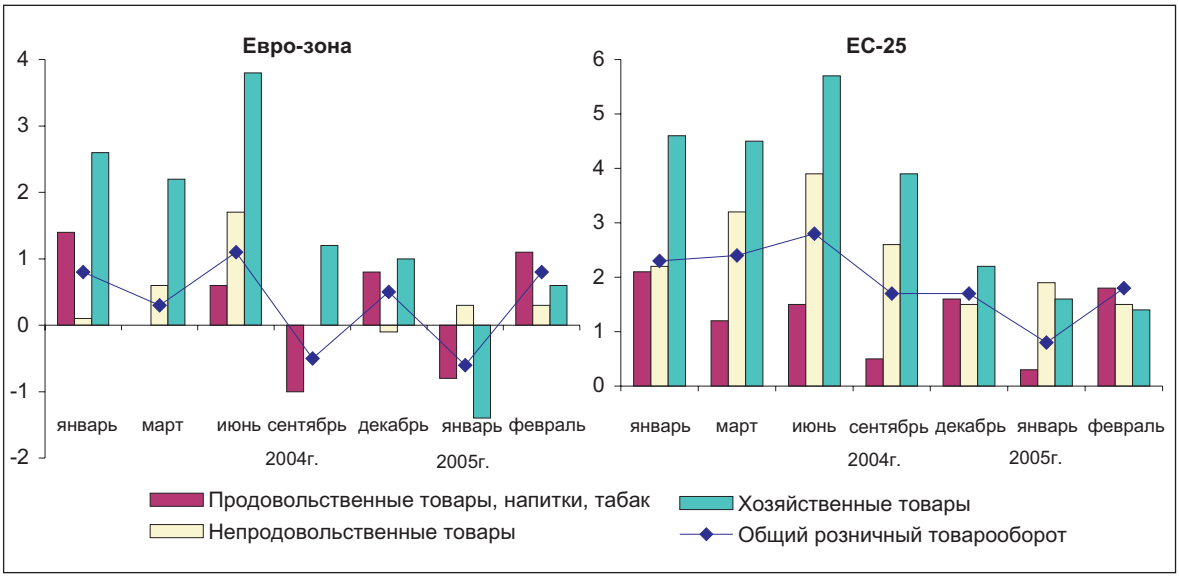

В феврале 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004 года, наибольший прирост объемов розничной торговли зарегистрирован в Латвии – на 16,6%, Эстонии – на 12,9%, Словакии – на 12,5% и Дании – на 10,3%. Снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Люксембурге – на 3,0%, Нидерландах – на 2,7%, Бельгии – на 1,7% и Италии – на 0,8%.

В феврале 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, среди отчитавшихся стран Евро-зоны и ЕС-25 наибольшее снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Словении – на 4,0%, Латвии – на 3,6%, Австрии и Португалии по 0,9%. Увеличение объемов розничной торговли зарегистрировано в Ирландии – на 3,0%, Словакии – на 2,9% и Финляндии – на 1,2%.

Внешняя торговля. По предварительным данным Евростата, профицит торгового баланса в Еврозоне с остальным миром в феврале 2005г. составил 3,0 млрд. евро, тогда как в феврале 2004г. он составлял 6,9 млрд. евро. Данные о внешнеторговом балансе за январь 2005г. были уточнены и дефицит составил 1,7 млрд. евро (в январе 2004г. – профицит в 1,7 млрд. евро).

По оценке, в феврале 2005г. дефицит внешнеторгового баланса ЕС-25 сложился в 6,8 млрд. евро, тогда как в феврале 2004г. составлял 3,8 млрд. евро. По уточненным данным о внешнеторговом балансе за январь 2005г., дефицит торгового баланса составил 14,1 млрд. евро, а в соответствующем периоде 2004г. – 12,1 млрд. евро.

В январе 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, объемы торговли с основными партнерами в ЕС-25 возросли. Наибольший прирост объемов импорта зарегистрирован из России (30%), Турции (24%), Китая и Бразилии (по 19%), Индии (на 15%), а объемов экспорта – в Россию (на 25%), Индию (на 24%), Бразилию (на 20 %) и Норвегию (на 19%).

Среди стран ЕС-25 наибольший объем профицита торгового баланса сложился в Германии (13,1 млрд. евро), Нидерландах (2,4 млрд. евро) и Ирландии (2,3 млрд. евро) и а наибольший объем дефицита торгового баланса зафиксирован в Великобритании (8,5 млрд. евро), Испании (5,2 млрд. евро), Греции, Франции и Италии (по 2,3 млрд. евро).

Цены

Инфляция. По предварительным данным Евростата, в Евро-зоне, ЕС-25 годовой прирост инфляции оставался неизменным в марте 2005г. по сравнению с февралем 2005г. и составил по 2,1%, в ЕС-15 - 2,0%.

Динамика изменения уровня цен на товары и услуги в Евро-зоне

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

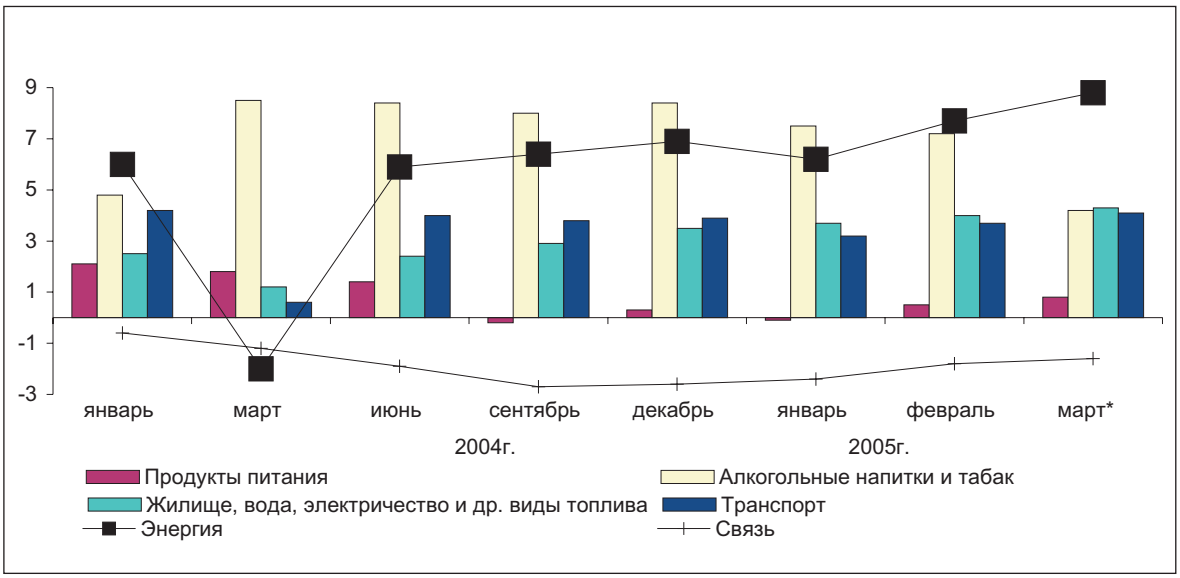

*) *Предварительные данные.*

По имеющимся данным, годовой прирост инфляции в ЕЕА (страны Европейского экономического пространства) снизился с 2,1% в феврале 2005г. до 2,0% в марте 2005г.

По сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, в марте 2005г., прирост уровня цен наблюдался во всех европейских стран, предоставивших отчет. Наибольший прирост уровня цен зафиксирован в Латвии (на 6,6%), Эстонии (на 4,8%), Люксембурге (по 3,5%) и Испании (на 3,4%), а наименьший – в Швеции (на 0,5%), Финляндии (на 0,9%), Чехии (на 1,2%) и Дании (на 1,3%).

Цены производителей промышленной продукции. По предварительным данным Евростата, цены производителей промышленной продукции в марте 2005г. по сравнению с соответствующим месяцем 2004 года в Евро-зоне и ЕС-25 увеличились на 4,2% и 5,2% соответственно.

Прирост цен зарегистрирован во всех секторах промышленности. Наибольшее увеличение цен в марте 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года зарегистрировано в секторе энергетических товаров в ЕС-25 на 14,9% и Евро-зоне на 11,5%, на промежуточные товары на 4,7% и 4,5% соответственно. Наименьшее увеличение – в секторе товаров длительного и краткосрочного пользования в ЕС-25 на 1,2% и 1,1%, в Евро-зоне на 1,4% и 0,8% соответственно.

Динамика изменений цен производителей промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

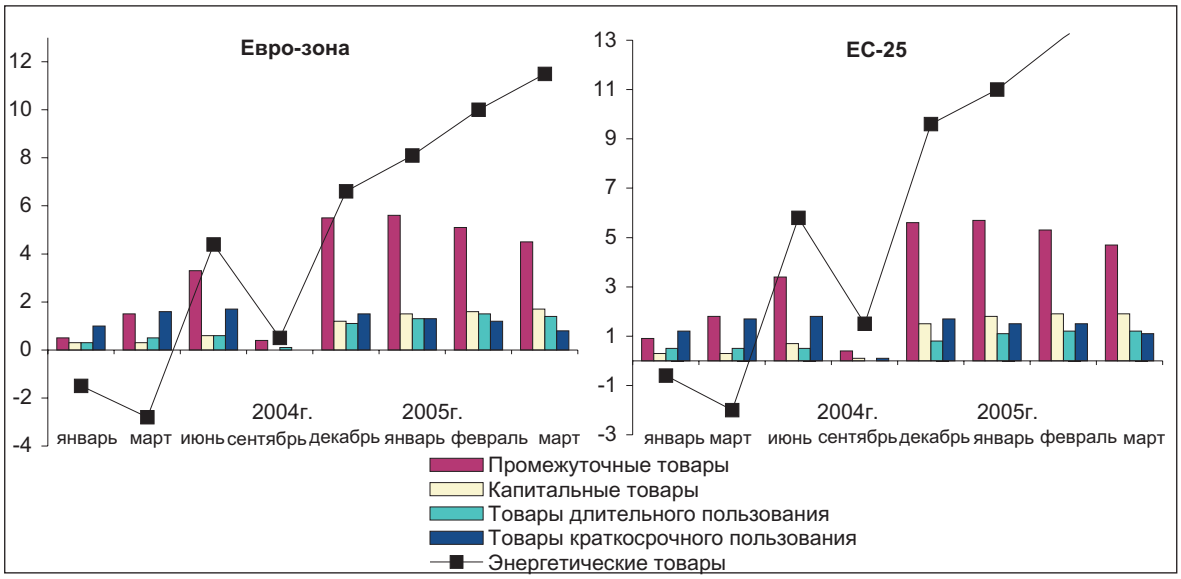

В большинстве отчитавшихся стран ЕС-25, в марте 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. зарегистрировано увеличение цен производителей промышленной продукции во всех странах. Наибольший прирост уровня цен производителей промышленной продукции зафиксирован в Великобритании (на 9,8%), Дании – на 8,8%, Люксембурге – на 6,9%, на Кипре (на 6,4%) и Нидерландах - на 6,0%, а наименьший в Финляндии – на 0,8% и Ирландии – на 1,6%.

В марте 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем во всех странах ЕС-25, предоставивших отчет, зарегистрирован прирост цен производителей промышленной продукции, за исключением Бельгии, где отмечено снижение цен на 0,1%. Наибольшее увеличение цен зафиксировано в Дании (на 3,4%), Греции (на 1,7%), Литве и Нидерландах (по 1,1%).

Уровень безработицы. По данным Евростата, общий уровень безработицы в марте 2005г. по сравнению с мартом 2004г. в Евро-зоне увеличился с 8,8% до 8,9%, в ЕС-15 – с 8,0% до 8,1%, а в ЕС-25 напротив снизился с 9,0% до 8,9%.

В марте 2005г. самый низкий уровень безработицы зарегистрирован в Ирландии - 4,3%, Люксембурге (4,5%) и Австрии (4,6%). Среди стран ЕС-25 самый высокий уровень безработицы отмечен в Польше (18,1%), Словакии (15,9%) и Испании (10,2%).

За последние 12 месяцев (с марта 2004г.) рост уровня безработицы отмечен в Венгрии (с 5,8% до 6,3%), Португалии (с 6,4% до 6,9%) и Германии (с 9,4% до 9,8%), а наибольшее снижение – в Литве (с 11,4% до 8,6%), Польше (с 19,1% до 18,1%) и Словакии (с 18,7% до 15,9%). По сравнению с мартом 2004г., в марте 2005г. уровень безработицы среди мужчин увеличился с 7,5% до 7,6% в Евро-зоне, ЕС-15 – с 7,0% до 7,1%, а в ЕС-25 снизился с 8,1% до 8,0%. Среди женщин уровень безработицы снизился в Евро-зоне с 10,6% до 10,5%, в ЕС-25 - с 10,2% до 10,0%, а в ЕС-15 остался неизменным и составил 9,3%.

Уровень безработных в возрасте до 25 лет на территории ЕС-25 колеблется с амплитудой от 8,0% в Ирландии до 36,4% в Польше. В марте 2005г. среди молодежи безработица увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в Евро-зоне с 18,2% до 18,2%, ЕС-25 – с 18,9% до 19,1%, ЕС-15 – с 16,7% до 17,6% соответственно.

По предварительным данным Евростата, в марте 2005г. 12,8 млн. мужчин и женщин были безработными в Евро-зоне и 19,1 млн. в ЕС-25. Эти данные скорректированы с учетом критериев МОТ (Международная Организация Труда).

14.3 КОНЪЮНКТУРА МИРОВОГО РЫНКА ОТДЕЛЬНЫХ ТОВАРОВ В АПРЕЛЕ 2005г.

Энергетические товары. По данным World Bank, в апреле 2005г. по сравнению с мартом 2005г., наблюдалась тенденция снижения цен на основные энергетические товары, а цены на уголь из Австралии, природный газ из Европы и США напротив увеличились на 0,6%, 6% и 2,3% соответственно.

По сравнению с предыдущим месяцем, в апреле 2005г. было зарегистрировано снижение цен на все виды марок нефти, кроме марки Dubai, цена на которую увеличилась – на 3,3%. Так, цена на нефть марки Brent снизилась на 2,3%, марки WTI (Западный штат Техас) - на 2,2%. Цена на сырую **нефть,** средний Спот снизилась на 0,6%.

Динамика мировых цен на нефть

(доллар\баррель)

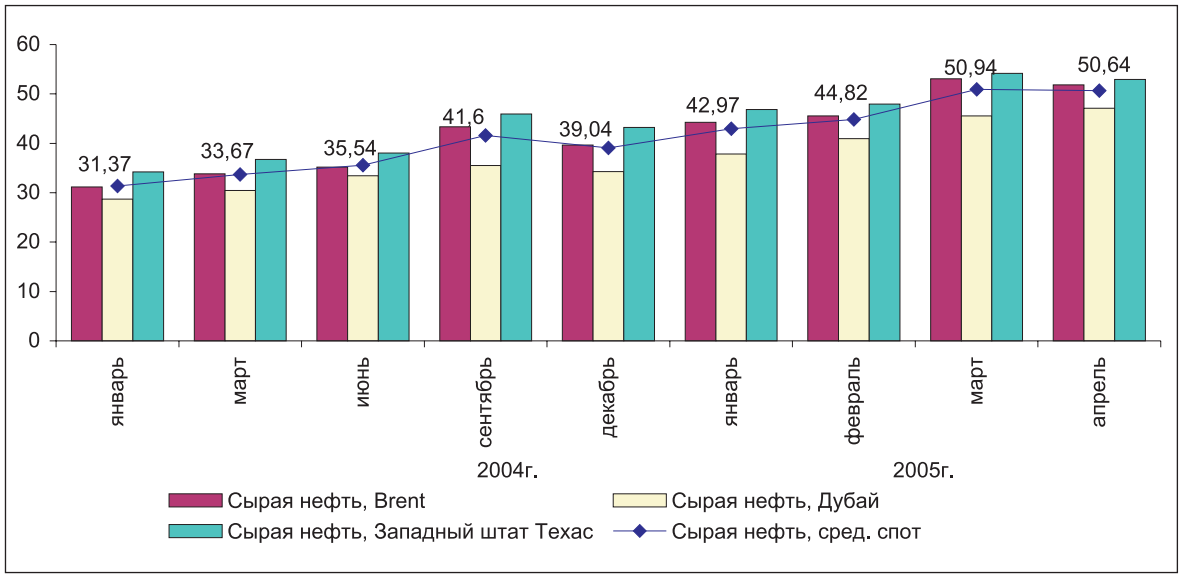

Металлы. В апреле 2005г. по сравнению с мартом т.г., на мировом рынке металлов наблюдалось снижение цен. Так, наибольшее снижение цен зарегистрировано на такие виды металлов, как никель (на 5,2%), алюминий (на 4,9%) и олово (на 3,8%), наименьшее – на свинец (2,6%). На рынке драгоценных металлов наблюдалось снижение цен на золото на 2,4% и серебро - на 2,7%. Цены на все виды стали возросли, а цена на железную руду осталась неизменной на уровне марта 2005г.

Мировые цены на металлы и сталь

доллар/тонна)

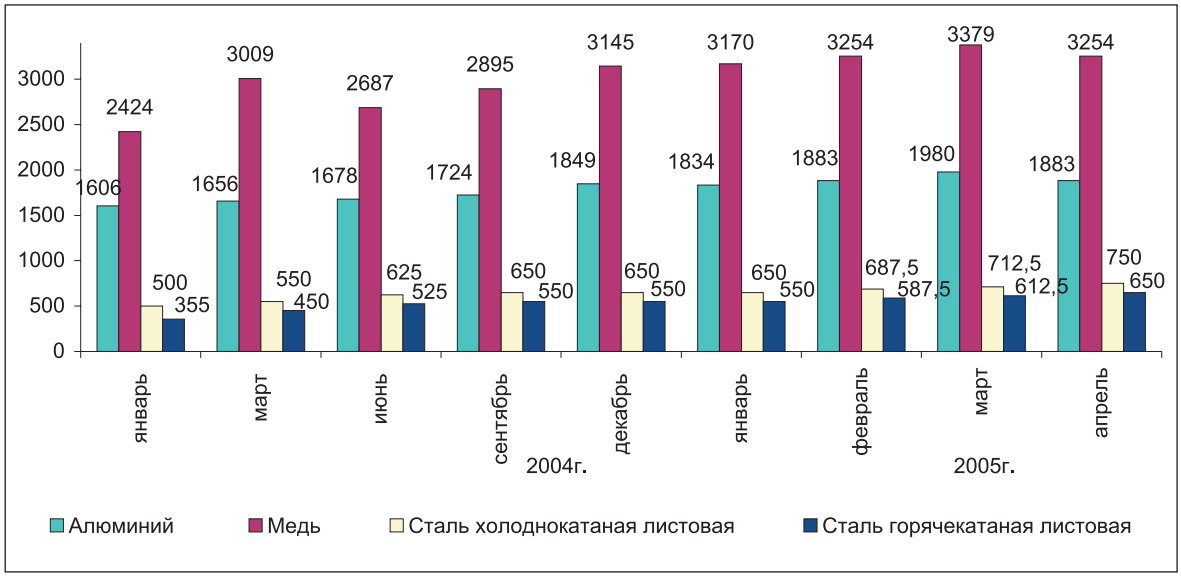

Сельскохозяйственные и продовольственные товары. По сравнению с предыдущим месяцем, в апреле 2005г., отмечено снижение цен на все виды злаковых, за исключением риса Тайского, 5-ти процентного, где зарегистрирован рост на 1,5%. Так, снизились цены на кукурузу - на 3,6% и на все виды пшеницы. Наблюдался рост цены на чай (среднее значение 3 аукционов) - на 8,9%.

В апреле 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, зарегистрировано снижение цен на сахар на внутреннем рынке Европы и на мировом рынке на 0,6% и 3,3% соответственно, а цена на сахар на внутреннем рынке США, напротив, выросла – на 3,0%.

Цены на говядину и баранину снизились на 1,2%, 1,6% соответственно, а цена на рыбу увеличилась на 0,3%.

Динамика мировых цен на пшеницу

(доллар\ тонна)

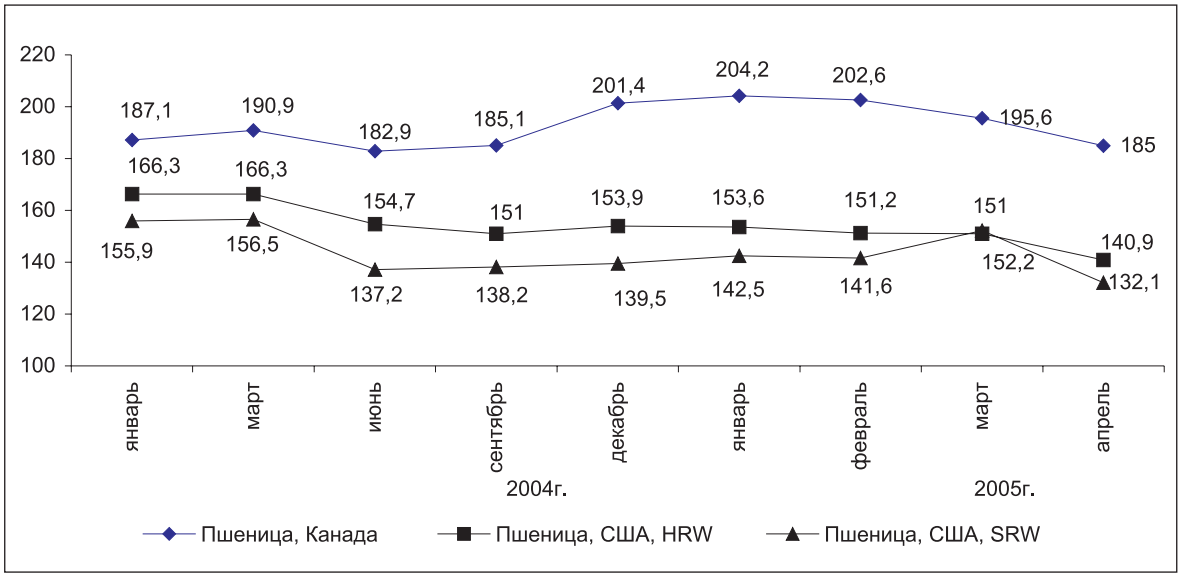

Сырьё и удобрения. В апреле 2005г. по сравнению с мартом т.г. отмечено снижение цен на древесину (лесоматериал) из Камеруна на 4,1 %, увеличение - на древесину (бревно) из Малайзии на 0,3%. Снижение цен было зарегистрировано на все виды каучука и шерсти, а увеличение цен - на все виды хлопка. Цена на диаммониум фосфат выросла на 0,1%. На горный фосфат, хлорид калия и тройной суперфосфат цены оставалась неизменными на уровне марта т.г.

Мировые цены на сырье

(цент/кг)

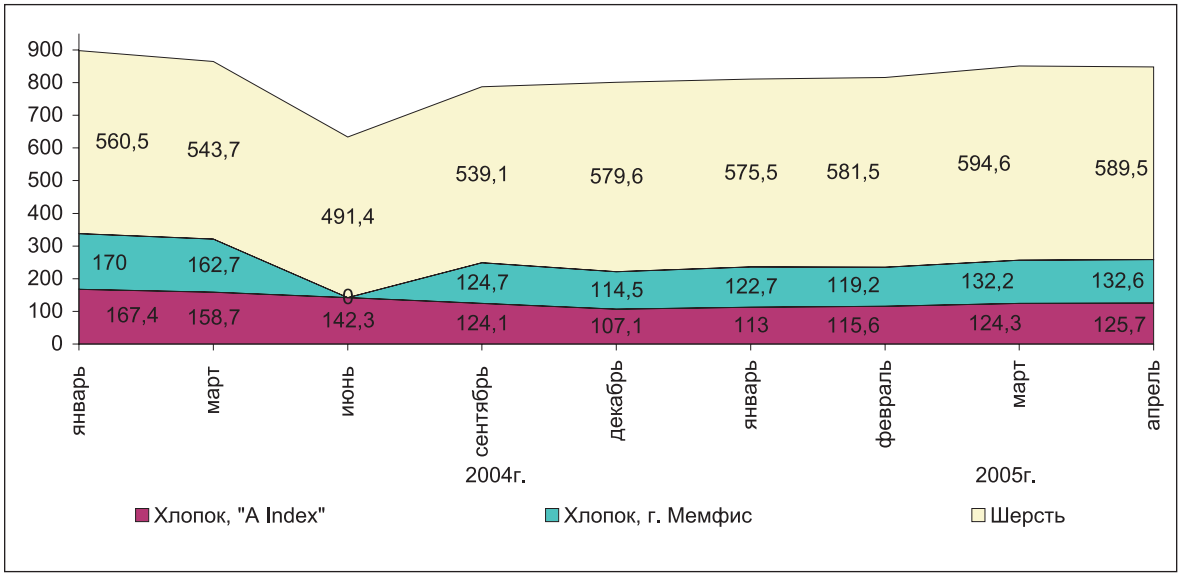

Председатель Агентства Республики Казахстан по статистике **К.Абдиев**

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Алматы; 2005

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер Дүниежүзілік экономиканың даму үрдістері	Қамбарова Халида Мурдунқызы, Статистикалық ақпаратты талдау және жариялау департаментінің директоры	61-22-43
Жалпы ішкі өнім Төлем балансы Қаржы жүйесі Шағын бизнес мониторингі	Қайырова Дәметкен Кәрімқызы, Ұлттық есеп жүргізу департаментінің директоры	61-32-13
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс	Кәрімова Заңгира Ахатқызы, Өндіріс статистикасы департаментінің директоры	61-57-01
Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыноктары	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Қызмет көрсету саласы статистикасы директоры	61-25-16
Халықтың ақшалай табыстары Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстылық	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаментінің директоры Мұсабек Ерболат Нығыманұлы, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаменті директорының орынбасары	61-63-08
Баға Еңбек рыногы Еңбекке ақы төлеу	Кривко Нина Ивановна, Баға және еңбек статистикасы департаментінің директоры	42-25-28
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	61-33-90

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Алматы; 2005

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Тенденции развития мировой экономики	Камбарова Халида Мурдуновна, директор Департамента анализа и публикации статистической информации	61-22-43
Валовой внутренний продукт Платежный баланс Финансовая система Мониторинг малого бизнеса	Каирова Даметкен Каримовна, директор Департамента национального счетоводства	61-32-13
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство	Каримова Загира Ахатовна, директор Департамента статистики производства	61-57-01
Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки	Епбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента статистики сферы услуг	61-25-16
Денежные доходы населения Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, директор Департамента социальной и демографической статистики Мусабек Ерболат Ныгыманулы, зам.директора Департамента социальной и демографической статистики	61-63-08
Цены Рынок труда Оплата труда	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента цен и труда	42-25-28
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	61-33-90